

37. Mirakel 71 : een alternatief?

(199 p.)

Deze tekst is voor het laatst bijgewerkt op 16/01/25.

Inhoud

Voorwoord : Hoop, geloof, liefde

1. Nathalie : “Ik ben gelovig”.	1
2. Lieve : “Een mirakel? Je bent een onnozel kieke om dat te geloven”.	7
3. Nathalie : Er moet wel ‘iets’ zijn.	10
4. Nathalie : Geloof jij in mijn mirakel?	87
5. Nathalie : Als God bestaat, waarom heeft die mij dan ziek gemaakt?	113
6. Nathalie : Het oude ‘ik’ inruilen voor een nieuw ‘ik’.	118
7. Hans : “Vanaf vandaag zit jij in mijn gebedsintenties”.	130
8. Nathalie : Ben ik zo een slecht mens geweest in mijn vorige levens?	140
9. Hans : Het mirakel komt uiteindelijk van God	146
10. Nathalie : Zou Maria weet hebben van die commercialisatie?	165
11. Nathalie : Lourdes is lelijk, Biarritz niet. In schoonheid eindigen.	177
12. Mustafa : “Ik wilde, ik was niet... één en al verdriet.	181
13. Nathalie : Ik blijf hopen. Ik ben niet alleen.	187

Een meer uitgebreide inhoud vind je op p. 196. Een hoofdstuk, of een onderdeel ervan, bereik je door het daar aan te klikken.

Voorwoord :

Hoop, geloof, liefde

Geven we vooreerst de samenvattende tekst van elk der drie delen van deze documentaire, zoals hij in mei 2023 door de VRT, de Vlaamse Radio- en Televisieomroep werd aangeboden¹. Deze documentaire is ook te bekijken op vrt Max, en dit blijkbaar tot 05/08/2025.

Deel 1/3

Het begin, Hoop

In de eerste aflevering bereidt Nathalie zich voor op haar reis. Ze moet op controle en onder de scanner in de MS-kliniek in Pelt en legt haar reisdoel voor aan haar neuroloog dr. Popescu. Daarna gaat ze een kaars branden in de

¹ <https://www.vrt.be/vrtmax/a-z/mirakel-n-71/>

Lourdesgrot van Oostakker, waar het achtste mirakel van Lourdes zich voltrok.

Ze heeft ook een gesprek met theoloog Hans Geybels die in Scherpenheuvel zijn eigen 'mirakelmuseum' heeft. Daarna trekt ze naar de Nederlandse Hersenbank in Amsterdam waar baanbrekend MS-onderzoek wordt gedaan op gedoneerde hersenen. En ze volgt een lezing 'Kansberekening op een mirakel' bij wetenschapsfilosoof Jean Paul Van Bendegem.

En dan neemt Nathalie afscheid van haar geliefden en vertrekt ze op roadtrip, samen met haar twee reisgenoten, fotografe Lieve Blancquaert en verpleger Gustave Dikumueni.

Deel 2/3

Het midden, geloof

Nathalie, Lieve en Gustave zijn nu onderweg naar het zuiden, op zoek naar een mirakel. Ze laten België achter zich en doorkruisen Frankrijk in een cabrio. Op de passagiersstoel, vooraan in de wagen, niet langer gebonden aan haar rolstoel, voelt Nathalie zich vrij en kan ze de hele wereld aan. Tot de harde realiteit toeslaat en ze de confrontatie met haar ziekte en de rolstoel niet kan ontlopen.

Gelukkig zijn Lieve en Gustave daar om haar te allen tijde te steunen. Nathalie volgt een stiltemeditatie in het boeddhistische klooster in Hoi en ontmoet zuster Bernadette Moriau, aan wie het zeventigste en laatste erkende mirakel van Lourdes zich voltrok. Ze praat met neurowetenschapper Michiel van Elk over het effect van spirituele ervaringen in ons brein en komt oog in oog te staan met het intacte lichaam van Bernadette Soubirous, 'de zieneres van Lourdes'.

Nathalie neemt psychedelische truffels, gaat skiën en legt 10 km af van de pelgrimstocht naar Santiago de Compostela in een speciale rolstoel.

Deel 3/3

Het einde, liefde

In de derde en laatste aflevering komt Nathalie na een bezoek aan de Pic du Midi in de Pyreneeën, aan in Lourdes. Hier werden in het verleden al zeventig 'officiële' mirakels opgetekend en ook Nathalie hoopt er op een wonderbaarlijke genezing.

Om haar doel te bereiken geeft ze zich volledig over aan het verhaal van de stad en doet ze wat alle pelgrims daar doen: de grot van Maria bezoeken, heilig water drinken en een kaars branden. Met de kersverse Dichter des Vaderlands Mustafa Kör, die ook in een rolstoel zit, praat ze over aanvaarding. Ze ontmoet ook hoogleraar Anne-Marie Korte, die meer dan 2000 hedendaagse wonderverhalen verzamelde en analyseerde. En ze gaat in therapie bij life coach Nathalie Willems om haar ‘oude ik’ in te ruilen voor een nieuwe.

Nathalie wil haar queeste afsluiten aan zee. Nog voor ze aan de roadtrip begon, had ze het zich voorgenomen: Als er een mirakel is gebeurd, dan bel ik mijn kinderen en spring ik in zee. Is er geen mirakel, dan zal ik kijken naar de zee. Maar ik hoop zo hard dat ik met mijn kinderen de zee in kan.

En nog dit : Blancquaert wint Prix Europa² “Mirakel n° 71”, de documentaire waarin Nathalie Basteys en Lieve Blancquaert op roadtrip naar Lourdes gaan, heeft gisteravond (opm. : 27/10/23) in Berlijn de Prix Europa gewonnen in de categorie *TV/Video Factual Series of the year*. Er was ook een speciale vermelding voor de VRT Canvas-podcast “Club angst”.

We hebben voor onszelf de dialogen van de drie uitzendingen uitgetypt. Dan valt op hoe rijk de thema’s in ‘Mirakel n° 71’ zijn. Heel wat bedenkingen worden erg spontaan verwoord, iets wat het bijzonder levensecht maakt. We hebben bij elk van de volgende hoofdstukjes telkens een naar ons oordeel opvallende uitspraak van één der actanten genomen en er ons verder in verdiept. Dertien opmerkelijke uitspraken leiden ons doorheen evenveel hoofdstukjes.

1. Nathalie : “Ik ben gelovig”.

Beginnen we met een vaststelling. Of men nu zelf een religie huldigt of niet, het brutale feit dat er religie bestaat en vooral dat er vanaf de vroegste mensheid vele religies hebben bestaan en nog bestaan, is gewoon een evidentie.

Nathalie stelt het zo : “Ik ben gelovig. Of dat nu in God, Boeddha of Allah is, dat maakt niet uit”. Gaan we op die uitspraak in. Een aantal mensen hebben blijkbaar nood aan religie. Anderen beweren van niet. Soms zetten levensmoeilijkheden, opvallende tegenslagen of een ernstige ziekte hen meer aan het denken. Dan worden er wel eens diepe vragen gesteld. Naar de zin van

² <https://www.vrt.be/vrtnws/nl/2023/10/28/prix-europa/>

het leven en ook naar de werkelijkheidswaarde van religie. Wat brengt mensen tot religie? Wat is dat juist, religie? Gaan we hier op in.

1.1. Wat is dat juist, religie?

Alle echte religie is wezenlijk het vatten van een probleem en het zoeken naar een oplossing. Het opvallendste aspect van alle echte religies is dan ook het bidden, hulp vragen aan ‘hogere’ wezens. Dat kan individueel of collectief gebeuren. Wat wij met onze zintuigen zien, tasten, voelen, ervaren, is voor de gelovige niet de volle werkelijkheid. Beperkt een mens het bestaan exclusief tot het zintuiglijke en het materiële, dan zal het juist de religieuze mens zijn die van zo iemand beweert dat hij of zij dan ‘lichtgelovig’ is.

“Hoe kun je nu beweren dat deze wereld alles is, dat er helemaal niets is dat het materiële overstijgt?” zo zal de gelovige zich verwonderd afvragen. Voor hem of haar is er inderdaad een overweldigende werkelijkheid die onze zintuiglijke ervaringen in hoge mate overtreft. Daarmee situeert religie zich in wat men de ‘metafysiek’ heet, in het geheel van alles wat ‘hoe dan ook’ bestaat. Religie overstijgt het aardse. Indien ze dat niet zou zijn, dan is zij beslist geen aandacht waard. Een echte, dynamisch opgevatte religie heeft het over dat wat ‘heilig’ is, over datgene wat op een opvallende wijze kracht bezit, een kracht die kan aangewend worden. Dat willen we gaandeweg verder verduidelijken.

1.2. Van waar komt religie?

Vatten we samen wat L. Chochod, *Huê la mystérieuse*³ ons hierover zegt. Soms voelt een Anamaniet, een dorpsbewoner in de buurt van Hué, Vietnam, op een bijzondere plek in de natuur iets ongewoons, zoals een merkwaardige en krachtige geladenheid. Ook komt het voor dat hij er een opvallende droom heeft. Omdat hij het gevoel heeft dat daar onzichtbare wezens zijn die hem kunnen helpen in zijn strijd tegen de vele dreigingen van het leven, bouwt hij er een klein tempeltje. Zoiets blijft bij de overige dorpingen niet ongemerkt. Sommige ‘sensitieve’ dorpsgenoten beweren inderdaad die merkwaardige energie ook te voelen, b.v. als tintelingen in hun handpalmen, of sterker nog, een enkeling zal met een soort van intuïtie, met een helderziende blik, beweren de aanwezigheid van een nevelig ‘wezen’ te ervaren. Zo wordt het tempeltje geleidelijk een belangrijke plaats, een heiligdom waar de hele gemeenschap op welbepaalde tijden samenkomt en aan de lokale geesten of godheden offers brengt. Meer is er dikwijls niet nodig om een religieus centrum te doen ontstaan. Men vindt elders nog vele gelijkaardige voorbeelden, verspreid over de hele aardbol. Denken we voor onze Westerse cultuur b.v. aan het ontstaan

³ L. Chochod, *Huê la mystérieuse*, Paris, 1943, 295ss. Hué of Huê is de hoofdstad van Midden-Vietnam. (zie op deze website : Cursus 6.2.1. Inleiding tot de hiëro-analyse, p. 20vv.).

van de Griekse, de Romeinse of Scandinavische mythologieën. Steeds betreft het een helderziend of helderhorend ervaren van een werkelijkheid die verder en hoger reikt dan de realiteit van het dagdagelijkse leven.

Zo lezen we ook in de Bijbel, *Genesis 28: 10/22* hoe Jacob een droom doorleefde. Hij 'zag' hoe een ladder tot in de hemel reikte en engelen hierop neerdaalden en terug opstegen. Meteen stond Jahwe voor hem en zei: "Ik ben Jahwe, de God van uw voorouder Abraham en Isaak. De grond, waarop gij ligt te slapen, geef ik aan u en uw nageslacht. (...). Ik ben met u : ik zal u beschermen waar gij ook gaat. Ik zal u bovendien terugvoeren naar deze grond. Neen, verlaten zal ik u niet! Want ik volbreng wat ik u beloof". Wat later werd Jakob wakker. Hij stond op, nam de steen, waarop zijn hoofd gerust had, en richtte hem op als een gedenksteen. Ook *Exodus 3:1 vv.* verhaalt hoe Mozes een braambos zag die in lichtelaaie stond, maar niet opbrandde. Toen hoorde hij de stem van Jahweh die hem riep en zich kenbaar maakte als "Ik ben diegene die is". Jahweh vervolgt: "Kom niet dichterbij en doe uw sandalen uit, want de plaats waar je staat is heilige grond".

Tot zover deze twee Bijbelteksten. Blijkbaar is het heilige slechts met grote voorzichtigheid te benaderen en kan een overdosis heiligheid de mens schade toebrengen. Dan moet heiligheid blijkbaar iets heel krachtigs zijn. We komen daar nog uitvoerig op terug. En verder, in *Ezechiël 22:26*. beklagt diezelfde profeet zich dat de priesters geen onderscheid maken tussen het heilige en het profane, tussen het reine en het onreine.

De Zwitserse pedagoog Alfred Bertholet (1868/1951), verduidelijkt in zijn boek *Die Religion des Alten testaments*⁴ : "Heiligheit bedeutet gesteigerte Kraftgeladenheit", "heiligheit betekent toegenomen krachtgeladenheit". Weer ontmoeten we hier die mysterieuze kracht. En Nathan Söderblom (1866/1931) aartsbisschop en hoogleraar te Uppsala, schrijft in *Das Werden des Gottesglaubens*⁵ dat religieus gezien het geloof aan God wel belangrijk kan zijn, maar dat het begrip 'heilig', onderscheiden van 'profaan', nog veel doorslaggevender is.

Sluiten we dit Bijbelse lijstje af met te verwijzen naar de dag van Pinksteren (*Hand. 2,1-11*), waar de kracht van de Heilige Geest als vurige

⁴ Bertholet A., *Die Religion des Alten Testaments*, Tübingen, Mohr, 1932, 7.

⁵ Söderblom N., *Das Werden des Gottesglaubens (Untersuchungen über die Anfänge der Religion)*, Leipzig, 1926-2.

tongen over de apostelen neerdaalde. Steeds weer gaat het over die merkwaardige kracht die van het heilige uitgaat.

Vermelden we eveneens het bestaan van *Vierges Noires*⁶, van zwarte madonna's. Uitgangspunt is het feit dat binnen de katholieke wereld, vooral dan in Frankrijk, een aantal beelden vereerd wordt die een O.L.-Vrouw met een kind voorstelt, maar waarvan het gelaat en de handen zwart zijn. Alles doet denken aan een oeroude natuurreligie. Men smeekte er o.m. de vruchtbaarheid van vrouwen, van de aarde en van het vee af. Het bedevaartsoord van Rocamadour (Frankrijk, Dép. du Lot) is heden wellicht het bekendste. Het probleem van deze madonna's is hun oorsprong. Vermoedelijk brachten Oudgriekse zakenlui die o.m. in Zuid-Frankrijk handel dreven, ook de verering voor hun Griekse godinnen mee. Gelovigen beweren dat deze heidense godinnen raad geven en genezingen veroorzaken. Eens gekerstend werden ze voorgesteld als een onze Lieve vrouw, donker als de aarde, en boordevol vuurenergie.

Sensitieven die heden b.v. in de zijkapel van de kerk in Rocamadour haar beeld bezoeken, beweren de helende energie die ervan uitgaat effectief aan te voelen als vele tintelingen, vooral in hun handpalmen en in hun kruinchakra.

Kijken we ver buiten onze grenzen naar het Australische continent. Als de vrouwen der Aboriginals zwanger willen worden, gaan ze naar hun 'heilige' grotten waar volgens hen de zielen van hun voorouders wachten op een incarnatie. De toekomstige moeders bidden er voor een kind dat bij hen zal passen. In hun overtuiging is het verwekken van een kind in de eerste plaats een sacrale gebeurtenis. Het zijn hun voorouders die hen dan een passende ziel toewijzen. Slechts nadat dit gebeurd is, volgt de seksuele gemeenschap met een man. Die ziel zal dan in het bevruchte embryo neerdalen. Gebeurt dit niet dan sterft het embryo omdat het te weinig energie heeft. Aboriginals zullen dan ook met grote verbazing en ongeloof een aantal westerse vrouwen horen beweren dat ze "baas in eigen buik" willen zijn.

Tot zover een summiere steekproef met betrekking tot een oorspronkelijk religieus aanvoelen. Zoals gezegd, zulke opvallende gebeurtenissen gaan bij de overige stam- of dorpsgenoten niet onopgemerkt voorbij. Blijven genezingen en raadgevingen zich herhalen, dan zal er een zekere religieuze traditie ontstaan met bijhorende vieringen en rituelen. Geleidelijk kan deze religie dan een institutioneel karakter krijgen. Zou men echter ondervinden dat er van zulke

⁶ S. Cassagnes-Brouquet, *Vierges Noires* (Regard et fascination, Rodez, Fr., 1990-2).

plaatsen geen kracht meer uitgaat, dat de voorgelegde levensproblemen geen oplossing meer krijgen, dan verdwijnt ook elke verering.

We merken eveneens dat het initiatief niet steeds van de mens uitgaat maar van krachtvolle heidense wezens of van de Bijbelse God. Zo beschouwd is religie, voor wie het echt beleeft, niet zo nu en dan eens een viering of een feestdag. Wel is zij achter het voor iedereen zicht- en tastbare leven, de stichtende en in stand houdende macht. Religie lijkt in haar verborgen, occulte kern verre van eenvoudig. Dat zullen we nog ten overvloede ondervinden.

2. Lieve : “Een mirakel? Je bent een onnozel kieken om dat te geloven”.

Lieve neemt met haar woordkeuze onmiddellijk een duidelijk standpunt in. Ze wordt in haar overtuiging bijgetreden door de wetenschapsfilosoof J.P. Van Bendegem. Deze prof toont ons in de documentaire op een streng wiskundige wijze aan dat mirakels, ofschoon niet helemaal uit te sluiten, toch behoorlijk onwaarschijnlijk zijn. Om als een echt mirakel erkend te worden zijn er een aantal strenge criteria. Zo mogen zulke genezingen niet herhaalbaar zijn en evenmin in strijd zijn met één of andere wetenschappelijke theorie.

2.1. Een schets van wetenschap

In zijn boek *‘Tot in der eindigheid (over wetenschap, New-Age en religie)’*⁷ geeft Van Bendegem een schets van wetenschap die men best kan bijtreden. Toch maakt een aantal gelovigen voorbehoud bij zijn visie op religie die hij omschrijft als “een geheel van opvattingen”. Voor hen is religie veel meer dan dat. Wie zich ook maar even verdiept in de vele heidense religies, of in de Bijbel leest, merkt dat de Bijbelse God en de vele goden van een heidens pantheon, zich laten kennen doorheen dromen, visioenen, ingevingen en verschijningen. Dat is voor een gelovige veel ‘werklijker’ en ingrijpender dan het koesteren van “een geheel van opvattingen”.

Van Bendegem omschrijft zichzelf als een spiritueel atheïst. Met zijn ‘metafysische keuze’, met zijn opvatting over het geheel van de werkelijkheid, staat hij dan ook afwijzend tegenover zulke paranormale, religieuze verschijnselen. Overwegend dat religie zich in de eerste plaats manifesteert via dergelijke fenomenen, kan zijn atheïstische keuze geen verbazing wekken in de gelovige wereld.

⁷ J.P. Van Bendegem, *Tot in der Eindigheid (Over wetenschap, New Age en religie)*, 29/62 (Het moderne beeld van wetenschap en religie). Antwerpen/ Baarn, 1997.

2.2. “Wat ik niet ervaar, bestaat niet”.

Een aantal gelovigen zal opmerken dat, zelfs al gelooft men niet, men toch de fysische resultaten van b.v. een merkwaardige genezing of een wonderlijk gebeuren niet kan loochenen. Doet men dat toch, dan gaat men niet logisch, en dus niet eerlijk te werk. Logica heeft als axioma's : 'wat is, is, en wat zo is, is zo'. Deze tweede 'is' is geen overbodige herhaling, maar benadrukt dat men beaamt wat bestaat, of wat 'zo' bestaat. Onder meer de leugenaar zondigt tegen deze axioma's. Van datgene wat 'is' zegt hij dat het “niet is”, of van wat “niet is” zegt hij dat het 'is'. Ook hij of zij die datgene “wat zich werkelijk toont”, b.v. het fysische resultaat van een wonderbaarlijk gebeuren, herleidt tot 'niets', doet geen recht aan wat werkelijk 'is' en is daardoor niet eerlijk. Men ziet dat religie, gewetensvol handelen en logica op een manier met elkaar zijn verbonden. We zullen op dit logisch aspect nog uitvoerig ingaan (4.4.).

E. Renan, verbergt in zijn boek *Vie de Jésus* ⁸ zijn ongeloof in mirakels niet. Hij schrijft : “De wonderen, verhaald in het Evangelie, waren nooit een werkelijkheid. De Evangeliën zijn niet geschreven met de deelname van de godheid. Deze twee ontkenningen zijn in ons geval, niet het resultaat van onze Bijbelduiding, integendeel, zij gaan eraan vooraf.”

Bij dit alles is Renan wel bijzonder eerlijk : hij stelt a-priori als axioma dat mirakels niet bestaan. Als je vooraf al staande houdt dat iets niet bestaat, kan je conclusie moeilijk anders zijn dan dat het niet bestaat. Meer algemeen : omdat velen zelf niet over enige religieuze ervaring beschikken, veralgemenen zij dat zoiets niet kan bestaan. Streng logisch is dat een syllogisme waarin de voorzin werd verzwegen. Uitgeschreven wordt deze redenering: “Alles wat ikzelf niet ervaar, bestaat niet. Welnu, ik heb zelf geen religieuze ervaring, dus religieuze ervaringen bestaan niet.” Maar de stelling: “alles wat ikzelf niet ervaar, bestaat niet”, is als voorzin een onbewezen veralgemening. De hele redenering is dan ook slechts een abductie, een veronderstelling of hypothese, maar geen deductief sluitend bewijs. In die gedachtegang kan iemand met evenveel recht beweren dat b.v. Antarctica ook niet bestaat, omdat hij of zij er nog nooit is geweest.

Letten we op de gelijkaardige redenering die nog een stapje verder gaat : Wat ik niet zintuiglijk ervaar, bestaat niet. Ik ervaar geen elfen. Dus elfen bestaan niet. Ook hier is de voorzin een onbewezen veralgemening. De hele redenering is slechts een veronderstelling. Zolang niet het bewijs is geleverd dat met onze gekende zintuigen alle, maar dan ook alle werkelijkheid gevat

⁸ E. Renan (1823/1892); *Vie de Jésus*⁸, Paris, 1863-1, 1879-16, vi

wordt, is de stelling dat elfen niet bestaan, slechts een mening naast andere meningen, inclusief de mening die hieraan tegengesteld is en die beweert dat elfen wel bestaan. Zulke beweringen vallen gewoon buiten het terrein der zintuiglijke waarneming.

2.3. Wetenschap : methode of ideologie?

Iets krijgt wetenschappelijke erkenning als het aan de criteria, aan de vooropstellingen van de wetenschap beantwoordt. Zo moet wetenschap o.m. vatbaar zijn voor onderzoek door om het even welk bevoegd wetenschapper. Maar dat houdt in dat men zich beperkt tot een zintuiglijke en materiële waarneming. Zulk een onderzoek moet bij voorkeur voor herhaling vatbaar zijn. Een gegeven verwerft een wetenschappelijke status als andere onderzoekers in gelijkaardige omstandigheden tot analoge bevindingen komen. Deze strenge criteria maken dat datgene wat wetenschappelijke erkenning heeft, degelijk en stevig gefundeerd is. Men kan de resultaten van de wetenschap toejuichen. Wat zou onze wereld arm zijn zonder een eeuwenlang wetenschappelijk onderzoek. Maar hiermee is eveneens duidelijk dat haar terrein niet de hele werkelijkheid omvat. Zij beperkt zich tot dat deel van al wat bestaat, dat aan haar vooropstellingen beantwoordt. En die zijn van zintuiglijke en materiële aard. Wat daarbuiten valt, behoort niet tot haar gebied. Met andere woorden : haar terrein beperkt zich tot een deelverzameling van de totale werkelijkheid. In logische termen : wetenschap heeft geen oneindige, maar een eindige inhoud en een eindige omvang.

Als wetenschap er toch aanspraak op maakt om de hele werkelijkheid te omvatten, maar hierbij 'enkel' - letten we op dat exclusieve woordje 'enkel' - bestaansrecht geeft aan datgene wat aan haar axiomatick beantwoordt, dan moet zij eerst bewijzen dat ze met haar eindige vooropstellingen inderdaad ook de hele werkelijkheid omvat. Met andere woorden, ze moet kunnen aantonen dat haar wetenschappelijk model het enige is dat alle werkelijkheid insluit. Maar hoe zoiets bewijzen? Hoe op een wetenschappelijke wijze aantonen dat wetenschap de enige geldige vorm van kennen bezit? Zulk een bewijs vereist een gezichtspunt dat de visie van de wetenschap overstijgt. Anders belandt men in een kringredenering, een redenering die besluit wat eigenlijk al vooropgesteld werd. Renan deed dat reeds met zijn ongeloof in mirakels te bevestigen, zonder er op in te gaan. Zolang de wetenschap niet aantoont dat zij met haar methode, met haar eindige axioma's, toch de oneindige werkelijkheid omvat, kan zij hierover evenmin alomvattende uitspraken doen. Beweringen die buiten haar terrein vallen, zijn dan ook geen exacte kennis, maar slechts meningen, naast andere meningen.

Een methodische vorm van wetenschap beaamt dat haar domein niet op het geheel der werkelijkheid slaat, maar op het deel dat aan haar vooropstellingen beantwoordt. Een ideologische vorm van wetenschap meent dat zij het hele terrein van alle bestaan, omvat. Wie vooraf aan de werkelijkheid materiële eisen oplegt, vindt uiteraard niets dat dit materiële overstijgt. Aan hem of haar ontgaat dan uiteraard ook religie in haar diepere wezen : haar immaterieel, heilig en paranormaal aspect.

2.4. Natuur, buitennatuur en bovennatuur.

Verder in deze tekst zullen we het geheel van de werkelijkheid opdelen in drie onderscheiden gebieden : achtereenvolgens het deel dat slaat op wat we 'de natuur' zullen noemen en voor iedereen bereikbaar is, vervolgens het deel dat 'de buitennatuur' of het paranormale betreft en tenslotte is er 'de bovennatuur' die verwijst naar alles dat betrekking heeft op de Bijbelse God.

Beginnen we dus met 'de natuur' of het 'hier'. Dit slaat dus op al wat deze wereld betreft, een wereld die door iedereen kan worden waargenomen. Het is datgene wat de profane visie op de werkelijkheid te zien geeft en wat wetenschappelijke draagkracht heeft. Voor de profaan levende mens bestaan enkel de werkelijkheden van 'deze zijde'. Zo kunnen ervaringen die buiten het terrein van de harde wetenschap vallen, zoals mirakels, nooit echt ernstig genomen worden. Aan de ideeën op zich, als werkelijk bestaande en objectieve 'zijnden' in een andere en hogere wereld, wordt iedere werkelijkheidswaarde ontzegd.

Reeds de oud-Griekse denker Protagoras (-480/-410) van Abdeira, Thracië hield er een profane visie op na. Van hem de bekende uitspraak: "De mens is de maat van alle dingen". De consequent profane mens ziet rechtspraak, zedelijkheid en religie als louter menselijke en dus subjectieve producten. Dat werd al initieel geïllustreerd met de bewering van sommige vrouwen die beweren 'baas in eigen buik' te zijn.

We zullen zoals gezegd, verder in deze tekst 'de buitennatuur' in verband brengen met de wereld van het paranormale, en 'de bovennatuur' voorbehouden voor datgene wat specifiek is voor een Bijbelse christendom.

3. Nathalie : Er moet wel 'iets' zijn.

Nathalie zegt het in zeer algemene woorden. Velen zullen met haar beamen dat er wel degelijk 'iets' moet zijn, 'iets' dat de strenge grenzen van de harde wetenschap overschrijdt. Zo kan een kind overtuigd zijn dat zijn ouders hem graag zien, en dat zij van elkaar houden. Maar hoe ga je zoiets

wetenschappelijk bewijzen? Velen zullen beamen dat er in de wereld heel wat meer bestaat dan slechts datgene wat wetenschappelijk kan aangetoond worden. Maar wat? Laten we nagaan of we in de zo omvangrijke literatuur enige beschrijvingen vinden die in strijd lijken te zijn met wetenschappelijke theorieën en die ons enigszins als paranormaal en hoogst verwonderlijk overkomen. Dat leidt ons wellicht tot ‘iets’, tot ongewone en merkwaardige feiten die de mening van Nathalie ruimschoots kunnen staven.

3.1. Gedachtekracht en fijnstoffelijke energie

3.1.1. Een kikker, een kompas, een balletje, een geranium

H. Gris & W. Dick, *Les nouveaux sorciers du Kremlin*⁹ verhaalt van een zekere Nina Kulagina, een medium uit Leningrad, het huidige St.Petersburg, die op 10 maart 1970, in wetenschappelijk gecontroleerde omstandigheden, vanop afstand de hartslag van een kikker stil legde. Omwille van de zeer grote inspanning die zij hierbij moest leveren, liep haar eigen hartslag op tot 180 slagen per minuut.

Het boek *Les phénomènes inexplicables*¹⁰, vermeldt van diezelfde Nina Kulagina dat zij met de kracht van haar gedachte eveneens de naald van een kompas liet ronddraaien, een pingpongballetje in de lucht deed zweven, en vanop afstand een broodkruimel verschoof en lucifers verplaatste. Dit alles bezorgde haar een hartcrisis. Haar man sprak van “une victime de la science”, en betreurt dat zij het beste van zichzelf gaf voor zinloze experimenten aan een ongelovige wetenschap.

In zijn boek *Magnetiseurs, Somnabules en gebedsgenezers*¹¹, vermeldt W. Tenhaeff (1894/1981), hoogleraar parapsychologie aan de universiteit van Utrecht, een gelijkaardige getuigenis. Een kennis van hem kon in een uitstalraam van een winkel van optische materialen, een door Tenhaeff zelf aangewezen kompas op zijn verzoek doen draaien. Tenhaeff vermeldt dat de vrouw van die kennis hierbij niet aanwezig was omdat ze een grote afkeer had van dergelijke experimenten. Dit laatste lijkt ons niet onbelangrijk. Blijkbaar investeerde haar man hiermee ook haar energie. Vrouw en man, als geliefden, hebben hierdoor ook een occulte, verborgen band. We komen er nog op terug.

⁹ Gris H., W. Dick W., *Les nouveaux sorciers du Kremlin*, 1978, Tcou, Fr. (In vertaling: Nieuwe parapsychologische ontdekkingen achter het ijzeren gordijn, Haarlem, 1979).

¹⁰ *Les phénomènes inexplicables*, The Reader's digest, Montréal, 1983, 253.

¹¹ Tenhaeff W., *Magnetiseurs, Somnabules en gebedsgenezers*, Den Haag, Leopold, 1969, 49.

De Latijnse term ‘occultus’, betekent inderdaad ‘verborgen’. De term ‘occulte wetenschappen’ slaat dan op het verborgen en toch wel mysterieuze karakter van wat in die ‘discipline’, die geen wetenschappelijke status heeft, ter sprake komt. De Welshe occultiste Dion Fortune, pseudoniem van Violet Mary Firth (1890/1946), laat een zekere Taverner aan het woord in haar boek : *De geheimen van dr. Taverner*¹². Deze is in gesprek met een zekere Miss Halam en zegt haar dat hij geen telegrammen uitzendt, maar wel gedachten, omdat hij dan zeker is dat men er naar luistert. Zelfs al is men zich dat niet bewust. Om zijn uitspraak kracht bij te zetten, beweert hij dat hij een dame die wat verder naast zijn bloementuin loopt, een geranium zal laten plukken. Fortune schrijft: “Daarop concentreerde Taverner zijn aandacht. Toen de dame bij de bloemen kwam, draaide ze zich half om en plukte er één van. “He mevrouw!”, riep Taverner haar onmiddellijk toe: “Wat doet u daar met onze geraniums?” “Oh, sorry,” riep zij verschrikt, “ik gaf toe aan een plotselinge ingeving denk ik.”

Zulke experimenten als het hart van kikker stil leggen, een kompas doen draaien of iemands gedachten onbewust beïnvloeden, overschrijden duidelijk het domein van de psychologie. Er zijn niet te ontkennen fysische resultaten. En dat is, om het met de woorden van Nathalie te zeggen, heel zeker al ‘iets’. Zoeken we verder.

3.1.2. Positief denken: Tagore, het leven als opgave.

Rabindranath Tagore, (1861/1941) een mythisch dichter, heeft ons een vorm van positief denken nagelaten. Hij verwoordt het zo : “Ik sliep en droomde dat leven vreugde was. Ontwakend zag ik dat het leven een opgave is. Ik ging aan het werk en die taak werd vreugde”. Met andere woorden: het feit van ons dagelijks leven, met al zijn narigheden, grote en kleine, wordt geduid als iets goeds, iets waardevols. En wel zo dat de opgave, het gegeven en het gevraagde, werkelijk opgelost wordt. Men ziet hierbij de toekomst alsof zij al gekend en wel als gelukt gekend is. Dat gaat in tegen ieder mogelijk huidig negativisme en nihilisme, tegen ieder doemdenken. De term ‘Nihilisme’ houdt in dat men ieder ideaal en iedere hogere waarde radicaal betwijfelt.

De Duitse filosoof F.W. Foerster (1889/1966) beweerde dat “tegen de aarde slechts de hemel opgewassen is”. Hij meende dat je, om de levensproblemen aan te kunnen, op iets moet kunnen steunen dat de dingen van deze wereld in hoge mate overstijgt en waaraan je jezelf kunt optrekken.

¹² Fortune D., *De geheimen van dr. Taverner*, Gnosis, s.d., 98.

Vermelden we dat ook het omgekeerde, een “negatief denken”, bestaat. Iedereen kent mensen die voortdurend over zichzelf klagen. Zij halen telkens de eigen mislukkingen of harde dagen aan. Het spreekt voor zich dat zij, door steeds negatieve gedachten te koesteren, heel wat kwalen in leven houden en zichzelf ziek kunnen maken. Ook dit kan tot heel wat meer leiden dan slechts een louter subjectief en psychologisch ‘iets’. Dat illustreren we.

3.1.3. Negatief denken: Hexe Petra blijft ‘cool’.

*Hexe Petra*¹³, een 21-jarige Münchnerin van het ‘punkachtige type’, werd in oktober 1985 geïnterviewd door het Duitse maandblad *Cosmopolitan*. De titel van de tekst luidde : “En van ganser harte alle kwaad toegewent”. Petra zegt van zichzelf dat zij een zwarte magiëerin is, wat betekent dat zij anderen kwaad en onheil kan aandoen. Ze maakt van haar vaardigheid gebruik als iemand haar in haar bezigheden stoort. Angelika von Hartig, die haar interviewde, zegt dat ze met Petra een uiterst ‘voorzichtig’ gesprek had. Met zulk een heks moet men inderdaad erg behoedzaam zijn. Men weet toch maar nooit. Petra zegt dat haar type van heks zijn is : ‘zichzelf zijn’, met alles wat dat omvat, desnoods met mensen ziek te maken, ze doen verongelukken, ja ze zelfs te doden. Wat insluit dat het ‘geweten’ in de ethische of in de Bijbelse zin, Petra volkomen koud, ‘cool’, laat. Haar type is verder ‘magische macht’ uitoefenen. Zij vervolgt: “Iedereen kan zich tot mij wenden om een probleem ‘opgelost’ te zien. Vervloeken doe ik echter niemand die ik zelf niet haat”. Ziedaar de regel. Wil iemand met die macht nu goed of kwaad stichten, dat gaat Petra niet aan. Ze zegt: “Vooral wanneer iemand mij ‘iets aandoet’, wreek ik mij! Ik concentreer mij intens op de bewuste persoon. Ik visualiseer (opm.: ik stel mij voor) wat ik iemand wil aandoen, bijvoorbeeld een ongeval, een fatale val of zo. Dit ingebeelde, maar waanzinnig sterk gewilde voorval, of noem het ‘het lot’, houd ik ononderbroken voor de ogen. Totdat het voorval zich werkelijk voordoet.”

“Drie jaar geleden in Berlijn : een wildvreemde man lachte me uit om mijn punk-uitzicht. “Ik bleef ‘cool’. Ik liet hem een hoop beledigingen uiten. Twintig minuten later was ik zo ver dat ik hem het liefst gedood had. Daarop ben ik de man gevolgd. Hij woonde twee straten verder. Veertien dagen lang sloop ik hem achterna, terwijl ik mijn blikken in zijn rug boorde” (opm.: de zogeheten “magnetische blik”). Ten slotte kwam hij op een middag het huis uit. Hij wou de straat oversteken. Ik heb mij als waanzinnige geconcentreerd. En zie: hij wachtte tot een auto naderde. Hij is rechtstreeks op de wagen

¹³ Hexe Petra, geïnterviewd in het Duitse maandblad *Cosmopolitan*, nr 10, oktober 1985.

ingegaan. Resultaat : een hersenschudding en een viervoudige beenbreuk tot aan de dij. Ik heb mij erover ingelicht.”

Dat dit laatste ook heel anders kan en dat je best ook ‘magisch’ zorgt dat je uitkijkt vooraleer een straat over te steken, lezen we b.v. in James Hall, *Sangoma*¹⁴. Een sangoma is een soort Afrikaans sjamaan, een paranormaal genezer. Hall schrijft in verband met een bepaalde situatie : “De geesten zouden de kansen in zijn of haar leven beheersen. Hij of zij zou dan op een bepaald punt de straat op gaan en niet op een ander punt, en daardoor niet door een auto geraakt worden.” Letten we op de gelijkenis. Zowel Petra als de sangoma bidden tot hun geesten om een gewenste afloop. En nu het verschil : Petra wil als afloop een ongeval, de sangoma wil dit juist vermijden. In beide gevallen gaat het om religie, want er zijn fijnstoffelijke wezens en krachten mee gemeoid. In het geval van Petra spreekt men van zwarte magie, bij de sangoma betreft het witte magie.

Terug naar Petra’ verhaal : “In Londen werd ik in een warenhuis door een detective gevolgd omdat ik iets gestolen had. Ik was woedend op hem. Ik volgde hem naar zijn huis. Ik concentreerde mij. ‘s Nachts stond ik onder zijn venster en ‘schoot’ mijn haatenergie op hem af. Drie weken later is de man van de trap gevallen met een gebroken nek als resultaat”.

Volgens Petra duurt het gemiddeld twee tot drie weken voordat ‘een vloek’ werkt. Het spreekt voor zich dat onze ‘verlichte’ rechtsspraak geen vat heeft op dergelijke zwart-magische praktijken. In de rechtsspraak van heel wat archaische culturen heeft men daar, ook heden, wel aandacht voor. Als een volgehouden boosheid reeds tot zulke beangstigende resultaten leidt, dan kan men, zoals Tagore reeds zei, aannemen dat men met volgehouden positieve gedachten ook goede resultaten bereikt.

Petra is ook ‘kruidenvrouw’. Plantenkennis is voor haar beslist een noodzaak. Zij stelt zelf de zalf uit kruiden samen. Ze zegt hiermee haar levenskracht te versterken. Zij beweert dat zij de voorschriften mediaal doorkrijgt als zij zich concentreert op een welbepaalde geest “ein Geist, eine Frau” die haar nabij is. Deze liet zich kennen als een overleden lesbienne, die leefde rond 1500, en als 24-jarige door de inquisitie veroordeeld en opgehangen werd. Letten we, naast de tijdspanne van drie weken die vereist is voor een groot werk, eveneens op de noodzaak tot sterke concentratie van de gedachten. Als zulks heel wat kwade krachten activeert, dan kan het

¹⁴ James Hall, *Sangoma*, het waar gebeurde verhaal van de eerste blanke die tot traditionele Afrikaanse genezer wordt gewijd. W. A. Bruna uitgevers, Utrecht, 202, p.121 (Oorspronkelijke titel : James Hall, *Sangoma*, 1995)

omgekeerde, goede krachten activeren, ook bij het bidden heilzaam zijn. We komen hier nog op terug (9.6).

Over haar seksleven zegt Petra wat volgt. “Ik ben er zeer vroeg mee begonnen: op mijn twaalfde begon ik mijn eerste ‘betrekking’. Niets heb ik in de volgende jaren overgeslagen: mannen, vrouwen, “alles kam dran”. Heden echter voel ik mij oeroud en uitgeklaard. De mens is volgens mij biseksueel. Toch heeft op dat gebied niets mij een duurzame bevrediging bezorgd. Een goede geestelijke vriendschap betekent voor mij wezenlijk meer. Ik ben totaal aseksueel geworden. Ik leef samen met mijn vriend Jürgen. Hij is een jaar jonger dan ik. “Unsere Beziehung ist eine rein Geistige”, onze verhouding is zuiver geestelijk. Echte heksen beweren hun seksualiteit heel anders te beleven dan gewone mensen. Ook dat gaan we verder nog toelichten.

“Wanneer iemand mij ‘iets aandoet’, wreek ik mij, tot het zich voordoet”. zo zegt Petra. Zoals reeds aangehaald : bij zulke beweringen zijn oorzaak en gevolg, zowel voor het goede als voor het kwade, wetenschappelijk nauwelijks of niet te controleren. Hoe op een ontegensprekelijke wijze het verband aantonen tussen het negatieve denken van Petra en het ongeval, of het positieve denken van de sangoma en het vermijden van een ongeval? Dat lijkt ondoenlijk. Verdiepen we ons verder in die mysterieuze kracht van het denken.

3.2. Gedachtekracht en fijnstoffelijke wezens

3.2.1. De wraakdemon van D. Fortune¹⁵

Iemand had Fortune, de Welshe occultiste, een groot onrecht aangedaan. Net voor het inslapen liet ze haar gedachten onbeheerst gaan en wilde ze wraak nemen. Doch, als sensitieve vrouw ervaarde ze dat haar wraakgedachte zich fijnstoffelijk begon te verwerkelijken. Ze ‘zag’ helder-waarnemend, dat er uit haar lichaam, ter hoogte van haar zonnevlecht, zich een fijnstoffelijke nevel begon te vormen, die tot haar grote verbazing geleidelijk de gedaante van een wolf aannam. Ze zegt : “Uiteindelijk was het dier nog slechts met een dunne navelstreng aan mijn lichaam verbonden, net zoals een pasgeboren baby met een navelstreng nog aan de moeder verbonden is”. Fortune vreesde dat bij het doorbreken ervan het dier tot een zelfstandig en boosaardig wezen zou uitgroeien. Dan, zo meende zij, zou het kwaad in de wereld wat toegenomen zijn. Zij raadpleegde hiervoor haar ‘meester’, een helderziend en bevoegd magiër. Deze vertelde haar dat ze het dier ten alle prijze terug in zich moest opsloppen, een beetje zoals men met een rietje de limonade uit een glas zuigt.

¹⁵ Zie op deze website het boek : De ‘Homo Religiosus’, 7.4.1. : een wraakdemon.

Dat deed ze, echter met zeer veel moeite en ‘badend in het zweet’, terwijl ze tegelijk ook haar wraakgedachte terug in zich moest opnemen. Dat betekende dat ze haar woede opnieuw moest doorleven en hierbij de controle over zichzelf vooral niet mocht verliezen. Dat kon ze slechts met de grootste zelfbeheersing volbrengen.

Sommige mensen hebben ook wel eens wraakgedachten die ze niet steeds kunnen of willen bedwingen. Een welbepaalde vorm van psychiatrie¹⁶, niet vertrouwd met de fijnstoffelijke gang van zaken - met de ‘achtergrond’ - raadt zulke mensen aan om hun woede uit te leven, eventueel in gedachten, eventueel door hun boosheid op een voorwerp uit te werken. Men kan dan b.v. op een zak zand slaan, en zich hierbij voorstellen dat men met kracht slaat op de persoon op wie men zich wil wreken. Zo werken ze inderdaad een deel van hun agressie uit. Zij zijn ‘het’ dan kwijt. Maar onbewust kunnen zij, net als Fortune, ook fijnstoffelijke ‘wraakdemonen’ tot leven brengen. Alleen, ze weten het wellicht niet. Ze hebben geen zicht op de occulte zijde van wat ze doen. Men kan blijkbaar kwaad stichten zonder het te weten. Het verhaal illustreert eveneens het belang van het onder controle houden van de eigen gevoelens.

3.2.2. *Mevrouw Neel visualiseert zich een monnik.*

Lezen we *Magic and mystery in Tibet*¹⁷ van de Française Alexandra David-Neel (1868/1969). Mevrouw Neel bracht het in Tibet tot ‘lama’, wat een soort doctoraat in magische praktijken inhoudt. Het is hoogst uitzonderlijk, ja ongezien, dat in die cultuur zulk een titel aan een westerling, zeker aan een vrouw, verleend wordt.

Volgens de Tibetanen kan men door een herhaaldelijke en krachtige concentratie van de gedachte, een gedachtevorm, een zogenaamde ‘tulpa’, een fijnstoffelijk wezen, tot leven brengen. In haar boek verhaalt Mevrouw Neel hoe ze zich zo een monnik visualiseerde. Ze schrijft : “Ik sloot me op in een tent en verrichtte de voorgeschreven gedachteconcentratie en andere rituelen. Een paar maanden later was de monnik levensecht geworden (opm. : letten we weer op die toch wel lange vereiste tijdspanne). Hij werd een soort van gast, en leefde mee in mijn verblijf. Enige tijd later verbrak ik mijn leven in afzondering en begon ik aan een reis, samen met mijn bedienden. De monnik rekende zichzelf bij het gezelschap. Niettegenstaande ik in de open lucht leefde en ik dagelijks verschillende mijlen aflegde met mijn paard, verflauwde de gedachtevorm niet. Ik bleef de dikke monnik zien. Het karakter dat ik me had

¹⁶ Zie op deze website het boek : De ‘Homo Religiosus’, 7.4.1. : De morele taboes der religies.

¹⁷ David-Neel A., *Magic and mystery in Tibet*, London, Unwin paperbacks, 1939⁻¹, 1965, 219 (//Mystiek en magie in Tibet, Amsterdam, Gnosis, 1941).

ingebeeld, toen ik de gedachtevorm opbouwde, onderging geleidelijk een verandering. De dikke, gezette vriend liep hoe langer hoe meer gebogen en zijn gezicht verried een vaag spottende en boze blik. Hij werd ouder en kaler. Kortom, hij ontsnapte aan mijn controle. Op een dag bracht een dienaar me, toen ik in mijn tent zat, wat boter. Hij zag de gedachtevorm ook en hield hem voor een levende lama. Ik dacht het fenomeen op zijn beloop te laten. Maar de aanwezigheid van die ongewilde metgezel begon stilaan op mijn zenuwen te werken, zodat ik besloot de gedachtevorm terug te vernietigen.” Dit betekent dat mevrouw Neel deze gedachtevorm terug in zich moet ‘opslorpen’, net zoals Fortune dat met haar wolf deed. Het gelukte haar, maar slechts na zes maanden (!) van harde strijd.

Letten we op de geleidelijke verandering in het karakter van de monnik. Het was Mevrouw Neel die haar gedachtevorm tot leven bracht, maar zij was volgens kenners, dat zijn mensen die dit op een helderziende wijze kunnen nagaan, niet de enige die hieraan werkte. Zonder een afdoende bescherming mengen zich ook andere, fijnstoffelijke wezens in dit proces. En die zijn niet steeds van onberispelijk gedrag. Dat werd al duidelijk bij het vaststellen van het lage ethische niveau van de geesten die hexe Petra opriep. We komen hier op terug in het hoofdstuk over “de harmonie der tegengestelden” (3.8.5.).

3.2.3. De doden-oproepster van Endor

De Bijbel, *1 Samuel 28: 3-25* vertelt ons dat deze profeet was gestorven. Koning Saul had de heksen en allen die doden konden oproepen en bezweren, samen met de zieners en waarzeggers uit het land verdreven. Vervolgens ging Saul strijd leveren met zijn vijand, de Filistijnen. Toen de koning echter het grote leger van de Filistijnen zag, sloeg de schrik hem om het hart. Dan betreurde hij dat hij de zieners en profeten het zwijgen had opgelegd. Stiekem zocht hij ze weer op - ja, zo gaat dat, ook heden nog - om te vernemen wat Jahweh 's wil was. Maar Jahweh gaf via hen geen antwoord meer. Daarop vermomde hij zich als een gewoon man en raadpleegde in het geheim een doden-oproepster, de heks van Endor. Hij verzocht haar om de reeds gestorven profeet Samuel op te roepen. De heks antwoordde dat zulke praktijken door de koning verboden waren. Hij drong echter aan. Aarzelend ging zij op zijn verzoek in. Dan doorzag zij zijn list en riep angstig uit: “Maar jij bent Saul zelf!”. “Vrees niet”, beval de koning, “en roep Samuel op”. Dat deed ze.

Eens de profeet Samuel gecontacteerd was, antwoordde hij : “Waarom mij raadplegen als Jahweh zich van jou heeft afgekeerd en je vijand is geworden? Jahweh voert nu uit wat hij door mijn bemiddeling voorspeld heeft. Hij

ontneemt je het koningschap en geeft het aan David, omdat jij niet gehoorzaamd hebt aan Jahweh. Bovendien zal Jahweh samen met jou ook Israël aan de Filistijnen overleveren. Morgen zullen jij en je zonen bij mij zijn (opm. : in de sjeol, de hades of onderwereld; zoals *Numeri 16:30* dat beschrijft)”. De Bijbel vermeldt de afloop. Koning Saul verliest inderdaad de veldslag en komt hierbij, samen met zijn zonen, om het leven. Merken we op dat de doden-oproepster tot een bijzonder begaafd type behoort. Zij ‘doorziet’ de ware identiteit van de koning. Zij is zelfs in staat een overleden profeet aan haar oproepingskracht te onderwerpen en hem ‘uit de aarde’ te doen opstijgen. Zij is, zoals de Bijbel, *Genesis 3:5 en psalm 8:6*, zegt, een ‘elohim’, een goddelijke figuur met grote geesteskracht.

3.2.4. Het subtiele lichaam en de onderwereld

De Bijbel gaat er van uit dat er nog een leven is na de dood en dat men daarbij ook over een bewustzijn en zelfs een lichaam beschikt, al is dit lichaam fijnstoffelijk en nevelig als een schim. Bovendien bevindt deze schim zich niet in hogere of hemelse sferen, maar in een soort van onderwereld, in de diepten der aarde. Zelfs al gaat het hier om Samuël, een profeet. Volgens het christendom is het de situatie van de mensheid vooraleer Jezus, na Zijn kruisdood, “ter helle is neergedaald”. Daar waar Samuël uit de onderwereld opstijgt, zal Jezus er na zijn dood in neerdalen. Het is een oeroude ervaring dat de schimmen van doden, met voldoende ‘geest’, of levenskracht, waarheid kunnen meedelen en de toekomst voorspellen. En dit in eenheid met Jahweh of ook zelfs zonder hem. Maar schimmen oproepen is, zoals Samuel zelf zegt, hun rust verstoren. Reeds in de Bijbel, het Oude testament wordt die praktijk sterk afgeraden.

Merken we bij deze tekst nog het volgende op. De profeet Samuel heeft duidelijk een lichaam en dit is zelfs met een profetenmantel gekleed. Noemen we dit type van lichaam bij zijn traditionele naam: “het subtiele lichaam”. Dit is wel stoffelijk, maar van een veel ijlere materie dan de stof die iedereen waarneemt. Het subtiele lichaam is niet onderworpen aan een aantal beperkingen zoals ons fysieke lichaam die wel kent. Dat lichten we toe in wat volgt.

3.3. Gedachtekracht en uittredingen

3.3.1. De Rochas : uittredingen en hun weerslag

Verwijzen we naar de experimenten van de Franse onderzoeker A. De Rochas (1837/1914). Hij was directeur van de Ecole Polytechnique in Parijs, maar werd er ontslagen omwille van zijn onderzoek naar occulte fenomenen.

Iets wat niet echt van grote openheid en verdraagzaamheid getuigt. In zijn boek *l'extériorisation de la sensibilité*¹⁸ doet hij verslag van zijn experimenten.

Zoals wellicht bekend heeft de mens niet alleen een stoffelijk lichaam, maar wordt hij of zij omgeven door een aura, een fijnstoffelijk lichaam. In de Bijbel, de *eerste brief van de Korintiërs*, 15, 44 spreekt de apostel Paulus van een natuurlijk lichaam (soma psuchikon) en een geestelijk lichaam (soma pneumatikon). Vandaar de driedeling: het stoffelijk lichaam, de onstoffelijke ziel, en als verbinding tussen beide, dit fijnstoffelijk lichaam. Men weet wellicht ook dat dit fijnstoffelijk lichaam het grofstoffelijke kan verlaten. Beiden blijven verbonden door een navelstreng, in de Bijbel, *Prediker 12 : 6* 'de zilveren koord' genoemd. Tijdens de slaap verlaat het fijnstoffelijke lichaam het biologische. Men spreekt van een uittreding. Het bevindt zich dan ongeveer een meter boven het biologische lichaam en kan zo kosmische, verkwikkende energieën opdoen. Voor de meeste mensen is dat een onbewust gebeuren. Sommigen herinneren zich hun uittreding bij het ontwaken. Zij weten nog wat hen overkwam en wie ze ontmoetten in die andere wereld. Een aantal mensen beschikt bovendien tijdens dit uittreden over zijn of haar volle bewustzijn en kan naar eigen goeddunken actief zijn in die andere wereld. Breekt deze koord dan voorziet het fijnstoffelijke lichaam het biologische lichaam niet meer van de vereiste energie en sterft dit laatste.

Keren we na deze toelichting terug naar een experiment van De Rochas. Hierbij ligt de proefpersoon op een bed en slaapt. Het fijnstoffelijk lichaam is uitgetreden en bevindt zich net boven het biologische. De Rochas, als helderziende, kwam op het idee om dan met een naald in de duim van het uitgetreden lichaam te prikken. En merkwaardig : de fysische duim begon onmiddellijk te bloeden. Feldmann, *Occulte verschijnselen*¹⁹, beschrijft een gelijkaardige proef waarbij het fijnstoffelijk lichaam van een vrouw via hypnose op een glas water werd overgebracht. Prikst men met een naald in het water, dan voelt de vrouw dit aan alsof men in haar fysisch lichaam prikt. Blijkbaar is het zo dat een wonde, toegebracht aan het fijnstoffelijke lichaam, zijn weerslag heeft op het fysische. Men spreekt ook van een repercussie. Houden we dit in gedachte bij wat volgt.

3.3.2. Vader! Gibson heeft Jane in de hand gesneden!

I. Bertrand, *La sorcellerie*²⁰, vertelt. De buurvrouw Jane Brooks streek op een dag met haar handen enkele malen heen en weer over het lichaam van

¹⁸ de Rochas A., *l'extériorisation de la sensibilité*, Paris, Pygmalion, 1894, 81.

¹⁹ Feldmann J., *Occulte verschijnselen*, Den Haag, 1949, 335.

²⁰ Bertrand I., *La sorcellerie*, Paris,, s.d. (rond 1900), Librairie Bloud et Barral, 43-44.

de kleine Richard. Ze gaf hem nog een appel als afscheid en ging weg. Toen Richard de appel begon te eten werd hij ziek. Hij had pijn. Zijn toestand verergerde. Wat later moest hij, zwaar ziek, in bed blijven. Zijn vader en een zekere Gibson waren bij hem. Plots begon het kind in paniek te roepen terwijl hij naar de muur wees. “Vader! Jane is hier! Vlak bij de muur! Ik kan ze aanraken!” Noch de vader, noch Gibson zagen de buurvrouw. Gibson nam vliegensvlug een mes en stak ermee op de plaats die de jongen aanwees. “O! Vader”, riep Richard, “Gibson heeft in de hand van Jane gesneden. Die is helemaal bebloed!”. Onmiddellijk gingen vader en Gibson naar de woning van Jane. Deze zat er op een taboeret, de hand in een doek gewikkeld. Toen beiden de handdoek wegrukten, zagen ze dat de hand helemaal bebloed was. Ze vertoonde een snede zoals de kleine Richard deze had beschreven.

En nog dit : men weet wellicht dat de hoge koorts kan leiden tot helderziendheid, tot het waarnemen van de fijnstoffelijke wereld. Wellicht daardoor kon de kleine Richard de buurvrouw mantisch zien.

3.3.3. Pater Diëgo doodt de kaaiman

Lezen we verder in *I. Bertrand, La sorcellerie*²¹ over een merkwaardige geschiedenis die zich in Mexico afspeelde. Het boek is van 1900. Dus moet het verhaal van vroeger dateren. Het gaat over een zekere Pater Diëgo, een moedig man zoals vele van de eerste missionarissen ginds.

Op zekere dag bestraft de pater een indiaan die een zwaar vergrijp had gepleegd. Die indiaan zon op wraak. Hij wist dat Pater Diego op weg was naar een stervende indiaan om diens biecht nog te horen. Onderweg moest de pater, die te paard was, een rivier doorwaden. De bestrafte indiaan haastte zich stiekem naar die plaats en nam de nodige voorbereidingen. Wat later komt de pater, rustig brevierend, op zijn paard aan. Eens in het water voelt het paard dat het tegengehouden wordt. De pater merkt een kaaiman op die het paard in het water tracht te trekken. Hierop geeft hij het dier de teugels en bidt hevig om Gods bijstand. Zijn paard sleurt de kaaiman uit de rivier. Een reeks hoef- en stokslagen komen op de kop van het dier terecht. Het is gedwongen de greep te lossen en blijft duizelig en zwaar gewond achter. De pater reist verder.

Op zijn bestemming aangekomen, begint hij het voorval te vertellen. Even later komt een bode hem tegemoet en zegt dat de indiaan die door de pater was bestraft, zwaar gewond gevonden was aan de oever van de rivier. Kort daarna was hij overleden. Pater Diego gaat op onderzoek. De kaaiman lag dood

²¹ Bertrand I., *La sorcellerie*, Paris, s.d. (rond 1900), Librairie Bloud et Barral, 18.

aan de oever. Het dier had gelijkaardige verwondingen als die welke aan de indiaan waren toegebracht. Deze laatste was blijkbaar gestorven onder de hoef- en stokslagen van de Pater en zijn paard! De indiaan beheerste blijkbaar de techniek van het bewuste uittreden en was met zijn fijnstoffelijk lichaam in het dier getreden. Men zou kunnen zeggen dat het dier door hem ‘bezeten’ was, of dat hij het hierdoor ‘gehypnotiseerd’ had. Van dan af kon hij de kaaiman zijn wil opleggen : de missionaris doden. De stokslagen en de hoeven van het paard hadden daar echter anders over beslist. En dat had zijn moordende weerslag op het fysische lichaam van de indiaan.

G.Welter²², noteert in dit verband : “De magiër kan een gedeelte van zijn ziel losmaken en deze zielestof in het lichaam van een krokodil indrijven die dan b.v. een vrouw zal verslinden die linnen aan het wassen is”. Of, vullen we in voor de situatie hierboven beschreven : de op wraak beluste indiaan kan een deel van zijn zielestof in het lichaam van de kaaiman laten indringen, die dan de pater aanvalt”. Dat doet aan een gedeeltelijke zielsverhuizing denken.

Dat die ingedrongen zielestof niet boosaardig hoeft te zijn lezen we in het boek van J. Lantier, *La cité magique*²³ Hij mocht ooit een ritus meemaken in een ‘klooster’ van ingewijde vrouwen in het noorden van Dahomey, West-Afrika. Lantier vertelt. Een aantal ingewijde vrouwen, in het wit gekleed, gaat naar een grote vijver in een bocht van de rivier. De dorpelingen houden zich op afstand. Het dorps hoofd roept een paar onverstaanbare woorden en gooit dan een reeks nog levende kippen in het water. Talrijke krokodillen werpen zich op de dieren. Een ingewijde vrouw gaat vervolgens zingend de vijver in, gevolgd door de andere ingewijden. De krokodillen - “ik zag dat fantastisch wonder” zegt Lantier - maken de weg vrij. Daarop richt de inwijdster zich tot de krokodillen en in naam van de koning gebiedt zij ze om het hele jaar door alle vrouwen van het dorp toe te laten water te putten uit de rivier. “Hier en daar openen zich de enorme muilen der krokodillen alsof zij het wilden beamen”, zo schrijft Lantier. Dan gingen alle vrouwen terug uit het water. Eens op de oever deden zij hun kleren uit en gingen opnieuw in het water baden, te midden van de krokodillen. Enkele minuten later kwamen ze weer uit de vijver. Daarop mochten de dorpsvrouwen, met de kruiken in de hand, water putten in aanwezigheid van de krokodillen. De dieren leken geheel onverschillig voor hun aanwezigheid. Tot zover deze getuigenis van Lantier. Blijkbaar hebben ook primitieven hun ‘mirakels’ die de axioma’s van hun religie staven.

²² G.Welter, *Les croyances primitives et leurs survivances (Précis de paléopsychologie)*, Paris, 1960, p. 53.

²³ Lantier J., *La cité magique (Magie et sexualité en Afrique noire)*, Fayard, Paris, 1972, 67/77.

3.4. Gedachtekracht : materialisatie en dematerialisatie

Blijven we nog even bij het thema ‘materialisatie en dematerialisatie’ met twee merkwaardige en goed gedocumenteerde steekproeven.

3.4.1. De overleden mevrouw Schwarz komt op bezoek.

De Zwitsers-Amerikaanse psychiater Elisabeth Kübler-Ross (1926/2004) werd beroemd om haar pionierswerk rond stervensbegeleiding. Ze schreef o.m. ‘*On death and dying*’, in het Nederlands verschenen als ‘*Over de dood en het leven daarna*’²⁴. Zij vertelt.

“Eén van onze patiënten was een zekere mevrouw Schwarz. Zij was bij ons de eerste die sprak over een buitenlichamelijke ervaring, over een uittreding dus, die zij zelf had meegemaakt. Korte tijd later stierf ze. Als één van de velen onder mijn patiënten zou ik haar beslist weer vergeten hebben, als ze me niet weer had opgezocht. Op een dag merkte ik in de lift een vrouw op die me wel bekend voorkwam. Maar toch kon ik ze niet onmiddellijk thuisbrengen. Haar gestalte was doorzichtig, echter niet zo doorzichtig dat je alles kon zien wat zich achter haar bevond. Wat later realiseerde ik me plots dat deze dame al een paar maanden geleden begraven was. En nu stond ze daar voor me. Ze zei dat ze gekomen was omdat ze me wilde bedanken voor alles wat ik voor haar gedaan had. En ook om me te zeggen dat ik mijn werk over stervensbegeleiding niet mocht opgeven. Ik was behoorlijk van slag. Mevrouw Schwarz bleef staan waar ze stond en zei hardnekkig, maar op een allerliefste toon: “Dokter Ross, hoort u mij? U bent nog niet klaar met uw werk”.

Tenslotte haalde de wetenschapsmens in me de overhand. Ik wendde me tot Mevrouw Schwarz met iets heel geraffineerds. Ik zei : ‘U weet zeker wel dat de pastoor nu in Urbana woont? Hij zal vast erg blij zijn een paar woordjes van u te ontvangen’. En ik schoof haar een pen en een blad papier toe. U begrijpt natuurlijk dat ik helemaal niet van plan was die regels aan mijn vriend te zenden. Maar ik had een wetenschappelijk bewijsstuk nodig, want het spreekt voor zich dat iemand die begraven is geen brieven meer kan schrijven. En die vrouw met haar allerliefste glimlach kon al mijn gedachten lezen. Nooit tevoren had ik zo zeker geweten wat gedachtenlezen was. Ze pakte het blad en schreef er enkele regels op. Die hebben we natuurlijk achter glas ingelijst. ‘Bent u nu tevreden?’ vroeg ze. Ik staarde haar aan en dacht bij mezelf: ‘Wat ik hier beleef, zal ik nooit met iemand kunnen delen, maar dat blad papier ga ik bewaren’. En toen, terwijl ze aanstalten maakte om zich terug te trekken, herhaalde Mevrouw Schwarz : ‘Dokter Ross, u belooft het me toch, hè?’ Ik

²⁴ Kübler-Ross E., “Over de dood en het leven daarna”; Ambo, Amsterdam, 1985, 30.

begreep dat ze de voortzetting van mijn werk bedoelde en antwoordde: “Ja, ik beloof het”. En op hetzelfde ogenblik dat ik dat zei, verdween ze. Dokter Ross besluit: “Wij bezitten nog steeds haar eigenhandig geschreven regels”.

3.4.2. De spookliftster van Alba-la-Romaine

Geven we nog een tweede voorbeeld waarbij een overleden mens zich weet te materialiseren. Onze bron is D. Audinot, *Les lieux de l'au-delà*²⁵. Dit goed gedocumenteerde werk gaat over schimmen, over zogenaamde “witte vrouwen” en “liftsters die plots verdwijnen”. Wij staan stil bij een merkwaardig geval van zulk een liftster.

In de lente, ten tijde van de rosse maan, begin mei (opm.: de dagen van de zogenaamde ijsheiligen) kunnen automobilisten die de autoroute A6 in Montélimar verlaten om via la Nationale 102 de Ardèche te doorkruisen, soms een zeer bevreemdende ervaring doormaken. En wel de ontmoeting met de schim van een liftster. Blijkbaar als de meest taaie van haar soort verschijnt zij niet als ‘witte vrouw’ maar met het lederen kostuum van een motorijdstster. De verschijning doet zich voor in de late namiddag net voor zonsondergang. Ze rijdt dan een goede dertig kilometer mee. Het fenomeen werd tientallen malen waargenomen en volgt een uiterst streng schema. Audinot geeft het verslag weer van de heer Regis F., woonachtig in Lyon, die het publiceerde in *Science et magie*. De heer Regis vertelt.

“Als wiskundeleraar aan een lyceum in Lyon ben ik nu precies niet zo bijgelovig. Maar het volgende overkwam mij in de lente van 1996. Ieder weekeinde rijd ik met mijn echtgenote langs de autoroute A6, vanaf Lyon tot Montélimar. Op een zaterdagavond verlieten wij de autoroute en staken de Rhône over. In een bocht stond een liftster in een lederen kostuum en hield op schuchtere wijze de hand omhoog. Ik stop. Zij vraagt mij waarheen wij rijden. Ik zeg het haar. Dat lijkt haar te bevallen, waarop ik ze achteraan laat plaatsnemen. Vanuit mijn achteruitkijkspiegel gezien is zij een mooie jonge vrouw met een bleek, bijna wit gezicht. Ze is niet erg spraakzaam. De avond valt. Ik steek de lichten aan en rijd nogal snel. Op een gegeven ogenblik vraagt zij : “Kunt u een beetje vertragen, mijnheer, ik voel mij niet zo goed”. Ik vertraag maar ben enigszins ontstemd. Het wordt vlug donker en ik rijd niet graag ‘s nachts langs die kronkelende duistere wegen.

Tien minuten later, iets na Alba-la-Romaine, is zij daar weer met een klagende stem. Haar gelaat is bijna wit. “Mijnheer, ik smeed u, rijd minder

²⁵ Audinot D., *Les lieux de l'au-delà* (Guide des fantômes, dames blanches et auto-stoppeuses évanescences en France, Belgique et Suisse, Agnières, 1999, 59/63.

snell!” “Ik vertraag nog, terwijl mijn vrouw, die voelt dat ik vanbinnen kook, haar hand op mijn knie legt om mij te kalmeren. Aan dertig per uur rijden wij door Villeneuve om bij het verlaten van het stadje terug te versnellen. Maar - ik zweer het u - ik reed niet sneller dan vijftig of zestig per uur aangezien de weg zich niet leent tot sneller rijden. Na een kwartier is mijn liftster daar weer, stil klagend: “Om de liefde Gods, mijnheer, wil toch uw snelheid matigen!” Ik voel mij echt onpasselijk! De liftster voegt er aan toe: “Anders ga ik ertoe verplicht zijn uit te stappen!” “Wat een zeurkous” zeg ik bij mezelf terwijl ik terugval op veertig per uur.

Plots hoor ik iets dat op een zucht gelijk, ik kijk in mijn achteruitkijkspiegel en zie ze niet meer. Ik sta bruusk stil op de rand van de weg en kijk om : de zetel is leeg! Ik bekijk ontzet mijn vrouw die even verrast is als ik. “Die is toch niet door de deur gesprongen? Zoiets zou men gehoord hebben!” Wat angstig keer ik terug en rij traag tot aan het begin van Villeneuve-de-Berg. Wij komen weinig wagens tegen. Ik doorzoek aandachtig het gezicht van de mensen in de wagens, maar blijktbaar is onze onbekende dame er niet bij. Ook naast de weg is zij niet te zien! Ik maak rechtsomkeer en rijd met volle lichten en zonder lawaai tot Aubenas. Ik sta stil bij de gendarmerie. Twee mannen beluisteren zonder veel verwondering naar mijn vreemde, van de hak op de tak springend verhaal. Wanneer ik de beschrijving van het meisje beëindigd heb, schudden zij het hoofd, glimlachend : “Ah”, aldus één van hen in alle ernst “U bent de derde dit jaar die “la larve” te zien krijgt. Sinds haar dodelijke moto-ongeval drie jaar geleden op diezelfde weg, toont dat meisje zich iedere lente bij rosse maan”.

Geven we enige toelichtingen. Dit verhaal, dat perfect lijkt op talloze andere en waarvan er vele werden opgetekend op de gendarmerie van Aubenas, laat enkele interessante vaststellingen toe. De “schimmige liftster” verongelukte drie jaar geleden en vond op een gewelddadige wijze de dood op die weg. Ze beantwoordt volkomen aan wat men in vroeger tijden ‘spookverschijningen’ heette. Kort geschetst: Het gaat om mensen die plots gestorven zijn en zich regelmatig tonen rond de plaats waar ze stierven, terwijl zij zich daarbij perfect materialiseren en weer dematerialiseren. Ze zijn er toe in staat te verzwinden zonder enig spoor na te laten. De schimmige liftster, eens gematerialiseerd, toont zich zo in vlees en been. Zij lijkt niet te beseffen dat zij dood is. Vaak, bij het naderen van de plek van haar dodelijk ongeluk - in het geval van Alba-la-Romaine is het zo - spreekt zij een onbehagen uit dat zij niet nader kan uitleggen. Zij lijkt - althans tijdelijk - ‘levend’. Zij kan de deuren van wagens openen. Zij verschijnt hetzij langdurig hetzij kortstondig. Dit laatste soms gedurende enkele minuten en over enkele honderden meters. De liftster van

Alba-la-Romaine was totaal gematerialiseerd tijdens de dertig kilometer lange rit die ongeveer een twintig minuten tijd vraagt. Die duur - samen met de frequentie van haar verschijningen op dezelfde weg - is zeer zeldzaam. De heer Regis is zo zeker van zijn stuk dat hij iedere lezer of lezeres, die zijn verhaal wil toetsen, ertoe uitnodigt het wegtraject hierboven aangeduid, te bezoeken. En dit tijdens de eerste dagen van mei, op een zaterdag, op de nationale weg 102 van Montélimar naar Alba tot Villeneuve-de-Berg”.

3.4.3. De gestolen ring verschijnt.

R. Menzel, *Geleerden op avontuur*²⁶, beschrijft een dematerialisatie en een materialisatie. Hij vertelt : “Een volkomen onbegrijpelijk feit, dat zij echter niet konden controleren, werd hen door een lama in Cyantse meegedeeld. Een Tibetaanse hoogwaardigheidsbekleder had een waardevolle ring verloren. Hij had een tovenaar gesmeekt hem dit onvervangbare erfstuk terug te bezorgen of hem te zeggen waar het zich bevond. De yogi spande een draad tussen zijn handen, ging in trance en ontdekte, door de uiterste concentratie van al zijn zintuigen, het gestolen sieraad in een tent van een rover. Ten koste van een grote inspanning, die zijn gezicht in een dodenmasker deed veranderen en hem het zweet over het lichaam deed stromen, dematerialiseerde hij zich vervolgens. Hij scheidde zijn geestelijke ik van zijn lichaam. Bevrijd van alle aardse beperkingen en dus niet langer gebonden aan de wetten van ruimte en tijd, zocht hij de woonplaats van de rover op en nam de ring mee. Toen hij, na weer eens zo een levensgevaarlijke crisis te hebben doorgemaakt, zijn lichamelijke gedaante weer aannam, zat de ring om de draad tussen zijn handen. Gedurende die twintig minuten die tussen de vergeestelijking en de ‘verlichamelijking’ (opm.: dematerialisatie en materialisatie) waren verlopen, had de tovenaar heel wat aan gewicht verloren. Hij viel, zodra hij zijn taak volbracht had, in een zeer diepe slaap.” Tot zover deze getuigenis van Menzel.

3.4.4. Een bezwendend document verdwijnt.

En nog dit : enkele jaren geleden vertelde een magiër ons dat hij gecontacteerd werd door iemand die gechanteerd werd. Mocht deze laatste weigeren een grote som te betalen dan zou een bezwendend documenten publiek worden gemaakt. Dit document werd bewaard in de kluis van een advocaat. De magiër beweerde dat het hem gelukt was dankzij een intense concentratie van zijn gedachte dit document te dematerialiseren. Hij raadde nadien de persoon aan om te eisen dit document te mogen zien alvorens iets

²⁶ Menzel R., *Geleerden op avontuur*, Bussem, Moussault, 1954, 150.

te betalen. Op zijn eis werd niet ingegaan. Hij heeft ook nooit betaald. Hij heeft van de hele zaak niets meer gehoord.

3.5. Fijnstoffelijke wezens : goden, godinnen, natuurgeesten, elfen

Zulke fijnstoffelijke entiteiten zijn de dragers van die merkwaardige kracht. Ofschoon voor het gewone oog meestal onzichtbaar, toch tonen ze zich soms aan wie ze kan waarnemen. Een steekproef.

3.5.1. Een hele menigte van natuurgeesten

Th. Zielinsky (1859/1944), prof aan de universiteit van Warschau, beschrijft in zijn *La religion de la Grèce antique*²⁷, een aantal fijnstoffelijke wezens. We lezen : “In zeer nauw verband met de zee staan de zeenimfen. Soms droogweg en dwaas “de verpersoonlijking van de strelende golven van de zee” genoemd. Verpersoonlijking? Nooit zullen mensen, die aldus over hen spreken, waardig zijn ze te mogen aanschouwen met hun eigen ogen. Nooit zullen ze iets zien van deze zeenimfen, met hun zilveren voeten, bij mooi weer spelend met de dolfinen, terwijl hun gouden lokken schitteren op de kop van de golven. Het is beslist niet tot hen dat Goethe’s *Faust* deze woorden gericht zou hebben: “De wereld van de natuurgeesten is niet gesloten. Het is uw geest die blind is, het is uw ziel die dood is.”

“Gewoonlijk spreken wij van ‘levende’ natuur, als wij het hebben over de organische wereld van dieren en planten. We noemen ‘dode’ natuur, het domein van de anorganische wereld, van de mineralen. In deze zin wordt hier de dode natuur niet bedoeld. Voor de Griek bestond er geen dode natuur. Zij was al leven, al ziel, al godheid. En ze was niet enkel vergoddelijkt in haar weiden en haar wouden, in haar bronnen en rivieren, maar evenzeer in de bewegende spiegel van haar zeeën en de onbeweeglijke stilte van haar rotsachtige woestijnen. De Oude Griek voelde en zag de godheid in de akkers zelf, in de geurige bosjes, in de overvloed van een vruchtbare tuin. Hij zag zichzelf en zijn leven door een hele menigte van natuurgeesten, van feeën en van andere fijnstoffelijke wezens omringd. Zij waren hetzij vriendelijk, hetzij dreigend, maar altijd medelijdend. En wat veel belangrijker is, de Oudgriekse mens kon met hen in contact komen, hij zag en voelde ze”. Tot zover Zielinsky.

Men merkt dat de schrijver het waarnemen van fijnstoffelijke wezens streng realistisch bedoelt. We beklemtonen het : wie er oog voor heeft, ziet “een hele menigte van natuurgeesten, van feeën en van andere fijnstoffelijke wezens” in de omringende natuur. Wie niet (algeheel) gesecculariseerd is

²⁷ Zielinsky Th., *la religion de la Grèce antique*, Warschau, 1926.

ervaart nog in zijn zielenleven iets van die primitieve en antieke religiositeit. We komen op deze fijnstoffelijke onderbouw van al wat leeft nog terug.

3.5.2. De wortel is zwart, de bloem is wit.

Ook in de werken van de dichter Homeros, die leefde in de 9de eeuw voor Christus en auteur is van de *Ilias* en *Odyssee*, kan men nauwelijks een bladzijde lezen waarin geen sprake is van de vele goden en geesten. Zo lezen we in de *Odyssee*²⁸ VI, 403, dat de held Odysseus van de god Hermes het plantje met de naam ‘moly’ ontvangt. Homeros schrijft hierover: “Zwart is de wortel, wit als melk, de bloem. De goden noemen deze plant ‘moly’ “. Met dit plantje, zo vervolgt Homeros, kan Odysseus zich beschermen tegen de seksuele magie van de tovenaars Kirke (Lat. : Circe). De lezer of lezeres die niet over de ‘begaafdheid’ van dit mantische waarnemen beschikt, ‘denkt’ enkel wat Homeros hierover gedicht heeft. Wie hierbij ook nog mantisch ‘ziet’ en Homeros’ tekst in het bewustzijn houdt, merkt onmiddellijk, binnen de eigen psyché, het beeld van een zwarte wortel die, zonder stengel, direct in een spierwitte bloem open bloeit, iets wat naar een antiek fallisch symbool verwijst. Beide waarnemingen, de normale en de paranormale, kunnen dan verder geduid worden.

Een zekere traditie neemt zulke paranormale waarnemingen ernstig en plaatst ze in een ‘andere’ wereld. De moderne of ‘verlichte’ duiding - de opvattingen die sedert de 18-eeuwse verlichting in het westen overheerst, doet dat niet meer. Ze verwijst zulke niet-wetenschappelijke waarnemingen naar het rijk der ‘hallucinaties’ of verzinselfs, en meent dat ze geen verdere beschouwing waard zijn.

Het mag duidelijk zijn dat Odysseus een mantisch ziener was. In zijn tijd was dat voor een koning - en Odysseus was vorst op het eiland Ithaka - een vereiste. Zo kon hij zijn volk hoeden voor dreigende gevaren. Zulk een sacrale opvatting van het koningschap kennen we vandaag nog op enkele plaatsen in de wereld. We komen er nog op terug (3.7.15 en 3.7.16.). De westerling die deze sacraliteit ter zijde schuift of ontkent, sluit zich af voor de cultuur, de gebruiken en de plaatselijke religie van zulke volkeren. Zolang hij of zij niet tracht zich hierin in te leven, zullen deze hem of haar als volslagen onzinnig overkomen.

²⁸ Aafjes B., Homeros’ *Odyssee* VI, 403, Meulenhof, Amsterdam, 1965, 103.

3.5.3. De godin Afrodite toont zich.

De Oude Griek voelde en zag de godheid, zo verduidelijkten zowel Ziëlinisky als Homeros. De Griekse Afrodite is de godin van de liefde, de schoonheid en de vruchtbaarheid. Zij werd over zo goed als de hele Griekse wereld vereerd. Welnu, de hedendaagse Griekse romanschrijver Aris Fakinos, *Récit des temps perdus*²⁹ verhaalt het leven van zijn grootouders, die arme Griekse boeren waren. Hij schrijft : “Mijn grootvader kon noch lezen noch schrijven. Van mythologie en geschiedenis wist hij helemaal niets af. Hij was slechts een eenvoudige Attische boer. Welnu, hoe zou hij met zulke sprekende details Afrodite hebben kunnen beschrijven, indien hij ze nooit gezien had?” Het is duidelijk dat Fakinos hier de mantische, de helderziende waarneming van Afrodite bedoelt.

3.5.4. Een elf verzadigt zich aan zon en water.

In zijn boek *Les fées*³⁰, getuigt de Nieuwzeelander G. Hodson (1886/1983), over zijn mantische ontmoeting met een ‘een gouden elf’. Hij schrijft : “Zij is beslist licht van kleur, zeer openhartig en onbevreesd in haar uitdrukking. Zij is omgeven door een gouden aura, waarin men de omtrek van haar vleugels kan nagaan. Plots verandert haar houding en wordt zij ernstig. Zij strekt haar armen in hun volle lengte uit en concentreert zich. Haar aura verkleint hierdoor. De krachten worden op haarzelf gericht. Traag neemt de elf het ‘magnetisme’ van het zonnelicht en het stromende water op. Eens dat zij zich hieraan verzadigd heeft, geeft zij met een verblindende licht- en kleurenflits de energie af waarmee zij zich opgeladen heeft. Deze vloeit nu in alle richtingen als stromen van gouden kracht, naar iedere afzonderlijke stengel en bloem”.

Gedurende dit magisch ogenblik doorleeft zij een vervoering. De uitdrukking van haar gezicht en vooral van haar ogen is heerlijk en haast onbeschrijfelijk. Vooral haar ogen zenden schitterend verblindende stralen uit. Onmiddellijk daarop beleeft zij een dromerige blijheid. Haar gedaante wordt tijdelijk vaag en onduidelijk. Nadat het gebeuren verwerkt is, verschijnt zij opnieuw en het hele proces herneemt.”

Tot zover Hodson. Merken we op : de elf verzadigt zich aan het ‘magnetisme’ van de zon en van de waterval, en geeft de verwerkte energie af aan iedere afzonderlijke stengel en bloem in haar omgeving. Blijkbaar stoten we hier opnieuw, net zoals bij Ziëlinisky, op een fijnstoffelijke, onzichtbare onderbouw van de ons omringende natuur.

²⁹ Fakinos A., *Récit des temps perdus*, Seuil, 1982, Bulletin d'inform. des Edit. du Seuil, 241(1982:oct.).

³⁰ Hodson G., *Les fées*, Paris, Adyar, 1966, 77.

3.5.5. De tuinen van Findhorn

Findhorn is een klein plaatsje aan de Schotse oostkust. Op Wikipedia³¹ lezen we : De plaats kreeg bekendheid door de 'Findhorn Foundation', een New-Age-leefgemeenschap, die er zich in 1962 vestigde. Zij wilden op een 'spirituele' en biologisch verantwoorde wijze omgaan met het land. In samenwerking met natuurgeesten wisten ze de grond om te vormen tot een zeer vruchtbare tuin die verbazingwekkende resultaten gaf. Al snel werden er allerlei workshops op spirituele leest geschoeid gegeven. Tegenwoordig is dit, naast het werken in de tuin, nog steeds de grootste activiteit. Vermelden we nog dat de term 'New-Age' een verzamelnaam is voor de vernieuwde belangstelling die sedert de jaren 60 van vorige eeuw leeft en die het paranormale terug actualiseert.

In het boek van deze gemeenschap : *De tuinen van Findhorn*³² lezen we een verslag van enkele merkwaardige contacten tussen mensen en de fijnstoffelijke wezens die er delen van het plantenrijk beheersen. De mensen bewerken er de natuur in samenspraak en in samenwerking met natuurgeesten. Deze zouden op een mantische wijze raad geven over de wijze waarop de planten in kwestie het best zouden groeien. De resultaten zijn ernaar. Plantkundigen verbazen er zich over dat sommige planten en groenten, die normaal op zulke hoge noorderbreedte niet of niet goed gedijen, er tot prachtige exemplaren uitgroeien. De website van deze gemeenschap, www.findhorn.org geeft over dit alles uitgebreide info. Ook hier vinden we andermaal een verwijzing naar de fijnstoffelijke, onzichtbare onderbouw van het ons omringende leven. Onze westerse cultuur heeft daar zo goed als geen aandacht meer voor.

3.5.6. Een ruil van zielestoffen

Robert Ambelain, *Le vampirisme*³³, spreekt de kern uit. Het gaat om een 'passation d'âme', een ruil van de wederzijdse zielenlichamen. Ambelain zegt dat zielenruil erin bestaat dat een zielelichaam van een wezen - een mens, een geest, een godheid - in de plaats komt van het zielelichaam van een ander wezen. Dit is gewoonlijk wederzijds.

De Rochas, *l'exteriorisation de la sensibilité*³⁴ zegt dat de hypnotiseur met zijn zielestof de gehypnotiseerde doordringt, terwijl de zielestof van de gehypnotiseerde uittreedt, om plaats te maken voor die van de hypnotiseur.

³¹ <https://nl.wikipedia.org/wiki/Findhorn>

³² De tuinen van Findhorn, Amsterdam, s.d., geschreven door de leden van de Findhorn-gemeenschap.

³³ Ambelain R., *Le vampirisme*, Paris, Laffont, 1977, 233/234.

³⁴ De Rochas, *l'exteriorisation de la sensibilité*, Pygmalion, 1894.

Deze laatste breidt zijn aura uit zodat het fysische lichaam van de gehyponotiseerde hiervan geheel doordrongen wordt. Het is op een manier 'zijn' lichaam geworden. Daardoor juist kan de hypnotiseur zijn suggestie waarmaken. Het gaat niet om een eigenlijke ruil, wel om een eenzijdige indringing. Het fijnstoffelijke lichaam van de gehyponotiseerde is op dat ogenblik uitgetreden.

Mensen die veel met dieren omgaan, zijn van zulk een ruil van zielestof goed op de hoogte. Dierentemmers laten bijvoorbeeld het leeuwenwelpje dat ze willen africhten bij hen slapen. Zo hechten dier en temmer zich door de wederzijdse vermenging van levenskrachten aan elkaar. Zo ook de kat en hond. Slapen zij bij hun baasje, dan lopen de levenskrachten van beiden ineen. In het oude China bestond de verderfelijke gewoonte de oudste mensen bij de jongste baby's te laten slapen. Zo konden de ouderen zich voorzien van de energie van de baby's en kregen deze jonge kinderen minder krachtige energie, eigen aan het ouder worden.

3.5.7. Van woning verwisseld

J. Grant, *Eyes of horus*³⁵, vermeldt eveneens een vorm van zieleruil. Haar boek is een autobiografie van een vorige belichaming in het oude Egypte. Ze gebruikt ook de archaische en poëtisch zeer beeldende taal. Vatten we samen. "Als zo een boosaardig mens overlijdt, stapt hij naar Chnoem, de pottenbakker, om zo snel mogelijk een nieuw lichaam voor hem op de schijf te laten zetten. Chnoem is wel erg oud, en wellicht stopt zijn wiel met draaien voordat jij aan de beurt bent. Maar zo lang hoef je niet te wachten. Je hoeft niet opnieuw geboren te worden. Nee hoor, je kunt je een eigen lichaam uitkiezen en ook de plaats. Wil je rijk zijn? Zoek dan een man uit die zijn schatkamers vol heeft staan met kruiken gevuld met goudstof. Neem zijn lichaam over en gebruik het als dat van jou. Geef jouw afgeleefde lichaam aan hem. Dan kun je zijn rijke voedsel eten, zijn zachte wijnen op je tong proeven en van de gastvrijheid van zijn concubines genieten". Tot zover J. Grant. Zulk een ruil van het zielelichaam is blijkbaar niet beperkt tot de zwarte magieën van het oude Egypte. Dat blijkt onder meer uit volgend verhaal.

D. Fortune, *De geheimen van Dr. Taverner*³⁶, vertelt. Zij zegt dat dit verhaal, net zoals alle verhalen in haar boek, op feiten is gebaseerd. Dr. Taverner, haar baas, is niet alleen een medisch en psychologisch geschoold arts, maar heeft bovendien heel wat kennis van magische praktijken. Een aantal van zijn patiënten vindt hij in psychiatrische instellingen. Hij beweert dat sommigen

³⁵ Grant J., *Ogen van Horus*, Deventer, Ankh-Hermes, 1972, 108. (// *Eyes of Horus*, London, Methuen, 1942).

³⁶ Fortune D., *De geheimen van Dr. Taverner*, Occulte novellen, Amsterdam, Gnosis, 127-147.

van hen beter via magische weg kunnen geholpen worden dan enkel maar medisch. Hij verwijst deze dan naar zijn privé-hospitaal. Fortune, zelf een verpleegster, assisteert hem hierbij. Fortune stelt in de inleiding van haar boek dat ze niet al haar belevenissen durft neer te schrijven omdat de werkelijkheid, soms heel wat sterker is dan de verbeelding. Vatten we samen.

In de buurt van het 'hospitaal' waar Fortune werkt, woont een aantrekkelijke vrouw en haar man, die aan drugs is verslaafd. Zoals wellicht bekend kan druggebruik leiden tot het openen van de aura en staat zo de 'deur' open voor wie de aura wil binnendringen. In het hospitaal ligt een kankerpatiënt. Zijn dagen zijn geteld. Hij is echter een magiër die weet hoe uit te treden. Hij heeft bovendien een oogje op de aantrekkelijke vrouw. Op een nacht verlaat hij zijn lichaam en vindt de deur, de toegang tot de aura van de drugsverslaafde, geopend. De verslaafde zelf is niet 'thuis', hij is uitgetreden. En daar maakt de uitgetreden kankerpatiënt dankbaar gebruik van. Hij neemt het lichaam van de drugsverslaafde in bezit. En als deze nadien van zijn roes thuiskomt, vindt hij "zijn woning" verhuurd. De enige, niet bewoonde woning in de buurt is het fysische lichaam van de kankerpatiënt. Noodgedwongen heeft dat afgeleefde lichaam nu plots een nieuwe 'huurder': de verslaafde. Diens woning blijft echter niet lang meer overeind. Enkele dagen later sterft de drugverslaafde in het lichaam van de kankerpatiënt. En deze laatste geniet van alle geneugten van het leven in een heel wat beter biologisch lichaam, én van een nieuwe en aantrekkelijke vrouw.

We hebben hier twee getuigenissen van een zielenruil. In elke ruil gaat het om het goede dat van een mens A wordt afgenomen door een slecht mens B, terwijl die slechte mens B de goede mens A laat opdraaien voor de boosheid van B. Uiteraard tot het godsoordeel van B hieraan een einde maakt. Wat we met deze teksten willen benadrukken is het feit dat mensen kunnen lijden zonder er zelf schuld aan te hebben. En omgekeerd, dat anderen een zorgeloos leven kunnen leiden, terwijl ze dit helemaal niet verdienen. Laten we dus uiterst voorzichtig zijn om bij een mens die lijdt, de schuld van zijn lijden bij hemzelf te leggen. Dat kan zo zijn, maar het kan ook niet zo zijn. Enkel zieners die daartoe gemachtigd en geïnspireerd zijn door God, kunnen hier klaar zien. En zoals gezegd, hun aantal is beangstigend klein.

3.6. *Hylisch pluralisme*

Met alles wat voorafgaat mag het duidelijk zijn dat deze vele getuigenissen verwijzen naar het bestaan van zowel de kracht van de gedachte, als naar energieën en naar wezens die de dragers zijn van zulke energieën. Er zouden niet één enkele, maar vele soorten van fijne stof bestaan. Daarover wat volgt.

3.6.1. Een verzwegen werkelijkheid

In de loop der geschiedenis vindt men heel wat aanwijzingen voor het geloof in het bestaan van een fijne, voor jan modaal onzichtbare stof. De Leidse hoogleraar J.J.Poortman (1896/1970), gaat in zijn vierdelig werk *Ochêma, geschiedenis en zin van het hylisch pluralisme*³⁷, uitvoerig in op het materiebegrip der diverse culturen over de hele aardbol. Het Oudgriekse woord 'hulè' betekent 'stof', 'materie', en 'pluralisme' slaat op 'een veelheid'. Zowat alle culturen, met uitzondering van de Westerse hedendaagse beschaving, waren of zijn vertrouwd met het thema 'fijne stof'. Toch, zo klaagt hij, werd en wordt dit thema bij herhaling in onze cultuur verzwegen, en dit terwijl er vaak reden te over is om dit geloof aan een hylisch pluralisme wel te vermelden. De Engelse theosoof G.R.S. Mead (1863/1933), *The subtle body in western tradition*³⁸ zegt dat het geloof in het bestaan van een fijne stof "one of the oldest persuasions of mankind", "één van de oudste overtuigingen van de mensheid" is. Vermelden we nog dat 'theosofie' een soort van esoterische wijsbegeerte is.

Met dit geloof in het bestaan van een hylisch pluralisme, zitten we blijkbaar in een stevige duizendjarige traditie. Zoals in zowat alle religies, is de gedachte aan een fijne, subtiele en kracht gevende stof nooit veraf. Een steekproef.

3.6.2. Een terugblik in de geschiedenis

Ofschoon fijnstoffelijkheid in de hedendaagse Westerse filosofie nauwelijks nog ter sprake komt, toch was zij één der belangrijkste thema's bij de stichters van onze filosofie: de denkers van het oude Griekenland. Zo ook bij de zogenaamde presocratici, de filosofen die Socrates (-469/-399) net voorafgingen. In het verre oosten, in China is "Chi kung" een methode waarbij men via 'chi' of fijnstoffelijke levenskracht, helend op het lichaam tracht in te werken. In het Westen sprak o.m. Paracelcus (1493/1541) van een 'fluidum'. De inwoners van Melanesië noemden het 'mana', de Irokezen, een Noord-Amerikaanse indianenstam, spraken van 'orenda' en de Dakota-indianen hadden het over 'wakanda' De inwoners van Malagasy het vroegere Madagaskar, spraken over 'hasina'. Het zijn verschillende namen, blijkbaar voor eenzelfde en algemeen ervaren werkelijkheid. We illustreren.

³⁷ Poortman J.J., *Ochêma, Geschiedenis en zin van het hylisch pluralisme*, Assen, Van Gorcum, 1954, (// History of Hylis Pluralism, Theosophical Society in the Netherlands).

³⁸ Mead G.R.S. *The subtle body in western tradition*, London, Stuart and Watkins, 1967.

3.6.3. *Mijn helderziend kind merkt meer.*

M. Van Gestel, '*Mijn kind ziet meer*'³⁹, vertelt van haar mantisch begaafde dochter, en van wat dit kind aan fijne stof 'helder' waarneemt. Marieke zegt dat zij bij ieder mens een soort fijnstoffelijke slang bij de ruggenwervel 'ziet'. Het fenomeen is in het oosten heel wat bekender dan bij ons. Zoals gezegd spreekt men van die slang als de 'kundalini' of de oer-energie van de mens. Aan de grootte en de kleur van dat fijnstoffelijke 'dier' kan Marieke zien hoe ver iemand geëvolueerd en ontwikkeld is. Bij sommige mensen loopt die slang vanuit het stuitje helemaal naar het hart. Dat zijn vaak aardige mensen, zo vervolgt Marieke. Ze zijn al verder ontwikkeld. Bij de meeste mensen blijft de 'slang' onder het hart steken. Dat zijn mensen die nog heel wat moeten 'leren'.

3.6.4. *Haich : Myriaden kleine nevelkorreltjes*

De Hongaarse E. Haich (1897/1994) verhaalt in haar boek *Inwijding*⁴⁰, dat ze haar man vroeg om intens aan iets te denken, en zij zou trachten deze gedachte intuïtief, op een paranormale wijze, op te vangen. Tot haar verbazing gebeurde er iets heel anders. Toen ze wachtte op datgene wat er in haar verbeelding zou opkomen, voelde ze duidelijk - ze 'zag' het gewoon - dat er uit zijn maagstreek een stroom van myriaden kleine nevelkorreltjes, van ongeveer tien centimeter doorsnede, naar buiten stroomde en als een lasso rond haar lichaam kronkelde, en dit eveneens ter hoogte van haar zonnevlecht. Daarna 'trok' deze fijne materie Haich tot bij het raam, 'duwde' haar arm omhoog, 'bracht' haar hand tot bij het gordijn. Tenslotte 'dwong' deze materie Haich om dit opzij te schuiven zodat ze door het raam kon kijken. Op datzelfde ogenblik verliet die massa haar lichaam en kon ze zich weer vrij bewegen. En dan bleek dat haar man heel die tijd en met al zijn gedachtekracht haar juist dat wilde laten uitvoeren : naar het raam zou lopen, het gordijn optillen en naar buiten kijken. Uit dit verhaal blijkt dat haar man over 'magische' krachten beschikt die hem in staat stellen zijn wil aan zijn vrouw op te dringen. Anderzijds is eveneens duidelijk dat Haich een zekere mate van helderziendheid bezit. Zij 'ziet' en 'voelt' deze voor Jan modaal onzichtbare stroom van fijnstoffelijke energie.

3.6.5. *Een jubileum : ik zag een schitterend licht.*

Een getuige vertelt. Een vereniging vierde een jubileum. Als één van haar leden hield ik een gelegenheidstoespraak en trachtte dat op een poëtische wijze te doen. In versvorm had ik het moeizame ontstaan, samen met de verdere geschiedenis van de vereniging geschetst en humorvol en in een

³⁹ Van Gestel M, *Mijn kind ziet meer*, Een moeder vertelt over haar paranormaal begaafd kind, (Ankh - Hermes, Deventer, 2000, 98.

⁴⁰ Haich E., *Inwijding*, Deventer, Ankh Hermes ,1978 (// Einweihung, Thielle, Fankhauser, 1960), 94 e.v..

beeldende taal een aantal aangename anekdotes vermeld. De stichter stond net naast mij en werd figuurlijk, en nadien letterlijk in de bloemetjes gezet. De ongeveer honderdvijftig aanwezigen waren bijzonder geboeid en leefden mee met elk woord en elk beeld van het vers. Tijdens de korte pauzes die ik in mijn voordracht legde, bleef iedereen zo geboeid luisteren dat men een speld kon horen vallen. Hun geconcentreerde aandacht, de toenemende fijnstoffelijke energie stond op het punt een sprong te nemen naar een hogere werkelijkheid. Maar daar wist ik toen nog zo goed als niets van.

Plots was het alsof ik uit mijn lichaam werd geduwd. Ik bevond mij ongeveer twee meter achter mijn biologisch lichaam, dat gelukkig op een soort van automatische piloot het vers verder bleef voordragen. Mijn bewustzijn bevond zich voor het grootste deel in mijn fijnstoffelijk lichaam. Ik 'zag' voor me, mezelf de tekst verder voordragen, maar eveneens 'zag' ik de fijnstoffelijke koord die me met mijn biologisch lichaam verbond. Tot mijn overgrote verbazing merkte ik eveneens dat er vanuit de maagstreek van iedere aanwezige een fijnstoffelijke band naar mijn maagstreek liep. Het was een uiterst merkwaardig zicht, een publiek dat met draden letterlijk aan mij vast hing. Ik wist dat het hoogtepunt van mijn tekst nog moest komen. Daar verwoordde ik in beelden, die me sterk ontroerden, het hoge ideaal van de vereniging. En zie, alle draden van de aanwezigen bundelden zich samen in mijn maagstreek, en ineens, zomaar, barstte de wereld hoog boven me open. Mijn kruinchakra verwijdde zich en daaruit kwamen alle draden, maar verenigd, gebundeld in wat mij één sterk en dik touw leek. Het 'touw' ging regelrecht de hoogte in.

Nog steeds op automatische piloot lezend, 'zag' ik hoog boven me een overweldigend en schitterend licht, als een vuurwerk dat openbarst. Er klonk een hemelse muziek, zoals ik nog nooit gehoord had. En zie, myriaden lichtende puntjes daalden neer en bundelden zich samen tot een nog veel dikker touw dan het touw dat omhoog gegaan was. Dit dikkere touw kwam naar mij, ging terug doorheen mijn kruinchakra, en verder door mijn fijnstoffelijk lichaam tot aan mijn maagstreek. Van daaruit ging het tot mijn verbazing niet naar het publiek terug, maar wel naar de stichter. Die kreeg vrij plots de hele bundel fijnstoffelijke energie in zijn maagstreek te verwerken. Nadat die energie in zijn aura was gekomen, verflauwde het hele beeld. Ik voelde me terug naar mijn biologisch lichaam getrokken worden, en bevond me even later weer bij mijn tekst, net op tijd om het slotwoord te lezen. Onder een langdurig applaus werd de stichter toen in de bloemen gezet. Velen kwamen me nadien ook vertellen dat ze het hele gebeuren gewoon prachtig hadden gevonden.

Tot daar deze ervaring die me vele jaren later nog zeer helder voor de geest staat. Voor mezelf is het ondertussen duidelijk geworden: gedachten ‘werken’ in de fijnstoffelijke wereld. Zeker als ze versterkt worden door de gedachten, de gevoelens en de wil van vele gelijkgestemden. Het gelijke trekt het gelijke aan. Er is gelijkenis, en daarom ook samenhang. Similia similibus, zo klinkt het in het Latijn. Ik vermoed zelfs dat deze samengebalde gedachten samen een fijnstoffelijke vorm kunnen opbouwen, die als een groot energieveld omhoog schiet.

“Gedachten ‘werken’ in de fijnstoffelijke wereld. Zeker als ze versterkt worden door de gedachten, de gevoelens en de wil van vele gelijkgestemden” zo zegt de spreker. Verwijzen we hier reeds naar het bidden in gemeenschap, b.v. voor de genezing van een zieke. Blijkbaar worden bij het geconcentreerd en wilskrachtig bidden in een gelijkgestemde groep, sterke gedachtevormen opgebouwd die iets kunnen uitwerken in de fijne stof, en mogelijk dan ook hun weerslag hebben op het biologische lichaam.

3.6.6. Een lange rij voorbijtrekkende mensen

Een tijdgenoot vertelt. “Ik lig in bed en kom tot ontwaken, tot bewustzijn, maar merk dat ik me in mijn fijnstoffelijk lichaam bevind. Mijn biologisch lichaam slaapt. Ik ben blijkbaar uitgetreden en op een vrij donkere plaats aanbeland, net naast een lange rij voorbijtrekkende mensen. Hun grauwe gestalten steken nauwelijks af tegen de duistere achtergrond. Ze stappen wezenloos, ja mechanisch voorbij en het komt me voor dat ze dit voortdurend doen, dat ze in een kringloop gevangen zitten en niet uit zichzelf de kracht hebben om er uit te geraken. Allen zijn ze overleden: ze maken geen deel meer uit van de grofstoffelijke wereld en het heeft allemaal iets te maken met oorlogsgeweld. Hun gezichten zijn beangstigend grauwgrijs, afwezig en zonder uitdrukking. Het lijken wel maskers. Alleen hun ogen, die akelig vuilgeel van kleur zijn, wijzen erop dat ze geen robots zijn. Ik zie dat ze me opmerken. De pupillen van hun ogen blijven een tijd op mij gericht terwijl de mensen zelf als afwezig voorbijtrekken. Het lijkt alsof ik via hun ogen contact maak met iets diepers in deze mensen, met hun wezen dat gevangen zit in die lichamen. Op een manier ‘weet’ ik dat wat ik ervaar ergens ‘werkelijk’ is.

Ondanks hun grauwe voorkomen overwin ik een zekere afkeer, ja meer en meer word ik overweldigd door een hevig opkomend gevoel van medeleven en medelijden. Ze zijn als een ‘ich-nog-einmal’ zoals de Duitse denker A. Shopenhauer (1788/1860) het op een sterk meevoelende wijze verwoordde. Ik vouw heel bewust de handen en bid een Weesgegroot, traag, met geloof en

overtuiging. Elk woord spreek ik met veel nadruk uit en in gedachten vraag ik de hemel zich over deze ontzielde wezens te ontfermen. En zie... plots spatten een handvol mensen die het dichtst in mijn buurt staan uiteen, zomaar, net als zeepbellen. Er blijft niets meer van hen over. Nadien lijkt het wel alsof ze nooit bestaan hebben.

Tegelijkertijd merk ik dat er myriaden kleine lichtende puntjes uit de hemel neerdalen. Ze doen me denken aan een zogenaamd 'feeënstokje' dat we met Kerstmis aansteken en dat dan schitterend en met vele kleine vonkjes opbrandt. Aan de helderheid van die vele kleine lichtende puntjes, die als vlokjes sneeuw in de nachtelijke hemel naar beneden vallen, realiseer ik me dat het toch nog erg donker is op de plaats waar ik me bevind. Nog steeds biddend kijk ik omhoog. Ver boven mijn hoofd gloeit een zee van licht, onbeschrijfelijk mooi... ik verlang ernaar toe te gaan. Onmiddellijk hoor ik een geruis, tintelt mijn hele lichaam en klinkt er een hemelse muziek, zoals ik in mijn hele leven nog nooit heb gehoord. Ik voel mijn uitgetreden lichaam omhoog stijgen, het licht tegemoet. Tegelijk nemen de vonkjes in hevigheid en aantal toe. Het lijkt wel een openspattend vuurwerk. Het is een zo overweldigend gevoel dat ik denk: het zou jammer zijn moest ik nu ontwaken. Onmiddellijk daarna verflauwt alles en ik word geleidelijk wakker in mijn biologisch lichaam, ontgoocheld. Ik had het laatste wellicht niet mogen denken. Bij het ontwaken voel ik me heel zachtjes en geleidelijk in mijn biologisch lichaam neerdalen. Ik merk hoe mijn fijnstoffelijke armen en benen meer en meer samenvallen met mijn fysische ledematen. Hierbij voel ik ze zacht tintelen. Wanneer dit ophoudt is alles voorbij. Ik ben klaarwakker in mijn grofstoffelijk lichaam en kan nu ook terug armen en benen bewegen".

Merken we nog het volgende op. Het geruis en de tintelingen in het hele lichaam zijn volgens kenners het resultaat van een toevoer van een hogere en krachtigere energie. Sensitieven beweren eveneens dat ze tintelingen voelen in hun handpalmen en in hun kruinchakra tijdens het bidden.

We hebben tot hiertoe reeds een aantal fijnstoffelijke wezens en energieën vermeld die aan de basis zouden liggen van alle leven. Blijkbaar gaat het in de laatste getuigenissen om een nog fijnere, meer oorspronkelijke stof. Deze zou bestaan uit myriaden kleine lichtende puntjes. Mogelijk hebben we hier een raakpunt met de filosofie van de Oudgriekse denker Pythagoras (-570/-500). Hij zei dat de werkelijkheid opgebouwd is uit vele punten. De Duitse filosoof en wiskundige G.W. Leibniz (1645/1716), één der grootste denkers der 17de eeuw, sprak in dit verband van monaden. Hij werkte hierover een

Monadologie uit waarin hij beweerde dat de werkelijkheid in wezen bestaat uit ontelbare uiterst kleine eenheden. We komen hierop nog terug (9.8.).

En nog dit : “Er klinkt een hemelse muziek”, zo ervaart de tijdgenoot. Verwijzen we in dit verband naar ‘de muziek der sferen’ een uitdrukking die we, volgens de Vlaamse kapucijn M. Wildiers (1904/1996) in het gelijknamige boek *De muziek der sferen*⁴¹, onder meer ontmoeten bij Pythagoras, Plato en de Romeinse staatsman Cicero (-106/-43). Deze muziek zou in verband staan met een mantisch hoorbare orde, in de hemellichamen aanwezig en die volgens getuigenissen klinkt als wondermooie muziek. Zo ook maakten onze middeleeuwse kathedraalbouwers vooraf een maquette van de kathedraal en ‘beluisterden’ helderhorend dit model. Klonk het welluidend dan begon het effectieve bouwen van het gebouw. Was dit niet zo, dan werd de maquette aangepast tot ze welluidend klonk. Met dit alles lijkt een veelheid van fijnstoffelijke wezens en fijnstoffelijke materie wellicht niet meer zo vreemd en kunnen we het volgende thema, de ‘heidense religies’, aanvatten.

3.7. Heidense religies : enkele steekproeven

De veronderstelling dat er wel degelijk ‘iets’ moet zijn dat het dagdagelijkse overstijgt, wordt ook in volgende steekproeven nog verder versterkt. We gaan bij zeventien heidense religies of religieuze praktijken na hoe levensproblemen er worden opgelost. Want dat doen ze heel zeker: op hun eigen wijze komen ze tegemoet aan de eeuwige ellenden van de mens. De vraag blijft hierbij echter levensgroot : wat geeft de mens zelf daarvoor in ruil. De lezer of lezeres die met de hieronder volgende en eerder ongewone praktijken helemaal niet vertrouwd is, zal wel eens meer en met stijgende verbazing de wenkbrauwen fronsen. Vanwaar telkens de vereiste energie komt, zal bij hem of haar ook geleidelijk duidelijk worden. Zoals reeds gezegd, religie, niet zozeer als traditionele volksreligie, maar een religie die aandacht heeft voor de occulte, verborgen werking van subtiele krachten en entiteiten, kan behoorlijk ingewikkeld zijn.

3.7.1. Zij sliep met haar vorst, maar ‘kende’ hem niet.

Vatten we de Bijbelse tekst *1. Kon 1:1-4*⁴² samen. “Toen koning David heel oud geworden was, kon hij zich maar niet verwarmen, hoe men hem ook met dekens toedekte. Daarop zegden zijn hovelingen tot hem: “Laten wij voor onze heer en koning een jonge maagdelijke vrouw zoeken die de vorst bijstaat en hem verzorgt. Zij zal bij hem slapen en dat zal warmte verschaffen aan onze heer en koning”. Na dus in het gehele land van Israël een mooi meisje te hebben gezocht, vond men Abisjag van Sjoenem en men bracht haar bij de

⁴¹ Wildiers M., *De muziek der sferen*, Antwerpen, De Nederlandse boekhandel, 1983.

⁴² Zie eveneens op deze website tekst 46 : ‘Godvergeten’, p. 31 ; Abisjag van Sjoenem

vorst. Dit meisje was uitzonderlijk mooi. Zij verzorgde de vorst en diende hem, maar ‘kende’ hem niet.”

Deze Bijbelse passus kan als volgt begrepen worden: de vorst, een man van aanzien, werd oud, en kon zich niet meer verwarmen. In zijn tijd, zoals in alle archaïsche culturen, werd het koningschap nog sacraal opgevat. Om zijn rijk te besturen had de koning veel fijnstoffelijke levenskracht nodig. Een jong en uitzonderlijk mooi meisje als Abisjag beschikt over een zo goed als ongerepte levenskracht. Haar schoonheid wijst hier op een weldadig overkomende, grote en lichtende aura. Door ‘in de schoot’ van koning David te slapen, ontstaat er contact en dus ook overdracht van energie. Maar David ‘kende’ haar niet. In Bijbelse taal betekent zulks dat hij geen geslachtsgemeenschap met haar had. De erotiek speelt hier een ondergeschikte rol. Ofschoon een ‘fijnstoffelijk geladen’ schepsel als Abisjag erotiseert, toch staat de erotiek op zich niet centraal. Wel als kanaal van overdracht van levenskracht. Wie in deze tekst ‘seks’ ziet, misduidt volgens kenners volledig de oorspronkelijke betekenis.

Niettegenstaande het een Bijbelse tekst betreft, toch vermelden we hem bij de heidense religies omdat de ‘revitalisering’, het verkrijgen van de vereiste energieën, niet via Trinitaire gebeden geschiedt, maar wel via een erotisch-magische methode. Deze laatste werkwijze is, zoals nog zal blijken, kenmerkend voor heel wat heidense religies.

3.7.2. “Kom vlug! En roep uw boze manitoe op!”

Deze uitdrukking is metonymisch, op samenhang wijzend, voor de beheersing van het weer. De missionaris verblijft bij de indianen in het hoge Canada en is aan het woord⁴³. “Op het einde van de winter bracht de stam vele pelzen tot aan de oevers van de rivier. Daar werden ze in kano’s geladen om er zo mee naar de eindbestemming te varen. Sommige jaren echter bleek de rivier nog behoorlijk dichtgevroren te zijn: ijs van zes tot acht voet dik. En dat terwijl men op de dooi had gerekend. De handelsader der indianen lag muurvast. Een kritiek en pijnlijk moment voor onze ongelukkige ‘wilden’. (Opm. : in de eerste moderne tijden sprak “de beschaafde wereld” over andere, vooral archaïsche culturen, in termen van ‘wilden’). Maar het werd een dag vol triomf voor de boze genezer”, zo zegt de missionaris. Hij vervolgt: “De stam moet in zo’n omstandigheden kiezen tussen een gewetensvol gedrag of anders de noodsituatie oplossen met slechte middelen. Uiteindelijk richt men zich dan toch maar tot de zwarte magiër: “Kom! Vlug! Begin eraan! En

⁴³ I. Bertrand, *La sorcellerie*, Paris, s.d. (rond de eeuwwisseling), 12ss. Zie op deze website : Cursus 9.5.: Elementen van religiefilosofie, 1994;1995, steekproef 7: de man in wiens hart het nacht is.

roep uw boze manitoe op”. De doorsnee-indiaan weet dat de zwart-magiër tot zijn geest bidt. “De man in wiens hart het nacht is, richtte zich onmiddellijk met een smeekgebed tot zijn manitoe. Indien hij verhoord wordt, dan ziet men ogenblikkelijk de storm opkomen als uit de diepten van de lucht. Men hoort een geschuifel en geloei. Het ijs breekt. De ijsbrokken worden met de stroming meegesleurd. Zij verzwinden. De rivier is bevaarbaar”. Men ziet : een kwaad, de bevroren rivier die een handel onmogelijk maakt, wordt tegengegaan met een groter kwaad, het raadplegen van een zwart magiër.

Tot daar dit verslag. De missionaris die als Bijbels gelovige geleerd heeft niet in magieën allerhande te geloven, beschrijft wat hij ziet. We vermelden dit even om aan te tonen dat een katholiek missionaris niet zo snel geneigd zal zijn om de magieën der ‘wilden’ ernstig te nemen. Maar, zoals zovele missionarissen, als zij het willen en durven bekennen, heeft onze missionaris het zelf ondervonden. De magieën der ‘volkeren’, der ‘heideneen’, verrichten op tijd dingen die hun de schrik op het lijf jagen. Tot zover de dynamische zijde van deze religie, want religie is het : er zijn inderdaad wezens en fijnstoffelijke energieën mee gemoeid. Vermelden we terloops nog dat de Bijbel vermeldt dat ook Jezus een storm stilde. Ook in Afrika vindt men getuigenissen van magiërs die het weer kunnen beïnvloeden.

3.7.3. Santeria : Ik geef je een offer, jij geeft me energie.

Lezen we Migene Gonzales-Wippler, *The santeria Experience*⁴⁴. Het boek geldt zo een beetje als model voor wat wezenlijk een heidense religie is. Santeria komt uit West-Afrika (Nigeria, Benin) en is de religie van de Yoruba volkeren. Vele Yoruba's werden indertijd als slaven en slavinnen naar Cuba, Puerto Rico, Haïti, Trinidad, en Brazilië overgebracht. Ook in Florida en New York is santeria verspreid. In New York alleen al telt deze religie 300.000 volgelingen. Ruim honderd miljoen mensen zouden wereldwijd op één of andere wijze deze religie aanhangen. De schrijfster Migene Gonzales-Wippler was een blanke antropologe en werd als kind opgevoed door een kindermeisje, dat aanhangster was van santeria. Santeria is een syncretische religie: een mengeling van oppervlakkig katholicisme en West-Afrikaans heidendom. Letten we op de betekenis van het woord ‘Santer’, ‘heilig’. Santeria betekent ‘wat het heilige betreft’. Net zoals in het christendom is ook hier het heilige, als toegenomen kracht, het object der religie.

Een ‘deus otiosus’. Zo kent de santeria-religie een opperwezen, dat men Olorun noemt. Dit opperwezen is niet de Bijbelse Jahweh. Olorun is voor de

⁴⁴ Gonzales- Wippler M., *The santeria Experience*, Minnesota, 1992-2.

santeria-gelovigen de bron van alle leven en levenskracht. Santeria is dan blijkbaar een dynamistische religie. Nadat Olorun deze wereld geschapen had, beschouwde hij zijn werk als beëindigd en bekommerde zich verder niet meer om de kosmos en de mensheid. Hij is er nog als een vadsige, luie god. In de godsdienstgeschiedenis spreekt men van een ‘deus otiosus’, een god ‘op vakantie’. Het Latijnse woord ‘otium’ staat tegenover ‘negotium’ dat bezigheid, werkzaamheid betekent. Hij is dus een luie god. Het werk wordt in de santeria-religie gedaan door de orisha’s, een soort van goddelijke helpers. Als lagere godheden beheersen zij het heelal en vooral het lot van de mensen. Men zou ze enigszins kunnen vergelijken met de hofraad van Jahweh, waarvan sprake is in de Bijbel (*Job 1:6*). Voor de santeria-gelovigen zijn Olorun en de orisha’s objectief bestaande, maar fijnstoffelijke wezens. De orisha’s worden tijdens rituelen ook effectief gecontacteerd. Wie sensitief is, wie mantisch begaafd is, zo beweren deze gelovigen, zal hun aanwezigheid voelen, eventueel zien, eventueel hun woorden horen.

Mensen hebben ‘ashé’ nodig om te overleven en om de diverse problemen van het leven op te lossen. ‘Ashé’ is het santeria-woord voor fijnstoffelijke levenskracht. Waar haalt men nu deze ‘ashé’? Bij diegenen die ze bezitten. Dat zijn de orisha’s, de goden. En waar halen de orisha’s deze energie? Eenvoudig uit de offers die ze van de gelovigen eisen en die hun worden aangeboden. Deze goden willen eerst gunstig gestemd worden, wat impliceert dat ze niet als vanzelf in een goede verstandhouding met de mensen leven. Die offers kunnen bijvoorbeeld veldvruchten zijn, een kip die geslachtet wordt, een geit, of zelfs een mens omwille van de fijnstoffelijke energie, aanwezig in het bloed. Eens aan de goden geofferd, wordt dit voedsel door niemand meer opgegeten.

Het is die levenskracht die de goden zich dan via het offer toe-eigenen. Op grond van hun magische vermogens, vormen ze een deel van de zo verkregen fijnstoffelijke energie om tot dat soort van levenskracht dat nodig is om het probleem dat hen voorgelegd wordt, op te lossen. Zo wordt hen bijvoorbeeld gevraagd om een ziek kind te genezen, een werkeloze aan een baan te helpen, een vertroebelde liefdesrelatie op te klaren, een betaalbare woning te vinden, het te laten regenen bij een aanhoudende droogte... Men ziet dat het telkens om zeer praktische levensproblemen gaat en dat deze religie zeer dicht bij de noden van de gewone mensen staat.

In het Latijn kent men de uitdrukking ‘do, ut des’, “ik geef, opdat jij geeft”. Hier toegepast: ik, santeria-gelovige, bezorg u, orisha, via een offer, de vereiste fijnstoffelijke energie in dat offer aanwezig, opdat jij, orisha, een deel van die energie omvormt en ze voor de oplossing van mijn probleem gebruikt.

3.7.4. Macumba : het medium werd bereden.

Macumba is een 'archaïsche' religie, verwant aan santeria, die vanaf de 16e eeuw via Afrikaanse slaven in Amerika, inclusief Brazilië, aankwam. Deze religie werd verrijkt met een aantal christelijke invloeden. Verdiepen we ons in S. Bramley, *Macumba, Forces noires du Brésil*⁴⁵. Merk op dat Bramley in de titel van zijn boek spreekt van 'les forces noires', 'zwarte krachten', wat toch verre van positief klinkt. Hij had heel wat gesprekken met 'La mère Marie-Josée', die een 'Mère-des-dieux' is. Deze term is moeilijk te vertalen en wordt meestal onvertaald weergegeven. De term 'Godenmoeder' bijvoorbeeld dekt nauwelijks dezelfde inhoud. Verduidelijken we de rol van een mère-des-dieux. Bij een 'séance' gaat een medium, bijvoorbeeld een mooi, energierijk jong meisje, in trance. De godheid neemt - letterlijk - bezit van haar. Het medium is dan niet meer zichzelf, ze is bezeten van haar god. De mère-des-dieux kijkt erop toe dat de goden hun mediums niet te erg beschadigen of mishandelen. Indien nodig kan ze deze goden wat bedaren en tot de orde roepen. Men begrijpt zo dat een mère-des-dieux over heel wat fijnstoffelijke krachten moet beschikken. In dat opzicht is ze enigszins te vergelijken met de doden-oproepster van Endor (3.2.3.).

Volgens de aanhangers van macumba 'berijdt', de Franse term luidt 'chevauché', de godheid dan het meisje. Het wordt in die cultuur als een hele eer ervaren om door een godheid 'uitgekozen' te worden. Na de trance, die enkele uren kan duren, is het medium totaal uitgeput en heeft ze ook geen enkele herinnering meer aan wat er zich tijdens deze trance heeft voorgedaan. De gelovigen zeggen : "ze werd bereden". In het gewone taalgebruik: "ze werd verkracht". Deze fijnstoffelijke wezens zijn voor de gelovigen even werkelijk als een gewone medemens, alleen hebben ze enkel een fijnstoffelijk lichaam dat bovendien niet door iedereen aanvoeld of waargenomen wordt. Het is duidelijk dat deze lagere godheid heel wat meer neemt dan geeft. Hij geniet van de geweldpleging op het medium, van de energie aanwezig in de offers die hij krijgt, van de sigaren die hij het medium laat roken terwijl hij haar 'bezit'. Om zijn status in stand te houden zal hij een deel van de energie die hij steelt, teruggeven in de vorm van het oplossen van een probleem dat hem voorgelegd werd. Zou hij hiermee radicaal stoppen, dan voelt het volk aan de resultaten, of liever aan het gebrek eraan, dat het geen zin meer heeft hem nog offers aan te bieden. En dat wil zulk een lager wezen beslist vermijden, want dan kwijnt hij weg.

⁴⁵ Bramley S., *Macumba, Forces noires du Brésil*, Paris, Seghers, 1975, 42, 35, 58.

Maria-José, la mère-des-dieux, heeft het o.m. over de wijze waarop de goden van deze religie opgeroepen worden. Ze legt Bramley uit dat elke god een eigen ritme heeft. Wie de 'agogo', de 'heilige' trom bedient, slaat een welbepaald ritmisch patroon, dat juist die godheid oproept. La mère des dieux, verduidelijkt: "het wezenlijke is het ritme", "onze goden zijn bijzonder gevoelig voor het ritme, geen enkele god weerstaat de roep van de heilige trom". De goden zijn gedreven door het zoeken naar levenskracht, ze zijn er op uit om ons van onze levenskracht te beroven en komen als uitgehongerden op ons af."

Sommige mantisch begaafden zeggen ons dat het er op een aantal rock 'n roll concerten van heden niet anders aan toe gaat. Het is wellicht bekend dat welbepaalde types van muziek deze van oorsprong Afrikaanse ritmes in hun muziek aanwenden. Zo roepen zij vanuit de andere wereld heel wat lagere goden en geesten op, die het aanwezige publiek on- en onderbewust zouden beïnvloeden en een deel van hun energie stelen. De vooral profaan ingestelde aanwezigen zelf vinden zulke beweringen uiteraard lachwekkend en onzinnig.

3.7.5. Vodoe : "je bent de mooiste, geef je aan hem, hij verkiest jou".

Lezen we W. Lederer, *La peur des femmes ou gynophobia*⁴⁶. Vodoe of vaudou is een religie die vooral in Haïti gekend is en enige gelijkenis vertoont met santeria en macumba. Ook hier is een jonge man of vrouw het medium dat zich daartoe leent. Een 'loa', uitgesproken als 'lwa', of geest neemt dan van hem of haar bezit. Het medium verliest hierbij alle zelfbezit en is in trance, in vervoering, of zeggen we gewoonweg : het medium is bezeten. In wat volgt, gaat het om een medium dat bereden wordt door een vrouwelijke loa, die zich Erzulie noemt. Zij is, zoals alle goden van de heidense religies, 'demonisch'. De ene keer doet ze goed, dan weer kwaad. Daarna doet ze het goed, of het kwaad dat ze veroorzaakt heeft, weer ongedaan. Kortom, men weet niet wat men aan haar heeft. Ze is, als de meeste van dergelijke goden, onbetrouwbaar. Enerzijds kent ze een overvloed aan weelde en rijkdom maar ze mist anderzijds alle goederen. Zij is smoorverliefd op mooie mannen, maar tegelijkertijd verslindt zij ze en steelt hun energie ongenadig. Ze heeft oog voor bloemen en danst zeer gracieus op de maat van haar geliefde liederen. Ze eet het zeer uitgelezen voedsel, vooral taarten, en neemt de dranken tot zich. Bij herhaling beklagt ze zichzelf. Hoe rijkdom en weelde haar ook omgeven, zij mist ongeveer alles en barst dan in tranen uit. Kan zij zich eindelijk wat ontspannen, dan stopt ze met klagen. Haar lichaam lijkt radicaal uitgeput. Ze

⁴⁶ Zie : W. Lederer, *La peur des femmes ou gynophobia*, Paris, 1980, 276 / 281 (Erzulie, tragique maîtresse). Zie eveneens op deze site : Cursus 10.3. Religiefilosofie. Het eeuwig verbond. p.9. De vervoering als 'onthulling'.

wil ondersteund worden door enkele sterke mannen. Men draagt ze dan b.v. daarop naar een kamertje en legt ze zachtjes op een bed. Zij slaapt in. De aanwezigen blijven er stil bij, hoogstens fluisteren ze de nodige woorden.

Hiermee eindigt de ‘vervoering’ en verlaat de ‘loa’ of geest de jonge vrouw. Deze is nu enkel latent, niet meer patent bezeten. Maar dat kan, volgens de grillen van de loa, terug omslaan. Het medium heeft enkele dagen nodig om van die vermoeiende bezetenheid te bekomen. Toch voelt een medium zich vereerd om door de godheid te worden uitverkoren. De verhouding ‘medium-godheid’ is duidelijk die van een slaaf tegenover een heerser. Wat men zo goed als altijd vergeet, is dat de godin Erzulie, vanuit de andere wereld, zich met de fijnstoffelijke energie van haar medium, maar eveneens van alle aanwezigen ‘opgeladen’ heeft. Dan pas kan zij gunsten uitdelen. Het overgrote deel van de energie die zij gestolen heeft, behoudt ze voor zichzelf, om in haar eigen levensonderhoud te voorzien. Net zoals dit bij macumba en vodoe het geval is. Dat heet ‘heidense offermagie’.

J. de Brivezac, beschrijft in zijn boek *Les sectes sexuelles sataniques*⁴⁷ de sfeer van een bijeenkomst. Een medium leek zich in een droom te verliezen. Naakt, mooier dan de andere meisjes draaide zij met regelmaat om haar as, terwijl zij met haar hoofd van links naar rechts wiegde. Haar blik leek niet meer ‘van deze wereld’. De mère-des-dieux sprak haar toe : “Gij zijt de mooiste. Draai maar rond! Draai maar rond! Uw lijf, uw geslacht vallen in de smaak van uw geliefde loa. Ziet gij hem?”. “Ik zie hem niet maar ik voel hem”. Is het niet de loa van de lente der wouden? Diegene die zijn sperma ter beschikking stelt zo dat bloemen, planten, opnieuw oprijzen?” “Ja, hij is het”. De mère-des-dieux glimlacht en zegt zachtjes tot het meisje : “Geef u aan hem. Gij zijt de mooiste. Hij verkiest u”. De dans van het meisje werd een langdurige en trage erotische streling van de onzichtbare geest”.

Wat in deze drie religies, Santeria, macumba en vodoe terugkeert is het dynamisme, het geloof aan die mysterieuze levenskracht, maar zo dat er een uitwisseling is van levenskrachten tussen de mediums en deze goden van de onderwereld. Of liever, een stelen van de energie van het medium door de lagere godheid. Letten wij erop dat mensen die één keer grondig zo'n ritus doorgemaakt - doorleefd - hebben, psychisch een merkteken oplopen : die inwijding beheerst ze en telkens weer verlangen zij ernaar om ‘het opnieuw te beleven’. De Duitse filosoof F. Schleiermacher (1768/1834) staat er om bekend een welbepaalde vorm van religie te duiden als ‘schlechthinnige abhängigheit’,

⁴⁷ J. de Brivezac, *Les sectes sexuelles sataniques*, Paris, Ed. Open, 1975, p. 101ss.

als 'onvoorwaardelijke afhankelijkheid'. Indien ergens deze definitie van religie geldt, dan heel zeker in de satanische sekten. Het boek van J. de Brivezac, *Les sectes sexuelles sataniques*,⁴⁸ vermeldt ten overvloede die onderdanigheid. De goden van de onderwereld willen, ja eisen enkel algehele onderworpenheid.

Deze steekproef toont drie aspecten : seksualiteit, vernedering en foltering. Alle drie zijn zij conform met de religieuze onvoorwaardelijke afhankelijkheid van Schleiermacher. Kenners zullen stellen dat men dit gedrag, deze onderworpenheid, heden in groeiende mate ontmoet, o.m. op een aantal erotische beurzen. De diepere ziel van mensen die zich daarmee verbonden voelen, zou onderworpen zijn aan deze goden van de onderwereld. Herinneren we eraan dat de Weense psychiater S. Freud (1856/1939), in de on- en onderbewuste diepte van de menselijke ziel eros en thanatos, seks en dodingsdrift vond, of een combinatie van beide. Voor kenners lijkt het klaar dat de man die een vrouw verkracht en haar daarna vermoordt, in de ban, ja bezeten van zulke wezens is. Door zijn ongeremde intentie roept hij ze uiteraard op, het reeds gekende 'similia similibus'.

3.7.6. De slangen-bezweerster geneest een blinde.

Energieën kunnen gelukkig ook op een heel wat minder brutale wijze gevonden worden. En dit in de wereld van de planten en de dieren. Heel wat medicijnen hebben een plantaardige oorsprong. Zo werkt de homeopathie met plantaardige verdunningen. Men behandelt niet het biologische lichaam, wel het fijnstoffelijke. Is dit laatste 'geheeld', dat heeft dit zijn weerslag op het biologische lichaam, dat dan eveneens geneest. In de plaats van met de energieën van planten te werken, kan dit ook met energieën van dieren. Voor oudere culturen was zulk een praktijk veeleer de regel dan de uitzondering. Denken we aan het oude Egypte, waar ook met dat doel krokodillen en katten werden vereerd. Of verwijzen we naar de Oudgriekse schrijver Herodotus, die ons in zijn *Historiën* vertelt dat hij in de Egyptische stad Mendes, op het marktplein, publiek vrouwen met bokken zag copuleren. Ook dat heeft 'op de achtergrond' alles te maken met fijnstoffelijke krachten van deze dieren. De genezer of genezeres moet dan de geest of geesten kunnen beheersen, die de fijnstoffelijke krachten van deze dieren als hun terrein hebben. Degenen die als magiërs contact weten te maken met bijvoorbeeld de 'geest' van de individuele slang of, nog meer, met de subtiele wezens die slangen beheersen, kunnen ook verbazingwekkende genezingen bereiken. We illustreren.

⁴⁸ J. de Brivezac, *Les sectes sexuelles sataniques*, Paris, Ed. Open, 1975,

Attilio Gatti (1896/1969), Italiaans etnoloog en ontdekkingsreiziger in opdracht van de Italiaanse regering, doorkruiste in het begin van vorige eeuw jarenlang de landen ten zuiden van de Sahara. Heel wat Afrikaanse culturen waren in zijn tijd nog authentiek en nog niet 'besmet' door de Europese beschaving. Zijn dertig boeken en artikels, vertaald in vele talen, samen met zijn documentaire films en zijn meer dan 40.000 foto's zijn een wetenschappelijke en antropologische bron van onschatbare waarde geworden. Vergezellen we hem op één van zijn reizen.

In het noordelijke deel van Natal (Zuid-Afrika) bij de Xosa Kaffers, maakt Gatti kennis Twadekili, de maagdelijke python-priesteres. Zij heeft een grote faam als genezeres en leeft in haar hut samen met haar partner... een reusachtige python van wel zes meter lang. Dit samenleven houdt een merkwaardige levensgelijkloop in : als Twadekili sterft, sterft de slang mee. Beiden worden dan begraven in het midden onder de hut, bij hun beider voorgangsters. De geest van de overleden voorgangsters van Twadekili en die van haar python blijven zo aanwezig en begeleiden en inspireren haar bij de genezingen. In wat volgt getuigt Gatti over de genezing van een blinde.

Twadekili liet zich een witte haan bezorgen, mompelde een paar toverwoorden en begon daarna met de snavel van het dier ingewikkelde tekens in het stof schrijven. Het leek wel of de haan hierbij meer en meer gehypnotiseerd geraakte en geheel in de macht van de genezeres kwam. Dan zette zij het dier op het hoofd van de blinde man, waar het onbeweeglijk bleef zitten. Terwijl ze enkele magische woorden zei, sneed ze met een mes de kop van het dier af, waarbij deze op de grond viel. Het bloed van de haan begon over het gezicht van de blinde te vloeien. Ramini, haar helpster en opvolgster, bracht een schotel waarop een dikke kruiden-brei lag. Zij smeerde dit op de ogen van de blinde, die met het bloed van de haan waren doordrongen. Dan gingen allen haar hut binnen. De python naderde hen en richtte zijn kop op zodat die op gelijke hoogte kwam met het hoofd van de blinde man. Dan nam zij een kommetje met water en begon de blinde aan te spreken, eerst langzaam, daarna met schelle kreten. Vervolgens wierp zij het water in het gezicht van de blinde en krijste: "De python! De python komt op je af"! De blinde hijgde en schudde het hoofd, streek met zijn hand over zijn ogen en.. jawel, hij opende ze. Een kreet van diepe angst volgde. Hij gleed bewusteloos op de grond neer. De priesteres zuchtte tevreden. De python week zachtjes achteruit en kreeg een nog levend wit geitje als beloning, dat hij onmiddellijk verslond. De man kwam bij bewustzijn en ging uit de hut. Alleen en kaarsrecht. Zijn ogen leken bijna normaal. Zij schitterden en waren gevuld met tranen van geluk.

“Umkulu-Mkulu zij geloofd” zei Twadekili. “Umkulu-Mkulu zij geloofd,” herhaalde hij. En zijn glanzende bruine ogen blikten op naar de blauwe hemel, die hij opnieuw ontdekt had.” Tot zover deze ongewone getuigenis van Gatti.

Het is alsof wat Gatti ziet en weergeeft, ook hier slechts de voorgrond is. Maar op de achtergrond zijn de geest van de genezeres, samen met de geest of geesten van haar voorouders en van haar slang aan het werk. En dit alles onder de leiding van Umkulu-Mkulu, het opperwezen van de Xosa, de stam waartoe Twadekili behoort. Aan Umkulu-Mkulu wordt uiteindelijk de genezing toegeschreven.

Gatti, als goed etnoloog verwerpt de term ‘mirakel’. “Het lijkt erop”, zegt hij en hij beperkt zich kritisch door het een “opzienbarend gebeuren” te noemen. Maar het gaat voorbij aan wat degenen die het doen, Twadekili, Ramini, de slang, en de blinde die het ondergaat, als onmiddellijk betrokkenen zelf zeggen. In een ander boek van hem, *Sangoma*⁴⁹, dat hij later schreef, meldt Gatti dat zowel Twadekili als haar opvolgster overleden zijn en dat er geen nieuwe python-priesteres meer is. Weer is een eeuwenoude en intrigerende wijsheid voor altijd verloren gegaan.

Merken we nog het volgende op. Twadekili kon bij haar genezingen nog geen beroep doen op de Bijbelse God. De kerstening was toen nog niet zo ver in Afrika doorgedrongen. Zij werkt dus met wezens en energieën die strikt genomen heidens zijn, en een merkwaardige seksualiteit inhouden : zij leeft samen met haar partner, de slang. Toch heeft zij een sterk ethisch besef en beroept zich op Umkulu-Mkulu, een oppergod. Men zou met de apostel Paulus kunnen zeggen dat zij, die de wet van de Bijbelse God niet kent, er toch naar leeft en zo zichzelf tot wet is. We komen er nog op terug (9.9.3.) Dit houdt in dat zij, op haar wijze, in vriendschap met de Bijbelse God leeft en dus het heidendom der santeria, macumba en vodoe in ruime mate overstijgt.

Dat heidense volkeren een ethische gedragscode kunnen bezitten blijkt o.m. hieruit. R. Van Caenghem, *Om het godsbegrip der Baluba*⁵⁰, geeft de gedragscode weer der Baluba, een Bantoevolk uit Centraal-Afrika. Zo luidt één van hun gebeden: “Muidi Mokulu, verheven God, dat al mijn goederen voorspoed kennen. Gij weet het: nooit steel ik, nooit begeer ik de vrouw van een ander, nooit pleeg ik geweld op de dochter van een ander. Indien echter iemand het kwade oog op mij richt dat Gij, o Muidi Mokulu, verheven God,

⁴⁹ Attilio Gatti, *Sangoma*, F. Muller, London, 1962. p. 138: “I Hate to be so disappointing, but Twadekili is dead. Her pupil (Ramina) died even before she did. What is worse, the whole profession has practically disappeared”.

⁵⁰ Van Caenghem R., *Om het godsbegrip der Baluba*, Institut royal colonial Belge 1956, 76.

hem vervolgt met Uw wrekende blik.” Met andere woorden: wat de Bijbel expliciet verwoordt, is een structuur eigen aan alle volkeren, die de mens op weg zet naar een gewetensvol gedrag. De verwoording mag dan verschillen, in wezen komt ze op hetzelfde neer.

Gatti beschrijft in zijn boek *Tam-tams in de nacht*⁵¹ hoe Twadekili de verlamde arm van een kreupele Xosa helemaal geneest, nadat die zwarte vreselijk was verwond geraakt in een gevecht met een leeuw. Merken we hierbij op dat de medisch geschoolde artsen de wonden wel konden verzorgen, maar aan de verlamde arm niets meer konden doen. Twadekili slaagde daar echter wonderwel in. In zijn boek *Mensen en dieren in Afrika*⁵² vertelt hij ons hoe zij een blinde geneest. Vatten we deze laatste getuigenis hieronder kort samen. Gatti bevindt zich bij Twadekili en de blinde die zichzelf ‘Milk’ noemde. Hij vertelt.

3.7.7. De slangen-bezweerster geneest een kreupele

“Eindelijk kondigde Twadekili op een morgen aan dat Milk, de kreupele Xosa, genezen was. We zouden onze goede vriend na een week eindelijk teug zien. Daar kwam hij verheugd uit de hut. “Oemkoeloemkoeloe heeft me genezen, Moesoengoe”, riep hij, terwijl hij op ons toeliep, en hij begon om ons heen te springen als een dartele jonge hond. We bekeken elkaar hoogst verbaasd aan. Zijn linkerarm hing nog even lam als voorheen, en slingerde als een dood ding heen en weer bij de krachtige sprongen van Milk. Maar de slangen-bezweerster beschouwde het tafereel ernstig en voldaan, de ogen strak gevestigd op Milk, die niet wist wat denken over onze verbaasde gezichten. “Ben je niet blij, Moesoengoe? Zie jij niet dat ik in orde ben? Kijk hoe ik mijn arm kan oplichten, hoe hij weer sterk en krachtig is, hoe ik deze steen ophef en hoe ik deze tak breek?” De steen lag onaangeroerd op zijn plaats, de tak was nog ongeschonden, de arm slingerde nog steeds levenloos.

De tovenares staarde naar Milk met ogen waarin zij al haar lichamelijke en geestelijke krachten had geconcentreerd, en wie weet welke andere toverkrachten. Onder de indruk van haar blik staakte Milk plots elke beweging, verloor elk spoor van vrolijkheid en begon als een slaapwandelaar voort te stappen naar de grote hut, terwijl hij zich als een automaat bukte om door de lage opening naar binnen te gaan. De tovenares volgde hem, terwijl ze ons wenkte met haar mee te gaan. Ze gebod ons van stil te zijn. Twadekili was zo indrukwekkend, zo vol geheimzinnige betovering dat we ons bijna tegen onze wil, verplicht voelden haar bevelen te gehoorzamen. Gatti was er echt niet

⁵¹ Attilio Gatti, *Tam-tams in de nacht*, De sikkel, Antwerpen, 1944, 4, p. 102, 106, 122,

⁵² Gatti A., *Mensen en dieren in Afrika*, Antwerpen, De Sikkel, 1953, 177. Zie ook het boek : De ‘Homo religiosus, 4.2.1. ‘Zien’ en ‘horen’ op mantische wijze.

op uit om tegenover de python te staan. Ze lag rustig in haar nest, haar kop opgericht en haar ogen volgden elke beweging. Milk stond stokstijf tegen de paal die de hut ondersteunde, de ogen wijd open. Hij staarde in het ijle.

Van dat ogenblik af gebeurde alles als in een zonderlinge droom, alsof onze zinnen verzwakt waren, en de tovenares ons haar wil had opgedrongen. Twadekili nam een sterk touw en wond het strak rondom Milk en de paal heen, tot hij vanaf de nek tot aan de voeten was vastgebonden. Toen sprak ze mij toe met een diepe grafstem : “Ik zie dat Milk van u baaba meer houdt dan van wie ook, en dat ook jij van Milk houdt. Blijf daar staan en wat er ook gebeurt, verroert u niet. En iedereen bewaart de stilte”, zo sprak ze. “Twadekili bewaakt en beschermt u.” Toen beval ze de professor en Bomba om naar de andere kant van de hut te gaan, achter Milk. Doorheen de schaars verlichte ruimte zag ik hun bleke, verschrikte gezichten als in de duisternis zweven. Ik volgde, en was bereid om aan elk bevel van de bezweerster te gehoorzamen. Ik was zelf erg verbaasd over mijn verregaande onderworpenheid. Wanneer ik me later dit gebeuren herinner, lijkt het alsof we alle drie, wij drie blanken, Milk en de grote python, even sterk onder de invloed van Twadekili waren en dat zij ons naar willekeur kon behandelen als schaakstukken, die zij doordacht op het schaakbord verschoof.

De slangen-bezweerster sprak onverstaanbare woorden, maar haar lippen bleven even onbeweeglijk als die van een buikspreker. Traag ontrolde de reusachtige slang zich en gleed door de hut naar me toe. Dan lichtte ze haar kop omhoog en raakte me aan. Een rilling liep over mijn hele lichaam. Zweet parelde op mijn voorhoofd. Ik was niet in staat ook maar één beweging te maken. Bijna wanhopig trachtte ik me rustig te houden. Twadekili heeft alles wel in de hand, zo troostte ik mezelf. Toen begon de python om me heen te kronkelen, terwijl de bezweerster haar eentonig gezang voortzette. Het dier wentelde zich meer en meer rond mijn lichaam. Zijn kop kwam op gelijke hoogte met mijn ogen. Verstijfd van schrik, besepte ik dat één samentrekking van deze machtige spieren me als een eierschaal kon breken. Plots hield de zang van de slangen-bezweerster op. Ook de slang staakte alle beweging. Twadekili zette zich achter Milk. Toen riep ze luid en hysterisch : “Milk» ontwaak... red uw Moesoengoe! Hij is in de macht van de slang !” Bij het geluid van deze stem kwam er terug leven in de ogen van Milk, die nu scherp voor zich heen staarde. Toen hij me in de kronkelingen van de slang zag, gleed een uitdrukking van ontzetting over zijn gezicht. “Moesoengoe!” gilte hij als een bezetene. “Moesoengoe!” We konden zijn ademhaling horen. Hij worstelde wanhopig om het touw dat hem aan de paal gebonden hield, te breken om mij ter hulp te snellen. Twadekili hield met haar blik de slang voortdurend in bedwang en dwong haar om me geleidelijk te lossen. Ik keek opnieuw naar

Milk. Zijn sterke armen hadden reeds verschillende strengen van het touw doorgebroken, en hij rukte waanzinnig aan de overblijvende vezels van het touw die hem nog aan de paal gevangen hielden. Zijn armen? Ja, ook de linkerarm bewoog, de spieren waren hersteld, sterk en bedrijvig. Met een laatste paar stevige rukken maakte Milk zich vrij en sprong op me toe, terwijl de python me loste en over de grond naar zijn nest gleed, braaf als een schoothondje onder. «Oemkoeloe-mkoeloe heeft me verhoord!» riep Twadekili plots, haar rechterwijsvinger ten hemel gestrekt. «Dankt Oemkoeloe-mkoeloe.» En zij begon in een klein kringetje, te dansen. Haar bewegingen schenen de betovering die ons allen in haar band had gehouden, te verbreken. Tot zover deze merkwaardige getuigenis van Gatti.

3.7.8. Hij duwde zijn tong in mijn mond.

De bekende Indiaanse goeroe Saï Baba (1926/2011) verklaarde een incarnatie te zijn van het godenpaar Shiva en Shakti. Hij heeft miljoenen volgelingen in en buiten India. Hij werd echter bij herhaling beschuldigd van ongewenste seksuele intimiteiten met zijn volgelingen. Bij het intypen van de woorden: 'Saï Baba sex' in een zoekmachine krijgt men heel wat 'items'. Het wijst overduidelijk op een band tussen deze religie en seksuele magie. Men vindt op internet heel wat verslagen van mensen die getuigen van hun ongewenste seksuele ervaringen met deze goeroe. Beperken we ons in wat volgt tot één representatieve steekproef van een vijftienjarige jongen. Deze vertelt.

“Tussen 1991 en 1993 ging ik drie keer naar India. Al vanaf de eerste keer was ik een vurig bewonderaar van Saï Baba omdat ik dacht dat hij God was. Tijdens mijn eerste twee reizen had ik een zevental private interviews met hem. Gedurende het eerste van die interviews vroeg hij me mijn broek en onderbroek uit te doen. Omdat ik dacht dat hij goed was, deed ik wat hij vroeg. Hij had onmiddellijk een olie klaar en wreef er de plaats tussen mijn penis en anus mee in. Zijn volgelingen deelden me mee dat het diende om de chakra, een bron van spirituele energie, te openen. Maar ik ben niet zeker dat het dat was, wat Saï Baba deed. Bij al mijn opzoekingswerk nadien heb ik nergens iets over een dergelijke initiatieceremonie gevonden. En toch, in elk volgend interview vroeg Saï Baba me opnieuw om mijn broek uit te doen, waarbij hij dan over mijn penis wreef. Hij kuste me met zijn tong op mijn mond. Ik opende een beetje mijn lippen, maar hield de tanden stevig op elkaar geklemd. Toch duwde hij zijn tong in mijn mond. Ik bevestig dat wat ik hier heb geschreven in overeenstemming is met de waarheid tijdens mijn interviews met Saï Baba op 20 en 23 september 1999. Tot zover deze getuigenis.

Natuurlijk zijn er ook hier seksuele intimiteiten. Dat is eigen aan heidense

religies. Zonder energie van zijn volgelingen te nemen, bereikt Saï Baba niets. Wie geïnformeerd is, weet dat. Wie daar vooraf geen vermoeden van heeft is hierover verrast en voelt zich in die religie en in haar goddelijke leider bedrogen en ontgoocheld.

Verwijzen we hier eveneens naar tekst 37, ‘Godvergeten’ op deze site. Deze tekst handelt over het nog steeds actuele misbruik van kinderen door een aantal religieuzen. Alleen al het feit dat zulke ‘gelovigen’ via seksualiteit hun fijnstoffelijke energie moeten stelen bij jongeren, wijst op hun falend contact met de Bijbelse God. Vooruitlopend op wat nog volgt kan reeds gezegd worden dat de Bijbelse God, in scherpe tegenstelling tot de heidense goden, helemaal geen offers en geen levenskracht in die offers aanwezig, nodig heeft. Hij is juist de schepper en gever van alle levenskracht. Wel verlangt hij een leven, in overeenstemming met zijn decaloog.

3.7.9. Hij zal zich de buik opensnijden.

Vatten we samen, wat de missionaris E.R. Huc⁵³ over zijn reis naar Tartarije, Tibet en China, in de jaren tussen 1844 en 1846, schrijft. “Ja, morgen is een grote dag. Een lama-Pokto heeft zich dagenlang door vasten en bidden voorbereid en zal nu zijn macht tonen. Hij zal zichzelf doden, zonder echter te sterven.” Wij begrepen dadelijk wat voor een vreselijke plechtigheid al die Ordos-Tataren deed samenkomen. Een lama zou zich de buik opensnijden, zijn ingewanden eruit halen, ze voor zich neerleggen en ze daarna opnieuw op hun plaats leggen en zichzelf ‘helen’. Hij zou terug worden zoals tevoren. Zulk een afschuwelijk schouwspel is iets heel gewoons in de Tartaarse Lamakloosters.” (...).

“Op het moment van het gebeuren legt de Pokto plots het doek waarin hij gewikkeld was, naast zich. Dan rukt hij zijn gordel los, grijpt het heilig mes en snijdt zich de buik open, van boven tot beneden. Bloed spat naar alle kanten. Bij dit gruwelijke schouwspel werpt de menigte zich op de grond. Vragen worden de woesteling gesteld, over de meest verborgen dingen, over toekomstige gebeurtenissen, over het lot van sommige mensen. De pokto beantwoordt al deze vragen, en zijn woorden worden door iedereen als godsspraken aangenomen. Is aan de vrome nieuwsgierigheid van de pelgrims voldaan, dan beginnen andere lama’s te bidden. De pokto vangt met de rechterhand het bloed op, dat uit zijn wond vloeit. Hij brengt het naar zijn mond, blaast er drie maal op en werpt het dan met een luide schreeuw in de lucht. Dan strijkt hij met de hand over zijn buik en alles wordt weer zoals het

⁵³ Huc E.R., Souvenirs d’un voyage dans la Tartarie, le Thibet et la Chine pendant les années 1844, 1845 en 1846. In vertaling: Huc E.R., Dwars door Mongolië, 1953, Nijmegen, De koepel, 202-203.

tevoren was. Van die duivelse bewerking is niets meer te zien. Wel is hij dodelijk vermoeid. Hij slaat zijn doek weer om, bidt nog even heel zacht en dan is alles voorbij. De menigte gaat uiteen” Tot zover deze getuigenis.

Voor westerlingen is het beslist een bevreemdend schouwspel. Huc gebruikt woorden als ‘weezinwekkend’, ‘afschuwelijk’, ‘gruwelijk’, ‘woesteling’ en ‘duivels..’. Hij is, als westers missionaris, niet met zulke praktijken vertrouwd en ziet enkel wat op de voorgrond gebeurt. Vanuit de occulte achtergrond, vanuit het standpunt van de Tibetanen, gaat het om een uitzonderlijk hoog staaltje van magie, maar eveneens van uitzonderlijke moed en zelfopoffering. Wanneer de Pokto op deze manier zichzelf kwetst, maakt hij zich met zijn subtiele lichaam los van zijn biologische lichaam. Tijdelijk bevrijd van de beperktheden van zijn fysisch lichaam, van tijd en ruimte, wordt hij helderziend. In die toestand is hij veel beter in staat om de gelovigen raad te geven. Zo wordt hij enigszins als een Oudgrieks ‘orakel’. Hij geeft een moeder een nauwkeurig antwoord op haar vraag hoe ze haar ziek kind kan genezen, of wat een kreupele man moet doen om weer te kunnen lopen, hoe huwelijksproblemen van een aanwezig koppel kunnen opgelost geraken, hoe een ziekte onder het vee kan bestreden worden... Kortom, hoe aan die eeuwige ellenden van de mensen tegemoet te komen. Haast terloops vermeldt Huc het ‘heilig’ mes. Het gebruik van de term ‘heilig’ wijst duidelijk op een toegenomen fijnstoffelijke kracht.

Th. Achelis⁵⁴, typeert dit tijdelijk uit het eigen lichaam uitgetreden zijn als een vorm van Apocalyps, van ‘openbaring’. Hij verwoordt het als : “De wonderbare toestand van buiten zichzelf zijn, waarin de sterfelijke mens een vat van goddelijke krachten wordt, zo dat hij of zij bijvoorbeeld in de toekomst kan kijken of ziekten kan genezen”. Voor wie met het verschijnsel ‘uittredingen’ vertrouwd is, mag het duidelijk zijn dat niet ieder uitgetreden mens hierdoor ‘een vat van goddelijke krachten’ wordt. Aan het bereiken van die raadgevende toestand van de pokto gaat een lange voorbereiding vooraf, een bijzonder onthechte levenswijze, indringende en krachtige gebeden om begeleidende godheden te krijgen bij dit levensgevaarlijke experiment. En... men moet de mensen toch heel graag zien, om ze op die bijzonder pijnlijke wijze te willen bijstaan in hun zo talrijke levensproblemen. Hoe ongewoon dit alles voor een westerling mag zijn, men kan het onmogelijk als ‘des duivels’ betitelen. Voor Tibetanen is zulk een gebeurtenis, waarbij een lama zichzelf zal doden, zonder echter te sterven, inderdaad een grote dag.

⁵⁴ Th. Achelis, Die Religionen der Naturvölker im Umriß, Leipzig, 1909, 36ff.. Zie ook op deze website : cursus 10.3. Religiefilosofie. Het eeuwig verbond. p.7., De zielereis van een indiaan.

3.7.10. De sjeik masseerde het kleine hart.

Vatten we deze tekst van Attilio Gatti uit zijn boek, *Mystiek Afrika*⁵⁵ samen. Vier mannen droegen een jongen van omstreeks twaalf jaar oud op een bed. Door een vreselijke ziekte leek het kind nog slechts een mager skelet. Ze legden de jongen op drie achter elkaar geplaatste houten kisten, net naast het bidkleed van Sjeik Abd-el-Khadek. Ondertussen klonk er een waanzinnig luid getrommel. De sjeik maakte enkele hypnotische bewegingen over het hoofd van de jongen en prevelde een gebed. Een helper trok vervolgens de middelste van de drie kisten waarop de jongen lag, weg. Hij bleef stijf en roerloos liggen, het hoofd op de eerste kist, de voeten op de laatste. Dan nam de Sjeik een groot Berber-mes. Met een snelle, trefzekere snede, van de buik tot de keel, opende hij het lichaam van de jongen. Het gaf een geluid alsof een lap stof doormidden werd gescheurd. Bloed gutste uit het lichaam. Dan verdwenen de handen van de Sjeik in de opening van het lichaam. Ik hoorde een gegil naast mij, vol doodsangst. Doch ik kon mijn ogen niet losmaken van de sjeik en van dat roerloze, bloedende lichaam op de kisten. De smalle, bruine handen van de sjeik kwamen uit de wond. Zij omknelden iets roodachtigs, dat met enige purperen 'koorden' nog aan het lichaam was bevestigd. De trommen zwegen. Het werd beangstigend stil.

De Sjeik bad nu hardop, zijn gezicht naar de hemel gericht. Ondertussen streelde en masseerde hij het kleine hart. Hoe lang het duurde, weet ik niet. Tenslotte legden die handen met hun kostbare inhoud het hart terug op zijn plaats en bewogen nog enkele keren bezwerend over de wonde. Het bloeden stopte. De snede sloot zich. De trommen maakten opnieuw een oorverdovend lawaai. De jongen kwam bij. Hij keek met verwonderde ogen, zonder angst of pijn, wreef ze uit en keek toen naar de Sjeik. Een warme, dankbare glimlach kwam over zijn gelaat. Hij kwam overeind, keek in het rond, en liep naar een gesluerde vrouw terwijl hij 'moeder' riep. Dan wierp hij zich in haar armen.

Gatti zegt dat hij ontroerd was. Het litteken, van de borst tot de keel, was goed te zien. Toen herleefde de wereld. De muziek stierf weg. De toeschouwers zaten als standbeelden, uitgeput, bestoft en bezweet. Zij staarden met afwezige ogen de ruimte in. Gatti voelde een dodelijke vermoeidheid. Hij bewoog zijn ledematen. Ze deden hem pijn, alsof zijn bloed urenlang, dagenlang, jaren, of eeuwenlang had stilgestaan. Een barstende hoofdpijn dreunde achter zijn ogen. Onder de kisten lag een plas bloed. En op het bidkleed ernaast zat een neergeknielde, ten dode toe uitgeputte, Sjeik Abd-el-Khadek, de hemelgod dankend. Tot zover dit ingekorte verhaal.

⁵⁵ Gatti A., *Mystiek Afrika*, Amsterdam, Meulenhof, 27.

De fijnstoffelijke energie, vereist om de operatie uit te voeren, kwam hier van de wezens die door het gebed van de sjeik werden gecontacteerd, van de sjeik zelf, maar overduidelijk ook van alle aanwezigen. Vandaar hun verregaande vermoeidheid.

3.7.11. De onzalige beet van een spin

Als inleiding vooraf nog het volgende : Ch. Keysser, *Aus dem Leben der Kaileute*⁵⁶ schrijft over zijn verblijf bij de Kai. Dit zijn pygmeeachtige Melanesiërs, klein van gestalte, die leven aan de noordoostkust van Nieuw Guinea. De ziel heeft, aldus de Kai, na de dood, behalve haar subtiliteit, een tweede kenmerk. Zij kan van gedaante veranderen. Na de dood van het biologische lichaam volgt nog een soort ziele-dood. De ziel van de mens verlaagt van peil. Zij wordt een dierlijke ziel, daarna insecten-ziel en desnoods sterft zelfs dat peil. Die rang- of peilverlaging maakt dat de ziel teleurgesteld is. En ook woedend. De boosheid van een dode is bij de Kai één van de oorzaken van angst voor een overledene.

Gaan we in op deze tekst. Na de dood kan een soort ziele-dood volgen. De mens kan dan van peil verlagen. Dat hangt wellicht af van de wijze waarop hij zich gedragen heeft. Heeft hij al te veel 'het beest uitgehangen' dan ligt het voor de hand dat hij in levenspeil verlaagt. Maar het kan ook anders. Uiteindelijk is het de bedoeling dat hij na een ethisch leven een hoger peil heeft bereikt dan het peil dat hij had toen hij geboren werd. Hier kunnen we ook al naar het fenomeen 'reïncarnatie' verwijzen, en naar het zo indringende 'oordeel van God', twee thema's die verder nog ter sprake zullen komen (9).

De boosheid van een dode is bij de Kai één van de oorzaken van angst voor een overledene die in de onderwereld op een lager peil verblijft, zo lazten we hierboven. Deze bewering kan absurd lijken maar toch gaat het om een verspreid fenomeen. Dat blijkt o.m. uit Clara Gallini, *La danse de l'argia. Fête et guérison en Sardaigne*⁵⁷.

Schrijfster gaat in op een oud, niet-Bijbels exorcisme dat vorige eeuw nog bestond in Sardinië en dat rondom de hele Middellandse zee bekend was als 'tarantisme' of 'tarantulisme'. Aan de basis ervan ligt de beet van een spin, de 'latrodectus tredecimguttatus. Deze veroorzaakt bij de mens een pijnlijke vergiftiging en is bovendien moeilijk of niet te genezen. Men kan wel trachten

⁵⁶ Keysser Ch., *Aus dem Leben der Kaileute* (in Neuhaus, Deutsch Neu Guinea), 1911.

⁵⁷ Clara Gallini, *La danse de l'argia, Fête et guérison en Sardaigne*, Verdier, 1988, 225- 229 (// Ballerina variopinta, ed. Liguori)

om de beet en de daaropvolgende ontsteking medisch te behandelen, maar dat blijkt ruimschoots onvoldoende. Voor de aloude mediterrane culturen was het duidelijk dat het om meer dan een biologisch fenomeen ging, ja dat er een occulte achtergrond mee gemoeid was. We verduidelijken.

Voor de gewone volksmens was de spin bewoond, ja bezeten door een 'argia' (meervoud: arge) door de ziel van een mens die slecht had geleefd en daarom na het aardse leven naar de onderwereld werd verwezen. Verbitterd omwille van hun slechte levensomstandigheden, gunnen zulke zielen de mensen op aarde niet het geluk dat zijzelf moeten ontberen. Dus wreken ze zich door in dergelijke spinnen in te treden, ze te beheersen en hen ertoe te bewegen mensen te bijten. Via de wonde en het bloed eigenen ze zich dan de levenskracht toe van diegene die gebeten werd, de levenskracht die ze in hun erbarmelijke situatie anders nauwelijks vinden. Die ene druppel gestolen bloed staat dan voor alle bloed van die mens. Wie het deel bezit, heeft via samenhang en gelijkenis ook macht over het geheel. Dat is het axioma.

De volksmens wist hoe men uit de greep van zulke boze wezens kon geraken. Gewoon door hen gunstig te stellen, door hen energie te geven, en wel die energie die opgeroepen werd door seksualiteit. De dorpelingen hielden dan carnavaleske feesten, waarbij ze heel wat sekspraat ten gehore brachten en bovendien ook nog seksueel getinte en obscene taferelen opvoerden. Denken we hier bijvoorbeeld aan de carnavalsvieringen in Rio de Janeiro, Brazilië. Vrouwen hielden b.v. hun rokken omhoog. Seksualiteit genereert energie. Dat ondervond ook koning David toen hij het bed deelde met de mooie Abisjag (3.7.1.). Bij onze zieke bracht dat de boze zielen enigszins tot bedaren. Eens er aan hun energie-honger voldaan was, losten ze hun greep op hem. Hij was van zijn pijn verlost en herstelde. De boze geest liet zijn tevredenheid kennen door de mens die gebeten was plots te laten schaterlachen.

De mens bleef dan gezond tot wanneer de boze ziel weer aan een dosis extra energie toe was. Dan stak de ziekte bij diezelfde mens opnieuw op, tot er nieuwe erotische dansen volgden. We spreken van een "do ut des". Deze Latijnse uitdrukking betekent : "ik geef, opdat jij geeft". Ik, zieke mens, bezorg jou wat jij verlangt, namelijk de energie die afgegeven wordt door erotische dansen. Maar als wederdienst los jij je energie-stelende beet. Men herkent in dit lage peil en het wispelturige gedrag het onvoorspelbare van zulke entiteiten. De boze ziel veroorzaakt eerst de ziekte, maar eens voldaan, lost zij haar greep en is zij tegelijk het redmiddel. De schrijfster Gallini zegt zelfs : "zij is het enige redmiddel". Deze uitspraak geldt in een niet-Bijbelse religie

waar een zekere erotiek de bron van energie vormt. In een Bijbels perspectief wordt dit erotische dansen vervangen door een Trinitair gebed, een gebed tot de H. Drie-eenheid.

Door dergelijke seksuele rituelen te plegen - seksualiteit fusioneert en versterkt energetische banden - bereikt men wel een voorlopige genezing maar na een tijdje eisen de veroorzakers een gedeelte, of zelfs de hele levenskracht van de mensen die hen bezweren terug, om zichzelf op energetisch gebied in stand te houden. Want iedere daad - zeker van die aard - eist de noodzakelijke en voldoende levenskracht. Volgens kenners is de zieke er uiteindelijk - na zijn dood blijft hij in de andere wereld desnoods eeuwen lang besmet door de kwaal - slechter aan toe dan bij dan het begin. En ook wanneer hij opnieuw incarneert (3.9.) is hij van zijn kwaal niet geheeld.

Kenners zeggen ons verder dat er zonder een beroep op hoge Trinitaire energieën, hier geen definitieve genezing mogelijk is. Dat zou de reden zijn waarom het episcopaat in Sardinië zo afwijzend staat tegenover deze heidense vorm van 'exorcisme'. Men kan de genezing inderdaad als een gebrekkig en tijdelijk 'exorcisme' beschouwen omdat de bezetenheid in de zieke mens niet definitief verdwijnt. Gezien de huidige profane mentaliteit wordt deze praktijk heden nauwelijks nog toegepast.

3.7.12. Ik offer mijn kind voor de zonden die ik nog ga bedrijven.

Lezen we P. Tierney, *The Highest Altar (The Story of Human Sacrifice)*⁵⁸. Wij zijn 1954, februari, op de besneeuwde, ijskoude top van de Plomo, een berg in de Andes, Chili. Twee bergbeklimmers ontdekken op 17.716 voet hoogte, meer dan zesduizend meter hoog, een ingegraven kind, met al de regalia der Inca's. Gezien de schoonheid van het kind denken ze dat het om een meisje gaat. Later werd duidelijk dat het een jongetje is, 8 tot 9 jaar, een colla indiaantje van rond het verder gelegen Titicacameer.

Twee specialisten, Grete Mostny en Alberto Medina, wisten toen niet hoe dat te duiden en bewaarden de mummie in een diepvries. Later, in 1982 en onder de leiding van de Unesco, hervat de Canadese nekro-wetenschapper Patrick Horne, als paleo-patholoog, het onderzoek. Spoedig blijkt dat de graad van bewaring uniek is, dat het een mensenofer moet zijn en dat het kind rond 1470/1480 levend begraven werd. Het jongetje werd wellicht eerst dronken gemaakt met 'chiché', een bedwelmende drank. Zulke kinderen kregen een

⁵⁸ Tierney P., *The highest altar (The story of human sacrifice)*, New York, Viking Press, 1989, 24/41 (The Inca child).

religieuze boodschap te horen. Het offer van hun levens vestigt welzijn en welvaart voor het hele Incarijk.

Tot dan toe loochenden historici dat de Inca's mensen offerden. Of ze deden dit af als een weliswaar betreurenswaardige maar louter bijkomstige dwaling. Vandaag echter geloven wetenschappers dat het mensenoffer een cruciale rol speelde in het rijk der Inca's. De onderzoekers hebben hiervoor opnieuw de lang vergeten Spaanse verslagen uitgediept. In de XVI eeuw voerde Cristobal Molina, een abt in Cuzco, Zuid-Peru, gesprekken met Inca-sjamanen. Hieruit bleek dat de Inca's grote aantallen zorgvuldig uitgekozen kinderen offerden. Ze waren hoogstens een jaar of tien, van adel, goed gezond en uitzonderlijk mooi, zoals het gevonden plomo-jongetje. Deze schoonheid geldt als het uiterlijke teken van hun weldadige overkomende aura. Zo was het ook bij Abisjag van Soenem (3.7.1.).

Bij de offerplechtigheid werd het hart van de kinderen met chirurgische precisie uit het lichaam gesneden. Het moest, nog kloppend, aan de goden worden aangeboden. De Inca-vorsten trachtten hun zonden, én die van hun familie uit te boeten door het aanbieden van speciaal uitgekozen kinderen. Na hun dood werden zij als godheden vereerd. De vorsten en machthebbers, al wat 'aanzienlijk' was, gold als de zichtbare aanwezigheid der godheden op aarde. Doch wanneer zij en hun familieleden fouten zouden bedrijven, zouden rampen het Incarijk treffen. Daarom werden, preventief, veldvruchten, dieren, kleren, kunstwerken en dus ook kinderen geofferd. Dit als uitboeting van hun koninklijke zonden: het ons bekende "do ut des". Ik koning, offer aan u goden, het bloed van deze kinderen, opdat jullie, goden, de onheilen die wij door onze misdaden veroorzaken, zult afweren. In deze buiten-Bijbelse religies werd het doden en offeren van een kind niet als een misdaad beschouwd, maar als een 'heilige' aangelegenheid.

De Bijbel kent het gebruik. *Deut. 18:10* vermeldt dat één van de mantische praktijken erin bestond zijn kind in een vuurdood, aan de godheid Molek te offeren. En dit met analoge bedoelingen : het oplossen van allerhande levensproblemen. In *Gen. 22:1/19* kreeg Abraham zo de opdracht om zijn zoon Isaac te offeren, maar vernam nog net op tijd van 'de engel van Jahweh' dat dit 'een gruwel' was. En dat Jahweh dit fundamenteel afkeurde.

3.7.13. Bapuka, de godin der liefde redt.

Attilio Gatti, in zijn boek *Bapuka*⁵⁹, vertelt. We zijn in 1928. Het schip de Kigoma vaart de Kongostroom op. Op zekere dag redt Gatti de zwarte jongen Sakaimunga, uit het water. Gatti verneemt dat hij een slaaf is van een blanke handelaar. Gatti koopt hem over, en behandelt hem met een voor die tijd eerder ongewoon respect. Skaimunga herinnert zich nog enkel dat hij als kleine jongen door blanke mannen werd meegenomen, dat zijn moeder voor zijn ogen werd gedood en dat hij werd verkocht aan een handelaar. Gatti laat de jongen vrij, maar deze wil bij zijn redder blijven. “Jij bent niet alleen mijn baas, maar jij bent mijn vader, en op uw hoofd komen alle zegeningen van Bapuka”, zegt hij. Wie Bapuka is blijft voor Gatti een raadsel. Skaimunga vergezelt maandenlang Gatti en zijn team. Met een aantal auto’s - we zijn in 1928 - trekken zij steeds verder zuidwaarts door het Afrikaanse continent. Skaimunga toont zich een meester in het jagen en bezorgt iedereen vers wild. Gatti veronderstelt dat Skaimunga in de buurt van de Zambezistroom en de Victoriawatervallen thuis hoort. En dat gebied zullen zij weldra bereiken. Gatti vraagt Skaimunga of hij liever het team verlaat en alleen verder wil trekken. Skaimunga antwoordt dat Bapuka hem in dromen - en bij herhaling - zegt dat ze nog moeten samenblijven.

Na vele en gevaarlijke avonturen bereiken ze de plaats waar Bapuka hen naartoe leidt. Daar ontmoet de jongen na heel wat jaren terug zijn vader, een priester van Bapoeka, een liefdes- en levensgodin van een zeer gave en hoogstaande aard. De priester zegt Gatti dat Bapuka hem lang geleden had ingegeven dat zijn zoon zou gered worden door een blanke man en dat die hem terug naar zijn dorp zou brengen. Hij toont Gatti en Skaimunga een drie meter hoog houtsnijwerk dat de godin Bapuka voorstelt. De jongen herkent hierin onmiddellijk de godin die hem in zijn dromen telkens toesprak. Gatti krijgt bij zijn afscheid een klein houten beeldje mee, een kopie, 35 cm. hoog. Het stelt Bapuka voor. “Bapuka zal voor u ook een liefdevolle moeder zijn. Als ketenen je binden, zal Bapuka je bevrijden. Als je in levensgevaar bent, zal Bapuka je redden. Zij beveelt me dit aan jou te geven”, zo besluit de priester. Na een emotioneel afscheid van Skaimunga en diens vader vertrekt Gatti.

Nadien, in 1931 leert Gatti in New York Ellen kennen met wie hij huwt. Het beeldje van Bapuka krijgt een ereplaats in hun woonkamer. Gatti schrijft zijn ervaringen van deze reis neer in een boek getiteld : Bapuka. Het beeldje siert de kaft van zijn boek. Gatti en zijn echtgenote ondervinden daarop, jarenlang, dat zij van Bapuka een uitzonderlijk doeltreffende leiding

⁵⁹ Gatti A., Bapuka, Zürich (CH), Fussli, 1963. Zie op deze website : tekst 32 : Bapuka, een samenvatting.

en bescherming genieten. De anders zo sceptische Gatti schrijft zelfs: “Het is mijn weloverwogen mening en vaste overtuiging dat dit oude godinnenbeeldje een grote invloed op het geheel van ons leven heeft uitgeoefend en ons beiden bij herhaling het leven heeft gered.” Op 24 september 1962, om 0.05 sterft Ellen, in Gatti’s bijzijn. Juist op dat ogenblik, zo besluit Gatti zijn boek, viel het beeldje plots om en barstte het in stukken. Tot zover deze merkwaardige getuigenis van Gatti.

Kenners noemen dit uiteenvallen geen toeval. Zij stellen dat de godin Bapuka zoveel kracht heeft geïnvesteerd in haar beschermende rol dat ook zijzelf geheel uitgeput en krachteloos is geworden. Zij kan Ellen geen verdere energie meer geven, zodat beiden op hetzelfde ogenblik ‘sterven’. Zieners zeggen verder dat zulke zeer goede natuurgeesten als Bapuka, zich volkomen uitputten in hun levenskracht. Eens ontkracht vallen zij in de handen van cynisch-machtige demonen. Godinnen als Bapuka zijn, Bijbels gezien, maar veilig binnen de bescherming van de H. Drie-eenheid. Eens buiten dit kader putten zij zich dan ook volkomen uit in hun levenskracht.

Vermelden we hier eveneens het boek van de actrice Michaela Denis, *Un léopard sur les genoux*⁶⁰. Zij en haar man reisden rond in Centraal-Afrika. Op een zekere dag laat zij zich, in Centraal-Afrika, in een geheim genootschap van dansende zwarte-vrouwen inwijden. Zij en haar man ondervinden daarop, jarenlang, een weldadige, beschermende en verheffende invloed van die initiatie. Ofschoon de katholieke missiezusters ginds de inwijding als heidens bestempelen voegen ze er echter onmiddellijk aan toe dat Michaela en haar man veel ethischer leefde dan vele katholieken. Maar hier geldt weer hetzelfde voorbehoud : zonder Godsrijk kader blijft zoiets maar duren tot aan de dood van de betrokkenen.

3.7.14. De slang komt naar haar dochter kijken.

Gatti ontmoet in Zululand Matumbo, een man van bescheiden middelen die ‘slechts’ drie vrouwen had. De jongste, Tebeeni, zijn oogappel, was mooi en nog zo jong dat ze wel zijn dochter kon zijn. Ze had hem enkele dagen tevoren een zoon geschonken maar was kort na de bevalling plots gestorven. Het zoontje werd gesust door Satulini, de veertienjarige en nog maagdelijke zus van zijn overleden moeder. Maar zij was uiteraard niet in staat hem de zo verlangde melk te geven. Haar jonge borsten waren daar nog helemaal niet toe in staat. Gatti stelde voor om de kleine jongen dan maar koemelk te geven, maar dat voorstel wees vader Matumbo onmiddellijk van de hand. “Mijn zoon

⁶⁰ Michaela Denis, *Un léopard sur les genoux*, presses de la cité, Paris, 1956

mag alleen gezoogd worden door een lid van de familie, anders zou hij sterven”, zo benadrukte de bezorgde vader. De sangoma, de dorpsstovenaar, knikte bevestigend. “Maar van honger sterven zal hij niet”, vervolgde de sangoma, “Hij zal een groot krijger worden en een trots zijn voor zijn vader en voor het hele dorp”.

En daar ging de Sangoma dadelijk voor zorgen. Hij riep Satulini en de huilende baby bij zich. Ze moest haar borsten ontbloten en op de grond gaan liggen. Vader Matumbo werd verzocht om in de hutten gloeiende houtblokken te verzamelen en deze naar de sangoma te brengen. De tovenaarschikte het hout op een welbepaalde manier bij elkaar en voegde er vier stenen in vierkantvorm bij om ze op te warmen. Dan nam hij een vooraf klaargemaakt weefsel van planten en mengde dit met warm water zodat het een kleverige brij werd. Vervolgens begon hij met brandnetels haar welgevormde borsten in te wrijven. Het meisje uitte geen enkele klacht en bleef roerloos liggen. Wat later legde de Sangoma de brandnetels opzij en wreef de kleverige brij op haar borsten. Vervolgens legde hij er de verwarmde stenen op. Ondertussen prevelde hij een reeks van onverstaanbare woorden. Dat was beslist zijn vorm van gebed tot de geesten die hem bij dit werk begeleiden. Na twee uur leek zijn gebed beëindigd. De stenen werden van Satulini's borsten verwijderd, de brei werd er af gespoeld. Satulini stond op. Een oudere vrouw bracht haar het uitgehongerde kind. Satulini begon het kind te zogen, alsof het een bijna alledaagse gebeurtenis was. De sangoma glimlachte. Hij ontving de dank van de gelukkige vader en van het hele dorp, en verkreeg eveneens zijn loon : Matumbo's beste koe.

Maar dit is nog niet het hele verhaal. De volgende dag klonk er een luid geratel. In het midden van de hut die bewoond werd door Teebeni, de overleden moeder, lag een grote slang, een groene mamba helemaal opgerold. Het was een gevaarlijk, giftig dier en dus bood Gatti aan Matumbo aan om de slang onmiddellijk neer te schieten. Matumbo keek verbijsterd en vroeg of Gatti nu helemaal gek geworden was. “Dat is de geest van mijn overleden jonge vrouw” riep hij verontwaardigd. “Zij komt kijken of alles met haar baby in orde is”. En daar had hij de hulp van de sangoma bij nodig. Dus werd de tovenaarschikte erbij geroepen. Voor de hut van Teebeni begon de sangoma op zijn fluit een melodie te spelen. Dat zal niets uithalen, dacht Gatti, slangen zijn doof. Ze hebben helemaal geen oren. Maar kijk, de slang begon ritmisch met de melodie mee te bewegen en schoof rustig naar de sangoma toe. Deze leidde het dier doorheen de kraal, terwijl hij de melodie bleef spelen. De slang volgde. Dan ging de tocht naar Satulini die de baby aan haar borst hield en hem van haar melk liet drinken. Het dier kon vaststellen dat alles in orde was. Nadien leidde

de sangoma de slang uit de kraal. Even later schoof ze tussen de lage struiken en verdween in de wildernis. De sangoma kreeg de dankbetuigingen van iedereen, en ontving eveneens zijn loon : een geit en drie kippen.

3.7.15. De vorst van Nepal regeert dankzij een klein meisje.

M.S. Boulanger, *Le regard de la Kumari*⁶¹ brengt ons dichterbij de ware en seksuele aard van de godinnenreligies. In Nepal is de kumari een mooi, maagdelijk en nog zeer jong meisje, meestal tussen de drie en vijf jaar oud. De Kumari heeft diverse plichten. Ze mag nooit bloeden. Dat zou een verlies van levenskracht betekenen. Zij mag om diezelfde reden de grond niet aanraken. Ze moet bijna steeds in de bescherming van het paleis verblijven. Vooraleer zo een meisje als kumari wordt verkozen, ondergaat ze een reeks ons onbekende, magische rituelen. Eens 'goedgekeurd' is zij een bemiddelaarster, tussen de godin Taleju Bhavani, en de regerende koning. Men stelle het zich echt eens voor: een koning in Nepal regeert vandaag niet, tenzij op grond van een klein meisje dat een Moedergodin van hoge rang tegenwoordig stelt. Wat behelst dat datgene wat wij 'het heilige' heten, toch voor ons westers denken zeer moeilijk te begrijpen aspecten vertoont. Deze kumari blijft in het koninklijk paleis tot op de dag dat zij voor het eerst haar maandstonden krijgt. Tot zolang ontvangt zij de vrouwelijke fijnstoffelijke levensenergie van de godin en geeft die door aan de koning. De vorst wordt zo van de vereiste fijnstoffelijke krachten voorzien om te kunnen regeren.

Hiermee kunnen wij tot een besluit en een vraag komen. Wat is toch aan de vrouw, aan haar levenskracht, aan haar typische invloed eigen, zodat men over de hele aardbol - behalve in de joodse, christelijke of islamitische religie - de vrouw, haar energie en haar invloed als een soort onderbouw van typisch mannelijke heiligheid vooropstelt? Zoals al gezegd, 'het heilige' blijft voor ons westerse denken een bijzonder moeilijk gegeven. Vanuit feministische hoek ontdekte men eveneens dat zowat overal en in alle tijden, het sacrale zowel vrouwelijke als mannelijke godheden kent, dat er een vrouwelijk en mannelijk sjamanisme bestaat, en dat de gewijde mensen zowel vrouwen als mannen, priesteressen en priesters zijn.

Het zoeken naar de redenen die het vrouwelijk aspect in onze westerse cultuur zo minimaliseren, ja uitroeien, is niet eenvoudig. De eeuwenlange vernietiging van culturen die godinnen vereerden zou hierbij niet zonder belang zijn. Indo-Europese stammen verwoestten de oude steden tussen Griekenland en India vooraleer er hun eigen mannelijke cultuur op te bouwen.

⁶¹ M.S. Boulanger, *Le regard de la Kumari* (Le monde secret des enfants - dieux du Népal), Paris, 2001, 196.

Campbell, *Une mère universelle catholique*⁶² sprak hierbij van ‘de aartsvaderlijke ommekeer’. Volgens L. Graham, *Déesses*⁶³ en velen met hem, situeert de Bijbelse traditie, vanaf de kerkvaders zich in dezelfde zin. Zo is in de katholieke kerk de vrouw heden nog steeds uitgesloten van het priesterschap.

Heel wat heidense volkeren waren bij hun missionering stomverbaasd toen ze vernamen dat een vrouw de verlosser ter wereld had gebracht. Voor hen was het duidelijk : die vrouw moet de allerhoogste godin van de hele kosmos zijn. Bijbelse getuigenissen als die van Abisjag (3.7.1), en koning David, of van de heks van Endor (3.2.3.) maakten hen verder duidelijk dat het christendom indrukwekkende en machtige vrouwen kende. Om vervolgens vol ongeloof te moeten aanhoren dat vrouwen in het christendom nog steeds geen recht hebben op het uitoefenen van een sacrale functie.

3.7.16. Keizer Akihito verenigt zich met de godin.

De ouderen onder ons zullen zich wellicht nog herinneren dat de Japanse keizer Hirohito (1901/1989) in zijn land een goddelijke status genoot. Na de tweede wereldoorlog werd hij door de Amerikanen echter gedwongen hiervan afstand te doen. Hij was dan niet langer meer een ‘god op aarde’, maar een gewone sterveling die zich moest schikken naar de nieuwe grondwet. Na zijn dood, besteeg zijn zoon Akihito in 1990 de troon. Bij deze plechtigheid hoorde ook een eeuwenoud ritueel, de ‘Dajjosai’ of het grote offer van de rijst. De krant ‘*Het volk*’⁶⁴ bericht over deze gebeurtenis wat volgt.

Hoge gasten uit 158 landen, onder wie ook het Belgische vorstenpaar, zullen er vandaag (opm. : 12 november 1990) in Tokio getuige van zijn hoe kroonprins Akihito als 125ste Japanse keizer de chrysantentroon bestijgt. (...) Het is de eerste keer dat een Japanse keizer aan de macht komt onder de voorschriften van de moderne grondwet die in 1946 werd afgekondigd. Volgens de Dajjosai brengt de nieuwe keizer de nacht alleen door met de zonnegodin Amaterasu. Akihito zal bij het begin van het ritueel een bad nemen, speciale gewaden aantrekken en zich naar een tempel in de tuin van het keizerlijk paleis begeven. In volstrekte afzondering zal hij de achthonderd shinto-goden rijstwijn aanbieden. Daarop “verenigt de nieuwe keizer zich spiritueel met de zonnegodin” aldus een voorzichtige formulering van shinto-

⁶² D.Campbell, *Une mère universelle catholique* (Dorothy Day et le pouvoir des femmes dans l' Eglise), in : N. Auer Falk / R.Gross, *La religion par les femmes*, Genève, 1993, 65/79.

⁶³ L. Graham, *Déesses*, Ed. Abbeville, New York, Parijs, Londen, 1997 (orig.: *Goddesses in art*, New York, 1997)

⁶⁴ *Het volk/DNG.*, 12/11/1990, 4.

experts. De minder eerbiedige New York Times noemt de zaken bij hun naam en stelt dat de nieuwe keizer “seksuele betrekkingen” met de goden simuleert.

Zo eenvoudig zal het geheime gebeuren echter ook wel niet zijn. Hoe de vork precies in de steel zit, is door het mysterieuze gedoe rond de 1200 jaar oude plechtigheid in feite voor niemand duidelijk. Tijdens de nachtwake ondergaat de troonopvolger een gedaanteverwisseling van man tot vrouw. In die fase wordt hij door de goden bevrucht, waarop hij drie uur voor het ochtendgloren herboren wordt als een onsterfelijke. Volgens de traditie wordt hij daardoor zelf een god. Dit is heden volkomen in strijd met de grondwettelijk voorgeschreven scheiding van religie en staat. Een regeringswoordvoerder in Tokio kon in dit verband slechts verklaren dat de regering “niet het recht heeft zich uit te spreken over de vraag of de keizer daarbij de goddelijke natuur verwerft of niet.” Tot zover de krant.

Bij deze religie, net zoals bij de kumari, gaat het om de fijnstoffelijke kracht die door een erotisch getint ritueel genereerd wordt. Dit kan in gedachten, maar desnoods ook fysisch uitgevoerd worden. Alle echte mythologieën verwijzen naar een oerkoppel dat via een vorm van sacraal huwelijk ‘alle zijnden’ verwekt en aan de koning of keizer de vereiste fijnstoffelijke energie geeft of zou moeten geven, nodig voor het vervullen van die bestuurlijke taak.

3.7.17. De zigeunerin juichte : “Het is gelukt!”.

M. Gillot, ‘Les crimes de la pleine lune’⁶⁵, vertelt ons hoe een dame in een erfeniskwestie, door haar zus op een geslepen wijze benadeeld werd. Een zigeunerin, bevriend met de benadeelde dame, kwam dit te weten. De notaris had gezegd dat ieder beroep op het gerecht onmogelijk was. De zigeunerin beseft die bittere teleurstelling van de jonge vrouw en biedt haar diensten aan om het onrecht te herstellen. Zelf wilde zij haar beloning hiervoor ook niet missen. Het koopje wordt gesloten.

Men spreekt af voor de week daarop. De zigeunerin, had een groene wollen vest aan die strak om haar volle en vooruit stekende borsten zat. Dat in magie seksualiteit een rol kan spelen, bleek al uit de religies als santeria en macumba. Dan begon het magische ritueel. Met het gezicht naar het oosten, prevelde de zigeunerin in een onverstaanbare taal een gebed. Daarop sprak zij met een ernstige stem drie woorden uit: “mani padme om”. Zij nam het ei, zij tekende met een potlood op de schaal driemaal de voornaam van

⁶⁵ Guillot R., *Les crimes de la pleine lune*, Paris, Editions Alain Lefeuve, 1979, 19.

de nicht, die het mikpunt van de magische bewerking was. Zij murmelde daarna nog enkele woorden en concentreerde zich. Dan plooide ze de handdoek in tweeën, plaatste het ei in het midden en vouwde het doek weer toe. Meteen verpletterde zij in volle woede het ei tussen haar handen. Daarna ontplooipte zij de handdoek. Verbaasd zagen de jonge vrouw en ik (opm. : M. Gillot) - in het geel van het uiteen vloeiend ei - een kastanjekleurige haarlok. "Het is gelukt" juichte de zigeunerin. "Jij hebt gezien dat ik het ei verpletterd heb in de handdoek die jij mij bezorgd hebt. Jij kunt zelf vaststellen dat de haren van de nicht zich er in bevinden. Over drie weken kom ik terug." Daarop ging de zigeunerin weg.

Vijf dagen na deze bevreedende ritus belde de nicht, het slachtoffer van deze magie, haar familielid op. Ze zei dat zij zich sinds enkele dagen onwel voelde en dat, gezien het feit dat zij bedlegerig was, zij haar met aandrang smeekte tot bij haar te willen komen. Dat gebeurde. Tot grote verbazing van de jonge vrouw vertelde de nicht dat zij ziek was en dat zij de nacht te voren een bevreedende droom had doorgemaakt : duivels, met de grijnslach op het gezicht, omringden haar en riepen: "Dievegge! Dievegge! Uw straf zult gij niet ontlopen. Voortaan zijt gij één der onzen". Zij had daarom besloten het onrecht te herstellen, haar nicht vergiffenis te vragen en haar te verzoeken de helft van de erfenis te willen aanvaarden. Eens dat de jonge vrouw het voorstel aanvaard had, herstelde de nicht.

De zigeunerin kent uitstekend haar geesten en heeft ze via seksuele magie aan zich onderworpen. Het gevolg hiervan is dat haar rituele magie aanvankelijk weldadig werkt, om veel later, eventueel jaren later, om te slaan in het tegendeel. Kenners stellen dat wie buiten het terrein van de H. Drie-eenheid seksuele magie beoefent, vroeg of laat verzadigd geraakt - en bezeten - van die lagere wezens. We komen daar uitvoerig op terug bij de bespreking van de 'harmonie der tegengestelden' (3.8.5.), eigen aan alle heidense religies. De jonge vrouw kan zich na die financiële 'weldaad' geleidelijk verwachten aan een reeks misrekeningen. De genezing is in haar diepere ziel verre van definitief. Wat de zigeunerin doet is een vorm van ceremoniële magie. Wie zich tot de H. Drie-eenheid richt, hoeft dat werken met die eieren, en het verdere scenario dat we hier onvermeld hebben gelaten, helemaal niet na te volgen. Trinitaire gebeden maken dat overbodig.

3.8. De heidense religies : kenmerken

Na deze korte steekproef kijken we wat er kenmerkend is voor deze buiten-Bijbelse religies. Hun aanhangers zullen je zeggen dat ze oplossen en dat ze dus werkelijkheidswaarde hebben. Dat bleek ook uit de vele getuigenissen

hierboven. Deze lagere en wisselvallige goden pakken inderdaad een aantal problemen, de eeuwige ellenden van de mensen, aan, en zorgen voor een oplossing. En dit via het ons gekende 'do ut des'.

Maar dat is volgens mantische zieners die in vriendschap met de Bijbelse God leven, niet het volledige verhaal. Deze helderzienden bevestigen wel de getuigenissen, net zoals ze dat ook doen voor genezingen in b.v. de antieke Griekse tempels of zoals dat heden in Lourdes ook gebeurt. Maar, zo stellen ze, deze genezingen betreffen enkel het biologische lichaam, niet het fijnstoffelijke. We zullen in dit verband nog uitvoeriger ingaan op het thema 'reïncarnatie' (3.9.). Daar zullen we een onderscheid maken tussen wat we enerzijds de 'personality' zullen noemen, de 'persoonlijkheid', als eenheid van een incarnatie, en anderzijds de 'individuality', de 'individualiteit', als eenheid van een veel ruimere evolutie die over de vele levens gaat.

Dit houdt in dat gelovigen die geholpen werden door de goden der heidense religies, in het beste geval wel geheeld zijn in hun 'personality', maar, en dat is veel belangrijker, niet in hun 'individuality'. Gezien vanuit een veel langere evolutie die vele levens omsluit, zijn deze genezingen niet definitief. Ze gelden in het beste geval enkel voor de huidige incarnatie. Komt de mens die zo genezen werd, te overlijden, dan zal dezelfde kwaal terug de kop opsteken. Bij een volgende incarnatie hervalt hij. De toestand of de eigenschappen van het zielelichaam, van de 'individuality' met zijn goede of slechte eigenschappen, staat model voor de 'personality', voor het nieuw te vormen biologische lichaam. Een gezonde individuality leidt naar een gezonde personality, maar het omgekeerde is niet evident. Zouden we bij wijze van spreken de evolutie van vele levens van iemand herleiden tot één enkel leven, dan is het niet zo dat slechts één enkele goede dag hiervan alle andere dagen van dat leven goed maakt. M.a.w. één goede dag maakt niet dat dit hele leven zou lukken. Enkel in een welbegrepen dynamisch christendom worden ellenden definitief geheeld. Daarin ligt de diepere betekenis van Jezus' woorden telkens hij iemand geneest: 'Ga in vrede, je zonden zijn je vergeven'. Maar hiermee lopen we al heel wat vooruit op wat nog komt.

Zulke 'kenners', of spreken we liever van zieners en magiërs, ontmoeten met hun visie in onze Westerse cultuur uiteraard veel ongeloof. Maar als men hen effectief aan werk weet, dan wordt het toch een ander verhaal. In een aantal gevallen 'zien' ze de verborgen of occulte oorzaak van de ziekte en kunnen ze desnoods deze letterlijk in zich opnemen. Ze zijn er dan meestal zelf ziek van maar weten dit op kortere of langere tijd te verwerken, uit te boeten. Hun aandacht bij de genezing gaat hierbij in de eerste plaats naar het

fijnstoffelijk lichaam, naar de 'individuality', niet zozeer naar het biologische, fysieke lichaam. Maar dat heeft uiteraard ook zijn repercussie op de 'personality', op het biologische lichaam. Een buiten-Bijbelse genezing slaat nu eenmaal alleen op de buitennatuur. Een Bijbelse genezing slaat op de bovennatuur. We illustreren dat verder in de tekst nog uitvoerig (3.9.2., 4.11, 4.12 en 9.7).

Samengevat : Bij een Bijbelse genezing wordt de mens in de diepere ziel geheeld, en dit maakt dat die genezing in principe in alle volgende incarnaties behouden blijft. In occulte taal : eens ingewijd, altijd ingewijd. We zeggen 'in principe' omdat men in een volgend leven door een verregaand onethisch gedrag, b.v. door bewust en gewild een moord te plegen, de eigen diepere ziel opnieuw grote schade kan berokkenen. Volgens kenners kan dit 'eens ingewijd, altijd ingewijd', dan in omgekeerde zin werken. Dat illustreren we met de volgende tekst, waarbij een doorgedreven boosheid in één leven begaan, de individualiteit, de diepere ziel, hypothekeert voor vele volgende levens.

3.8.1. *La formation chrétienne n'a sur eux aucune emprise*

Luisteren we naar wat *Pater Trilles* daarover te vertellen heeft. Hij was vanaf 1892 missionaris in West-Afrika, waar hij als eerste blanke bij de Oerwoudpygmeeën verbleef. Daar leerde hij de Fang, een volk uit Gabon kennen, waaronder de 'ngil', de zwart-magiër. Deze is als 'sorcier', tovenaar of zwart-magiër, duidelijk te onderscheiden is van de 'féticheur', de 'gewijde' man, letterlijk de 'fetisjman', die hier een wit-magiër is en die door de bevolking diep geëerd wordt. De ngil daarentegen roept diepe verachting op.

In zijn boeiend werk *Chez les Fang*⁶⁶ geeft hij een verslag van de inwijding van zo 'n ngil. Iedere ngil heeft het recht en de plicht zijn opvolger te kiezen en te vormen. Hij neemt een tienjarige jongen en behandelt hem als zijn aangenomen zoon. Van dan af vormt hij zijn leerling-tovenaar. Hij brengt hem de eerste geheimen bij en leert hem o.m. met de grafstem van de ngil te spreken. Het kind begeleidt de magiër op al zijn tochten en dient hem als edelknaap. Hij gaat de magiër voor, door berg en dal, in dorp of oerwoud, met de bel klingelend. Dergelijke kinderen hebben voortdurend slechte voorbeelden voor de ogen, leven te midden van het afzichtelijkste zedelijk verderf en zijn op korte tijd tot in het merg verdorven.

Pater Trilles schrijft : "Zij hebben tenslotte 'alles' gezien en weten zich thuis in alle afgronden waarin de menselijke perversie afdaalt. Ze zijn tot alle

⁶⁶ Trilles P., *Chez les Fang* (Quinze années de séjour au Congo français), DDB, Lille, 1912, 190-196.

misdaden bereid. Vaak zijn dergelijke kinderen op de katholieke missie beland. Meegetrokken door een kameraadje, door de tover van het onbekende aangelokt. Zij zijn er gebleven - soms tot aan het doopsel - door daarbij hun oversten te bedriegen met een vanuit de diepten van hun ziel actieve huichelarij. Altijd zijn zij van de missie weggegaan nog slechter dan zij er aangekomen zijn.”

Trilles besluit: “La formation chrétienne n’a sur eux aucune emprise”, “de christelijke vorming heeft op hen geen enkele invloed”. Wat erop wijst dat de ngil-vorming veel dieper in de ziel doordringt, in de on- en onderbewuste lagen, dan bijvoorbeeld de christelijke vorming dat doet. Het christendom als hogere religie, raakt hier duidelijk aan haar grenzen, haar door de lagere religie gesteld. Voor pater Trilles toont het verhaal van deze inwijding aan hoe diep in de oerlaag van hen, maar eveneens van vele mensen - hier naar naam christenen - het heidendom muurvast zit. Het is alsof de evangelisatie en het toedienen van de sacramenten er gewoon zonder effect overheen gaan, bijna als water over een eend. Zo taai lijkt in de mens die heidense oerlaag. Zoals ook Freud duidelijk inzag, is het on- en onderbewuste willen en handelen, de ‘individuality’, veel sterker dan de bewuste vorm ervan. Welnu, als zo een kind reïncarneert, blijft het die verzonken boosheid behouden, en werkt het die ook uit. Ook wat volgt illustreert dat het kwaad blijft bestaan.

3.8.2. Het kwaad is enkel verdreven.

Citeren we opnieuw (3.7.4.) Serge Bramley, *Macumba, Forces Noire du Brésil*⁶⁷. En gaan we na wat van deze religie kan verwacht worden en hoe ze problemen oplost. Bramley vertelt. Een boer komt de mère-des-dieux opzoeken en zegt haar dat van de ene dag op de andere alles op zijn boerderij fout gaat. Zo geven de koeien geen melk meer. Er doen zich onder het vee sterfgevallen voor waar de dierenarts geen verklaring voor heeft. Een deel van de stallingen stort in. Een aantal dieren vindt hierbij de dood. Sommige arbeiders nemen ontslag.

Na enig wichelend zoeken, deelt de mère-des-dieux aan de boer mee dat er een zwart lot op hem is geworpen. Vergelijken we dit b.v. met de werkwijze van Hexe Petra (3.1.3.). Op die manier werd de boer ‘taboe’, ‘beladen’, in zijn aura verzadigd van slechte gedachten en verwensingen van de dorpingen. Zieners zullen zeggen dat zijn aura hierdoor donkerder kleurt. Dat gedachten krachten zijn werd reeds duidelijk bij de tekst ‘een jubileum’ (3.6.5.) waar de spreker aanvoelde dat er omwille van de geconcentreerde aandacht van zijn

⁶⁷ Bramley S., *Macumba, Forces Noire du Brésil*, Paris, Seghers, 1975, 144.

gelijkgestemde toehoorders 'iets' ging gebeuren. Het leidde tot een uittreding en had positieve gevolgen. Bij het verhaal van Bramley ondergaat de boer echter de negatieve gevolgen. De dorpsbewoners gunden hem zijn plotse succes niet.

De *mère-des-dieux* zegt dat er een ritus, met een offer aan de goden, nodig is om alles terug in orde te brengen. Bramley mag dit offerritueel, deze magische handeling, bijwonen. Tijdens de ceremonie voelt hij de aanwezigheid van 'une présence invisible'. Waaruit blijkt dat hij sensitief is. Wellicht werd er door de dorpsbewoners een gedachtevorm, een kunstmatig elementaal gevormd, gevoed door boosheid en jaloezie. Vergelijken we het een beetje met de wraakdemon, de wolf van Fortune (3.2.1.). Gedurende het ritueel verdrijft de *mère-des-dieux* deze 'présence', die de overlast veroorzaakte. Letten we op deze subtiele, maar toch zo belangrijke nuance: de *mère-des-dieux* neemt dit elementaal niet in zich op, zoals Fortune dat deed met haar wolf. Neen, de *mère-des-dieux* 'verdrijft', verplaatst het wezen. Maar hierdoor blijft het kwaad bestaan. Zij blijkt dit overigens zeer goed te weten. Ze zegt aan de schrijver Bramley dat ze hem tijdens dit ritueel voortdurend beschermd heeft en hem omgeven heeft met een magisch schild, opdat het kwaad dat uit de boer verdreven werd, hem niet zou treffen.

Deze uitspraak legt het probleemoplossend vermogen - of juist het gebrek daaraan - van deze buiten-Bijbelse religie bloot. Want occult gezien is het kwaad in de wereld nu niet verminderd, het is enkel verplaatst.

3.8.3. Ik ga zeven andere geesten halen

Raadplegen we in dit verband de Bijbel, *Lucas 11,24 v.* : "Wanneer een onreine geest iemand verlaten heeft, doolt hij rond in dorre streken, op zoek naar rust. Vindt hij die niet, dan zegt hij: "Ik ga terug naar mijn huis, waar ik vandaan kom." In het verhaal van Bramley, is dat 'huis' de boer zelf, uit wie de *mère-des-dieux* het kwaad verdreven had. Bij zijn terugkomst vindt de verdreven geest, hier het kunstmatig elementaal, het 'huis' schoon en helemaal opgeruimd. Vervolgen we de Bijbel, *Lucas 11,24 vv.* : "Daarop gaat de onreine geest zeven andere geesten halen, die nog slechter zijn dan hijzelf; ze gaan naar binnen en blijven er wonen". Zo iemand is er uiteindelijk erger aan toe dan tevoren". Tot zover deze Bijbeltekst.

Op het ogenblik dat de *mère-des-dieux* geen energie meer steekt in de bescherming van de boer, in het magische schild rondom Bramley, kan de boze geest terugkeren. Net zoals in de Bijbeltekst van Lucas : "Ik ga terug naar mijn huis" zegt de onreine geest. 'Zijn huis' is de mens die hij 'bezit', die

hij 'bezeten maakt'. Dergelijke geesten eisen een plaats in de schepping. Herinneren we ons dat Jezus bij een bezetene een aantal demonen uitdreef (*Matth. 8:28*) en deze in de schepping een plaats, een 'huis' gaf, en wel in een kudde varkens die in de buurt waren. Pas dan is het kwaad definitief verzwonden. Wellicht had Jezus het kwaad ook in zichzelf kunnen opsorpen. Iets wat ook volgens helderziende en bevoegde exorcisten – hun aantal is beangstigend klein – ook heden een gebruikelijke en veilige handelswijze is. Willen zulke exorcisten hun werk naar behoren en zonder gevaar uitoefenen, dan moeten zij in een verregaande intieme vriendschap met God leven, en een leven van gebed leiden. De pijnen die zijzelf ondervinden bij het incasseren van het kwaad zijn echt niet min. We komen daar verder nog op terug.

3.8.4. Heidense offermagie : Do ut des

Letten we op de wijze van 'genezing' in de 'mediale' religies in de zwart-Afrikaanse en afro-Amerikaanse milieus : de mediums, jonge vrouwen of mannen, worden 'bereden' (*chevauché*) door 'geesten', 'godheden' die uitzuigen, om, pas nadien los te laten wat zij aan genezing, raadgeving, helderziendheid autoritair willen mededelen; gevolg : eerst maken zij hun 'mediums' 'manisch', opgezweept, om ze daarna uitgeput en dus 'depressief' achter te laten.

Wat men b.v. zo goed als altijd vergeet, is dat de reeds genoemde godin Erzulie, een godin der Vodoe, (3.7.5.) zich opgeladen heeft, niet allen met de energie van haar medium, van het meisje of de jongen waarin ze zich uitleeft, en bezeten maakt, maar eveneens met de energie van alle aanwezigen. Dan pas kan zij gunsten uitdelen. Het overgrote deel van de energie die zij gestolen heeft, behoudt ze voor zichzelf, om in haar eigen levensonderhoud te voorzien. Net zoals dat bij santeria en macumba het geval is. Dat heet 'heidense offermagie'. We verwezen reeds naar de uitdrukking 'do, ut des', "ik geef, opdat jij geeft" (3.7.10). Hier toegepast: ik, santeria, macumba of vodoe-gelovige, bezorg u, orisha, via een offer, de vereiste fijnstoffelijke energie, opdat jij, orisha, een deel van die energie omvormt en ze voor de oplossing van mijn probleem gebruikt.

Hetzelfde verhaal vinden we bij de argia (3.7.10). De geest van de spin uitte haar voldoening door de mens die gebeten was te laten schaterlachen. Deze was van zijn pijn verlost, herstelde en bleef gezond tot wanneer de boze geest weer aan een dosis extra energie toe was. Dan stak de ziekte bij de genezen mens opnieuw op, tot er nieuwe erotische dansen volgden. Het vertrouwde "do ut des". Ook de getuigenis 'Een koninklijke zonde' (3.7.11) past in dit kader.

Ik koning, offer aan u goden, het bloed van deze kinderen, opdat gij goden, de onheilen die ik me door mijn misdaden op mijn nek haal, zult afweren. We weten ondertussen dat in een aantal van deze buiten-Bijbelse religies het doden en offeren van een kind niet als een misdaad werd beschouwd, wel integendeel.

3.8.5. De harmonie der tegengestelden

We hebben het toneelstuk *Faust* van de Duitse dichter Wolfgang von Goethe (1749/1832) al vermeld (3.5.1.). In de vertaling van C.S. Adama van Schelternaluidt Mefistofeles' axioma als volgt : "Ik ben de geest die steeds ontkent, en dat met recht. Want alles wat ontstaat, is waard dat het te gronde gaat. 't Waar beter dus dat niets ontstonde. Zo is dan alles wat gij als zonde, verderf, kortom als 't boze kent, mijn eigenaardig element". Het eigenaardige en demonisch element ligt in het feit dat Mefistofeles zegt dat datgene wat ontstaat, ook mag ten gronde gaan. We verduidelijken.

Afhankelijk van hun gezindheid van het ogenblik, doen de niet-Bijbelse goden en godinnen de ene keer goed voor de mens die op hen beroep doet, de andere keer stichten ze kwaad. Dan weer maken ze het goede dat ze gesticht hebben ongedaan, of vernietigen ze het kwaad dat ze zelf hebben veroorzaakt. Ze handelen zonder gedragsregels en zijn dubbelzinnig en onbetrouwbaar. Het zijn de gelovigen van de vele niet-Bijbelse religies zelf die dit van hun eigen goden zeggen. Erger nog, met een zeker fatalisme hebben deze gelovigen dit wisselvallige gedrag steeds gelaten gedragen als 'de wil van de goden'. Dat wisselvallige gedrag noemt Kristensen⁶⁸ 'de harmonie der tegengestelden'. Hij schrijft: "In diepe nederigheid heeft de grote menigte deze demonische werkelijkheid aanvaard. Verlichte schrijvers als de Griekse denker Plutarchus (45/125) en zijn geestverwanten van alle tijden hebben dit type van vroomheid als een minderwaardige religie afgekeurd".

"Ook de Oudgriekse schrijvers Homeros en Hesiodos hadden al gewezen op het feit dat muzen zowel waarheid als onwaarheid verkondigen: 'alle 'schanden', diefstal, echtbreuk, wederzijds bedrog.. dichtten zij hun goden en godinnen toe". Reeds toen waren er kritische geluiden over hun gedrag te horen. In de grond zijn alle niet-Bijbelse hogere wezens van juist dezelfde aard. Maar de mythen verbergen het soms. Of een clerus, of zwart-magiërs en heksen die de gruwelijke waarheid niet aan het daglicht willen prijsgeven. Of ook mensen die al te lichtgelovig en al te oppervlakkig ingaan, of niet ingaan, op de ware natuur van sommige van deze fijnstoffelijke wezens, die

⁶⁸ Kristensen W.B., Verzamelde bijdragen tot kennis der antieke godsdiensten, Amsterdam, 1947, N.V. Noord-Hollandsche Uitgevers Mij., 231/290.

‘de harmonie der tegengestelden’ vertegenwoordigen. Een aantal religies kent noch wil, een ethiek.’

“Zo vraagt S. Bramley, in zijn boek ‘Macumba, Forces noires du Brésil’ aan een mère-des-dieux, - een vrouw met heel wat levenskracht zodat ze een zekere invloed kan uitoefenen op de goden en geesten van deze niet-Bijbelse religie - “Hoe verklaar je dat de god Exu zowel aan de kant van het goede als aan de kant van het kwade staat”? waarop zij antwoordt: “Maar mijn zoon, goed en kwaad zijn menselijke afspraken. Het zijn waarden die de mens in het leven geroepen heeft en die de goden naast zich neerleggen. Wij vragen de goden om voor het goede of het kwade te werken. Maar de goden situeren zich daar helemaal boven. Onze moraal gaat hen eigenlijk niet aan.”

Het lijkt wel alsof we doorheen haar antwoord de denker Friedrich Nietzsche (1844/1900), aan het woord horen. Deze Duitse filosoof is bekend om zijn bewering: “Gott ist Tot, Wir haben Ihn getotet”. Hiermee wil hij zeggen dat de hoge lichtwereld dood is, dat de bovennatuurlijke wereld voortaan zonder kracht is en dat het nihilisme – de denkrichting die iedere hogere waarde ontkent - in de wereld zijn intrede doet. In zijn boek ‘*Jenseits von Gut und Böse*’, stelt Nietzsche eveneens dat er geen goed of kwaad op zich bestaat, maar dat zulks slechts scheppingen van de mensen zijn, en dus niets meer dan slechts menselijke interpretaties van de werkelijkheid. Nietzsche verwoordt hier wat de oud-Griekse denker Protagoras eeuwen voor hem verkondigde : “De mens is de maat van alle dingen” (2.4.).

De geesten en goden waarop heidense religies zich beroepen, werken autonoom, buiten het rijk Gods. Wie zich dus op hen afstelt, krijgt ook af te rekenen met ‘de harmonie der tegengestelden’ of ‘de elementen van deze wereld’. Dat komt op hetzelfde neer, beide uitdrukkingen verwijzen naar eenzelfde gegeven.

Men voelt bij dit alles het hemelsbrede verschil met de Bijbelse God. Vooreerst heeft Jahweh helemaal geen nood aan offers, want Hij is de schepper van alles wat bestaat. Hij is ook de gever van alle energie en heeft het daarom niet nodig dat de gelovigen Hem offers brengen. Als wederdienst vraagt Hij van de mens wel een ethisch leven.”

De apostel Paulus spreekt in dit verband van ‘de elementen van deze wereld’ (*Gal 3:19; Kol 2:15, 2:18*) die moeten vooropgesteld worden, willen wij deze wereld met zijn talrijke tekortkomingen begrijpen. Tot die elementen behoren zoals gezegd de niet-Bijbelse ‘goden’ die elk een deel van de

werkelijkheid beheersen, maar hierbij wel eens meer blind, demonisch of satanisch zijn ten overstaan van alle geestelijke ideeën en waarden. In zijn *brief aan de Efeziërs (6,11-12)* waarschuwt Paulus ons voor de listen van de duivel. Hij stelt dat onze strijd niet is gericht tegen vlees en bloed, maar tegen de heerschappijen, tegen de machten, tegen de wereldheersers van de duisternis en tegen de geesten van het kwaad in de hemelse ruimten. En dat zijn voor de gewone man allemaal onzichtbare wezens.

Bij de bekoring van Jezus in de woestijn (*Matth. 4: 8v.*) is het Satan die, als ‘vorst van deze wereld’, aan Jezus alle koninkrijken schenkt op voorwaarde dat Jezus zich aan hem onderwerpt. Ook *Luc 4:5* en *Joh 18:36* stellen dat alle koninkrijken van de wereld in de handen van Satan gegeven zijn. Jezus betwist Satan het bezit van deze wereld niet, maar zegt dat het rijk van God juist niet van deze wereld is. Jezus zal met zijn lijden en sterven inderdaad spoedig ondervinden wie het in deze wereld voor het zeggen heeft.

3.8.6. De religie als onvoorwaardelijke afhankelijkheid

We schreven reeds (3.7.5.) dat Schleiermacher religie duidt als ‘schlechthinnige abhängigheit’, als ‘onvoorwaardelijke afhankelijkheid’. Indien ergens deze definitie van religie geldt, dan is dat heel zeker in de satanische ‘sekten’. Het boek van J. de Brivezac, *Les sectes sexuelles sataniques*⁶⁹ laat op bijna elke bladzijde deze onderdanigheid als basisaxioma doorschemeren. Goden van de onderwereld willen enkel een blind geloof en een totale onderworpenheid. Zouden sommigen in het christendom zich ook beroepen op een blind geloof, dan beweren zij iets wat gewoon onmogelijk is. Wie ernstig op religie wil ingaan, legt het accent op het logisch redeneren dat hierbij ter sprake komt. Er wordt een antwoord gezocht op vragen als : over welke religieuze fenomenen, over welke gegevens beschikken we en wat kunnen we daaruit logisch afleiden? Dan wordt geloven geen blinde en soms gevaarlijke sprong, maar veeleer een evidentie. Wie een blind geloof vraagt of eist, geeft aan de onderwereld de vrije hand. Blind geloven is zich open stellen voor Satan en alle demonen, maar niet voor God. We zullen op dit logisch redeneren nog uitvoerig terugkomen (4.3.).

3.8.7. Ik lag niet in bed. Dat was enkel mijn lichaam!

Het valt steeds opnieuw op : seksualiteit speelt in al die heidense religies een belangrijke rol. We hebben ze ontmoet in de getuigenis van Hexe Petra (3.1.3.), Santeria (3.7.3.), Macumba (3.7.4.), Vodoe (3.7.5.), Twadekili (3.7.6.), Sai Baba (3.7.8.), Argia (3.7.11.), Kumari (3.7.15.), en bij Keizer Akihito

⁶⁹ J. de Brivezac, *Les sectes sexuelles sataniques*, Paris, Ed. Open, 1975, p. 101ss.

(3.7.16.). Erotiek lijkt een belangrijke bron van energie, en wel eens meer in haar decadente vorm.

Herinneren we ons de uitspraak van Hexe Petra (3.1.3.) : “Ik leef samen met mijn vriend Jürgen, maar “unsere Beziehung ist eine rein Geistige”, onze verhouding is zuiver geestelijk. Echte heksen, en hun mannelijke collega’s de heksers, hebben een heel ander type van seksualiteit. Het is zelfs zo dat ze van een gewone man niet veel moeten weten en als ze er wel gemeenschap mee hebben, blijft dat meestal niet lang duren. Laat men hen hierover vrij spreken, dan zeggen ze dat ze in hun slaap, in uitgetreden toestand, naar de onderwereld reizen. Denken we aan de populaire voorstelling van de heks, vliegend op haar bezem. Ze zeggen ze dat ze daar een seksualiteit beleven met demonen, en die kunnen hen heel wat meer bieden dan wat een man hen zou kunnen geven. Verduidelijken we dit met wat volgt.

*J. Teernstra, Schetsen en verhalen uit Afrika*⁷⁰ vermeldt een bijdrage van *Pater Trilles*, getiteld: ‘Een uittredend magiër’. Trilles was missionaris geweest in Gabon, West-Afrika. Zijn verhaal ging over Ngema, een dorpstovenaar. Deze kwam graag bij het vallen van de avond met Trilles praten. Ngema zag in de missionaris een witte magiër en behandelde hem als was hij een collega die zich ook met magie bezig houdt. Dikwijls hadden zij over de magie van Ngema en over het oproepen van geesten gepraat. Op een avond vroeg pater Trilles aan Ngema of hij mee wilde gaan vissen.

- “Jammer”, zei Ngema, “kun je dat niet een dagje uitstellen?”
- “Om welke reden? vroeg Trilles, Jij kunt toch met ons meegaan?”
- “De ‘meester’ heeft ons allen, mijn collega’s en ikzelf, voor morgen samengeropen;”
- “Wat zeg jij? Welke meester?”
- “Wel, de meester zeg ik toch, diegene die kan”. Trilles begreep het.
- “Goed zo, en welke collega’s komen nog?”
- “Wel die in de omtrek wonen, en ook verder. Sommigen komen van dertig dagen ver”.
- “En waar wordt die bijeenkomst gehouden?” Ngema aarzelt een ogenblik.
- “Op het tafelland van Yemvi, bij de oude verlaten mijn, op vier dagreizen hier vandaan.”

Trilles is verbaasd:

- “Hoe kun jij morgenavond nog op een plaats geraken die vier dagreizen van hier is verwijderd? Nooit geraak jij er op tijd.”

⁷⁰ Teernstra J., Een uittredend magiër, Schetsen en verhalen uit Afrika, Weert, Missiehuis, 1922, p.72/81.

Verontwaardigd bekeek Ngema Trilles:

- “Blanke collega, kunnen bij u de tovenaars dan niet reizen?”

- “Jazeker, maar niet zoals jij”.

- “Neen, zeker niet als ik. Weet je, je kunt morgen bij mij komen eten. ‘s Avonds zul je zien hoe wij, zwarte tovenaars, reizen.”

Die avond werd Ngema zeer plechtig.

- “Ik begin er mee. Zolang ik bezig ben, stoor mij dan niet, indien tenminste uw leven u dierbaar is. Zowel voor mij als voor u betekent iedere storing een zekere dood.”

Bij wijze van proef vraagt Trilles hem, als hij toch naar Yemvi gaat, of hij langs zijn vriend Eseba wil gaan in Nshong, drie dagreizen van hier, maar op de weg naar Yemvi, om hem te vragen of hij dringend het doosje met kogels dat Trilles er vergeten was, wil brengen. Ngema stemt toe. ‘s Avonds begint Ngema met een aantal rituele voorbereidingen. Hij zet afgodsbeelden klaar en houdt een vuur brandend, met hierin geurige planten en scherp, welriekend hout. Dan begint hij een eentonige melodie te neuriën. Dat is zijn smeekgebed ter ere van de geesten die hem moeten helpen. Ook wrijft hij zijn hele lichaam in met een rode vloeistof. Vervolgens begint hij een langzame dans rondom het vuur, waarbij hij ook om zijn eigen as draait, steeds sneller en sneller. Uren lang. Dan staat hij stil.

Vanop de zoldering van de hut klinkt plots een scherp gesis. Trilles kijkt omhoog. Een grote slang kronkelt naar beneden, blijft Trilles aankijken en beweegt haar giftige tong heen en weer. Trilles begrijpt dat de slang zijn ‘elangela’ of ‘nahual’ is, zijn hulpgeest⁷¹. Zij wikkelt zich rond Ngema’s hals en wiegt met de kop op de maat van zijn toverlied heen en weer. Nadien brengt hij zich in een diepe slaap. Ook de slang gaat rusten. De hele nacht blijft Trilles bij Ngema, wiens lichaam de hele tijd wel schijndood lijkt. Hij is totaal ongevoelig. Trilles trekt één van Ngema’s oogleden open. Het oog is wit en glazig. Trilles tilt een arm van Ngema op, nadien een been. Ze vallen zonder enig teken van leven terug neer. Aan zijn mondhoeken toont zich een wit schuim. Hartkloppingen zijn nauwelijks te voelen. ‘s Ochtens ontwaakt Ngema krampachtig. Het duurt even voor hij weer bij zijn volle bewustzijn is. Dan zegt hij: “Wij waren met velen en hebben ons goed vermaakt”.

Trilles is echter sceptisch: “Neen, jij was de hele nacht hier, in een diepe slaap!”.

Ngema: “IK lag niet op het bed. Dat was enkel mijn lichaam. Maar wat is mijn lichaam? IK was op de hoogvlakte van Yemvi.”

Drie dagen later komt Eseba op de missie aan:

⁷¹ Zie het boek Homoreligiosus, 10.2, op deze site.

- “Pater hier zijn de kogels die jij via Ngema hebt laten vragen.”

Trilles: “Wanneer is Ngema bij u geweest?”

Eseba: “Drie dagen geleden, om 9 uur ’s avonds.”

Trilles is verbaasd: “Juist op het ogenblik dat Ngema ingeslapen was. Heb jij hem gezien?”

Eseba: “Neen pater, je weet toch dat wij schrik hebben van geesten die ‘s nachts voorbijkomen. Ngema klopte aan mijn deur en zo bracht hij de boodschap over. Maar echt ‘gezien’ heb ik hem niet.” Voor Trilles was er nauwelijks nog enige twijfel: Ngema is naar de viering, een heksensabbat⁷², geweest. Zijn ‘ik’ had in enkele ogenblikken een reis gemaakt die normaal gezien meerdere dagen duurt. Zijn ‘ik’ had er bovendien gehandeld, geluisterd en gesproken.

3.8.8. Wij zijn met velen en vermaken ons goed.

Zo vat Ngema zijn nachtelijke belevenissen samen. Men kan zich voorstellen wat een zwarte tovenaer, die meer dan één moord op zijn geweten heeft, bedoelt wanneer hij zegt zich goed te hebben vermaakt. Meer dan één Trinitair ziener zal je - anoniem en in alle stilte – zeggen dat een niet gering aantal mensen in hun nachtdromen gelijkaardige verhalen beleven. Soms houden ze er enige herinneringen aan over. Dit dan zonder zich de draagwijdte van hun droom te realiseren. In hun slaap treden zij uit en worden met hun fijnstoffelijk lichaam naar die hellesfeer getrokken. Zo bezoeken ze reeds tijdens hun leven de plaats waar ze na hun dood een langere of kortere tijd zullen verblijven. Enkel de gebondenheid van hun fijnstoffelijk lichaam aan hun biologisch lichaam verhindert dat. Maar eens overleden, eens ze los zijn van hun fysisch lichaam, gaan ze automatisch naar die plaats waar ze reeds tijdens hun leven door aangetrokken werden.

Vergelijken we dit met de werking van een duikboot. Naarmate die in zijn tanks meer water, meer ballast opneemt, zinkt hij dieper weg. Vermindert die ballast dan stijgt de boot terug omhoog. Zo gaat het ook met ons fijnstoffelijk lichaam. Naarmate wij ons meer beladen met zware fouten, verzwaart onze aura en kleurt die meer donker. Naarmate we onze levensinstelling meer en meer richten naar het goede, wordt hij lichter van gewicht, maar ook van kleur. Eens onze aura door de dood, of door een uittreding, los komt van het lichaam, gaat hij automatisch naar die plaats of sfeer overeenkomt met zijn ‘soortelijk gewicht’. In het geval van Ngema, die heel wat moorden op zijn geweten heeft, is dat de hellesfeer.

⁷² Zie op deze site, o.m. tekst 44, Die oortjes van die seekoei.

En zoals reeds aangehaald (3.7.5.) stellen kenners dat men heel wat van zulke kandidaten nogal gemakkelijk vindt bij de bezoekers van erotische beurzen, seksclubs en bij verenigingen die partnerruil beoefenen. De diepere ziel van mensen die zich daartoe aangetrokken voelen, zou onderworpen zijn aan deze goden van de onderwereld. Sommigen tonen die onderworpenheid soms letterlijk, ze houden op zulke beurzen hun partner letterlijk aan de leiband, net alsof er iets dierlijks mee gemoeid is. Men houdt het duidelijk bij een seculiere levensvisie. De mens is ook hier, zoals Protagoras het al zei, de maat van alle dingen (2.4.). En men geeft zich geen rekenschap van de occulte fijnstoffelijke zijde van de gedachten die men koestert en de daden die men stelt. Zulke mensen ondergaan de sfeer van de nachtdroom, maar in het volle daglicht. Kenners beweren dat zij, occult gezien, nog in een dierlijk stadium leven. Met Ngema kunnen zij zeggen : “Wij zijn met velen en vermaken ons goed”.

Zulke zieners beweren verder dat het juist Jezus’ nederdaling ter helle is, die de zielen van de mensen ‘van goede wil’ uit die demonische en satanische greep waarin ze sedert de zondeval gevangen zaten, komt verlossen. Met zijn verrezen lichaam daalt hij letterlijk neer in de diepten van de aarde. Hij is niet naar ‘de hel’ afgedaald om de verdoemden te bevrijden, evenmin om de hel van de verdoemenis af te breken. Hij ging om de rechtvaardigen die er verbleven, letterlijk te bevrijden van de satanische greep waarin ze zich sedert de zondeval bevonden.

3.8.9. Het verleden zien.

Bij herhaling hebben we de term ‘helderziendheid’ vermeld. In het hierboven al aangehaalde boek van Teernstra vinden we hierover een merkwaardige getuigenis die we de lezer niet wilden onthouden. Ze is eveneens van Pater Trilles⁷³. Het boek heeft bovendien nog een zogeheten ‘Imprimatur’, een door de kerkelijke overheid gegeven toelating om het te drukken en uit te geven. Wat betekende dat het inhoudelijk niets bevatte dat in tegenspraak was met de kerkelijke leer. Ditmaal is Trilles op bezoek in het dorp Okala, waar het opperhoofd, eveneens een tovenaar, hem de toekomst voorspelt. Trilles is niet erg geïnteresseerd, maar toch laat de tovenaar hem roepen.

- “En jij, blanke, wil je niet weten wat je binnenkort te wachten staat?”
- “Beste vriend”, zei ik, “de toekomst kan mij weinig schelen: deze behoort aan God. Je kunt in de toekomst lezen, zeg je, kun je ook in het verleden zien?”
- “Zeker”.

⁷³ Teernstra J. Schetsen en verhalen uit Afrika, Missiehuis weert, NL, 1922, p. 168.

- “Wil je mijn verleden dan eens nagaan?”
- “Ja, graag”.
- “Wat deed ik voor ik missionaris werd?”

Met een veelzeggende glimlach rakelde de tovenaar het vuur wat op en blies er driemaal in verschillende richtingen over. Hij begon opnieuw zijn geest aan te roepen met wijsjes die ik niet heb kunnen opvangen. (Opm.: dat is zijn vorm van gebed). Toen hield hij een spiegelkje boven de pot met water die op het vuur stond zodat er zich damp op vormde. Dan trok hij het spiegelkje weg en bekeek de damp erop, die weer langzaam verdween. De damp liet een grillig gevormd patroon achter van ineenlopende kronkelende lijnen. De tovenaar bekeek ze met aandacht.

- “Jij droeg wapens, jij was soldaat”.
- “Hoelang?”.
- “Zolang.”
- “En voor ik soldaat werd?”

Hetzelfde ceremonieel werd herhaald.

- “Je las veel boeken, je schreef, je was met vele kinderen in hetzelfde huis.”

- “Zie jij ook het huis?”
- “Ik zie het, het is heel groot”.
- “Zie je mijn bed staan?”
- “Ja, op die en die plaats;”
- “Hoeveel broers en zussen heb ik?”
- “Zoveel”.
- “Hoeveel kinderen hebben mijn zusters?”
- “Zoveel”.

Al die antwoorden waren volkomen juist.

- “Wat doet mijn moeder op dit ogenblik?”
- “Zij weent”;
- “En mijn vader?”
- “Uw vader? Hij ligt in een grote kist onder de grond. Hij is dood”.
- “Ho Ho, vriend, ditmaal heb je mis geraden. Nog geen twee weken geleden ontving ik een brief van hem”.
- “Hij is dood”.

Ik ging weg. Ik had er genoeg van. En ik had bovendien een angstig voorgevoel. Toen ik een week nadien in mijn missie aankwam, vond ik het treurige bericht dat mijn vader overleden was.

3.8.9. Heer, ik zie dat jij een profeet bent.

Verwijzen we in dit verband naar de term ‘apocalyptiek’. Deze wordt volgens het woordenboek gedefinieerd als het geheel van gedachten en

voorstellingen betreffende het einde van de wereld en de komst van het koninkrijk Gods. De ‘*Apocalyps*’ of ‘openbaring van Johannes’ is ook het laatste boek van de Bijbel en gaat over de eindtijd. De Griekse term ‘apo.kalupsis’ is evenwel heel wat ruimer en slaat niet enkel op de onthullingen met betrekking tot de eindtijd maar op elk bloot trekken of meedelen van wat geheimzinnig is en slechts door paranormale middelaars zoals profeten, wordt waargenomen. Voor de gewone, niet helderziende mens zijn dergelijke onthullingen dan ook ontoegankelijk. Men ziet dat de Griekse term een veel grotere omvang heeft dan de definitie uit het woordenboek. Een hoofdwerk terzake is C. Kappler e.a., *Apocalypses et voyages dans l’au-delà*⁷⁴, vooral om reden van de brede definitie van ‘onthulling’ en ‘openbaring’. Apocalyptiek onthult het heilige voor zover het tot “de andere wereld” behoort, en dit onder meer in beschrijvingen van wondere feiten. Volgens Kappler bestaat er ook een nauwe band tussen ‘apocalyptiek’ en ‘voyages dans l’au-delà’ of met ‘reizen in de andere wereld’, uittredingen dus.. We komen daar nog uitvoerig op terug.

Nu we toch het thema ‘helderziendheid’ hebben aangesneden, vermelden we, enigszins vooruitlopend op wat bij de ‘bovennatuur’ nog zal ter sprake komen, dat ook Jezus helderziend was. Dat mag blijken uit de volgende Bijbeltekst. Lezen we *Johannes 4:16-19* waar de evangelist een gesprek weergeeft tussen Jezus en een Samaritaanse vrouw. Jezus zei haar dat ze reeds vijf mannen had gekend en dat haar huidige partner niet haar man was, waarop de vrouw antwoordde: “Heer, ik zie dat jij een profeet bent”. Uit de reactie van de Samaritaanse blijkt dat voor haar een ‘profeet’ vertrouwd is met wat wij tegenwoordig ‘helderziendheid’ noemen.

Kijken we eveneens naar *Lucas 22: 8-13* waar de evangelist vermeldt dat Jezus twee apostelen voorop stuurde om het gezamenlijke paasmaal voor te bereiden”. Jezus zei: “Kijk, als je de stad binnentrekt, zul je een man tegenkomen die een kruik water draagt. Volg hem tot aan de woning waar hij binnengaat. Tot de eigenaar van het huis zeg je: “De meester laat u zeggen : “Waar bevindt zich de zaal waar ik, met mijn leerlingen, het paasmaal kan houden?” Deze zal u een grote bovenzaal laten zien. Brengt daar alles in orde”. Toen zij er naar toe gegaan waren, vonden zij alles zoals Hij het gezegd had. Zij maakten het paasmaal gereed.

Lezen we eveneens *Johannes 2:23* : Terwijl Jezus gedurende het paasfeest te Jeruzalem was, geloofden velen in zijn naam bij het zien van de tekenen

⁷⁴ Kappler C., e.a., *Apocalypses et voyages dans l’au-delà*, Les Editions du Cerf, 1987.

(wonderen) die hij verrichte. Maar Jezus had geen vertrouwen in hen doordat hij ze doorzag en ook doordat hij inlichtingen over iemand niet nodig had want hijzelf wist wat in de mens aan het werk is.

Tot zover deze Bijbelteksten. Jezus toont hier zijn helderziendheid. Mantsch 'ziet' hij enerzijds wat er zich in een onmiddellijke toekomst zal voordoen en anderzijds doorziet hij de medemens.

Ook profeten hoorden een stem en hadden 'droomgezichten' waarin Jahweh via een engel zijn boodschap kenbaar maakte. Mozes (*Numeri 11:29*) zuchtte in zijn tijd al: "Kon toch maar iedereen profeet (opm.: een ziener op dat hoge niveau) zijn". Versta: kon toch iedereen de stem van God horen, dan kon men voortgaan op de eigen religieuze ervaringen en dan was men overtuigd van haar werkelijkheidswaarde.

Jezus zegt voortdurend de innerlijke stem van Zijn Vader te horen en deze steeds op te volgen. Zo zijn in de Bijbel, in het oude testament, de profeten belangrijke tussenpersonen tussen God en de mensen. In het nieuwe testament is Jezus de grote middelaar. Maar tegelijk wordt Gods mysterie onthuld door tussenpersonen, mysterieuze wezens die 'de gezonden van God' zijn .

De in 2012 heilig verklaarde mystieke Duitse abdis *Hildegard von Bingen*⁷⁵ (1098/1179) kon, zoals ze zelf zei, vanuit haar innerlijkheid zien en horen, waarnemen wat voor anderen verborgen bleef. Ze beschrijft bij herhaling hoe ze wonderbaarlijke visioenen schouwt en woorden hoort, "niet met de ogen en oren van het lichaam, maar met de ogen en oren van de innerlijke mens". De visioenen die ze heeft, ontvangt ze niet in een droomtoestand, niet in slaap of in een geestvervoering, maar klaar wakker, bij vol bewustzijn en met een heldere geest.

3.8.10. Erotiek en 'de harmonie der tegengestelden'.

We hebben reeds vermeld dat het dynamisme in deze drie religies, Santeria, macumba en vodoe terugkeert. En er een uitwisseling, of zeggen we beter een diefstal van levenskrachten is. De goden van de onderwereld putten hun medium op een verregaande manier uit. Herinneren we aan de woorden van de *mère-des-dieux* : "Geef u aan hem. Gij zijt de mooiste. Hij verkiest u" (3.7.5.).

⁷⁵ Rebcke L., Hildegard von Bingen, Ankh-Hermes, Deventer, 1981, 29, 38.

Bij Sai Baba (3.7.8.), stond het stelen van seksuele energie eveneens centraal. Dat bleek uit de getuigenis van de jongen die misbruikt werd. Ook de argia (3.7.11.) kon slechts haar greep lossen eens zij verzadigd was aan de energie die gegenereerd werd door erotische dansen. Bij de kumari is het seksueel aspect wel aanwezig, minder duidelijk. Het ritueel rond de kroning van Keizer Akihito vermeldt eveneens een erotisch contact tussen de godin en de keizer. (3.7.16.). Wie de nodige sensitiviteit bezit merkt eveneens de aanwezigheid van een fijnstoffelijk wezen.

Bij deze buiten-Bijbelse religies vormen Twadekili (3.7.6.) en Bapoeka (3.7.13.) de grote uitzondering. Daar heeft men met ethisch hogere religies te maken. Zij maken diegenen die ze genezen niet bezeten, en stelen hun energie niet, maar geven ze juist. Gatti meldde ons echter dat hij bij een latere reis vernam dat zowel Twadedekili als haar opvolgster Ramini overleden waren en dat er geen nieuwe python-priesteres meer is. Een eeuwenoude en intrigerende wijsheid is zo voor altijd verloren. De zeer goede Bapuka, had zich in haar levenskracht volkomen uitput en was machteloos tegenover cynisch-machtige demonen. Godinnen als Bapuka zijn, Bijbels gezien, maar veilig binnen de bescherming van de H. Drie-eenheid.

In India tenslotte vindt men in een aantal tempels copulerende paren uitgebeeld. Menig West-Europeaan zou hier in een spontane reactie kunnen stellen dat het om niet meer dan banale porno gaat. En toch zouden de mensen ter plaatse geschokt zijn door dit bijzonder misprijzend oordeel. Voor hen gaat het om een heilige daad: de verheerlijking van de sacrale levenskracht. En die zit geconcentreerd in de voortplantingsorganen. Zij geven inderdaad dat zo mysterieuze leven door. Wat voor een profane westerling 'seks' lijkt, wordt voor de lokale gelovige een hoge religieuze daad: de verering van de heiligheid van het leven. Men moet inderdaad hun religieuze vooropstellingen delen - niet de onze - wil men begrijpen wat zij - niet wij - met die uitbeeldingen bedoelen. Doet men dit niet, dan veroordeelt men zichzelf tot een foutieve duiding.

Blijkbaar kent men bij de heidense religies een pejoratief maar ook een melioratief gebruik van seksualiteit. Zodat ook in deze erotiek de ons al bekende 'harmonie der tegengestelden' zich toont.

3.8.11. Buitennatuur : de paranormale wereld

Zoals gezegd heeft dit niveau betrekking op het paranormale, op dat wat buiten het 'normale niveau' valt. Het paranormale was zowat gemeengoed in alle vroegere culturen en is het voor een groot deel nog in de huidige, niet

Westerse traditionele samenlevingen. Op enkele uitzonderingen na zou men kunnen zeggen dat religie en mantiek van alle tijden en van alle plaatsen zijns. Het is eigen aan de duizendjarige geschiedenis der mensheid. De hierboven aangehaalde heidense religies situeren zich uiteraard in de buitennatuur.

3.9. Reïncarnatie

Het werd niet heel uitdrukkelijk gesteld, maar de reïncarnatiegedachte is al enkele keren aan bod gekomen. Zo werd vermeld dat de voorouders der Aborigines wachtten op een incarnatie (1.2.). Saï Baba zei van zichzelf dat hij een incarnatie was van de goden Shiva en Sakti (3.7.8.). Van de Kai, werd gezegd dat zij geloofden dat de ziel na de dood, niet alleen subtiel, fijnstoffelijk wordt, maar bovendien ook van gedaante kan veranderen. Zij wordt mogelijk een dierlijke ziel, of een insecten-ziel en desnoods sterft zelfs dat peil. Wie in Sardinië of elders gebeten werd van de spin genas niet definitief. De kwaal kon terug opsteken in de andere wereld en nadien in een nieuwe incarnatie (3.7.11.). In het verhaal van de Sangoma vertelt Attilio Gatti van een jonge moeder die stierf, maar in het lichaam van een slang kwam kijken of haar zoontje het goed stelde, waarna ze terug in de wildernis verdween (3.7.14).

Van de Dalaï Lama is wellicht algemeen geweten dat hij beweert een incarnatie te zijn van de vorige Dalaï lama. En ga zo maar door. Enkele jaren na zijn dood gaan hoogwaardigheidsbekleders dan op zoek naar het kind waarin hij opnieuw zou geïncarneerd zijn. Men neemt dan enkele voorwerpen mee die tot de overleden Dalaï Lama toebehoorden. Als het jongetje die voorwerpen herkent en ze met een grote beslistheid opeist, wordt het kind meegenomen naar het klooster en start een verder onderzoek.

Alexandra David Neel , *Mystiek en magie in Tibet*⁷⁶, schrijft over een zekere Drukpa Kunle, een seksueel-magiër die leefde in de XV-de eeuw. Nog vandaag beschrijft men hem in Tibet, Bhutan en Nepal in liederen en verhalen. Zo vertelde men dat een bepaalde lama zijn leven had doorgebracht met nietsdoen. Ofschoon hij over uitstekende leraren beschikte en over een grote bibliotheek beschikte. De lama kwam te sterven. Drukpa zag hoe diens geest in het Bardo (opm.: de onderwereld) ronddoolde en een slechte wedergeboorte tegemoet ging. Door naastenliefde gedreven wilde Drukpa hem een menselijk lichaam bezorgen. Maar het onwaardige leven dat de lama had geleefd, werkte dat tegen. In een weide in de buurt hadden net een ezel en de ezelin gepaard. Drukpa 'zag' dat lama herboren ging worden... in het lichaam van een

76. David - Neel A., *Magic and mysterie in Tibet*, London, Unwin paperbacks, 1939-1, 1965, (//*Mystiek en magie in Tibet*, Amsterdam, Gnosis, 1941, 43).

ezelsveulen”. Blijkbaar leeft de reïncarnatiegedachte op vele plaatsen, in vele tijden, en in vele vormen.

D. Fortune, *Esoteric Philosophy of love and marriage*⁷⁷, maakt in dit verband een onderscheid tussen de ‘personality’ de ‘persoonlijkheid’ als eenheid van een incarnatie, en de ‘individuality’, de ‘individualiteit’, als eenheid van een veel ruimere evolutie. Wat de mens in een leven, als ‘persoonlijkheid’ ervaart, wordt doorgegeven aan de ‘individualiteit’, die zich zo met de nieuw verworven ervaringen voortdurend verrijkt. We zouden kunnen spreken van een oppervlakteziel (de persoonlijkheid), en een diepere ziel (de individualiteit). We zijn ons bewust van heel wat gebeurtenissen in ons huidige leven, maar we weten zo goed als niets van alles wat daaraan voorafging. En bevoegde zieners beweren dat onze vorige levens zo talrijk zijn als de dagen van ons huidige leven. Dat is niet min. Die gegevens staan, voor de weinigen die ze kunnen raadplegen, in de zogenaamde akasha, een soort van geheugen dat al wat ons ooit overkwam, bevat. Blijkbaar leeft een mens tegelijk op twee niveaus van werkelijkheid, een profane en een sacrale Hij lijkt wel een burger van twee werelden.

Net zoals Charles Darwin (1809/1882) zei dat het biologische leven evolueert via natuurlijke selectie, zo beweren kenners dat we eveneens een occulte evolutie doorleven. Uiteindelijk is het de bedoeling dat de mens na elk nieuw aards leven, ethisch gezien een hoger peil bereikt dan het peil dat hij had toen hij geboren werd. Bevoegde zieners vertellen ons dat zulks voor de meeste mensen echter niet het geval is. Eger nog, een aantal van hen verlaten deze wereld slechter nog dan het niveau hadden toen ze geboren werden. Dat niet alle baby’s lieverdjes zijn zegt ons b.v. de helderziende J. Grant. In haar boek *Meer dan één leven*⁷⁸, vertelt ze dat ze als kersverse grootmoeder een kraamafdeling bezocht en hierbij helderziend een erg onaangename indruk kreeg van een bepaald kind dat juist ter wereld gekomen was. Ze schrijft: “De volgende baby, juist die nacht geboren, was een uiterst kwaadaardige man die mij vanuit een zuigelingenlichaam aanloerde, zo vol van boosheid dat ik het gevoel kreeg dat ik de mensheid een dienst zou bewijzen door hem het raam uit te gooien”.

3.9.1. Reïncarnatie : gemeengoed in vele culturen

Voor heel wat mensen mag het geloof in reïncarnatie of herbelichaming vreemd of zelfs absurd lijken. Toch is ze gemeengoed in heel wat culturen en

⁷⁷ Fortune D., *Esoteric Philosophy of love and marriage*, Wellingborough, 1974, 24.

⁷⁸ Grant J., *Meer dan één leven*, Deventer, Ankh-Hermes, 1973, 142. (// *Many lifetimes*, Victor Gollancz Ltd., London, 1968).

occulte stromingen.

Gaan we dit na in de Bijbel. Lezen we *Johannes, 1:19*. “De Joden hadden uit Jeruzalem priesters en Levieten op Johannes de doper afgestuurd met de vraag: “Wie bent u?” Onomwonden kwam hij ervoor uit: “Ik ben de Messias niet.” “Wie dan wel? Bent u Elias?” vroegen ze. “Die ben ik ook niet”, antwoordde hij. Met andere woorden, de joden vragen hem of hij een wedergeboorte van een profeet is, die al lang geleden gestorven is.

In *Marcus 6,14* lezen we : Koning Herodes hoorde over Jezus, want zijn naam was bekend geworden, en men zei : “Johannes de Doper is uit de doden opgewekt. Daarom zijn die krachten in Hem werkzaam.” Maar anderen zeiden: “Het is Elias“, en weer anderen: “Het is een profeet als andere profeten.” Toen Herodes dat hoorde, zei hij: “Die Johannes, die ik heb laten onthoofden, is uit de doden opgewekt.”

En *Mattheüs 16,14* vermeldt dat Jezus aan zijn volgelingen vroeg: “Wie zeggen de mensen, dat de Mensenzoon is?” waarop zij antwoorden : “Sommigen zeggen : Johannes de doper, anderen, Elias; weer anderen, Jeremias of één van de profeten”. Maar ook deze waren al overleden.

De Bijbel vermeldt de reïncarnatie blijkbaar toch zijdelings, onder meer in *Joh. 9:6* waar de genezing van de blindgeborene ter sprake komt. De Joden vragen aan Christus: “Rabbi, wie heeft gezondigd? Hij of zijn ouders? Zo dat hij blind geboren werd?” Als deze passus representatief is voor de toenmalige mentaliteit dan blijkt hieruit dat de Joden minstens geloofden in een bestaan dat aan het huidige leven voorafgaat, en dat bovendien zijn weerslag kan hebben in het huidige. Jezus antwoordde dat de man blind geboren is opdat de werken van God in hem zouden geopenbaard worden. Aanhangers van de reïncarnatieleer besluiten uit dit ontwijkende antwoord van Jezus dat hij de reïncarnatieleer niet echt afkeurt. Hij had hier ruimschoots de gelegenheid toe. Mogelijk heeft Hij het thema niet publiek willen ter sprake brengen.

3.9.2. Reïncarnatie: een feit?

Het geloof aan reïncarnatie is voor elke goede ziener, voor elke paranormale genezer en voor elke magiër niet zomaar een veronderstelling, het is gewoon een feit. Ofschoon de officiële kerk hierin een dogmatische positie inneemt en het geloof aan de reïncarnatie niet aanvaardt, toch komt deze overtuiging in de Bijbel zoals gezegd, wel zijdelings ter sprake. Heel wat in het leven wordt veel duidelijker, begrijpelijker en zelfs hoopvoller als we die hypothese ernstig nemen. Zieners, die leven in verbondenheid met de Heilige Drie-Eenheid,

merken b.v. bij hun 'patiënt' dat de oorzaak van zijn of haar huidige moeilijkheden, zich nogal gemakkelijk in een vorig leven situeert, en niet noodzakelijk in het meest recente⁷⁹. Door in het huidige leven op die vroegere situatie in te gaan, die on- of onderbewust nog steeds doorweegt, kunnen bevoegde zieners-magiërs zo een aantal actuele gezondheidsproblemen oplossen. En dat kan een aanwijzing kan zijn voor de echtheid van de reïncarnatie-hypothese.

P. Van Eersel, *J'ai mal à mes ancêtres*⁸⁰, stelt dat kwalen van voorouders kunnen doorwerken op nakomelingen. In haar boek laat zij zeven specialisten hierover uitgebreid aan het woord. Ook J. Herbert, *La religion d'Okinawa*⁸¹ laat ons aanvoelen wat manisme of voorouderverering kan zijn. Deze religie kent enkel 'heilige' vrouwen als sacrale tussenpersonen. Als genezeressen werken zij samen met artsen en vullen deze aan. Herbert zegt van deze genezeressen : "Zij ontdekken wie de voorouder is die de nakomeling doet lijden en leren de zieke hoe die voorouder tot vrede te brengen. Dit valt heden (opm. : in 1975) zeer veel voor bij mannen of vrouwen die tijdens de vele oorlogen die deze wereld nog steeds kent, gedood werden. Hun al te vroege dood maakt dat dat zij nog teveel gericht zijn op deze aarde. Zij vinden hun weg in de andere wereld nog niet en hun aandacht blijft te veel gericht op hun naastbestaanden. Meer dan ééns brengen zij hun nageslacht in moeilijkheden.

We definieerden de mens als een burger van twee werelden : een profane en een sacrale. We hadden het enerzijds over de 'persoonlijkheid' van een mens, nieuw in elke incarnatie, en anderzijds over zijn individualiteit. Dit laatste betreft zijn 'grondtoon' of 'occult statuut' dat zijn hele ontwikkelingsgeschiedenis over vele levens heen, omvat. Voor de zieners die in vriendschap met God leven is een mens met zijn hele evolutie als een open boek. Ofschoon de meesten onder ons het zich nauwelijks realiseren, toch is er een onophoudelijke wisselwerking tussen de 'voorgond', de profane wereld en de 'achtergrond', de sacrale wereld. Maar evenzeer beïnvloeden persoonlijkheid en individualiteit elkaar. Dit kan zowel ten goede als ten kwade. Het leven van elk individueel mens, in zijn totaliteit genomen, wordt door ontzettend veel factoren beïnvloed, factoren waarvan we ons zelden of nooit bewust zijn. Het leven is dan ook in zijn totaliteit behoorlijk ingewikkeld.

⁷⁹ Zie o.m. het boek : De 'Homo Religiosus', 5.2.2.: Reïncarnatie

⁸⁰ Van Eersel P., *J'ai mal à mes ancêtres*, (la psychogénéalogie aujourd'hui), Paris, Albin Michal, 2002.

⁸¹ Herbert J., *La religion d'Okinawa*, Paris, Dervy livres, 1980, 59.

3.9.3. Shanti Devi : de reïncarnatie van Lugdi Devi

Shanti Devi⁸² werd geboren in Dezlhi, India. Als jong meisje begon ze in 1926 te beweren dat ze zich details van een vorig leven herinnerde. Volgens deze verslagen vertelde ze haar ouders toen ze ongeveer vier jaar oud was dat haar echte thuis in Mathuira was, waar haar man woonde, ongeveer 145 km van haar huis in Delhi.

De zaak werd onder de aandacht gebracht van de Indiase politicus Mahatma Gandhi (1869/1948), die een commissie instelde om onderzoek te doen. De commissie reisde met Shanti Devi naar Mathura en arriveerde er op 15 november 1935. Daar herkende ze verschillende familieleden, waaronder de grootvader van Lugdi Devi. Ze ontdekte dat Kedar Nath een aantal beloften die hij Lugdi Devi op haar sterfbed had gedaan, niet was nagekomen. Ze reisde toen met haar ouders naar huis. Het rapport van de commissie, gepubliceerd in 1936, concludeerde dat Shanti Devi inderdaad de reïncarnatie van Lugdi Devi was.

3.9.4. Een langdurig en spottend lachen

“Verbitterd omwille van hun slechte levensomstandigheden, gunnen zulke zielen de mensen op aarde niet het geluk dat zijzelf moeten ontberen. Dus wreken ze zich.” Zo lezen we hoger in deze tekst (3.7.11.). Dat zielen van overleden mensen niet steeds hun weg vinden mag blijken uit de volgende getuigenis. In één van de populaire radio-uitzendingen “te bed of niet te bed”, van Brt 2 Limburg, interviewde de Vlaamse radio- en tv-presentator Jos Ghysen in de zeventigerjaren van vorige eeuw een exorcist, en dit naar aanleiding van het succes van de gelijknamige film “The exorcist”. De opname van de radio-uitzending had plaats in een studio waarbij heel wat publiek aanwezig was. De exorcist beweerde dat hij regelmatig mensen moest helpen die al overgegaan waren, maar die zich dat nog helemaal niet realiseerden. Ze geraakten in paniek bij hun nieuwe en ongewone toestand, weigerden hun weg te gaan en kleefden zich in hun onwetendheid liever aan een naastbestaande vast. Dit kan zich bij deze laatste uiten in verregaande vermoeienissen, akelige dromen m.b.t. overledenen en zelfs in spookverschijnselen. Toen het publiek dit alles hoorde vertellen, verviel het in een langdurig en spottend lachen.

Hiermee is het duidelijk dat mensen, vertrouwd met het paranormale, eerder geneigd zullen zijn iedere publieke belangstelling te mijden. En zij die dat niet doen, beklagen er zich wel eens meer over dat zij, na geïnterviewd te

⁸² https://en.wikipedia.org/wiki/Shanti_Devi

zijn, dingen over zichzelf lezen die zij helemaal niet gezegd hebben of hun woorden verdraaid terugvinden. Soms vindt de reporter van dienst het zelfs nodig zich smalend te uiten over de visie van de geïnterviewde om “de wetenschappelijke status van zijn tekst” en “de geloofwaardigheid bij de lezer of de luisteraar” niet te verliezen. Het is voor Jan modaal blijkbaar niet steeds mogelijk zulke thema’s en andere visies op de werkelijkheid met een rustig gemoed te aanhoren.

3.9.5. Hij keek me aarzelend aan en verdween in het niets.

Een iemand vertelt. Het was negen jaar geleden dat ik E. nog had ontmoet. In de nacht van 22 op 23 juli 2003 werd ik plots gewekt door een man die naast mijn bed stond. Ik was onmiddellijk klaarwakker, maar realiseerde me even later dat ik in uitgetreden toestand was en dat mijn fysisch lichaam sliep. Dan pas drong het tot me door dat ook de man naast mijn bed er niet met zijn fysisch lichaam stond, maar met zijn fijnstoffelijk lichaam. Ik merkte nu dat het E. was. Toen hij me zag viel zijn mond letterlijk open van verbazing, bijna alsof hij zich nu pas realiseerde dat ik niet diegene was voor wie hij me altijd gehouden had. Hij wist dat ik voor religie en het paranormale een grote belangstelling had en hij keek steeds met een uitgesproken materialistische levensvisie wat meewarig op mij neer. Maar nu, in zijn uitgetreden toestand, was er van zijn superieur gevoel niets meer over, integendeel. Hij was niet alleen oneindig verrast door “de volle werkelijkheid” waar hij nu mee geconfronteerd werd en die zowat haaks stond op het beeld dat hij al die jaren van me had gehad, maar hij was eveneens in volslagen paniek.

Pas nu merkte ik een grote bloedvlek op de plaats van zijn zonnevlecht. De navelstreng was gebroken. Ik begreep onmiddellijk dat hij overleden was maar dat hij zich zijn ware toestand nog helemaal niet realiseerde. Ik trachtte hem te kalmeren en hem zijn werkelijke situatie te doen inzien. Ik herinnerde hem aan onze vroegere gesprekken, waarin ik betoogde dat er heel wat meer in de wereld was dan datgene wat enkel fysisch aantoonbaar was en dat de dood niet het laatste woord heeft. Hij stelde echter steeds dat het sterven het allerlaatste was dat een mens kon overkomen.

Ik argumenteerde nu dat hij toch inzag dat er wel leven na de dood is, want daar stond hij toch, “in levende lijve”, maar zonder biologisch lichaam. Hij antwoordde dat hij helemaal niet dood was “want je kunt toch zien dat ik mijn lichaam heb en nog kan denken” zo betoogde hij. Ik beaamde dat hij een lichaam en bewustzijn had, maar dat het helemaal niet zijn fysisch lichaam noch zijn aardse bewustzijn was. Ik stelde hem daarom voor om zijn

arm door de kleerkast te steken. Het leek hem een zodanig absurde gedachte dat hij eerst weigerde. Ik drong aan. Wat kon hij verliezen? Hij bewoog ten slotte zijn arm in de richting van de kleerkast en stelde tot zijn oneindige verbazing vast dat de hand er helemaal in verdween, doorheen de houten deur. Hij stond aan de grond genageld. Ik vervolgde met hem te zeggen dat hij wel degelijk dood was, maar nu slechts een fijnstoffelijk lichaam had en dat hij nu wel kon vaststellen dat zijn gedachten over de dood als het einde van alles, helemaal fout zijn. Geleidelijk leek hij de werkelijkheid van zijn ware situatie in te zien. Ik trachtte hem vervolgens ervan te overtuigen dat hij nu zijn eigen weg moest gaan, weg van deze wereld. Anders zou hij een aan de aarde gebonden geest blijven, die slechts verder kon leven door de fijnstoffelijke levensenergieën van andere, nog in hun biologisch lichaam levende mensen, te stelen. Vooral dan zijn weduwe, zijn enige dochter en allen die hem in zijn leven nabij waren geweest.

Hij scheen het geleidelijk te begrijpen, bleef me nog een tijdje aarzelend aankijken en verdween even later in het niets, bijna als een nevel die zich langzaam oplost. Zelf werd ik in de ochtend wakker en noteerde deze ‘droom’. Anderhalf jaar later vernam ik bij toeval de datum van het overlijden van E. Hij was gestorven op 22 juli 2003. Tot zover deze ervaring.

Dergelijke getuigenissen vindt men bij herhaling. Onder meer J. Grant, *Meer dan één leven*⁸³, vermeldt er een aantal uit eigen ervaring. Ook R. Montandon, *Messages de l’au de-là*⁸⁴, geeft heel wat voorbeelden en besluit: “De meeste van deze overledenen weten niet dat zij gestorven zijn en willen het ook niet geloven. Zij beelden zich in dat zij hun aardse leven gewoon verder zetten en hun gedachten blijven geconcentreerd op deze materiële wereld die zij helemaal niet willen verlaten.”

3.10. Besluit : mirakels? Ze zijn mogelijk.

Het komt ons voor dat de veronderstelling of intuïtie van Nathalie dat er wel ‘iets’ moet zijn, na alle getuigenissen die vermeld werden, heel wat waarschijnlijker is geworden. En anderzijds lijkt de stelling dat je “een onnozel kieken bent om te geloven dat mirakels bestaan”, zoals Lieve het verwoordde, aan kracht heel wat heeft ingeboet. Zij mag en kan uiteraard bij haar mening blijven. Sommigen zullen echter stellen dat zij hiermee een ideologisch standpunt inneemt. Een beetje zoals Renan (2.2.) bij de aanvang van deze tekst deed. Hij nam als axioma aan dat mirakels gewoonweg niet

⁸³ Grant J., *Meer dan één leven*, Deventer, Ankh-Hermes, 1973, 182.(// *Many lifetimes*, Victor Gollancz Ltd., London, 1968).

⁸⁴ Montandon R., *Messages de l’au-delà*, Victor Attinger, Neuchatel, 1943, 47.

bestaan. Wie zo denkt moet, streng logisch gezien, kunnen bewijzen dat alle getuigenissen die hierover vermeld werden, en die nog ooit kunnen vermeld worden, vals zijn. Maar dat lijkt onmogelijk. Wat dan weer betekent dat je niet met zekerheid kunt beweren dat ze niet bestaan. De mogelijkheid dat ze zich wel kunnen voordoen, moet open dus blijven. Wil je b.v. bewijzen dat er witte zwanen bestaan, is één exemplaar vinden al voldoende. Maar om aan te tonen dat er geen zwarte zwanen bestaan, moet je zowat overal gaan zoeken.

4. Nathalie : Geloof jij in mijn mirakel?

4.1. De bovennatuur : een verheven wereld.

Gaan we, na op het natuurlijke en buitennatuurlijke niveau te zijn ingegaan, in op het bovennatuurlijke. Deze vertegenwoordigt volgens het christendom de hoogste vorm van werkelijkheid. Het brengt ons regelrecht tot de heiligheid in zijn Bijbelse en zeer ethische betekenis, als de meest verheven grond van alle bestaan.

De Heilige Drie-eenheid staat volgens de gelovige in het centrum van het Bijbelse leven en is in alle dagelijkse zorgen hem of haar zeer nabij. Zij staat klaar - ook al vraagt de gelovige nog helemaal niets - om tussen te komen in het oplossen van problemen. Dat is de overtuiging, eigen aan de volgende bladzijden. In de Bijbel vinden we bij herhaling de uitdrukking: “God raadplegen”. Het leven kan inderdaad gedefinieerd worden als een geheel van problemen, dat om een oplossing vraagt. Doch wij missen, soms op een opvallende wijze, de noodzakelijke en voldoende gegevens. God de Vader, de Zoon en de Heilige Geest echter kennen onze zorgen wel. Zo zijn wij nooit alleen. Zelfs al zouden we door iedereen verlaten zijn, dan nog kunnen wij Hen rechtstreeks contacteren. Daarin ligt de kracht van het christelijk gebed. En daar gaan we uiteraard nog op terugkomen (9.6.).

Al bij de aanvang van de eerste zin in de Bijbel wordt de bovennatuurlijke zijde verwoord: Lezen we *Genesis 1:1*. “In den beginne schiep God de hemel en aarde”. Dit betekent dat God de hele geordende werkelijkheid schiep maar ook nog steeds schiep. Wie zich in gebed tot de Schepper van alles wat bestaat richt, kan moeilijk anders dan dit hoogste wezen in gedachten hebben. Ook al is diegene die zich tot dit wezen richt, niet of nog niet met de Bijbel of met het christendom vertrouwd. Er kan inderdaad maar één God de allerhoogste zijn.

Anders ligt het met de goden die een deel van de werkelijkheid beheersen. Zij zijn niet de schepper van al wat bestaat, maar ze zijn zelf een deel van de

schepping. Gevolg: al wat zich als ‘god’ voordoet of als zodanig vereerd wordt, openbaart zich, in vergelijking met de God die in de Bijbel bedoeld wordt, als niet meer dan het zoveelste schepsel. Het woord ‘god’ (zonder hoofdletter) betekent dan: “begaafd zijn met een krachtige vorm van energie”.

4.2. Levenskracht.

Placide Tempels (1906/1977), was een Vlaamse franciscaner missionaris bij de Bantoe⁸⁵, een groep volkeren in centraal en zuidelijk Afrika. Hij had een open oog voor hun axioma’s en de deducties. In zijn 70 bladzijden tellende boek wordt het woord ‘levenskracht’ overigens 156 keer vermeld, wat toch aantoont dat het een basisbegrip betreft. De hele cultuuropvatting der Bantoes ademt hiermee duidelijk een dynamische levensopvatting. Wie er in overvloedige mate over beschikt heeft geluk in het leven. Wie geen of te weinig levenskracht heeft, ervaart dat hij of zij weinig geluk kent in het leven.

Indien de overleden voorouders met god bevriend zijn, zijn ze een tweede bron van levenskracht. Indien niet, verblijven ze in de onderwereld. Dan benijden ze nogal gemakkelijk het aardse en betere leven van hun nakomelingen en gunnen ze diens geluk niet. Hun jaloezie maakt dat ze de energie stelen van hun op aarde levende nakomelingen (3.7.11.). Ook godheden en natuurgeesten allerhande dragen ertoe bij een menselijk leven te laten lukken, of te laten mislukken. Het levenskrachtigst zijn de godheden en vooral, onovertroffen, het Opperwezen - in de Bijbel God genoemd. Onze eerder profane westerse cultuur lijkt opvallend beroofd te zijn van die fijnstoffelijke vitaliteit. De huidige vakwetenschap neigt ertoe religie te seculariseren. Zo worden paranormale fenomenen, die de basis van iedere echte religie uitmaken, nogal gemakkelijk ontkend. Een gesecculariseerde religie heeft uiteraard haar ware religieuze natuur en haar innerlijke kracht verloren. Ook G. van der Leeuw, *Phänomenologie der Religion*⁸⁶, stelt in zijn boek de levenskracht centraal. En wel als het wezen van religie.

4.3. Magnetiseren

R. Thetter: *Magnetismus, das Urheilmittel*⁸⁷ vermeldt op het kaft van zijn boek een citaat van Goethe: “Het magnetisme is een universeel werkende kracht. Elk mens bezit ze, al zijn er individuele verschillen. De werkingen ervan omvatten alles en alle gevallen. De magnetische krachtwerkingen strekken zich uit over alle mensen, over dieren en planten. Ja, de mens weet

⁸⁵ Tempels P., Bantoe - filosofie, De Sikkell, Antwerpen, 1946,

⁸⁶ G. van der Leeuw, *Phänomenologie der Religion*, Tübingen, 1956-2

⁸⁷ Thetter R., *Magnetismus, das Urheilmittel*, Den Haag, Couvreur, s.d..

niet wat hij is, maar hij weet evenmin wat hij bezit en wat hij kan. Daarom is hij er zo ellendig aan toe, zo onmachtig en zo ongeschikt.”

De auteur verwijst o.m. naar de heilige Lodewijk, koning van Frankrijk in de 17de eeuw, die ook het vermogen bezat mensen te genezen. De energie hiertoe komt van God, maar de genezer transformeert ze. Zo kan de zieke ze opnemen. “Le roi te touche, Dieu te guérit”, klonk het. Bijbels gezien is deze “magnetische kracht” één van de vele vormen van “Heilige Geest”. Ook dieren kunnen zo genezen worden. Bij dit genezingsproces gelden alle regels met betrekking tot het zogeheten ‘oordeel van God’ (9). Magnetiseren, pendelen en wichelen zijn geen kunst die men gewoon leert zoals andere technieken van louter profane aard. Wie ze beoefent zonder Trinitair gebed, situeert zich in de buitennatuur met alle gevaren hieraan eigen. Sacraal ingestelde mensen waarschuwen dat men niet weet wat men doet als men zich buiten het rijk Gods aan mantiek en magie waagt.

F. Christin, *La guérison par les fluides*⁸⁸ waarschuwt in zijn boek in dezelfde zin. Er is, zo verduidelijkt hij, vooreerst de methode op het menselijke vlak. Hierbij geeft de magnetiseur gewoon een deel van de eigen levenskracht, zonder hierbij op hogere machten een beroep te doen. Uiterlijk gezien geschiedt dat door een soort van strelingen; door op- en neergaande strijkbewegingen op het zieke lichaamsdeel. Hierbij heeft er overdracht van zielestof plaats van de genezer naar de patiënt. Deze kan hierdoor inderdaad beter worden. Zieke organen krijgen extra energietoevoer en het fysische genezingsproces wordt versneld. Zo kan de magnetiseur echter zelf een deel van de kwaal van zijn patiënt overkrijgen en vlug uitgeput geraken.

Omdat Christin het genezen vooral als een spiritueel proces ziet, is er van een echte genezing slechts sprake als de genezer een beroep doet op hogere energieën en op fijnstoffelijke helpers. Dit via een gebed. Omdat dan het fluïdum in een hogere en ijlere vorm ontvangen wordt, is het zuiverder en krachtiger. Een spiritueel genezer moet dan ook iets van dit hogere in zich hebben, om het fluïdum op dat niveau te kunnen opvangen. Ook hier trekt het gelijke, het gelijke aan, het ons bekende similia, similibus (3.6.5.). Zulk een magnetiseren gaat volgens F. Christin eveneens wanneer niet de persoon zelf aanwezig is, maar wanneer de genezer beschikt over één of ander voorwerp dat in nauwe betrekking staat tot die patiënt, bijvoorbeeld een foto. Ook dingen die aan de persoon toebehoren, die hij regelmatig gebruikt en die daardoor van zijn fijnstoffelijke uitstraling doordrongen zijn, kunnen hiervoor

⁸⁸ Christin F., *La guérison par les fluides*, Paris, Editions Dangles, 1958, 9.

dienen. In wezen gaat het om dezelfde principes die aan de grondslag van de zwarte magie liggen. Alleen worden ze nu in positieve zin aangewend.

De magnetiseur M.C. Pinsot, *La magie des campagnes*⁸⁹, geeft ons tal van voorbeelden waarbij een kwaal bij mens of dier geheel wordt door een aantal achtereenvolgende behandelingen. Sommige zieken zijn al na enkele behandelingen van een half uur geholpen, maar het kan in meer ernstige gevallen tot weken en zelfs maanden duren vooraleer de kwaal overwonnen werd. De schrijver beklagt er zich over dat het magnetiseren nog steeds geen wettelijke basis heeft en men verplicht wordt in de illegaliteit te werken. Hij schrijft : “Nogmaals, er is hierbij maar één oplossing : het instellen van een speciale status voor ‘wonderdokters’, zoals veel artsen dat ook zelf vragen om een einde te maken aan dit schandaal : door de wet vervolgd worden omdat je die zieken geneest waar artsen soms machteloos bij staan en alleszins omdat je het lijden van medemensen verlicht”. Die speciale status moet er dan voor zorgen dat onbevoegden geweerd worden. In de huidige situatie lijkt het wel of een gebruik wordt verboden omwille van de misbruiken. We verbieden toch evenmin het gebruik van wagens omdat er ongevallen gebeuren.

4.4. logisch redeneren

“Opdat gij de wijsheid leert en de fouten vermijdt” lezen we in *Leviticus 19: 2vv.*. Ook *Ecclesiasticus (= Jezus Sirach) 37:16* zegt: “Ieder werk begint met overleg en aan elke daad gaat een plan vooraf”. Als kenvorm is religie uiteraard ook vatbaar voor een logische benadering. Dit staat mijlenver verwijderd van een irrationeel gedrag zoals al te vaak verondersteld wordt. De uitspraak: “Credo quia absurdum”, “ik geloof omdat het absurd is” van de kerkvader Tertullianus (160/230), kan voor de huidige mens nooit een gezonde basis van religie zijn. Verlangt religie wel een geloof in absurde dingen, dan geeft ze geen zekerheden maar ontnemt ze die juist. Ze doet de religieuze mens tekort in het eigen waarnemings- en redeneervermogen. Zo kan religie haar aanhangers in verwarring brengen. Verwijzen we naar Schleiermacher en de ‘schlechthinnige abhängigheit’ de ‘onvoorwaardelijke afhankelijkheid’ (3.7.5). Dan kan ze best een neurose, een opium, een emotie, een achterhaald stadium of wat dan ook worden. We komen daar nog op terug (6.2.). Maar dan staat ze mijlen verwijderd van wat religie wezenlijk behoort te zijn.

⁸⁹ Je le répète, une seule solution : l’établissement d’un statut spécial pour les ‘faiseurs de miracles’, demandé par de nombreux médecins eux-mêmes pour mettre fin à ce scandale : être mis hors de la loi parce qu’on guérit ce que les médecins ne peuvent parfois guérir et de toutes façons, parce qu’on soulage des êtres souffrants’. M.C. Pinsot, *La magie des campagnes*, La diffusion scientifique, Paris, s.d. p. 95.

Veel liever leggen we het accent op het logisch redeneren dat bij het geloof ter sprake komt. Logica leidt ertoe om onder meer de axioma's, de eigen vooropstellingen van waaruit men leeft, tot een beter besef, tot voller bewustzijn te brengen. Om dan van daaruit de nodige gevolgtrekkingen te maken. Eens de axiomata, de vooropstellingen van de religie zijn gesteld, volgen er de deducties: men gelooft dat het heilige zich inderdaad onthult en men komt zo tot een gelovige wereld- en levensbeschouwing. Uit het waargenomen en in het geloof aangenomen heilige vloeien logische stellingen voort over dit heilige, de wereld en het leven. Dat kan tot diverse vormen van verering leiden. Religies worden dan veel minder een kwestie van 'geloof' en veel meer een kwestie van 'evidentie'. Het heeft in die visie bijvoorbeeld dan ook weinig zin te zeggen : 'Ik geloof en ik laat mij voor dit geloof desnoods ook folteren'. Veel boeiender, veel relevanter zijn vragen als: Hoe evident, hoe logisch coherent en samenhangend is de religie die iemand wil aanhangen? Over welke religieuze fenomenen, over welke gegevens beschikken we en wat kunnen we daaruit logisch afleiden? Dan wordt geloven geen blinde en soms gevaarlijke overtuiging, maar veeleer een evidentie.

Immers, het komt ons voor dat een religie die niet logisch te verantwoorden is, zeker in onze moderne wereld, geen stand houdt. Het lijkt inderdaad veel veiliger om de diverse religies op hun ware wortels te onderzoeken. Wat zijn de gegevens? Wat wordt er gevraagd? Wat zijn de oplossingen? Dat geeft ons een stevigere basis en behoedt ons voor menige dwaalwegen. Religies moeten bewijzen wat ze waard zijn, niet door het opleggen van hun gezag. Die tijd is definitief voorbij. Een beroep doen op een blind geloof en blind vertrouwen is - een Russische roulette gelijk - om moeilijkheden vragen.

4.4.1. Het kerstverhaal

Nemen we het verhaal van de geboorte van Jezus als voorbeeld van zulk een niet-universeel geldige overtuiging (*Matt 2:1/12*). We zullen merken dat logica - geen blind geloof - hier wordt toegepast. Geven wij vooreerst de tekst.

“Toen Jezus te Bethlehem geboren was, in de dagen van Koning Herodes, kwamen er Magiërs uit het oosten te Jeruzalem. Zij zeiden: “Waar is de vorst der Joden, die onlangs geboren is? Want wij hebben zijn ster gezien, in het Oosten. Wij zijn dan ook gekomen om hem te aanbidden.” Toen koning Herodes dit vernam, doorvoer hem een huivering, die ook heel Jeruzalem doorvoer. Hij verzamelde dan ook alle opperpriesters en Schriftgeleerden en stelde hen de vraag waar juist de Christus geboren zou worden. Dezen antwoordden: “In Bethlehem van Juda! Want door de profeet (opm. : *Mikeas*

5:1) is het volgende geschreven: En gij Bethlehem, land van Juda, gij zijt waarachtig niet de minste onder de hoofdplaatsen van Juda! Uit u immers zal een vorst voortkomen, die de herder van Israël, mijn volk zal zijn.

Daarna ontbood Herodes in alle geheim de magiërs, lichtte zich nauwkeurig in over de juiste tijd waarop de ster hun verschenen was. Hij stuurde ze naar Bethlehem, met als opdracht: “Ga met zorg navraag doen naar het kind. Eens dat gij het gevonden hebt, meld het mij want ik ga het dan op mijn beurt aanbidden”. Na deze uitspraken van de vorst begaven zij zich op weg. En zie, de ster die zij in het Oosten gezien hadden, ging voor hen uit tot op het ogenblik waarop zij op de plaats waar het kind zich bevond, bleef stilstaan. Bij het zien van de ster waren zij buiten zichzelf van vreugde. Zij gingen het onderdak binnen en zagen het kind, met zijn moeder Maria. Zij wierpen zich ter aarde neer om het kind te aanbidden. Daarna openden zij hun kistjes en boden het kind goud, wierook en mirre aan. Hierna, in een droom gewaarschuwd om Herodes niet meer op te zoeken, vertrokken zij, langs een andere weg, naar hun land terug.” Tot zover deze evangelietekst.

4.4.2. Hypothesen en bewijzen

“De magiërs kwamen uit het oosten” stelt de Bijbeltekst. Het gaat hier om de Meden, een antiek volk in het huidige Iran, rond Ekbatana. Magiërs golden als wijzen. Wijsheid in die archaische culturen betekent : met een dieper inzicht begaafd en dat op grond van paranormale krachten. *La Bible de Jérusalem*⁹⁰, zegt dat de ster “un astre miraculeux”, “een wonderdadig hemellichaam” was waarvan het zinloos zou zijn er een wetenschappelijke verklaring voor te zoeken. Trachten we dan een niet-wetenschappelijke verklaring te vinden. Lezen we hiervoor eerst *Luc 9:28 vv.*. Deze vermeldt de gedaanteverandering van Jezus, waarbij zijn kleren stralend wit werden. Jezus toonde toen zijn verheerlijkte lichaam. Gewoonlijk is dat verborgen door het biologische lichaam. Wie er de nodige sensitiviteit voor heeft, zal bij het zich in gedachten verbeelden van Jezus‘ lichaam, een grote lichtende uitstraling en een energie aanvoelen. Dit verbeelden verschilt volgens hen van een ‘inbeelden’. Dit laatste staat voor een louter subjectief proces. Het eerste is een zich open stellen voor, en inleven in een objectief bestaande bovennatuurlijke werkelijkheid. Wie dat als sensitief of ziener doet, deelt door gelijkenis en samenhang, in die hoge energie. Handpalmen en kruinchakra kunnen dan, omwille van die toevoer van een weldadige en warm aanvoelende energie, beginnen tintelen.

⁹⁰ La Bible de Jérusalem, Paris, 1978, 1416.

Herinneren we eraan dat de Bijbel de werkelijkheid gelaagd ziet. Men kan zich voorstellen dat ‘het licht’, wanneer het bij de geboorte van Jezus vanuit de hemel, vanuit de Bijbelse bovennatuur dus, naar de ‘natuur’, de aarde ‘neerdaalt’, vergezeld moet gaan van een immense fijnstoffelijke schittering en kracht. Het ‘*incarnatio Dei, hominis deificatio*’, ‘de menswording van God die leidt tot de vergoddelijking van de mens’, neemt hier reeds zijn aanvang. De Byzantijnse liturgie stelt dat vanaf dan alles, de mensen, de dieren, de natuur en de hele kosmos in een intens licht baadt. Nog steeds die axiomatiek volgend, lijkt het niet onmogelijk dat de magiërs, als mantisch begaafden, als zieners, iets van dat licht helderziend hebben waargenomen bij de geboorte van Jezus.

Men hoort wetenschappers beweren dat het verschijnen van de ster van Bethlehem ‘verklaard’ kan worden als een conjunctie, een samenvallen van twee planeten. Maar dan moest ze zichtbaar zijn voor iedereen, iets wat niet het geval was. Sterrenkundigen hebben in onze dagen gezocht naar zulk een samenvallen van twee planeten, die zich rond het begin van onze jaartelling moet hebben voorgedaan, om zo de juiste geboortedatum van Jezus te achterhalen. De hele redenering veronderstelt dat de magiërs, die toch sterrenkundigen waren en in hun tijd als geleerden werden aanzien (*Isaïas. 47:13, Dan 2:2*), gewoon niet zouden merken dat twee planeten vanaf de aarde beschouwd, geleidelijk dichterbij elkaar komen, schijnbaar samenvallen, en nadien weer uit elkaar gaan. Zo waarschijnlijk lijkt deze veronderstelling ook niet. Verwijzen we b.v. naar Thales van Miletos die de zonsverduistering van 28 mei -585, bijna zes eeuwen voor onze tijdrekening, had voorspeld en die zijn astronomische kennis aan de toenmalige Babylonische wetenschap had ontleend. Zo onwetend was de sterrenkunde in die tijd dan toch niet. Overigens, iedereen die ook maar één nacht de beweging der hemellichamen volgt, merkt dat alle sterren op het noordelijk halfrond, door de draaibeweging van de aarde, in cirkels rond de poolster schijnen te draaien, terwijl de planeten heel andere banen volgen.

Houden we het met de ster van Bethlehem dus bij ‘*un astre miraculeux*’, en keren we terug naar de mantische ervaring. De magiërs ‘zien’ een ster die verschijnt. Deze eidetische ervaring, in de verbeelding, is eveneens begeleid van een duiding. De ster is het teken dat een vorst der Joden geboren is, samen met de opdracht hem te gaan zoeken. Op grond van deze ervaring ondernemen de drie magiërs een reis. En de bevestiging van hun hypothese blijft niet uit. Zo vermelden de profetische geschriften der Joden zoiets als “de geboorte van een vorst over Israël”. Ook de eidetische ervaring, het zien van de ster, doet zich tot hun vreugde een tweede maal voor.

Mat 2:9 zegt dat die ster bleef stil staan boven de plaats waar het kind was. Ook hieruit blijkt dat het meer dan een gewone ervaring betreft. Deze ster wijst hen de weg. Stel dat het toch een gewone, en geen 'miraculeuze' ster zou zijn, naar waar in de wereld zou je dan moeten gaan om b.v. juist 'onder' een ster te komen? Echte sterren zijn hiervoor veel te groot en oneindig ver van ons verwijderd. Je kunt onmogelijk zeggen dat je op een bepaalde plaats wel 'onder' die ene ster bent, en dat je b.v. 100 km verder er niet meer onder zou staan. Heb je een bepaalde ster in de buurt van het zenit voor ogen, dan ben je er in een erg ruime omgeving ook steeds 'onder'.

Uiteindelijk bevestigt het zintuiglijk vinden van de stal, Maria en het kind, wat eerst buitenzintuiglijk werd verondersteld. De reis van de magiërs heeft zo het karakter van een experiment. Op grond van een eerste waarneming, het mantisch zien van de ster, met de duiding ervan in hun geschriften : de geboorte van een vorst, besluiten de magiërs tot het wagen van de reis. En eens die reis volbracht stoten zij op de bevestiging van hun veronderstelling. Bij hun terugkeer worden zij bovendien in een droom gewaarschuwd niet langs Herodes terug te keren zodat deze niet weet waar het kind geboren werd. Herodes zal, zo verhaalt de Bijbel, kort nadien alle kinderen jonger dan twee jaar, in Bethlehem en omgeving, laten doden (*Mat 2:13*).

4.4.3. Een experimentele structuur

We wilden met het verhaal en de toelichting erbij aantonen dat de drie magiërs wel degelijk logisch te werk gaan, maar vertrekken vanuit andere hypothesen dan die der harde wetenschap. Voor de rationeel ingestelde mens, de mens die logisch redeneert, is de tekst van Mattheüs leerzaam; immers de experimentele structuur van een uitgegroeide sacrale ervaring wordt erdoor geïllustreerd. De magiërs lieten de, weliswaar mantisch ervaren, gegevens tot hun recht komen en zochten er de redenen van op. Ideeën worden getoetst aan zelf opgebouwde experimenten. Religieus gezien is het een geleidelijk proces waarbij de mens in al zijn onbeduidendheid, gaandeweg meer door de Geest van God gevat en geleid wordt. In logische taal : vanuit een gegeven, de verschijnende ster, wordt een hypothese geformuleerd : er is een vorst geboren. Daaruit wordt een experiment afgeleid : als de hypothese juist is, moeten er bewijzen voor gevonden worden. Men gaat op zoek en de verificatie volgt : de wijzen vinden het kind. Deductie, abductie, en inductie. De harde wetenschap werkt ook zo. Het verschil : het gegeven, de verschijnende ster, werd hier helderziend waargenomen. Maar niet ieder mens weet zich voor die goddelijke leiding open te stellen. Daarover nog wat volgt.

4.5. Als het zout zijn kracht verliest...

We vatten de tekst *Salz der Erde*⁹¹ samen. Deze werd in 1931 geschreven door *Maria Trips*, een eenvoudige en gelovige huismoeder uit Weingarten, Duitsland. Mevrouw Trips zegt dat ze vroeger nooit bad voor de priesters. Ze dacht dat zielenherders zulks niet nodig hadden gezien hun voortdurend contact met God. Later meende ze dat het ontzettend belangrijk is om wel voor hen te bidden. Op een zekere dag, na een lezing van de evangelietekst van *Mattheüs 5:13*, over het zout der aarde, vroeg ze zich af wat Jezus eigenlijk bedoelde wanneer hij tot zijn apostelen zei: “Jullie zijn het zout der aarde. Maar als het zout zijn kracht verliest, waarmee zal men dan zouten? Het deugt alleen nog maar om weggegooid en door de mensen vertrapt te worden”. Hierover mijmerend werd haar plots ingegeven dat ‘de kracht van het zout’ wel eens kon verwijzen naar de bovennatuurlijke krachten die priesters, als mediale figuren, onder meer bij hun wijding, in ruime mate ontvangen. Wanneer verliest het zout dan zijn kracht? Zij meent dat dit het geval wordt als men het bovennatuurlijke verwaarloost of zelfs helemaal ontkent.

Dit verwaarlozen en ontkennen werd radicaal bekrachtigd door de West-Europese ‘Verlichting’, die zich vanaf de 18de eeuw inzette en voortdurend aan invloed won. We komen er nog op terug (6.2.). De mens en deze wereld kwamen hierbij veel meer in het middelpunt te staan. Religies die ijle krachtwerkingen en fijnstoffelijke wezens centraal stelden, werden eerder minachtend bejegend. Toch is de aandacht voor de mantiek doorheen de eeuwen steeds blijven bestaan, al was dit soms op een meer verborgen wijze. In onze tijd is er een vernieuwde en openlijke belangstelling voor al het paranormale. Kijken we onder meer naar het succes van de beweging die zich “New-Age”, het “Nieuwe tijdperk” noemt, en heel wat paranormale inzichten en magische gebruiken van traditionele culturen wil actualiseren.

Merken we nog op dat de Byzantijnse kerk geen ‘eeuw der verlichting’ onderging zoals de West-Europese cultuur. Zij kende in haar geschiedenis geen denkers als Descartes die zich ingekapseld in de luchtbel van hun bewustzijn afvroegen of er wel een buitenwereld bestaat. Of evenmin een Kant die stelde dat God, ziel en alle paranormale fenomenen onkenbaar zijn. Dit maakt dat de dynamische visie en het begrip ‘levenskracht’ in de Byzantijnse religie nog zeer sterk aanwezig zijn. De Oosterse kerkvaders en liturgieën spreken alsof de menswording van Jezus in Maria’s schoot de hele schepping

⁹¹ Trips Maria, *Salz der Erde*, 1931, Weingarten (Württemberg). Voor de integrale tekst, zie tekst 22. Ook het boek ‘Homo Religiosus, 13.4.2. gaar hier op in. Beiden vind je op deze site.

vergoddelijkt en dit met een terugwerkende kracht vanaf haar oerbegin, over het heden, naar een eindeloze toekomst toe.

4.5.1. Een merkwaardige contradictie

Het tegelijk bestaan van de ‘voorgrond’ en de ‘achtergrond’ leidt volgens sommigen wel eens meer tot een merkwaardige contradictie. Enerzijds barst de Bijbel van getuigenissen over paranormale genezingen, en over Gods’ ingrijpen in deze wereld. We horen deze wonderverhalen in zo goed als elke misviering voorlezen en toelichten. En anderzijds zijn heel wat verkondigers van deze religie zelf in hoge mate afkerig, ja zelfs erg sceptisch bij het aanhoren van buiten- of bovennatuurlijke ervaringen van anderen. Een zekere voorzichtigheid is hier zeker op haar plaats. Maar het lijkt er wel eens meer op dat zulke getuigenissen van derden principieel en reeds a priori worden afgewezen. Zijn ze dan enkel geloofwaardig binnen in het kerkgebouw, en niet meer van tel erbuiten? Dat brengt ons terug bij de bedenkingen van mevrouw Trips. Levensgroot en indringend stelt zich hier opnieuw de vraag uit *Mattheüs 5:13* : “Jullie, priesters, zijn het zout der aarde. Maar als het zout zijn kracht verliest, waarmee zal men dan zouten? Het deugt alleen nog maar om weggegooid en door de mensen vertrapt te worden”. Wanneer verliest het zout zijn kracht? Volgens mevrouw Trips is dit het geval als religieuzen het bovennatuurlijke verwaarlozen of zelfs helemaal ontkennen. En is dat nu net niet een opvallend kenmerk van onze tijd?

Is het niet vreemd dat ontdekkingsreizigers en missionarissen getuigen dat magische praktijken en mirakels zich bij herhaling in de niet-Bijbelse religies voordoen. Doch het bovennatuurlijke, Bijbelse niveau, dat beweert zich op hogere energieën te kunnen beroepen, heeft hier nauwelijks een antwoord op. Zou het kunnen dat de Westerse mens geen echt begrip meer heeft van wat religie ooit geweest is, en in een aantal niet-Westerse culturen nog steeds is. Zou het contact met de wezenskern van religie zelf, met de hieraan eigen bovennatuurlijke krachtwerking, ernstig in de verdrukking zijn gekomen?

4.5.2. Een intellectuele opleiding?

Heel wat bedienaars van de christelijke religie beschikken zelden over paranormale gaven. Hun opleiding is in hoofdzaak een intellectuele. Zij zijn bij wijze van spreken ambtenaren. Zij zouden hoogst verbaasd zijn zo men bij hen met een levensprobleem aankwam en hiervoor om een paranormale, sterk energetisch oplossing verzocht. Zoals reeds gezegd beschikken zo goed als geen der bekende specialisten inzake religiewetenschappen over een paranormale, helderziende begaafdheid. Deze vooral intellectuele opleiding

van de modale geestelijke steekt bijvoorbeeld schril af tegen de opleiding tot sjamaan, tot maraboe, medicijnman, tovenaar, of lama, of tegen de jarenlange intense opleiding van een leerling tovenaar in niet-christelijke religies. Bij deze laatsten worden wel paranormale gaven vereist en ontwikkeld en tracht men, op dat magische terrein, een praktische oplossing voor een concreet levensprobleem te vinden. Dat toonde ons alleszins onze steekproef uit een aantal niet-Bijbelse religies. Daar was of is men wel magisch actief, en tracht men om helend in te werken op de vele ellenden van de gelovigen.

Alexandra David-Neel, *Magic and mystery in Tibet*⁹² spreekt bij haar opleiding tot lama niet zozeer van een intellectuele studie, wel van een belangrijke occulte inwijding. Zij schrijft : “Bij de Tibetanen bestaan die inwijdingen niet uit het meedelen van een leerstelling, maar uit een overdracht van een vermogen om occulte krachten te beheersen. De Tibetaanse uitdrukking “angkoer dei” betekent letterlijk “een macht overdragen”. D. Fortune, *Psychische zelfverdediging*⁹³, zegt hierover: “De gemiddelde geestelijke is niet zeer bedreven in de techniek van het occultisme en daarom begrijpt hij weinig of niets van zijn eigen religieuze verrichtingen. Een uitspraak waarmee zij zich zeer kritisch toont over de veeleer seculariserende richting die de kerk in de loop van haar eeuwenlange geschiedenis is ingegaan.

Men kan zich dan ook heel wat vragen stellen met betrekking tot de opleiding en het werk van vele geestelijken bij ons. Zoals reeds aangehaald, is onze westerse cultuur in de 17de eeuw doorheen ‘de verlichting’ gegaan, een cultuurstroming die veeleer vijandig stond tegenover het paranormale en het religieuze, en wiens invloed nog steeds nawerkt, vooral via de exacte wetenschappen. De wijze waarop clerici hun religieuze functie vervullen, steekt bijvoorbeeld ook schril af tegen de handelswijze van Jezus. Hij legde de handen op en genas zieken. Zo ook lijkt het erop dat een zekere religieuze traditie het directe contact met de buiten- en bovennatuur meer omgebogen heeft in een contemplatieve, beschouwelijke zin. Men sluit zich hierbij enigszins af van de wereld om mediterend God of wie dan ook te ‘schouwen’ en te trachten in diens aanwezigheid te vertoeven. Dit verschilt toch wel van de vele niet-Bijbelse religies die de ellende in de wereld zeer goed zagen en ze met hun magieën trachtten te verhelpen. Zelfs na de missionering zijn vele culturen teruggekeerd naar hun heidense religies omdat ze daar beter terecht

⁹² David-Neel A., *Magic and mystery in Tibet*, London, Unwin paperbacks, 1939¹, 1965, 356. (// *Mystiek en magie in Tibet*, Amsterdam, Gnosis, 1941).

⁹³ Fortune D., *Psychische zelfverdediging*, Amsterdam, 1937, 102

konden voor een oplossing van hun dagelijkse problemen (10.9.3.).

4.6. Een sacrale of seculaire religie?

We verdeelden de religies in twee groepen, de heidens-archaïsche die zich situeert in de buitennatuur, en de Bijbelse religie die behoort tot het domein van de bovennatuur. Sommigen menen evenwel dat men ook in deze laatste groep nog een onderscheid kan maken. Men kan enerzijds sacrale en heilige aspecten benadrukken, of anderzijds kan men dit alles in een meer seculiere richting interpreteren. Het was op deze laatste opvatting dat Mevrouw Tripps met haar tekst *Salz der Erde* kritiek had. Zij meende, reeds in haar tijd (1931), dat het bovennatuurlijke verwaarloosd of zelfs helemaal ontkend werd. Men kan dan in de Bijbels-sacrale vorm een verdere evolutie zien van de heidens-sacrale religies die open staan voor het paranormale. Maar dan uiteraard uitgezuiverd van de zogenoemde “harmonie der tegengestelden” (3.8.5.), of, om het met de woorden van de apostel Paulus te zeggen, zonder “de elementen van de wereld”. Wel behoudt en beklemtoont de Bijbels-sacrale vorm veel sterker de dynamische krachtwerking.

De archaïsche aard van een religie staat of valt inderdaad met het ‘heilig’ of sacraal aspect. Wie intelligenties, fijnstoffelijke wezens en magische kracht direct waarneemt, zoals vroeger de profeten dat ervoeren, en nu de zieners en ziensters die in vriendschap met God leven, zijn 'archaïsch' inzake religie. Hetzelfde geldt voor wie dat (nog?) niet aanvoelt maar het wel ernstig neemt. Wie, echter, enkel de aardse, voor iedereen toegankelijke zijde ziet en ernstig opneemt, met uitsluiting van de mantische zijde, belijdt een ‘seculiere religie’. Deze laatste term lijkt wel een contradictie. En toch, zeker in onze tijd belijden heel wat mensen een religie waarin de archaïsche gegevens al te weinig aan bod komen of zelfs exclusief seculier worden geïdentificeerd. Zo worden Jezus’ wonderen, zijn nederdaling ter helle, zijn verrijzenis en hemelvaart niet gezien als historische gebeurtenissen, maar worden ze geïdentificeerd, herleid, ja misleid tot wat er wetenschappelijk van aantoonbaar is. En dat is blijkbaar zo goed als niets. Daarom ligt in deze tekst de nadruk vooral op de sacrale, op de 'heilige' zijde. W.E. Hocking⁹⁴ zei reeds een eeuw geleden dat een seculiere religie beroofd lijkt van haar vitaliteit. De vakwetenschap kan de religie seculariseren, in overeenstemming trachten te brengen met een vakwetenschappelijke axiomatic, maar zulk een religie heeft volgens velen haar ware natuur verloren. Het verwordt tot een religie waarin het zout krachteloos is geworden, tot een religie zonder energie.

⁹⁴ W.E. Hocking, *Les principes de la méthode en philosophie religieuse*, in : *Revue de Métaphysique et de Morale* (Paris), 29 (1922): 4 (oct.-déc.), 431).

De Roemeense godsdiensthistoricus M. Eliade⁹⁵ (1907/1986), wijst in een interview evenwel op een ‘tegencultuur’, en wel de recentere hang naar dingen als yoga, zen, alchemie, mythen, mediteren, enz. die zich binnen onze ‘verlichte’ maatschappij toont. In zijn *Méhistophélès et l’ androgyne*⁹⁶ zegt hij dat de ontdekking van de archaische en exotische culturen, samen met die van het on- en onderbewuste, het traditionele humanisme in het Westen dwingt tot een grondige herziening : “Het is niet uitgesloten dat ons tijdvak de geschiedenis ingaat als het eerste dat de verscheidene religieuze ervaringen, door het Christendom afgeschaft, toen het triomfeerde, herontdekt heeft”. Dit lijkt toch een ernstige kritiek op het christendom in zijn al te gesecculariseerde vorm. Dat het oorspronkelijke christendom wel religieuze ervaringen kent, illustreren we met de tekst hieronder.

De Bijbeltekst *Lucas 8:43-48* (4.6.) handelt over de vrouw die aan bloedvloeïing leed. Christus ervaarde dat er een kracht van hem uitging toen zij zijn kleed aanraakte. De kritiek van Eliade hierboven kan in onze dagen wellicht ook als volgt verwoord worden : men mag heden de kleding van de plaatsvervangers van Jezus zo veel aanraken als men wil, er komt nauwelijks nog kracht uit.

Op aarde legde Jezus de handen op, genas hij zieken en dreef hij demonen uit. Die kracht stelde hij herhaalbaar en gaf ze ook door aan de apostelen. *Marcus 16:18* zegt hierover : “De volgende tekenen zullen hen die tot geloof gekomen zijn, begeleiden. In mijn naam zullen ze demonen uitdrijven, nieuwe talen zullen zij spreken, met hun handen zullen zij slangen opnemen, en als ze dodelijk gif drinken, zal dat hun niet deren. Zieken zullen zij de handen opleggen en deze zullen weer gezond worden”. Petrus en de overige apostelen beschikken met andere woorden over een ongehoorde macht. Bij uitbreiding hiervan beschikken ook de priesters over deze macht. Ze wordt hen meegegeven bij hun wijding. Het priesterschap is inderdaad één der zeven sacramenten. Sint-Augustinus, die in 430 sterft, stelde echter vast dat die bovennatuurlijke begaafdheden reeds in zijn tijd enkel nog sporadisch te vinden waren. Blijkbaar werd dit terrein eeuwenlang al te zeer verwaarloosd.

4.7. Wie heeft mij aangeraakt?

Gaan we iets dieper in op één van die mirakels. Nemen we terug de tekst *Lucas 8:43-48* : “Nu was daar een vrouw, die twaalf jaar aan bloedvloeïing leed en heel haar vermogen aan geneesheren had uitgegeven, maar door niemand genezen kon worden. Zij trad achter Jezus aan en raakte de zoom van zijn

⁹⁵ M. Eliade, La poursuite de l’ absolu, in l’ Express (01.09.1979, pp. 64/ 70),

⁹⁶ M. Eliade, *Méhistophélès et l’ androgyne*, Paris, 1962

kleed aan. Onmiddellijk hield haar bloedvloeïng op. Jezus zei: “Wie heeft mij aangeraakt?” Allen ontkenden het en Petrus zei: “Meester, de menigte omringt u en dringt op u aan!” Maar Jezus zei: “Iemand heeft mij aangeraakt, want ik heb een kracht van mij weten (Grieks: egnon) uitgaan!”

Dan blijkt dat een vrouw die al jaren aan bloedvloeïng leed, achter zijn rug de zoom van zijn kleed had vastgehouden. Zij geloofde dat ook Jezus' kleed deelde in zijn bijzondere levenskracht, en dat zij, als ze zijn kleed kon aanraken, op haar beurt ook hierin zou delen. Dan, zo meende ze, zou ze van haar kwaal genezen worden. De evangelietekst vervolgt dat zij inderdaad genas. Jezus voegde er verder aan toe dat haar geloof haar had gered. *Lucas 6:19* vermeldt verder dat een hele menigte Jezus wilde aanraken omdat er een kracht van Hem uitging die velen genas.

Hieruit blijkt overduidelijk dat de Bijbelse religie onlosmakelijk verbonden is met dat mysterieuze begrip ‘levenskracht’, en dat sociologische of psychologische elementen veeleer ondergeschikt zijn. De evangelietekst zegt wel dat Jezus een kracht van zich voelde uitgaan, maar vermeldt niet dat de vrouw, bij het ontvangen van die kracht - het is juist haar geloof dat maakt dat zij die kan ontvangen - dit op haar beurt ook opmerkte. Dit zou b.v. gekund hebben indien zij bevestigde dat zij dan tintelingen voelde over heel haar lichaam, of dat zij een stroom van myriaden lichtende puntjes naar zich had ‘zien’ toestromen. Indien ze dat wel vermeld had, dan zou zij hiermee beaamd hebben dat zij een zekere ‘gevoeligheid’ bezat. Het ‘voelen’ en ‘zien’ van zulk een kracht veronderstelt een inlevende houding, een zekere ‘sensitiviteit’ of ‘helder aanvoelen’ en zulks in de paranormale, hier zelfs in bovennatuurlijke betekenis van het woord. Hiermee is eveneens duidelijk dat niet iedereen dit vermogen in die mate bezit. Ofschoon ieder mens, minstens op een minimale wijze ‘sensitief’ is, maar er, zeker in onze westerse cultuur, nauwelijks aandacht voor heeft en het ook niet ontwikkelt. De evangelietekst vermeldt enkel dat de vrouw geneest, maar zegt niets over de hiervoor vereiste energiestroom die van Jezus naar haar gaat.

Merken we nog op dat bij de genezing van de vrouw zowel haar geloof als de kracht van Jezus vereist zijn. Is er enkel geloof, maar nauwelijks of geen kracht, dan leidt dit niet tot genezing. Om het met de woorden van het evangelie te zeggen: “dan heeft in dit geval het zout zijn kracht verloren”. Is er enkel kracht, maar geen geloof, dan is er eigenlijk geen ‘zout’ meer. Dan wordt het richten van de kracht heel wat moeilijker, want wie niet gelooft, sluit zijn aura af zodat de kracht niet of veel moeilijker in de aura kan dringen. De energie verspreidt, ja verliest zich dan in de omgeving zonder een tastbaar

resultaat na te laten. Het was daarom dat Jezus in zijn eigen streek zo moeilijk mirakels kon verrichten, men geloofde niet in hem. Nog anders gezegd, men stelde zich - letterlijk - niet open voor zijn kracht.

4.8. Bijbelse mirakels van Jezus

Helderziendheid, het waarnemen is één aspect, maar de fijne stof sturen, echt magisch werken dus, dat is nog een stap verder. Ook daarvan getuigt de Bijbel. *Marcus 6:56* stelt het eveneens vast: “Waar Jezus ook heen ging, naar dorpen of steden, de mensen legden de zieken op de markt neer, en deze vroegen Hem om ten minste de zoom van zijn kleet te mogen aanraken. En wie Hem aanraakte, werd gered”. En verder lezen we in *Luk. 6:19* : “De hele menigte zocht Jezus aan te raken omdat er een kracht, een’ dunamis’, van hem uitging die allen genas”. Geven we hiervan een inventaris.”

“Het nieuwe testament verhaalt van 32 mirakels waarvan 15 lichamelijke genezingen. Het gaat om de meest diverse kwalen, de ‘eeuwige ellenden’ van de mensen : kreupelen die terug gaan, stommen die terug praten, doven die terug horen, iemand die genezen wordt van een verdorde hand. Verder zijn er duivel-uitdrijvingen en dodenopwekkingen. Lazarus wordt uit de dood gewekt, ook de zoon van de weduwe van Naim, en het dochtertje van Jairus, en natuurlijk is er ook Jezus’ eigen opstanding.”

“Ten slotte zijn er nog de wonderen met betrekking tot het beheersen van de natuur: de omvorming van water in wijn, de wonderbare visvangst, twee broodvermenigvuldigingen, het wandelen op het water en het stillen van de storm. In *Handelingen 19:11/12* lezen we: “God bewerkte, doorheen de handen van Paulus, opvallende wonderen. Zo zelfs dat het volstond de doeken en het linnen die zijn lichaam aangeraakt hadden, op de zieken te leggen. De ziekten trokken eruit en de boze geesten gingen weg.” Bij herhaling wordt een verband gesuggereerd tussen de fysische genezing en boze geesten die dan de zieke verlaten. Men kan de Bijbel nauwelijks lezen zonder aan al die krachtwerkingen voorbij te gaan. Men merkt ook dat Jezus van een heel ander standpunt uitgaat dan de medische wetenschap. Ook hier gaan we verder nog op in (4.14.). Hij heelt het fijnstoffelijk lichaam, bevrijdt het van onzure wezens. En dat heeft zijn weerslag op het biologisch lichaam: het wordt genezen. De medische wetenschap maakt zoveel mogelijk het biologische lichaam gezond. Maar het fijnstoffelijke lichaam blijft zo goed als onaangeroerd.

Religie, als ervaarbare krachtwerking opgevat, is de eigenlijke stichtende en in stand houdende levenskracht achter de zicht- en tastbare wereld. De

aandacht van de religieuze mens reikt verder dan het profane. Hij weet dat het heilige daar ver boven uit reikt. De gelovige neemt aan dat er zoiets als het heilige bestaat, en gaat na wat daaruit voortvloeit. Experimenten en steekproeven in het domein van het religieuze en het heilige bevestigen een aantal veronderstellingen en weerleggen andere. Doorheen heel wat steekproeven wordt religie, en meteen het heilige, een gegeven. Wat staan we ver van Freud die beweert dat God slechts een uitvinding, een projectie van de mens is die nood heeft aan een liefdevolle vader.”

4.9. Criteria om als mirakel erkend te worden.

Herinneren we aan de criteria die een genezing maken tot een mirakel. Alessandro de Franciscus, de controle-dokter van Lourdes had ze opgesomd. “De ziekte moet vooreerst vast staan. Het moet een ernstige ziekte zijn met een negatieve prognose. De genezing moet plaatsvinden zonder voorafgaande aanwijzing, het moet plots en onmiddellijk gebeuren. De genezing moet bovendien volledig en blijvend zijn. En tenslotte mag er ook geen verklaring voor zijn”. De wetenschapsfilosoof J.P. Van Bendegem zegt dat een mirakel een uitzonderlijke, niet herhaalbare gebeurtenis is die in strijd moet zijn met een wetenschappelijke theorie.

4.10. Mirakels als een magisch proces

Een aantal kenners beweert dat de mirakels van Jezus een magisch procesmatig karakter hebben. Zij illustreren dit o.m. met de genezing van de blindgeborene (*Joh. 9/1-14*). Hierbij doet Jezus welbepaalde magische, en dus kracht-geladen handelingen: tot zijn Vader bidden, op de aarde spuwen slijk maken, dit op de ogen van de blinde uitwrijven, de blinde de opdracht geven zijn ogen te wassen bij de Siloévijver. Merken we hierbij op dat speeksel, net zoals alle lichaamssappen, de levenskracht van de eigenaar bij uitstek bevat.

Ook *Marcus 7; 33* verhaalt dat Jezus met zijn speeksel de tong aanraakte van een man die stom was, waardoor deze onmiddellijk daarna terug kon spreken. In *2 Kon. 4:8/37vv.* bracht de profeet Eliseüs (Elisa) het overleden kind terug tot leven. “Hij bad tot Jahweh, legde zich languit op het dode kind, oog op oog, mond op mond, handen op handen Zo bleef hij over hem heen gekromd totdat het vlees van de jongen warm werd. Daarna liep Eliseüs over en weer in de woning. Hij kromde zich opnieuw over de knaap, tot zeven keer toe. De ziel van het kind kwam terug, de jongen herleefde.” Het mag duidelijk zijn dat doorheen deze handelingen telkens levenskracht overgaat van genezer naar slachtoffer.

Joh. 11:1/43) meldt dat Lazarus door Jezus uit de dood wordt gewekt. J. Marques Rivière, *Tantrik Yoga, Hindu and Tibetan*⁹⁷ heeft het over magische tantrapraktijken en schrijft: “The resurrection of a dead man is quite a natural thing in China”, “de verrijzenis van een dode is in China een eerder gewone zaak”. Hij herhaalt zulk een magische daad eveneens in zijn boek *à l’Ombre des monastères Thibétains*⁹⁸, waar hij schrijft: “Ik zag ooit mijn lama Ramot’ché een dode opwekken”.

Lezen we in *Marcus 8/22-25*⁹⁹ over de genezing van de man die blind geboren was. Ook daar is de experimentele structuur der genezing duidelijk weergegeven. We citeren. “Ze kwamen in Betsaïda. Ze brachten een blinde bij Jezus en vroegen hem om die aan te raken. Hij nam de blinde bij de hand en bracht hem buiten het dorp. Hij spuwde op zijn ogen, legde hem de handen op en vroeg hem : “Ziet u al iets?” Hij keek op en zei : “Ik zie mensen, ja, als bomen zie ik ze lopen”. Daarna legde Jezus nog eens de handen op zijn ogen. Toen sperde hij zijn ogen open, werd beter en kon alles scherp zien. Jezus stuurde hem naar huis met de woorden : “Ga niet in het dorp”. Letten we op de tekst : “ik zie ze lopen”, en “Jezus legde nog eens de handen op”, en “hij werd beter”. Hier blijkt prachtig het proceskarakter, de faseologie in de overgang van de fijnstoffelijke heiliging.

Kijken we eveneens naar de verwoording van deze tekst in de gezaghebbende *Bible de Jérusalem*¹⁰⁰. (24) “j’aperçois les gens, c’est comme si c’était des arbres que je les vois marcher” (25) Après cela, il mit de nouveau ses mains sur les yeux de l’aveugle, et celui-ci vit clair et fut rétabli, et il voyait tout nettement, de loin. We beklemtonen volgende termen : “je les vois marcher”, “il mit de nouveau ses mains”, “l’aveugle fut rétabli”. We hebben uit de beschrijving en de woordkeuze helemaal niet de indruk dat deze genezingen “plots en onmiddellijk gebeuren”, zoals Alessandro de Franciscus ons voorhoudt (4.9.). Wel lijkt het dat er zich een proces afspeelt waarbij fijnstoffelijke energie wordt doorgegeven en dit gedurende een zekere tijdspanne. Toegegeven, een korte tijd, maar Jezus was ook een uitzonderlijke en unieke figuur, boordevol levenskracht. Hem gewoon al aanraken of in zijn aanwezigheid verblijven, leidt op zich al tot een overdracht van levenskracht. Dit gaat van diegene die het meest ‘geladen’ is, Jezus, naar wie minder geladen is.

⁹⁷ Rivière J.M., *Tantrik Yoga, Hindu and Tibetan*, Wellingborough, Aquarian Press, 1973, 89.

⁹⁸ Rivière J.M., *A l’ombre des monastères Thibétains*, Paris, Attinger, 1930, 96, 205.

⁹⁹ Willibrordvertaling, geheel herziene uitgave, 1995).

¹⁰⁰ La Bible de Jérusalem, Les éditions du cerf, Paris, 1978.

Jezus gebruikt zijn speeksel. Zoals gezegd weet elke magiër dat lichaamsvloeistoffen met levenskracht geladen zijn. Dat geldt in een bijzonder overdadige wijze bij Jezus. Hij maakt, met zijn speeksel en met aarde, slijk en spreidt het op de ogen van de blinde. Ieder magiër weet dat 'de aarde' heel wat kwaad kan incasseren. Jezus zegt bij een aantal andere genezingen dat ze zich moeten gaan wassen in de vijver. De reinigende functie van water is bij alle magiërs overbekend. Maar dit alles is evenmin een "plots en onmiddellijk gebeuren". Hetzelfde geldt voor de genezingen door een aantal profeten. Zo legde de profeet Eliseüs (2 Kon. 4:8/37vv.) zich tot zeven maal toe op het dode kind, waarna het herleefde. "Zeven maal", dat is niet 'plots en onmiddellijk'.. Leidt dit alles dan niet tot de hoogst merkwaardige conclusie dat de mirakels van Jezus en van een aantal profeten... niet door Alessandro de Franciscus, de controle-dokter van Lourdes (4.8), en dus ook niet door Rome zouden erkend worden? Heel wat handopleggingen, genezingen en exorcismen hebben ook heden eveneens een procesmatig karakter. Ze zijn over een zekere tijd gespreid. Dat zullen we verder nog illustreren.

4.11. Enkele merkwaardige genezingen

E.M. Monahan, *The Miracle of Metaphysical Healing*¹⁰¹ vertelt over zichzelf. Bij een ongeluk liep zij een hoofdkwetsuur op. Zij werd blind en had vanaf dan ook epileptische aanvallen. Vier jaar later, na een nieuw ongeval was haar rechterarm verlamd. Blindheid, aanvallen en epilepsie bleken niet te genezen.

De term 'metafysisch' staat bij Monahan voor 'alternatief'. Na vijf jaar met de kop tegen de muur gelopen te hebben staat haar besluit vast: "Ik word weerom "a completely independent individual". Zij vervolgt : "Reeds vanaf mijn kinderjaren hoor ik verhalen van mensen die gered werden door miraculeuze genezingen, daar waar artsen geen hoop meer hadden. Zij zet zich daarop aan het werk en vraagt aan twee bevriende personen of zij haar willen helpen bij het ontwikkelen van doeltreffende technieken. Tien dagen later toonden zich reeds de resultaten van het genezingsproces: na elkaar verdwenen blindheid, epilepsie, en de verlamming. Zij besluit: "Ik had meteen zoveel redenen om dankbaar te zijn en ik had eveneens een massa dingen om over na te denken. Ik had wat ik 'metafysische genezing' noem, ontdekt en mijn besluit stond vast: ik zou die geheimen ter beschikking stellen van iedere man, vrouw en kind op deze planeet". Zij verwierf daarna een diploma van psychologie en sociologie aan universiteit in Tennessee. Zij zet haar wil door en haalt het op de onmacht van zowel de geneeskunde als van die denkrichting die met haar positief en helend denken geen rekening houdt.

¹⁰¹ E.M. Monahan, *The Miracle of Metaphysical Healing*, West Nyack (New York), 1978-2.

Lezen we C. Hirshberg e.a. : *Guérisons remarquables*¹⁰². De auteur steunt zich op een zekere Shapiro; Deze begint met te herinneren aan de H. Peregrinus, de beschermheilige tegen kanker, die zelf aan deze ziekte leed en ervan genas. Daarop heeft hij het over de beroemde genezing van Zuster Gertrudis. Die in 1934 gehospitaliseerd was in New Orleans. De laatste maanden was zij snel achteruit gegaan en leed enorm. Dokter J. Nix, onderzocht haar. Zijn diagnose : pancreaskanker. De zusters van de Congregatie der liefde richtten hun gebeden tot Moeder Seton, de stichtster. Zij vroegen “het leven van Zr. Gertrudis te sparen opdat deze God verder zou dienen”. Zuster Gertrudis begon zich beter te voelen, herstelde geleidelijk, verliet de kliniek in 1935 en hervatte twee maanden later haar werk. Zij stierf schielijk in 1942. De autopsie toonde aan dat de doodsoorzaak een massieve longembolie was. Van haar pancreaskanker was geen spoor meer. Werd haar genezing veroorzaakt door de gebeden, door haar eigen positief denken? Door de twee samen? Of zijn er nog andere factoren geweest?

Ann O'Neill werd op vierjarige leeftijd gehospitaliseerd wegens een hevige lymfeleukemie. Toen was de ziekte totaal ongeneesbaar. Heden (1995) zowat 73%. Op een dag wikkelden haar ouders hun kind in een deken en trokken ermee naar het graf van Moeder Seton waar kloostervrouwen aan het bidden waren. Enkele dagen later was er van kanker geen spoor meer. Het Vaticaan onderzocht deze merkwaardige genezing en bevestigde er het miraculeuze karakter van. Moeder Seton werd, als eerste Amerikaanse vrouw, heilig verklaard.

Als mogelijke verklaringen voor de genezing van Ann O'Neill wordt vermeld wat volgt. Haar moeder heeft er nooit aan getwijfeld dat haar dochter zou genezen. Wat men nu, in New-Age, positief denken heet, 'positief' in de betekenis van “zich een afloop gunstig voorstellen”. Of nog : toen Ann doodziek was, kreeg zij windpokken en een zware longontsteking. Artsen vragen zich af of juist die ziekten Anns immuun stelsel' geprikkeld hebben zo dat een mysterieuze, genezende energie kon loskomen. Daartegen pleit dan weer dat zulk type van herstel nooit blijft duren. Hoe dan ook: Ann is nu (1995) kapster en moeder, ja, grootmoeder op haar zesenvestigste. Meerdere malen woont zij de mis bij. Zij beweert dat zij zich tijdens de dienst geëlektriseerd voelt en schrijft dit toe aan “de H. Geest”. Dat laatste lijkt erop te wijzen dat zij 'sensitief' is. Anderen zouden hier wellicht spreken van ‘tintelingen’.

¹⁰² C. Hirshberg/M. Barasch, *Guérisons remarquables*, Paris,1998, (// Remarkable Recovery, New York, 1995, Shapiro, in: *Eye, Ear, Nose, Throat*, 1967: oct.

4.12. O.L. Vrouw van Vlaanderen, Kortrijk

Een paranormaal genezer vertelt. Op zekere dag krijg ik mijn kleermaker op bezoek. Dat was nog toen de priesters in die lange priesterkleden liepen. Toevallig zegt hij me dat zijn vrouw al vijftien jaar ischias, 'cyatic' heeft. En ik wist door mijn contacten dat hij een gelovig man was, geen naïef man, maar een gelovig man. Ik zeg: "kijk, weet je wat, je kent O.L. Vrouw van Vlaanderen in Kortrijk". "Ah ja", zegt hij, "dat is een annex van de Jezuïetenkerk in het centrum van Kortrijk". Dat beeld van O.L. Vrouw van Vlaanderen staat er al sedert de jaren 1200 en die plaats is voor vele mensen nog een echt heiligdom. Een Vlaamse gravin is toen de paus in Rome gaan bezoeken en die heeft haar een klein O.L. Vrouwenbeeldje meegegeven. De gravin heeft dat in een zijkapel van de Jezuïetenkerk laten plaatsen. Om een goede verloofde te vinden gingen jonge mensen vroeger op bedevaart naar O.L. Vrouw van Vlaanderen. En als het dat is, als er een heiligdom is waar de mensen in vroeger eeuwen voor huwelijksaangelegenheden naar toe gingen, dan mag je gerust zijn, daar hangen krachten, zeer sterke krachten. Nu, mijn kleermaker kende als een goede West-Vlaming dat heiligdom. Ik zeg hem : "kijk, vertel aan uw vrouw niets, volstrekt niets, want anders begin je suggestief te werken". "Ja", zegt hij, "maar je moet geen schrik hebben, ze gelooft toch in niets meer. Ze heeft al vijftien jaar ischias. Ik moet 's morgens eerst opstaan om koffie te zetten want ze heeft twintig minuten nodig om uit haar bed te geraken".

Ik antwoord hem : "ga in de voormiddag naar Kortrijk, naar de Jezuïetenkerk in de zijkapel, dan zoek je in dat heiligdom naar een stoel, neem rustig je tijd, en als een stoel u aantrekt, zet u daarop. Kijk naar dat beeld, bidt hoogstens 'Onze Vader', niet het hele gebed maar juist 'Vader' of 'Hemelse Vader', en plots ga je als het ware een schokje in uw lichaam voelen. Ga dan buiten, en ga zo snel mogelijk een restauratiebedrijf binnen. Ga een warme drank drinken, melk, koffie, het is mij om het even wat, maar het moet warme drank zijn. Weet mij nadien het resultaat te vertellen. Waarom dit alles? Uit dat beeld, als je dat in geloof doet, komt een groene energie die geneest, en die zet zich vast in de bedevaarder, in mijn kleermaker, in en daar rond, en dat vormt een dikke wolk".

"Vandaar dat een aantal Oudgriekse denkers als Thales en anderen ons zegt dat die ijle, fijne stof luchtachtig is. Zij steunen zich op een soort waarneming, niet op hersenspinsels alstublieft. Die mensen wisten waarover ze het hadden. Ik zeg : als jij nu het heiligdom buitengaat, en je blijft dan voor een winkel haperen enzovoort, die energetische wolk gaat in het uitstalraam trekken en in de mensen die voorbijgaan en in de bomen die er staan. En jij

gaat dan tevergeefs dat heiligdom bezocht hebben. Maar ga zo snel mogelijk naar een restauratiebedrijf warme drank drinken. Want in die warme drank trekt die hele wolk, en dan heb je ze in jezelf want je gaat ze nodig hebben als je thuiskomt.”

‘s Anderendaags, want je bent natuurlijk nieuwsgierig hoe dat afgelopen is, zet hij weerom de koffie, zoals altijd. En zijn vrouw komt binnen. “Dat is curieus zegt zij”, ik heb geen pijn meer. Ze kon het niet geloven. Dan heeft hij alles verteld. Nu wilde ze mij onmiddellijk contacteren en ze belde me op. Ik zeg : “neen mevrouw, minstens twee jaar lang bel of kom je niet. Want ik heb het ergste van uw kwaal in mij getrokken”. Het is daarmee dat in al die Oudgriekse heiligdommen een soort van speciale man of vrouw, een tussenpersoon, aanwezig is die dat kan verwerken.”

Opmerking: bedoeld zijn de heiligdommen van o.m. Olympia, Delphi en Eleusis in Griekenland, waar ook paranormale genezingen plaatsvonden en waar priesters of priesteressen de ziekte van de patiënt konden overnemen en verwerken. Een getuigenrest hiervan vinden we b.v. nog bij genezers die zieken de handen opleggen of bij zogenoemde ‘magnetiseurs’ (4.3.) die met welbepaalde strijkbewegingen helende energieën kunnen doorgeven aan zieke mensen en de slechte energieën met hun handen opvangen. Regelmatig zie je ze dan even pauzeren en hun handen ‘afkloppen’, zoals je druppels water van je handen ‘afslaat’. Dat doen ze om zichzelf te reinigen. Een andere manier om zich van die negatieve energieën te ontdoen bestaat er in om hun handen telkens even onder stromend water te houden. De negatieve energie stroomt dan via het water mee naar ‘moeder aarde’, die dat ‘kwaad’ kan verwerken. Geven we na deze korte toelichting terug het woord aan onze genezer.

Ik zeg : “ik moet dat kwaad verwerken, want als je te vlug bij mij komt, dan ga je het weer hebben. En misschien nog erger. En na twee jaar en een half ben ik daar op een avond geïnviteerd. Ik ben daar als een koning ontvangen want dat vrouwtje had sedertdien geen enkele pijn meer gehad en ze was mij oneindig dankbaar. Maar ze begreep niet waarom dat twee jaar moest duren vooraleer ze mij terug mocht contacteren. Die reden is niet ver te zoeken. Wie mensen zo geneest, die neemt de gehele verantwoordelijkheid op zich en die trekt die zieke fijne stof en die zieke energie van die kwaal in zich. Hij is dan omgeven van zwarte vlekken, voor wie dat kan zien, en hij moet dat dan verwerken. Sommige mensen noemen dat een mirakel, ja en neen, dat is miraculeus voor de mensen die die wereld niet kennen, maar voor iemand die daar in thuis is, is dat een kwestie van het beheersen van die fijnstoffelijke processen. Ik heb ischias gehad gedurende drie maanden in de erge graad, en

ik kan het je verzekeren, je gaat niet dood en je bent niet ziek maar het doet enorm pijn. In die erge fase is het verschrikkelijk, het zweet druipt u af.”

Opmerking. Voegen we aan deze getuigenis nog het volgende toe. Het O.L. vrouwenbeeldje stond sedert eeuwen in de kapel waar vrome bedevaarders voortdurend kwamen bidden. Het stelt de maagd Maria voor. Dus deelt het in haar energie, het gekende ‘similia similibus’; het gelijke trekt het gelijke aan. Het beeldje was een gift van de paus. De paus, als plaatsvervanger van Petrus, en zetelend op de ‘Heilige stoel’, heeft principieel ook een goede energetische uitstraling. Hiermee is niet gezegd dat elke individuele paus goed uitstraalt. De geschiedenis kent uitzonderingen. Maar in regel laadt het beeldje door de gebeden van de bedevaarders zich eeuwenlang met fijnstoffelijke energie ook op en straalt het steeds beter uit. De bescheiden genezer verzwijgt het hier, maar zijn drie maanden durende pijn was juist het gevolg van het overnemen van de kwaal van die vrouw.

En nog dit: Omwille van angst voor diefstallen, heeft men recent het originele beeldje van O.L. Vrouw veilig opgeborgen en vervangen door een kopie. Deze kopie heeft uiteraard niet de krachtige uitstraling van het origineel, zodat ze voor dergelijke magische doeleinden niet meer geschikt is. Vermoedelijk is de jezuïetengemeenschap van Kortrijk niet op de hoogte van de magische kracht van het beeldje zoals het hier werd beschreven en is hun religie-opvatting mogelijk niet van het dynamische type. Wie zich verder en degelijk informeert, verneemt dat zulke genezers ook heden nog te vinden zijn. Uiteraard niet via officiële kanalen. Maar wie zijn oor te luisteren legt en uiterst discreet blijft, vindt ze nog wel. Sporadisch.

4.13. Ik zie dat jij aan diabetes lijdt.

Vermelden we ook deze merkwaardige genezing. De spreker had zojuist zijn wekelijkse voordracht beëindigd. Thema : Het Hylisch pluralisme (3.6.). Samen met Maria, een kennis van me, bleef ik nog wat napraten. Plots zagen we dat de spreker tot bij ons was gekomen. Een beetje verward knikten we goedendag. Hij knikte terug en keek vervolgens naar de lange zwarte broek van Maria. “Jij hebt diabetes”, zei hij zacht. “Hoe in hemelsnaam weet hij dat?” vroeg ik me af. “Ik kan je helpen”, vervolgde hij. Maria en ik keken naar elkaar. We konden een glimlach nauwelijks onderdrukken. Hij bleef Maria aankijken en zei: “Kijk, ik wil je helpen en jij lacht met me”. Dan pas begrepen we dat hij het meende. Wat verveeld verontschuldigen we ons. “Ik heb inderdaad diabetes” gaf ze toe, “en daarom draag ik nooit een rok”.

“Mag ik je benen zien?” vroeg hij. Maria keek even rond. We waren de enigen in het zaaltje. Traag trok ze de beide broekspijpen op, tot net onder haar knieën. Haar benen vertoonden een aantal bloederige wonden, bedekt met een dun velletje. Ik wist het niet, maar het blijkt eigen te zijn aan diabetische wonden. Onderhuids zijn die niet genezen. “Luister”, zei de man “je gaat nu denken dat die kwaal veroorzaakt wordt door ‘een entiteit’, een wezen, heel diep in je. En je gaat je heel intens inspannen om die aan mij door te geven”. Hij trok vervolgens zijn hemd en zijn onderhemd los en draaide een stoel zo dat hij met zijn handen op het zitvlak ervan kon steunen. Hij zette de beide handpalmen erop en stond zo, gebogen, de voeten op de grond, de beide handen plat op de stoel. Dan zei hij tot Maria dat ze haar beide handpalmen op zijn blote rug moest zetten. Ze aarzelde. Hij drong aan. Ze voldeed aan zijn verzoek. Wat een ongewone situatie : een klein zaaltje met nog drie mensen: ikzelf, een man die wat gebogen en met ontblote rug op een stoel steunt, en Maria die de beide handpalmen stevig op zijn rug drukte.

De man vervolgde met een wat gebiedende stem. “Denk nu heel intens dat datgene wat je kwaal veroorzaakt doorheen je armen naar je handen vloeit, en dan tot in mijn rug”. Maria deed eerst aarzelend, dan meer geconcentreerd wat haar gevraagd werd. Alsof de man het samen met haar voelde, bevestigde hij dat ze het goed deed. “Ja, je bent op goede weg, nog even volhouden”. Even later klonk er een beslist “ja, zo is het goed”, en dan, als bij een reflexbeweging sprong hij onwillekeurig zo’n twintig centimeter omhoog. Zijn handen bleven nog even op de stoel gedrukt. Wellicht om te voorkomen dat hij niet zou vallen. Hij kwam recht. Maria trok haar handen van zijn rug. Hij schikte zijn hemd en onderhemd. “Dat heb je goed gedaan” besloot hij. “Volgende week wil ik je hier terug zien”. Wat verbaasd namen we afscheid, niet goed wetend wat van dit alles te denken.

Een week later. Ik zag Maria enkele rijen voor me zitten. Ik was iets te laat binnen gekomen en had geen kans meer gezien om haar te groeten. Na de voordracht deed ik dat wel. De zaal liep leeg. De man kwam naar ons toe, glimlachte even en wees naar haar benen . “Klaar?” vroeg hij. Maria trok de beide broekspijpen omhoog tot net onder haar knieën. En kijk, de wonden waren er nog, maar tot mijn grote verbazing waren zij verschrompeld tot ongeveer één derde van wat ze de week ervoor waren. Ik kon mijn ogen nauwelijks geloven. “Ik ben je een heel groot woord van dank verschuldigd” zei Maria zachtjes. “Ik ben slechts een tussenfiguur” klonk het bescheiden antwoord. Hij wees met de wijsvinger omhoog en vervolgde: “het is Onze Lieve Heer die daarvoor zorgt.” Hij wachtte even en vervolgde : “Maar zeg hierover niets aan je dokter. Als hij je hierover vragen stelt dan zeg je hem gewoon dat

het komt door zijn medicijnen en zijn goede zorgen”. Tot zover deze anonieme getuigenis.

4.14. De genezingen van Jezus : een ander standpunt.

Niet de gewone mensen, maar in de eerste plaats zij die bezeten waren, herkenden de goddelijke roeping van Jezus. Of, zeggen we het nauwkeuriger : niet de bezetenen zelf, maar de geesten die deze mensen beheersten, bedienden zich van de stem der bezetenen om uit te roepen wat zij, de geesten, ervoeren bij hun ontmoeting met Jezus. Citeren we de Bijbel :

Mattheüs 8: 29, De bezetenen vragen aan Jezus : “Wat wilt U, zoon van God? Bent u ons voortijdig komen kwellen?”

Marcus 3: 11, Zelfs de onreine geesten wierpen zich voor Jezus neer en krijsten : “U bent de zoon van God.”

Marcus 5: 6, Genezing van een bezetene : Toen de bezetene Jezus in de verte zag, rende hij op hem af, viel voor hem op zijn knieën en hilde met luide stem : “Wat wilt u van mij, Jezus, zoon van de allerhoogste God?”

Lucas, 4: 41, Bij veel mensen gingen ook de demonen weg. Zij krijsten : “U bent de zoon van God”. Hij bestrafte hen en stond hun niet toe te spreken, omdat ze wisten dat hij de Messias was.

En tenslotte nog *Lucas 8: 28*, “Wat wilt u van mij, Jezus, zoon van de allerhoogste?” De geesten, die zelf geen fysisch lichaam hebben, zijn blijkbaar minder gebonden aan de beperkingen van tijd en ruimte en zien gemakkelijker de dingen van de andere zijde van de werkelijkheid. Hier b.v. de indrukwekkende en helder lichtende aura van Jezus. De mens die b.v. in uitgetreden toestand is, overstijgt ook, minstens ten dele, deze beperkingen en ervaart vanuit het niveau waarin hij of zij zich bevindt, de wereld rondom hem of haar ook helderziend.

Letten we ook nog op wat volgt.

Mattheüs 9: 1-2, Genezing van de verlamde : “Wees maar gerust vriend, uw zonden worden u vergeven.”

Marcus 2: 3-5, Genezing van de lamme : Bij het zien van hun vertrouwen zei Jezus tegen de lamme : “Vriend, uw zonden zijn u vergeven.”

Lucas 5: 20, Genezing van de lamme. Jezus zei hem : “Uw zonden zijn u vergeven”.

Lucas 7: 48, Tegen haar zei Jezus : “Uw zonden zijn u vergeven.”

“Ga in vrede, uw zonden zijn u vergeven”, zo horen we Jezus bij herhaling zeggen. Blijkbaar gaan zijn wonderen samen met zijn onderricht. Waar zij er niet meer zijn, daar begint gewoon zijn rijk niet meer en wordt hij in zijn werken verkeerd begrepen. Wanneer Christus in een zieke mens de boze geest

aanspreekt, dan gaat hij van een ander standpunt uit dan dat van een arts of een psychiater. Hij wijst op wat achter het natuurlijk constateerbare schuilgaat. Hij herkent doorheen de lichamelijke en psychische kwelling, of zoals Paulus het zegt, doorheen de wildheid van 'de elementen van de wereld' Gods afwezigheid. Daarvan maakt het boze gebruik om zijn greep op de mens te versterken.

We kunnen met Renan (2.2.) en zijn denkgenoten, 'dit ander standpunt van Jezus' gewoon ontkennen en zeggen dat mirakels niet bestaan. Want wellicht hebben we er ook geen directe ervaring van. Maar dat betekent dat we alle getuigenissen die tot hiertoe in de vele steekproeven reeds werden vermeld, gewoon ontkennen. Hoe realistisch en hoe eerlijk is zoiets?

Vragen we ons liever af of er zoiets als 'een ander standpunt' mogelijk is en hoe dat in zijn werk kan gaan. Denken we hierbij b.v. aan een zekere occulte traditie die ook een heel ander standpunt innam dan een strikt wetenschappelijk, en dit ander standpunt ook heden, maar in alle stilte, nog inneemt.

Verdiepen we ons in E. Haich, *Inwijding*¹⁰³. Ze schrijft over de occulte oorzaak van ziekten wat volgt. "De ingewijden in de Veda-filosofie wisten ook dat myriaden onzichtbare kleine schepselen, wij noemen ze tegenwoordig bacteriën, oorzaak zijn van ziekten. Maar ze wisten ook, dat de bacteriën cellen zijn van het onzichtbare lichaam van een demonische geest. Het Westen, met uitzondering van enkele ingewijden, zoals Paracelsus¹⁰⁴, heeft er eenvoudig nooit onderzoek naar gedaan. De boze geest neemt dan één of meer mensen in bezit. Hij dringt met zijn (opm. : fijnstoffelijk) lichaam in de mens, en als deze mens eenzelfde trillingsfrequentie heeft als de geest, dan wordt de mens ziek. Er zijn echter altijd mensen, die niet aanslaan op trillingen van de demon, en die worden niet ziek. Die zijn, zoals het westen ze noemt, immuun."

"In de heilige geschriften der Indiërs staan al deze boze ziektegeesten beschreven. En ook hoe ze eruit zien. Men heeft er gekleurde afbeeldingen van. Het zijn schrikwekkende gestalten. Elk van hen heeft een karakteristiek uiterlijk en een karakteristieke kleur. Zo is de demon van de pest een zwart monster. De pest wordt ook de 'zwarte dood' genoemd. De geest van de 'gele koorts' is een gele demon. De geest van lepra heeft de kop als van een leeuw. Het is bekend dat men melaatsen op een afstand al herkent aan de

¹⁰³ Haich E., *Inwijding*, Deventer, Ankh Hermes, 1978 (// *Einweihung*, Thielle, Fankhauser, 1960), 138.

¹⁰⁴ De naam 'Paracelsus' is het pseudoniem van Theophrastus von Hohenheim 1493/1541), een alchemist, mantisch ziener en paranormaal genezer.

leeuwachtige uitdrukking op hun gezicht. Door het gezicht van de lepralijder heen ziet men het leeuwengezicht van de geest. De lepralijder is eigenlijk bezeten door deze geest. Longontsteking wordt door een rode, reusachtige grote demon veroorzaakt. Hij ziet er uit alsof hij uit vuur en vlammen gevlochten is. En ga zo maar door. Elke ziekte komt voort uit bezetenheid door allerlei demonen. Natuurlijk zien de zieken deze demonen heel vaak op het moment dat ze in bezit genomen worden. Dikwijls ook daarna, tijdens hun ziekte, als ze met de demon strijden. Als ze daarover spreken dan zegt men nogal gemakkelijk dat ze in hun koorts ijlen (3.3.2., de kleine Richard). Het komt niet in hen op deze beelden als het werkelijke uitzicht van de demonen te beschouwen.” De magnetiseur O Wirth,¹⁰⁵ bevestigt dat ‘de ouderen’ de ziekte eveneens zagen als het binnendringen van een vijandig wezen.

E.R. Huc¹⁰⁶ en Gabet (3.7.9.), die tot de religieuze orde der Lazaristen behoorden en die in het begin van de 19de eeuw doordrongen tot in Tibet, vermelden in hun reisbeschrijvingen eveneens dat de Tataren de ziekte toeschrijven aan de invloed van boze geesten. Ook de Babylonische artsen bestreden de ene demon met de andere. Zij dwongen de goden de zieke te genezen door hem van zijn onzichtbare vijand te bevrijden.

Mevrouw, David-Neel, de Française die zich een monnik visualiseerde (3.2.2.) bevestigt in haar boek *Een vrouw trekt door Tibet*¹⁰⁷, dat de Tibetanen geloven dat alle ziekten veroorzaakt worden door kwade geesten, door boosaardige demonen of door natuurgeesten die men woedend heeft gemaakt. Ze schrijft : “Tibetanen zien ziekte niet als een gevolg van natuurlijke oorzaken; het is het werk van onzichtbare wezens uit de andere wereld. Die worden eerder gedreven door honger dan door boosaardigheid en zwerven rond als een jager op zoek naar zijn prooi. Ze doen dit om zich meester te maken van de levensadem van mensen, waarmee ze zich kunnen voeden. Zo simpel samengevat lijkt dit volksgeloof alleen maar bizar. Maar als je de theorieën bestudeert waarvan het bijgeloof alleen maar een verwrongen aftreksel is, kom je in aanraking met bepaalde traditionele leringen in centraal Azië die alleszins de moeite waard zijn.” Tot zover mevrouw Neel.

Het geloof aan het kwaad en dus ook aan de praktijk van het exorciseren, bekijkt men nogal gemakkelijk, en ten onrechte, vanuit een louter exact wetenschappelijk standpunt. Het bestaan van de duivel en van de hele buitennatuur wordt dan veeleer ontkend, en bezetenheid wordt wel eens meer

¹⁰⁵ Wirth O., Genezing door oplegging der handen, Amsterdam,, Gnosis, 1924, 4.

¹⁰⁶ E.R. Huc, Souvenirs d'un voyage dans la Tartarie, le Thibet et la Chine pendant les années 1844,1845 et 1846.

¹⁰⁷ A.D. Neel, een vrouw trekt door tibet, Sirius en Siderius, 1968, p. 166.

gezien als een exclusief psychologisch of psychiatrisch probleem. “Het geloof in demonen en bezetenheid zijn overblijfselen uit een donker verleden waarmee de wetenschap al lang heeft afgerekend¹⁰⁸”, zo lezen we in een gezaghebbend wetenschappelijk tijdschrift. Wetenschap, zoals elders (2.3.) al werd toegelicht, beperkt zich tot dat deel van de werkelijkheid dat aan haar vooropstellingen beantwoordt. Maar die zijn in hoofdzaak materieel. Wie de werkelijkheid tot dit materiële beperkt, vindt uiteraard niets dat dit materiële overstijgt. Overschrijdt de wetenschap haar methodische grenzen dan wordt zij een ideologie, een ‘methode’ die zich de enig geldige waant. Dat werd al toegelicht (2.3.).

Anderzijds kan ook een religie haar grenzen overschrijden, of zeggen we liever zo : ze kan haar inhoud en haar omvang verarmen. Dat doet zij wanneer zij zich ‘enkel’ - letten we op dit exclusieve woordje - op een wetenschappelijke en dus profane wijze wil verantwoorden. Dan verwordt zij tot wat folklore, psychologie en sociologie, maar dan getuigt zij niet langer van een heilige werkelijkheid.

4.15. Een seculariserende richting?

Dion Fortune zegt in haar boek *Psychische zelfverdediging*¹⁰⁹, dat de gemiddelde geestelijke niet erg bedreven is in de techniek van het occultisme, en dat hij daarom weinig of niets begrijpt van zijn religieuze verrichtingen. Het blijft voor haar een open vraag welke invloeden de priester naar het altaar brengt en welke krachten hij nadien verspreidt. Zij verwoordt hiermee toch een ernstige kritiek op de eerder seculariserende richting die de kerk in de loop van haar eeuwenlange geschiedenis is ingegaan. Als gevolg hiervan kan men zich ook heel wat vragen stellen naar de opleiding en het werk van vele geestelijken. Wijzen we er ook op dat onze westerse cultuur in de 18de eeuw doorheen ‘de verlichting’ is gegaan, een cultuurstroming die eerder vijandig stond tegenover al het paranormale en het religieuze en wiens invloed nog steeds nawerkt, vooral dan via de exacte wetenschappen. We komen er nog op terug.

5. Nathalie : Als God bestaat, waarom maakt hij mij dan ziek?

5.1. Een onjuiste godloochening

Als foute vorm van redeneren kan ook de Godloochening van de Griekse denker Epicurus (-341/-270) vermeld worden. Hij was atheïst en stelde in zijn filosofie het fijnzinnige genieten centraal.

¹⁰⁸ Scientific American, november 2006, p.116.

¹⁰⁹ Fortune D., *Psychische zelfverdediging, een studie in occulte pathologie en criminaliteit*, Amsterdam, Gnosis, 1937, 102

Men hoort het wel eens meer: de overdaad aan ellende in de wereld getuigt van Gods afwezigheid in de schepping. Hoe kan een God van wie men beweert dat Hij almachtig en goed is, zoveel kwaad toelaten? Sommigen besluiten dan maar ineens dat God dan niet kan bestaan. Zonder hier streng logisch op in te ingaan. Laten we dat hieronder dus wel doen. En we doen dat aan de hand van het boek “*Over God*” van Prof. dr. Etienne Vermeersch (1934/2019). Hij was een Belgisch filosoof, leraar en vicerector aan de Universiteit Gent. Waarom ik het boek kocht, weet ik niet zo goed, maar toen ik de boekenbeurs in Antwerpen verliet, had ik het, de derde druk reeds in één maand, in mijn boekentas zitten. Misschien wilde ik me gewoon inleven in zijn denkwereld. Het is altijd goed de argumenten van iemand met een andere visie in overweging te nemen, zo troostte ik mezelf.

Thuis gekomen bekeek ik het boek en las al onmiddellijk op de binnenkant van de kaft: “Christenen geloven dat God almachtig en liefdadig is. Toch is er lijden en kwaad in de wereld. De god van het christendom is dus almachtig noch oneindig goed”. Dit laatste is toch wel een verregaande conclusie, en zulks vanuit twee relatief eenvoudige premissen. Dat wil ik ook kunnen. Even uitproberen dus, en dit met een gelijkaardige redenering: “Heel wat mensen geloven dat een lamp licht en warmte geeft. Toch is er duisternis en koude. Dus geeft een lamp geen licht noch warmte.”

Mijn redenering is wel analoog opgebouwd, maar ze houdt helemaal geen steek. Waarom is de mijne duidelijk fout, en zou die van Vermeersch wel geldig zijn? Of zou het kunnen dat ook de zijne niet van enige oppervlakkigheid vrij te pleiten is? Zou het zelfs om een drogreden kunnen gaan? Op p. 35 van zijn boek gaat hij er verder op in, en dit met een redenering die, zo lees ik, reeds eeuwen in de westerse traditie gekend is. Ze luidt als volgt :

(a) Een god die oneindig goed is, zal (enkel) een wereld willen scheppen waarin geen kwaad en geen lijden voorkomt.

(b) Een god die oneindig almachtig en wijs is, kan (enkel) een wereld scheppen waarin geen kwaad en geen lijden voorkomt.

(c) Als de god van het christendom almachtig en oneindig goed en wijs is, zal in de wereld geen lijden en kwaad voorkomen.

(d) Welnu, er is zonder twijfel kwaad in deze wereld.

Dus kan God niet bestaan.

Tot zover de redenering van Vermeersch.

Ter verduidelijking hebben wijzelf in beide voorzinnen a en b hierboven de term ‘enkel’ toegevoegd. Zo wordt datgene wat verzwegen is, maar impliciet

onder verstaan werd, nu ook expliciet verwoord. De geschiedenis leert ons dat het de Griek Epicurus (-341 /-271) was, die als eerste zo redeneerde. Hij stichtte het Epicurisme, een soort genotsfilosofie. Op het eerste gezicht lijkt zijn redenering sluitend. Indien de drie voorzinnen geldig zijn, dan volgt daaruit die ene nazin. Maar is ze inderdaad sluitend? Dat God enkel zo kan handelen, wordt hierbij wel aangenomen, maar helemaal niet bewezen. Misschien heeft God, in zijn goedheid, almacht en wijsheid, wel grondige redenen om toch anders te handelen, b.v. omdat hij de autonomie van de mens wil respecteren. Wellicht kan Hij het kwaad wel beletten, maar wil Hij dit niet zonder meer, juist omdat Hij de vrijheid en de autonomie van het schepsel eerbiedigt.

5.2. God scheidt geen automaten.

De redenering hierboven stelt inderdaad voorop dat God enkel onvrije wezens scheidt, wezens die niet tot een zelfstandig beslissen in staat zijn. In zulk een schepping hebben mensen geen vrije wil, geen aanvoelen van normen, kunnen ze niet zelfstandig redeneren en kennen ze dus ook geen innerlijke groei. Het zijn dan nog slechts robots en automaten. Bij een dergelijke schepping ligt de hele verantwoordelijkheid voor het kwaad dan inderdaad uitsluitend bij God, niet bij het schepsel.

God scheidt echter geen automaten, wel mensen met een vrije wil. Tegelijk geeft Hij hen een norm of gedragsregel mee. In de Bijbel zijn dat de tien geboden, en de mogelijkheid om van die norm af te wijken. De mens die de gedragsregel naast zich neerlegt, wordt voorlopig wel getolereerd uit respect voor diens vrijheid. Maar bij een grensoverschrijdend gedrag ziet hij of zij zich vroeg of laat geconfronteerd met wat de Bijbel heet : 'het oordeel van God'. Bijbels uitgedrukt: Wat men zaait, zal men oogsten. Voor de gelovigen hebben deze gedragsregels iets absoluuts en overstijgen daarmee het wereldse referentiekader met zijn al te wisselend karakter. De geschiedenis en de actualiteit leren ons inderdaad dat er plaatsen en tijden zijn, en zelfs heel wat, waarbij normen wel eens durven veranderen en waarbij 'het kwade' niet steeds maatschappelijk even streng wordt afgekeurd. Of vergelijken we b.v. de wijze waarop men een halve eeuw geleden tegenover religie stond, met de eerder negatieve mentaliteit van heden. Ook tijden kennen blijkbaar hun mode.

5.3. Onze menselijke begrensdheid

Om nu een tegenvallend feit als het bestaan van het kwaad, logisch te doorgronden moet men het uiteindelijk - let wel : uiteindelijk - situeren in de totaliteit van de werkelijkheid. Al te dikwijls vindt onze menselijke begrensdheid hiervoor geen voldoende reden. Dan lijkt het feit absurd, want

het vertoont geen duidelijke reden maar veroorzaakt toch een verschrikkelijke pijn. De term 'gerechtigheid' voor zover deze in de mens leeft, is uitgerekend de absolute eis hier een zinnige verklaring te vinden. Maar daarvoor is de oorzaak van het kwaad, oorzaak die zelf een kwaad is, meestal teveel in de mysterieuze diepte van het aardse bestaan gesitueerd. Er blijft inderdaad nog zoveel tragisch over dat niet of slechts uiterst moeizaam inzichtelijk kan gemaakt worden. Dat wij hierin geen voldoende inzicht krijgen, belet echter niet dat er objectief een zinnige structuur in kwaad en lijden aan het werk is. Godgelovig uitgedrukt: God heeft zijn redenen die onze zelfs gelovige rede niet zomaar duidelijk vat.

5.4. Een 'argumentum ad hominem'

Keren we terug naar de redenering van Vermeersch. Zij is tevens een 'argumentum ad hominem', een argument dat kan gebruikt worden tegen wie het beweert. Als God inderdaad niet bestaat, dan kan Hij niet de oorzaak zijn van het kwaad. Als het kwaad dan toch bestaat, kan het onmogelijk van een niet bestaande god komen. Dus ligt voor de atheïst de voldoende reden voor het kwaad zeker niet in God. Wel in de eindige, vrije wereld en wat daarin aan afwijkingen aanwezig is. Dit laatste is uitgerekend ook de christelijke opvatting hierover.

In deze visie is het dan ook totaal onjuist te stellen dat het probleem van het kwaad het krachtigste argument blijft tegen een algoede weldadige God, zoals Dirk Verhofstadt in zijn *Atheïsme als basis voor de moraal*¹¹⁰, beweert en hierbij Victor Stenger aanhaalt. En verder (o.c. 92) citeert Verhofstadt de moraalfilosoof Etienne Vermeersch die in dezelfde zin schrijft: "Een God die bij definitie oneindig goed moet zijn en die het niet nodig vindt om slavernij te veroordelen, maar bovendien deze gruwelijke praktijken toelaat en goedkeurt, kan niet bestaan". Men ziet het: hoewel deze godloochening logisch fout is, toch blijft ze retorisch blijkbaar krachtig en wordt ze nog steeds in meer dan één vrijzinnig en atheïstisch handboek van logica misbruikt. Logisch redeneren behoedt ons, vooral in religieuze aangelegenheden, voor heel wat dwaalwegen.

Vermeersch besluit: "Hoewel het betoog (opm.: van Epicurus) al heel oud is, heeft niemand ooit een sluitend tegenargument voorgelegd". Wijzelf komen echter tot een heel andere conclusie en vinden de argumenten die hier tegen zijn redenering werden aangehaald - ze zijn o.i. niet nieuw, hijzelf had ze ook al kunnen vermelden - wel sluitend.

¹¹⁰ Verhofstadt D., *Atheïsme als basis voor de moraal*, Houtekiet, Antwerpen / Utrecht, 77.

5.5. Theodicee : kan God bestaan als het kwaad bestaat?

G. Leibniz sprak van 'theodicee'. Deze zoekt een verklaring voor de schijnbare paradox tussen het bestaan van God en het bestaan van het kwaad. De term is samengesteld uit de Griekse woorden 'theos', 'God', en 'dikè', "recht, rechtvaardiging". De theodicee wil ook nagaan hoe, binnen de autonomie van de schepping, het fysische en ethische kwaad kan bestreden of verminderd worden, en hoe mensen het kwaad dat zijzelf veroorzaakt hebben, kunnen herstellen.

Kwaad dat als onrechtvaardig wordt aanvoeld, leidt gemakkelijk tot hoog oplopende emoties en wie het ondergaat, heeft aanvankelijk geen boodschap aan de mededeling dat men deze zaak in een breder kader moet situeren. Iedereen die in het leven met een pijnlijke situatie geconfronteerd wordt, vraagt meer dan alleen maar inzicht. Na het incasseren van een zeer pijnlijke teleurstelling verliest de mens gewoonlijk zijn innerlijke vrede en vraagt het heel wat tijd voordat de emotionele schok en de kwetsuur bedaren en men weerom het rustige zelfbezit herwint. Ieder mens met een minimale ervaring van het kwaad en het erdoor veroorzaakte lijden en leed, weet dat die zeer sterke, uit het gewone evenwicht schokkende fase niet blijft duren. Maar dan stelt zich wel de logisch-metafysische zingeving en is het moment van nadenken en 'redeneren' aangebroken. Al is de emotie nog zo snel, de zingeving achterhaalt ze wel. Uit de wereld van de smart komt men weer terecht in de gewone wereld van elke dag.

5.6. De kwade luim : een kwaad verwerken.

Het gebeurt echter dat, in plaats van voor rede vatbaar te worden, mensen naar aanleiding van een schokkend kwaad en lijden een kwetsuur overhouden die men verbittering noemt. De dagelijkse vorm daarvan heet "slecht humeur". Niet zonder reden heetten de oude Romeinen die zieletoestand - eigenlijk die duiding van wat tegengaat en teleurstelt - "iniqua mens", onrechtvaardige zieletoestand.

Men stelt het bij herhaling vast: iemand die slecht geluimd is, gelijkt op diegene die een grondig kwaad begint te verwerken. Zo iemand luistert wel, doch hij verdringt of onderdrukt in zichzelf het reine - rationele - inzicht dat hij met zijn emotionaliteit ongelijk heeft. Hij gelooft niet meer, hoopt niet meer en is liefdeloos. Tot wanneer - om soms onnaspeurlijke redenen - hij eindelijk ontdooit en weerom voor rede en medemensen vatbaar wordt.

De verbitterde is wezenlijk en op een ernstige wijze slecht geluimd en wel zo dat hij alles wat zich aan hem toont, dreigt te vervormen tot de karikatuur ervan. Wie dag in dag uit met zo een verbitterd mens leeft, ervaart de beschrijving hierboven als pijnlijk juist. De naastenliefde en medemenselijkheid gaan aan hem voorbij. In zoverre zelfs dat de verbitterde voor zijn omgeving tot een 'zaag' wordt. Hij kan zelfs geleidelijk vereenzamen, indien hij niet voor rede vatbaar wordt en zich niet - de term is de juiste - bekeert. De verbitterde revolteert tegenover "de ongerechtigheid" die in de wereld is ingebouwd en die hij ervaart. Het lijkt wel alsof hij op eigen kracht en zelfs tegen God in moet doorzetten. Zo redeneert de verbitterde die zich in de verbittering innestelt en gegevens als God verwacht met de karikatuur ervan. Men kan die onverantwoorde emotionaliteit tegen gaan door er trachten aan te ontsnappen, door ze te bevechten en door, ondanks alles, er een zin trachten aan te geven. Deze derde houding wordt een grote uitdaging naarmate beide voorgaande mislukken.

Om een feit logisch te doorgronden, 'te deduceren' zou Hegel zeggen, moet men het uiteindelijk - let wel: uiteindelijk - situeren in de totaliteit van de werkelijkheid. Maar al te dikwijls vindt onze menselijke begrensdheid hiervoor geen voldoende reden. Dan lijkt het feit 'absurd', want het vertoont geen duidelijke reden maar veroorzaakt toch een verschrikkelijke pijn. De term 'gerechtigheid' voor zover deze in de mens leeft, is uitgerekend de absolute eis een zinnige verklaring te vinden. Maar daarvoor is de oorzaak van het kwaad, oorzaak die zelf een kwaad is, dikwijls te veel in de mysterieuze diepte van het aardse bestaan gesitueerd. Er blijft inderdaad nog zoveel tragisch over dat niet of slechts uiterst moeizaam inzichtelijk kan gemaakt worden. Dat wij cognitief geen voldoende inzicht krijgen, belet echter niet dat er objectief een zinnige structuur in kwaad en lijden aan het werk is. Godgelovig uitgedrukt: God heeft zijn redenen die onze zelfs gelovige rede niet zomaar duidelijk vat. We komen er nog op terug (6.3.3.)

6. Nathalie : Het oude 'ik' inruilen voor een nieuw 'ik'.

Nathalie gaat in therapie bij een life-coach om haar 'oude ik' in te ruilen voor een nieuw. Gaan we na of en hoe Nathalie; en mensen zoals iedereen, iets in hun wezen hoeven te veranderen. Iets 'nieuws' kan beter zijn, maar dat hoeft niet steeds. Ook een zekere traditie kan waardevol zijn. Vernieuwen we, maar behouden we hierbij wat reeds goed was.

6.1. Onze hedendaagse mentaliteit

De moderniteit houdt het ook bij een verlossing, een bevrijding van vele levensmoeilijkheden, maar binnen het domein van deze aardse wereld. En dit

enkel met aardse middelen, met wetenschappen. We noemden het een gerichtheid niet naar de buiten- of bovennatuur. Wel binnen de 'natuur', binnen de 'natuurlijke gegevens'. We wezen er al eerder op dat onze cultuur in de 18de eeuw doorheen "de verlichting", "the enlightenment" of "die Aufklärung" is gegaan, een cultuurstroming die eerder vijandig stond tegenover het paranormale en religieuze en wiens invloed nog steeds nawerkt. Heel wat 'verlichte geesten' ontwierpen een religie- en geloof-loze rede, die nog altijd de traditionele filosofische en religieuze waarden afbouwt. Sacraal gezien is de eeuw van de verlichting hiermee de eeuw die de afbouw van de religie heeft ingezet.

In zijn boek 'Was ist Aufklärung?'¹¹¹ zegt I. Kant (1724/1804) :
"Verlichting is de ontsnapping van de mens uit zijn door hemzelf veroorzaakte onvolwassenheid en zijn gebrek aan vastberadenheid. De mens behoort de moed te hebben om zelfstandig te denken, zonder de leiding van een ander. Hij verwijst naar Romeinse dichter Horatius en diens spreuk 'Sapere aude', 'durf te denken'. Ze is zowat het motto van de Verlichting geworden. Men kan de oproep tot zelfstandig denken toejuichen. Maar in de geest van de 18de - eeuwse verlichting kan het verkeren, kan het omslaan in het tegendeel. De kritische rede erkent enkel de brute feiten, en sluit al wat die brute feiten overschrijdt, uit. Dus ook alle paranormale waarnemingen. In die zin is de verlichting op religieus gebied veeleer een achteruitgang en heeft zij in die tweehonderd jaren die sedertdien verlopen zijn, geleid tot het tegendeel van wat ze beoogde. Het lijkt of ook hier 'de elementen van de wereld' en de 'harmonie der tegengestelden' (3.8.5.) hun invloed hebben laten gelden. Gaan we dit na voor nog enkele anderen van haar hoofdrolspelers.

6.2. Leuba, Comte, Marx, Nietzsche, Freud

We refereerden reeds naar E. Renan, die in zijn boek *Vie de Jésus*,(2.2.) a-priori stelde dat mirakels niet bestonden. H. Pinard de la Boullaye, *L'étude comparée des religions*¹¹², haalt een zekere Leuba aan die eveneens stelt dat de 'gezichten', de 'visioenen' en 'woorden' die mantisch begaafde mensen waarnemen, slechts gezichts- of gehoorshallucinaties en dus bedrieglijke waarnemingen zijn.

¹¹¹ Aufklärung ist der Ausgang des Menschen aus seiner selbst verschuldeten Unmündigkeit. Unmündigkeit ist das Unvermögen, sich seines Verstandes ohne Leitung eines anderen zu bedienen. Selbstverschuldet ist diese Unmündigkeit, wenn die Ursache derselben nicht am Mangel des Verstandes sondern der Entschlieszung und des Mutes liegt, sich seiner ohne Leitung eines anderen zu bedienen. "Sapere aude ! Habe Mut dich deines eigenen Verstandes zu bedienen!" ist also der Wahlspruch der Aufklärung".

¹¹² Pinard de la Boullaye H., *L'étude comparée des religions*, Paris, Gabriel Beauchesne, 1925, 419-420.

Auguste Comte (1798/1857), Frans filosoof, beweerde dat wetenschap een antwoord kan bieden op alle vragen. Volgens hem doorloopt de mens achtereenvolgens een religieus, een filosofisch en een wetenschappelijk stadium. Mensen die nog maar 'religieus' zijn, zijn nog niet aan een filosofisch of wetenschappelijk gebruik van hun denken toe. Zij verklaren heel wat van de werkelijkheid met ongeoorloofde 'goddelijke' tussenkomsten. Zij die hierover nadenken en filosoferen, zijn volgens Comte al een stap verder dan zij die nog maar alleen geloven. Andere dan natuurlijke verklaringen worden uitgesloten en zo mogelijk vervangen door een meer aanvaardbare verduidelijking. De bekroning is voor Comte gevonden in de wetenschap, die bij alles een degelijke en gefundeerde verklaring vindt, of deze nog zal vinden. Tegen Comte in kan men echter inbrengen dat deze drie stadia elkaar niet diachronisch opvolgen maar dat ze synchroon kunnen voorkomen en elkaar overlappen. Men kan een vooruitstrevende wetenschappelijke onderzoeker zijn, en tegelijk toch ook filosofische en religieuze belangstellingen koesteren. Zo ook kan een gelovig mens zich net zo goed aan wetenschappelijk en filosofisch onderzoek wagen.

Het ligt voor de hand dat K. Marx (1818/1883), communistisch denker, religie zal betrekken in een soort van klassenstrijd en vooral aandacht zal hebben voor de economische context ervan. In zijn *Zur Kritik der Hegelschen Rechtsphilosophie*¹¹³ schrijft hij dat religie opium van het volk is en dat zij het ware geluk van de mens in de weg staat.

De Duitse pessimistische filosoof Friedrich Nietzsche (1844/1900), is bekend om zijn bewering: "Gott ist Tot, Wir haben Ihn getotet". Hiermee wil hij zeggen dat de hoge lichtwereld dood is, dat de bovenzinnelijke wereld voortaan zonder kracht is en dat het nihilisme - het ontkennen van iedere hoge waarde - in de wereld zijn intrede doet. Nietzsche schreef deze slagzin neer in 1882 in zijn *Fröhliche Wissenschaft*. Geven wij een uittreksel: "Hebt gij niet gehoord van die waanzinnige mens die overdag een lantaarn aanstak, de markt op liep en zonder ophouden schreeuwde: "God is dood, wij hebben hem gedood. Dwalen wij nu niet als doorheen een eindeloos niets? Is het niet kouder geworden? Is de nacht niet donkerder dan voorheen? Hoe gaan wij ons troosten, wij de moordenaars onder de moordenaars? Het heiligste en het machtigste, dat de wereld, tot nu bezat, is onder onze messen doodgebloed." Voor Nietzsche bestaan er geen hogere ethische waarden op zich. De levensdrift ontwerpt de waarden. Wie de sterkste levensdrift heeft, wie de sterkste is, bepaalt eigenmachtig en autoritair de waarden. Alles komt

¹¹³ Marx K., *Zur Kritik der Hegelschen Rechtsphilosophie*, Einleitung.

neer op de wil tot de macht. De machtsmens heerst boven de anderen. De ideale mens is voor hem een soort van 'Übermensch'. Hij werd de filosoof van het Nazisme. Bij hun ontmoeting in de Brennerpas in 1938, gaf Hitler de volledige werken van Nietzsche aan Mussolini.

In *Die Zukunft einer Illusion*¹¹⁴, beschrijft de Weense psychiater Sigmund Freud (1856/1939) religie als een neurose. Geloof is volgens hem een overblijfsel uit een infantiele fase. Hij meent dat de gelovige als een kind is dat verlangt naar een liefhebbende vader. De gelovige projecteert deze gevoelens in een denkbeeldig wezen buiten zich, en noemt dit dan zijn 'God'. Freud werkt deze visie verder uit in zijn *Das Unbehagen in der Kultur*¹¹⁵. Hij meent dat religie een illusie is waar geen werkelijkheid buiten de mens aan beantwoordt.

Leuba, Comte, Marx, Nietzsche en Freud, verklaren religie elk vanuit hun axiomata, vanuit hun eigen vooropstellingen. Ze zijn het er allen over eens dat zoiets als religie op zich, gewoon niet bestaat. Als de gelovige mens dat wel zou menen dan, zo stellen zij, vergist hij zich grondig. Men zou het, enigszins aan hun kritieken tegemoetkomend, ook zo kunnen formuleren: als religie niet meer is dan een bedrieglijke waarneming, een eerste stadium, opium van het volk, een machtsdrift of een illusie, dan bevatten de hierboven vermelde kritieken een stevige grond van waarheid. Dan zijn we inderdaad ver verwijderd van wat religie wezenlijk is.

6.2. Onze beperkte vooropstellingen

J. Sterley, een specialist in de etno-geneeskunde en auteur van het boek *Kumo, Hexer und hexen in Neu-Guinea*¹¹⁶, stelt het zo: "Onze vooropstellingen omgeven ons als een schild waarachter wij enkel waarnemen wat wij met ons 'vernunft', met onze moderne, westerse rede kunnen verklaren". Met andere woorden, onze axiomata, onze vooropstellingen van wat voor ons 'werkelijk' is, beperken onze waarneming tot wat deze axiomata, deze vooropstellingen, aankunnen. De rest valt daarbuiten. Nog anders gezegd: er is niets zo misleidend als een vooroordeel, want dan is men al te gemakkelijk geneigd om de feiten hieraan aan te passen, terwijl het omgekeerd zou moeten: de mening aanpassen aan de feiten. Maar dan is het ook niet langer een 'vooroordeel', wel een gegrond 'oordeel'. Sterley onderzocht vijf jaar lang een gedeelte van Nieuw Guinea op planten en op heksenpraktijken. Zijn besluit: "Ondertussen weet ik

¹¹⁴ Freud S., *Die Zukunft einer Illusion*, Wien, Internationaler Psychoanalytischer Verlag, 1928.

¹¹⁵ Freud S., *Das Unbehagen in der Kultur*, Wien, Internationaler Psychoanalytischer Verlag, 1930.

¹¹⁶ „Unsere Vorstellungen umgeben uns wie ein Schild, hinter denn wir nur das wahrnehmen, was wir mit unseren Vernunft erklären können“. Sterley J., *Kumo, Hexer und hexen in Neu-Guinea*, München, 1987, 183.

dat ‘onze werkelijkheid’ een begrensde gebied is en dat wij geen besef hebben van wat buiten onze beperktheid geschiedt”. Deze uitspraak typeert overigens zijn hele boek.

6.3. Wetenschap en werkelijkheid.

Een boutade. De ‘wetenschappelijk’ geschoolde mens past de feiten aan zijn universitaire axioma’s aan. De volksmens past de axioma’s aan de feiten aan, die hem door de noodzaak van het leven worden opgedrongen. Het betreft hier uiteraard een ideologische vorm van wetenschap die op de korrel genomen wordt omdat ze haar grenzen niet wil erkennen. Zij herleidt, reduceert wat b.v. buiten- of bovennatuurlijk is tot het domein van de natuur. Illustreer we dat met het volgende.

6.3.1. De standaarden van wetenschappelijk werk

Lezen we de krant *De standaard*¹¹⁷ van 5 november 2012. Naar aanleiding van een dispuut met één van haar medewerkers stelt de katholieke universiteit Leuven: “Wie aan een universiteit werkt, moet de standaarden van het wetenschappelijk werk onderschrijven. Wie een website beheert waarop staat dat je van een congenitale hartafwijking kunt genezen door handoplegging, hoort niet thuis aan een wetenschappelijke instelling.”

Gaan we hier op in. Iets wordt wetenschappelijk als het voldoet aan een aantal wetenschappelijke criteria. Zo moet een experiment b.v. herhaalbaar en controleerbaar zijn door andere wetenschappers. Wat inhoudt dat men zich beperkt tot de zintuiglijke gegevens of bij uitbreiding daarvan tot allerlei instrumenten die een gegeven hoe dan ook zintuiglijk waarneembaar kunnen maken. Gegevens die dit zintuiglijke overschrijden, vallen dan buiten het domein van de wetenschap. Maar dat impliceert dat wetenschap niet het gehele domein van de werkelijkheid omvat, maar slechts dat deel dat aan haar axioma’s beantwoordt, en wel dat deel dat zintuiglijk bestudeerd kan worden. M.a.w. ze is een deelwetenschap. Dat hebben we reeds eerder toegelicht.

6.3.2. Wetenschap omvat niet de hele werkelijkheid

De vooropstellingen der wetenschap laten inderdaad niet toe om bijvoorbeeld een oorzakelijk verband te leggen tussen een handoplegging en een hierop volgende genezing. De echte vraag is of de genezing hiermee in het geheel van de werkelijkheid dan maar moet ontkend worden. Indien de wetenschap dat zou doen, dan moet zij het sluitende wetenschappelijke

¹¹⁷ Zie http://www.standaard.be/artikel/detail.aspx?artikelid=DMF20121104_00357623

bewijs leveren dat zulks ook buiten haar domein onmogelijk is. En zolang dat bewijs niet is geleverd, zijn haar uitspraken hierover slechts een mening naast andere opinies, meer niet. De mogelijkheid dat er andere dan wetenschappelijke factoren aan het werk zijn, is dus niet bij voorbaat uitgesloten. Wetenschap oordeelt of iets al of niet wetenschappelijk is, of het aan haar axiomatic voldoet. Wetenschap oordeelt niet of een gegeven in het geheel van de werkelijkheid al of niet bestaat.

Spreekt de wetenschap met haar beperkte axioma's toch een ontologisch oordeel uit, dan maakt ze een irreële sprong en vervalt ze in een ideologie, in 'een methode' die zich ten onrechte als de enige geldige waant. Kortom: wetenschap is uiterst precies maar beperkt. Ze omvat niet de hele werkelijkheid maar slechts een deel, haar deel. Zouden we in haar ideologische vorm doorredeneren dan betekent zulks dat al het paranormale, alle religieuze krachtwerkingen, alle handopleggingen en alle magie gewoon geen bestaansrecht krijgen. Wat blijft er van Jezus' mirakels, van zijn lijden en dood, zijn nederdaling ter helle, zijn verrijzenis en hemelvaart nog over indien ook hier de standaarden van wetenschappelijk werk moeten onderschreven worden?

De apostel Paulus weerlegde deze nominalistische opvatting en zei dat hij sprak als een ooggetuige. Menig gelovige zal zeggen dat dan datgene wat nog rest aan 'religie' niet meer is dan een horizontaal psychologisch, sociologisch en folkloristisch gebeuren, zonder ook maar enig contact met een werkelijkheid die de mens overstijgt.

Voor een aantal medewerkers aan de universiteit van Leuven is een handoplegging blijkbaar uit den boze. Wellicht geldt zulks dan ook voor alle paranormale krachtwerking die van een dynamische religie uitgaan. Maar dan kan men net zo goed doorredeneren en zeggen dat die god die hierachter staat even krachteloos en onecht is. Dan echter, lijkt het erop dat die traditionele katholieke universiteit geëvolueerd is naar een instituut van ongelooft.

6.3.3. Wetenschap en toeval

Dat het toeval in het leven een ingrijpende rol zou spelen, wordt door een aantal mensen aanvaard, door een ander aantal echter met klem weerlegd. Laat ons hier even op ingaan. Beginnen we met een voorbeeld. Een trein die gemiddeld 100 km per uur rijdt, zal bij een normaal verloop en na een uur rijden, 100 km verwijderd zijn van de plaats van vertrek. Dat is voorspelbaar en dus helemaal geen toeval. Verbreden we dit eenvoudige voorbeeld met een

tweede. Stellen we ons een blok ijs voor die aan de Noordpool van een gletsjer afbreekt en in de oceaan begint af te drijven. Men zou nu, indien men over alle noodzakelijke en voldoende gegevens beschikt, zijn baan kunnen berekenen en zulks vanaf het afbreken van de gletsjer totdat hij helemaal gesmolten is. We denken dan onder meer aan zijn gewicht, de windrichting, het zoutgehalte van het water, de temperatuur van het ijs, van het water, van de lucht, de golfstroom, de aardrotatie, de stand van de maan...

Laten we, samen met de ijsberg, eveneens een schip vertrekken, bijvoorbeeld in Southampton, en wel op 15 april in 1912, en noemen we dat schip ook nog de 'Titanic'. Van deze oceaanreus kan men eveneens de route berekenen indien men weer alle mogelijke factoren kent: de kracht van de motor, de golfstromen, de weersgesteldheid, de stand van het roer, de te varen koers van vertrek tot eindbestemming, enzovoort. We kunnen de aanvaring van het schip met de ijsberg een toeval noemen. Dat doen we dan omdat het vanuit ons beperkt standpunt echt toevallig lijkt. Wij beschikken inderdaad niet over alle, maar dan ook alle vereiste gegevens.

Objectief gezien spelen die, buiten ons weten dan, allemaal wel een rol. Wie over al deze informatie zou beschikken, maar dat is een mens zelden gegeven, merkt dat de aanvaring wel moest gebeuren. Daarom is het in het geheel van de werkelijkheid geen toeval dat het rampzalig afliep, maar wel een noodzaak. Net zoals de trein in het eerste voorbeeld op tijd moest aankomen. Wij noemen de aanvaring echter een toeval omdat wij vanuit ons erg beperkt gezichtspunt niet alle noodzakelijke en voldoende voorwaarden die tot de aanvaring leidden, kennen. Zo te zien lijkt een toeval een interpretatie van ons, om een ons onbekende samenloop van omstandigheden weer te geven, maar is het wezenlijk een gedetermineerd proces. Objectief gezien, ontologisch, in het geheel van de werkelijkheid geduid, bestaat toeval dan ook niet. Praktisch gezien zijn er echter zoveel, zo ontzettend veel elementen, bekende en onbekende, die op ons inwerken en die een invloed op onze zijswijze en op ons doen en laten hebben.

6.3.4. Wetenschap en sprookjes

Een verhaal is de theorie omtrent een gebeuren en vereist minimaal twee elkaar opvolgende gebeurtenissen. Zo: "ik kwam daar aan en zag haar". Zo zijn sprookjes één welbepaald soort verhalen. Daarin kan ik b.v. vertellen dat een fee de pompoen in een koets omtoverde, en enkele muizen in paarden veranderde, die de koets konden trekken. Tenslotte werd ook het klompenmeisje omgevormd tot een prinses. Als we dat rationeel bekijken is er geen enkel element dat verklaart hoe dit allemaal kan gebeuren. Het

geschiedt louter toevallig. Als nu biologen met wereldfaam, het leven en de verschillende evolutiefasen als een toevallig gebeuren verklaren, dan is dat analoog aan de ‘verklaringen’ van de gebeurtenissen in ons sprookje.

Een anorganische natuur heeft in zich geen enkele factor die kan leiden tot het ontstaan van het leven. Wie de verschillende fasen van het leven als toeval verklaart, vertelt ons een verhaal met een sprookjesnatuur. Uit een anorganische natuur kan onmogelijk het leven verklaard worden. Uit wat lager is, komt niet vanzelf het hogere. Als men zich aan eenzijdige kennis houdt, of in het geval van de Titanic, aan één enkel verloop en al de andere buiten beschouwing laat, dan kan men zeggen dat er toeval is. Dat heeft dan te maken met de beperktheid van onze kennis. Maar in het geheel van de werkelijkheid, metafysisch gezien, als integrale kennis, bestaat er nergens een puur toeval. Alles heeft hoe dan ook zijn objectieve reden. Doch gezien de enorme ingewikkeldheid van het leven, kennen wij zelden die reden. We beschikken hiervoor gewoon over te weinig informatie.

Men kan hieruit besluiten dat, wanneer het rationalisme in het verhaal van de evolutie van het leven, b.v. God uitsluit, dit rationalisme zichzelf veroordeelt tot het vertellen van een sprookje.

6.3.5. Westerse psychiatrie of Etno-psychiatrie

Als etno-psychiaters, psychiaters die vertrouwd zijn met de opvattingen en gebruiken van andere culturen, geconfronteerd worden met psychische problemen eigen aan traditionele culturen, merken ze dat de westerse psychiatrie nauwelijks in staat is deze op te lossen. Integendeel, onze westerse psychiaters worden steeds opnieuw geconfronteerd met de begrensdheid van de moderne ‘rationaliteit’. Ziehier wat etno-psychiaters zelf ons hierover meedelen¹¹⁸: “Laat ons de situatie klaar formuleren: de Westerse psychiatrie is er niet toe in staat gebleken de psychische gezondheid van de leden van traditionele samenlevingen veilig te stellen, dit, zowel in het thuisland als in de landen naar waar men uitgeweken is. Dit is een vaststelling. Maar de gevolgtrekkingen zijn omvangrijk”. Zoals het nu is nemen meer dan tachtig procent van de bewoners van onze planeet hun toevlucht tot traditionele therapeutische technieken, zoals bijvoorbeeld het sjamanisme of de technieken, behorend bij hun religie. En dat heeft te maken met het inroepen van de hulp van helende fijnstoffelijke wezens en krachten om het kwaad te neutraliseren. Elke religie kent daarvoor haar gebeden en rituelen. En dat behoort nu eenmaal niet tot het terrein van de exacte wetenschap.

¹¹⁸ Tobie Nathan, *Psychanalyse paienne (Essais ethnopsychanalytiques)*, Paris, 1988. En T. Nathan, *le sperme du diable*, Paris, 1988, 13. Zie ook : Cursus 7.4. bijzondere vraagstukken uit de cultuurfilosofie p.24.

Met dit alles wilden we beklemtonen dat wetenschap en religie elk hun eigen terrein hebben. Een vorm van wetenschap die religieuze uitspraken doet, overschrijdt haar terrein en veroordeelt zichzelf tot een ideologie. Een religie die zich herleidt, reduceert tot wetenschap, doet dat eveneens.

6.3.6. Wetenschap en de menselijke aura

De Bijbel vermeldt dat Jezus verheerlijkt werd op de Thabor berg. Tijdens zijn aardse leven toonde hij zijn fijnstoffelijk lichaam aan enkele apostelen. In *Luc 9:28vv.* beschrijft de evangelist die gedaanteverandering : “Jezus nam de apostelen Petrus, Johannes en Jacobus mee en beklom een berg om er te bidden. Terwijl Hij aan het bidden was, veranderde hij van uiterlijk en toonde hij zijn fijnstoffelijk lichaam. Het was stralend wit.”

In het dagdagelijkse leven is dit lichaam verborgen door het biologische lichaam. Ofschoon in gewone omstandigheden niet fysisch of biologisch merkbaar, toch is zo een lichaam of aura volgens getuigenissen van helderzienden even werkelijk. Bij Jezus moet zijn aura, zijn verheerlijkt lichaam, als goddelijke persoon, overweldigend zijn geweest.

De term ‘aura’ is ondertussen in deze tekst al meermaals vermeld geworden. In de Hylisch pluralistische visie (3.6.) wordt het biologische lichaam van de mens omgeven door een reeks van naar buiten toe steeds ijler wordende fijnstoffelijke lagen die samen de aura uitmaken. Zoals gezegd beweren sommigen dat deze aura kan aan gevoeld en zelfs op een helderziende wijze kan ‘gezien’ worden. Velen kunnen er bij een zacht licht en op een achtergrond van één kleur reeds een glimp van opvangen. Een welbepaalde vorm van aura-fotografie zegt de kleuren ervan te kunnen vastleggen. Ook bekend is de zogenaamde Kirlian-fotografie.

Jean Lerède; *Qu’est-ce que c’est la suggestologie*¹¹⁹? schrijft met betrekking tot deze vorm van fotografie: “Sedert 1949 en dankzij het toestel dat door de Rus S. Kirlian (1898/1978) op punt werd gesteld, zijn de Sovjets er in gelukt om de aura en zijn verrassende veranderingen op foto vast te leggen, eerst in zwart-wit, nadien in kleur. In mei 1975 hadden we het voorrecht in Los Angeles het eerste internationale congres voor parapsychologie en suggestologie van het Westen te mogen bijwonen. Dokter Thelma Moss, van de universiteit van Californië toonde ons een honderdtal verbazende foto’s in kleur van aura’s. We kregen eveneens een kleurenfilm te

¹¹⁹ J. Lerède, *Qu’est-ce que c’est la suggestologie?* Toulouse, 1980, 42.

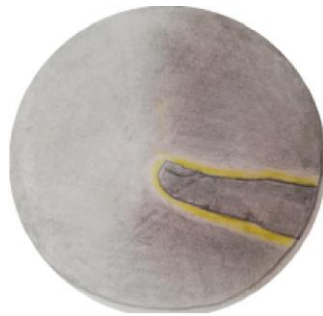
zien die gemaakt was in het neuro-psychiatrisch instituut van de universiteit van Californië. Deze film toonde op een aangrijpende wijze de ononderbroken stroom van energie die van elk object uitgaat, van iedere plant, van ieder dier en van elk menselijk lichaam. Ook bleek duidelijk uit de documenten die op het congres getoond werden en de uitleg die er bij gegeven werd, dat de kleur, de vorm en de samenhang van de aura in regelrechte overeenstemming zijn met het bewustzijn. Vrees, angst, vreugde, kalmte, boosheid, haat, de welwillendheid en de liefde, al deze gevoelens laten zich voortaan fotograferen”.

Om iets van die aura op een strikt wetenschappelijke wijze te kunnen waarnemen hebben we zelf geëxperimenteerd met interferentie van licht. Vatten we dit kort samen. Werpt men een steen in stilstaand water, dan vormen zich een aantal uitdijende concentrische cirkels. Werpt men tegelijk twee stenen in het water, dan zullen twee reeksen van concentrische cirkels meer en meer in elkaar dringen. Daar waar een golftop van de ene reeks een golftop van een andere reeks ontmoet, is de golf dubbel zo hoog. Daar waar een golfdal van de ene reeks een golfdal van een andere reeks ontmoet, is de golf dubbel zo laag. Daar waar een golftop van de ene reeks een golfdal van een andere reeks ontmoet, of omgekeerd, een dal een top ontmoet, heffen ze elkaar op en blijft het water op zijn oorspronkelijk peil staan.

Een gelijkaardig verschijnsel doet zich voor bij het gebruik van een ‘sound cancelling’ koptelefoon. De geluidsgolf wordt hierin in twee deelgolven ontdubbeld. De tweede golf wordt dan een halve golflengte vertraagd, waarna beide deelgolven terug worden verenigd. Elke top valt dan samen met elk dal, zodat beide golven elkaar opheffen en het resultaat tot stilte leidt.

Hetzelfde principe hebben we aangewend met lichtgolven. Zoals wellicht bekend gaan er tweeduizend golven in één millimeter, iets wat van een dergelijke opstelling een uiterste precisie vergt. Voert men dit experiment nauwgezet uit, dan bekomt men het merkwaardige resultaat dat licht toegevoegd aan licht, duisternis geeft. In een dergelijke goed afgestelde opstelling ziet men dus... niets. Dat samenspel van die twee deelgolven, de duisternis dus, is echter uiterst subtiel en bijzonder vlug verstoord. Brengt men dan b.v. een vinger in de lichtweg, dan blijft het beeld nog overwegend duister, maar net rond de vinger toont er zich een dunne, lichtende band. Beweegt met vervolgens de vinger zachtjes heen en weer, dan blijft deze band een beetje achter, net zoals men een vlammetje aan een lucifer zachtjes heen

en weer verplaatst. Blijkbaar is het dus geen diffractie-fenomeen en wordt het licht, bij zijn doorgang door de eerste en minst ijle laag rondom de vinger, enigszins vertraagd. Hierdoor heft de destructieve interferentie zichzelf op die plaats op en toont er zich een gele band. De gele kleur rondom de vinger is dus geen aurische kleur, maar de kleur van de gekozen lichtbron. Hier is dat geel. We gaan er van uit dat met deze werkwijze een paranormaal fenomeen, een eerste laag van de aura, die uit vele steeds ijler wordende lagen bestaat, tot een voor iedereen fysisch waarneembaar resultaat leidt¹²⁰. Wellicht zijn deze experimenten op een professioneel vlak nog verder uit te breiden.

6.4. Van toen en nu : onze 'gewijde geschiedenis'

Sommigen herinneren zich wellicht nog het onderwijs in de 'gewijde geschiedenis' dat we in onze jeugd voorgeschoteld kregen. Vanop de houten schoolbanken luisterden we vol aandacht naar de vele en indrukwekkende verhalen uit het oude testament. We vernamen hoe Mozes op de berg Sinaï de tien geboden van God ontving, maar dat het volk er helemaal niet naar leefde. Waarop God het dagenlang liet regenen en een zondvloed het land onder water zette, iets wat bijna alle leven op aarde vernielde. Enkel Noë en de zijnen overleefden deze ramp in hun drijvende ark. Ook leerden we hoe nog later de steden Sodoma en Gommora onder een vloed van hemelvuur verwoest werden. En dit alles omdat Gods' volk zijn wetten naast zich neerlegde.

Met stijgende verbazing hoorden we hoe Daniël onterecht in de leeuwenkuil werd geworpen, en er wonderwel ongedeerd uitkwam. Stel je voor, de leeuwen gedroegen zich tegenover hem als zachte lammetjes. Voor een kind waren dat toch indrukwekkende verhalen waar je erg geboeid naar luisterde en die je niet zomaar naast je kon neerleggen. We vernamen hoe God bij dit alles zijn volk leidde en met hen 'een verbond' sloot. Dat laatste, 'een verbond', was geen eenvoudig woord voor een kinderhoofd, maar we begrepen wel dat het iets met een afspraak tussen God en de mensen te maken had. God gaf

¹²⁰ Zie op deze website het tabblad kijker (2).

hen hierbij zijn levenskracht, maar verwachtte dat men in ruil dan zijn geboden zou onderhouden. We onthielden eveneens dat de opeenvolgende profeten voorspelden dat dit oude verbond met de komst van Jezus door een nieuw en beter verbond ging vervangen worden. En dat alles maakte in onze jeugd toch een diepe indruk. Onze kinderjaren gingen voorbij.

Ouder geworden stelden we met enige heimwee vast dat onze jongere generaties nauwelijks nog met deze verhalen vertrouwd zijn. Hun belangstellingen liggen op heel andere terreinen. Het zij zo. Maar diep in ons gaf die gewijde geschiedenis ons toch een stevig houvast. Hoe we dat met kinderlijke eenvoud onder woorden konden brengen, dat wisten we toen niet. Nu, decennia later, kan het ongeveer als volgt luiden: “Het is toch zo goed om weten dat deze wereld niet en nooit het laatste woord heeft, maar dat er een andere, betere en hogere werkelijkheid bestaat die onze armzalige materiële wereld in ruime mate overtreft. ‘Metafysiek’ heet dat. En ook daarvan wil deze tekst getuigen.

O. Willmann (1839/1920), *Geschichte des Idealismus*¹²¹, schetst het wezen van het christendom. Hij vermeldt de grote momenten van de ‘gewijde geschiedenis’ zoals men dat noemde. Er is gewijde geschiedenis die de komst van Jezus voorafgaat en deze voorbereidt, er is de intrede van het ‘heil’ in de tijd met het openbare leven van Jezus, en er is het zich doorzetten van datzelfde ‘heil’ in de boventijdelijke sfeer”. Daarnaast is er ook een ‘historische’, een zich in de tijd afspelende, aardse of seculaire zijde.

Heilsgeschiedenis is allereerst opvoedingsgeschiedenis. God voedt op met het oog op de toekomst. Dan is het echter duidelijk dat er buiten de profane geschiedenis die we allen kennen, ook een sacrale of gewijde geschiedenis is. Twee vormen van geschiedenis en dus ook van evolutie lopen in elkaar : een zichtbare en een onzichtbare. Beide hebben raakpunten. Zo wanneer Jahweh in concrete historische situaties doorheen zijn profeten het woord tot het volk richt. “Zo spreekt Jahweh” luidt dan de toelichting. Zo maakt Jahweh heilsgeschiedenis en leidt Hij ze. Hij scheidt de hele werkelijkheid, ook de mens, en geeft hem een verregaande autonomie. Door verkeerde keuzes verwijderd de mens zich van God en van zijn levenskracht, waarop God een helper stuurt: Zijn zoon Jezus, geboren uit de maagd Maria. De Bijbel verhaalt dat Jezus heeft geleden, gekruisigd is en begraven werd. Onmiddellijk daarna is Hij “nedergedaald ter helle” en is Hij na drie dagen verrezen. Later is Hij ten hemel opgestegen. Op Pinksteren zendt God ons de H. Geest. Ten slotte zal Jezus in heerlijkheid terugkeren op het einde der

¹²¹ Willmann O., *Geschichte des Idealismus*, 3 Bde, Braunschweig, 1907-2, II, 9.

tijden om de wereld te oordelen. Ziedaar de grote raakpunten van de gewijde en de profane geschiedenis.

Terwijl een mens zijn aardse leven leidt, evolueert hij tegelijk op een sacrale wijze. Deze kan opbouwend zijn of afbrekend, afhankelijk van de ethische kwaliteiten die hij in het leven realiseert of verwaarloost. We hebben wel zicht op onze profane levenswijze, maar nauwelijks of niet op onze sacrale evolutie. Het is daarom zo merkwaardig dat mantisch begaafden wel een zicht hebben op het sacrale niveau van hun cliënt. Het lijkt wel een contradictie, maar zo beschouwd kennen zij ons beter dan dat wij onszelf kennen.

7. Hans : “Vanaf vandaag zit jij in mijn gebedsintenties”.

7.1. Een papiertje opeten

Nathalie is op bezoek bij Hans, een theoloog, in het mirakelmuseum. Hij toont haar enkele prentjes die aan elkaar bevestigd zijn, net zoals een aantal postzegels geperforeerd aan elkaar hangen. Alle prentjes zijn aan elkaar gelijk en tonen een beeld van Maria met het kindje Jezus. Hans vertelt dat als een gelovige vroeger een medisch probleem had, hij er b.v. elke dag ééntje van afscheurde en het dan op at alsof het om een pilletje ging. Men geloofde dat het hielp. “Ja zo ging dat. Nu is dat gebruik verdwenen” besluit hij. Waarop Nathalie antwoordde : ‘Ik zou het hele boek opeten als ik maar kan stappen.’

7.2. Het medicijn... of het voorschrift

Voor de archaische mentaliteit is het hierboven vermelde gebruik niet zo verbazend. Het is een variante op het ‘similia, similibus’. Wat lijkt op iets anders, deelt in die levenskracht. Er is gelijkenis, dus ook samenhang. De uitstraling van Maria en Jezus, voor wie dat kan aanvoelen en zien, zijn overweldigend. Dus hun afbeelding is dat ook. Vandaar o.m. de goede uitstraling van het icoon van de Triniteit (13.3.), door Rublov geschilderd. Vandaar ook de principieel goede uitstraling van religieuze beelden en voorwerpen, of van eeuwenoude kerken en kapellen.

Het volgende verhaal illustreert die gelijkenis en samenhang in magisch denken. J. Gabet et E. Huc, *Souvenirs d’un voyage dans la Tartarie, Le Thibet et la Chine pendant les années 1844, 1845 en 1846*¹²² vertellen over de geneespraktijken die daar in die tijd werden toegepast. We citeren. “De lama is tegelijk dokter en apotheker. De minerale scheikunde komt niet te pas bij de samenstelling van de medicijnen die hij gebruikt. De geneesmiddelen

¹²² J. Gabet et E. Huc, *Souvenirs d’un voyage dans la Tartarie, le Thibet et la Chine pendant les années 1844, 1845 en 1846*. In vertaling: Huc E.R., *Dwars door Mongolië*, 1953, Nijmegen, De koepel.

bestaan uit fijn gewreven plantaardige bestanddelen of kruiden. Men laat deze in water weken en kneedt ze dan tot pillen. Raakt de meegebrachte voorraad pillen op, dan weet de lama-geneesheer wel raad. Hij schrijft op een snippertje papier met Tibetaanse letters de naam van het geneesmiddel, bevochtigt het met speeksel en rolt het tot een balletje. De zieke slikt deze balletjes met evenveel vertrouwen in als waren het echte pillen. Ofwel het geneesmiddel inslikken ofwel de naam ervan op een papiertje, dat komt op hetzelfde neer, zo zeggen de Tataren”. Tot zover dit uittreksel.

In de opvatting der Tataren verwijzen zowel de pillen als de naam naar dezelfde werkelijkheid: de in dit geval helende energie die hierdoor gecontacteerd wordt. Men merkt via de gelijkenis van de naam, de samenhang. De naam vertegenwoordigt de helende energieën en roept ze ook op. Het doet ons enigszins denken aan de platonische ideeënleer. Voor Plato is een idee een in de andere wereld objectief bestaande werkelijkheid. Zo ook goden, geesten en zelfs geconcentreerde gedachten. Dat hebben we al ten overvloede ontmoet. Maar hier is meer.

Het snippertje papier, opgerold tot een balletje, bevat niet alleen de naam van het helende kruid, maar ook het speeksel van de lama. Het geneesmiddel is dan ook drager van een dubbele occulte energie: enerzijds de energie die in het kruid zelf aanwezig is en anderzijds die van de arts zelf. Via zijn speeksel investeert hij een deel van zijn eigen fijnstoffelijke levenskracht. Mocht nu de uitstraling, de aura van de lama zeer slecht zijn, dan verliest het geneesmiddel van zijn kracht. Hetzelfde geldt volgens kenners ook in onze tijd wanneer de uitstraling van de apotheker niet deugt. De werking van het medicijn is dan minder krachtig. Ook Jezus gebruikte speeksel, als drager van zijn energie, bij de genezing van de blindgeborene. We komen er dadelijk op terug (7.3.2.).

Dit gebruik is o.m. gekend bij de Bedoeïenen. Verwijzen we naar Bertold Stokvis, *Psychologie der suggestie en autosuggestie*¹²³. Stokvis zegt dat als een klassiek geschoolde arts een geneesmiddel voorschrijft, het suggestieve element niet te vermijden is. Met het recept of het voorschrift krijgt de patiënt(e) iets mee dat van die arts afkomstig is en in de vorm van een medicijn ‘verwerkelijk’ wordt. Zo slikt de patiënt(e) iets in van de zuiver chemische bestanddelen van het geneesmiddel. Doch hij of zij neemt, psychologisch gesproken, iets tot zich dat de persoonlijke kennis en de geestelijke vermogens van de arts belichaamt. Naast de biochemische en

¹²³ Stokvis B, *Psychologie der suggestie en autosuggestie*, Lochem, De tijdstroom, 1947, 33.

biologische werking van het geneesmiddel voltrekt zich in wezen hetzelfde proces als bij de Bedoeïen die eens het papier, waarop het recept van een Europees arts geschreven was, inslikte en als gevolg ervan beter werd. Hiermee herhaalde de Bedoeïen slechts datgene wat de tovenaars die de demonen bezwoer, hem geleerd had. Deze magische instelling, die bij sommige natuervolkeren nog voorkomt, is ook hier terug te vinden. Men spreekt naast de farmacodynamische werking, van een psychodynamische werking van het geneesmiddel. Men kan hier van ‘fetisjisme’ spreken (7.4.). Vooreerst in de gewone psychologische zin: de patiënt(e) ervaart in het geneesmiddel of in het voorschrift iets van de arts en ‘vereert’ het. Zoals een verliefde een geschenkje van zijn geliefde ‘vereert’, omdat er iets van de geliefde in steekt.

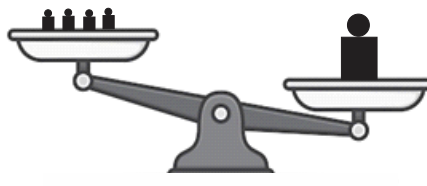
Maar eveneens kan men de term ‘fetisjisme’ hier aanwenden in de godsdiensthistorische zin: de ‘fetisj’ bevat occulte levenskracht en is dus ‘macht-dragend’. Zo kan het geladen voorwerp een genezende levenskracht uitstralen en kan het bijvoorbeeld gedragen worden als ‘amulet’ dat kwaad afweert en geluk geeft. De uitstraling van de arts is dus niet onbelangrijk. Straalt hij goed uit dan versterkt hij de biochemische en biologische werking van het medicijn, in het andere geval werkt hij de genezing juist tegen.

7.3. Over kwantiteit en kwaliteit

7.3.1. Een kwantitatieve vermeerdering, en een kwalitatieve sprong

We schreven dat magie te maken heeft met het manipuleren van de fijne stof. Gaan we hier dieper op in. Beginnen we met volgende uitspraak: “Iedere kwantitatieve vermeerdering of vermindering leidt tot een kwalitatieve sprong”.

Lichten we ze toe met een paar voorbeelden. Denken we aan een weegschaal zoals hieronder weergegeven. Men kan aan één zijde, b.v. in de linkse schaal, gewicht blijven toevoegen. Dat is de kwantitatieve vermeerdering. Schijnbaar gebeurt er een hele tijd niets. Maar even later slaat de weegschaal plots om. Dat is de kwalitatieve sprong.

Of nog: een blok ijs blijft bij stijgende temperatuur nog steeds ijs, tot de grens van 0°C is bereikt. Dan begint het te smelten. Verwarmen we het

smeltwater vervolgens tot 100°C dan, en pas dan, begint het water te koken. Men merkt de geleidelijk (kwantitatieve) toename van de temperatuur, en de (kwalitatieve) sprong die volgt: het ijs wordt water, water wordt damp.

7.3.2. Kwantiteit en kwaliteit bij magisch werk

Wanneer een gedachte, nauwkeuriger, een bewustzijnsinhoud, lang genoeg wordt volgehouden (kwantiteit), dan verkrijgt de zo bekomen bundeling van energiecellen een eigen zelfstandigheid (kwaliteit) en kan dan de aura als een geconstrueerde gedachte verlaten en vrij door de ruimte bewegen. Daar zwerft deze dan rond op zoek naar trillingen van dezelfde soort (*similia similibus*). Wanneer nu een ander mens soortgelijke gedachten koestert, dan opent zich zijn aura en neemt hij die rondzwevende gedachten in de eigen aura op. Dat is bijna steeds een onbewust proces. De mens meent dat het zijn eigen gedachte is die hem inspireert en hij beseft niet dat ze van buiten hem komt. Herinneren we aan Dr. Tavernier die een vrouw onbewust, alsof het haar eindigen ingeving was, een geranium deed plukken (3.1.1.).

Dat mag andermaal het belang beklemtonen om ons denken en onze gedachten in goede banen te houden. Wie bijvoorbeeld al te veel blijft stilstaan bij verdriet en tegenslag, zal dit op de duur ook aantrekken. Wie opgewekte en vreugdevolle gedachten koestert, zal ze onbewust bijna voortdurend versterken en ze ook zelfs uitstralen. Het lijkt wel een soort van godsoordeel (10) of een zogenaamd mattheüs-effect. We lezen inderdaad in de Bijbel (*Mt. 13: 12*): “Wie heeft, hem zal gegeven worden en hij zal overvloed hebben. Maar wie niet heeft, hem zal nog ontnomen worden wat hij bezit”. We komen er nog op terug. Dat volgehouden gedachten zelfs geleidelijk een vorm van leven kunnen scheppen wordt geïllustreerd in de volgende twee verhalen.

Bij de genezing van de blindgeborene (*Marcus 8/22-25*) doet Jezus welbepaalde magische, met kracht geladen handelingen (3.4.). Marcus schrijft: “Jezus nam de blinde bij de hand en bracht hem buiten het dorp. Hij deed wat speeksel op zijn ogen, legde er zijn handen op en vroeg: “Ziet u iets?” De blinde begon weer te zien en zei: “Ik zie mensen, het zijn net bomen, maar ze lopen rond.” Daarna legde Jezus weer zijn handen op de ogen van de blinde. Deze sperde zijn ogen open en genas; hij zag alles nu heel helder”.

Merken we op: wanneer de blindgeborene bij zijn genezingsproces de mensen ziet, “net als bomen” weet Jezus dat (de kwalitatieve sprong) de genezing nog niet ten volle bereikt is, en dus zet Hij het genezingsproces (de kwantitatieve vermeerdering) verder. Hij voegt nog meer fijnstoffelijke energie

toe door de blinde de handen op te leggen, en dit tot deze zegt dat hij nu “alles heel helder” ziet.

Verwijzen we als illustratie van zulk een magisch proces eveneens naar 2 *Kon.4:32/37*. (3.4.) waar de profeet Eliseüs (Elisa) het overleden kind terug tot leven brengt. “Hij bad tot Jahweh, legde zich languit op het dode kind, oog op oog, mond op mond, handen op de handen van de jongen. Zo bleef hij over hem heen gekromd totdat diens vlees warm kreeg. Daarna liep hij over en weer in de woning. Kromde zich opnieuw over de knaap, tot zeven keer toe. De ziel van het kind kwam terug, het herleefde”. Het mag duidelijk zijn dat doorheen deze handelingen telkens fijnstoffelijke levenskracht, ‘heiligheid’, overgaat van ‘genezer’ naar ‘slachtoffer’. In deze Bijbelse passus zelfs tot zeven keer toe.

Vermelden we in dit verband nog wat volgt. A. de Rochas, *l’extériorisation de la sensibilité*¹²⁴ vertelt van een zekere Grubelius het volgende verhaal: Een vrouw die voor de eerste keer een kind ter wereld brengt, valt in een diepe bezwijming. Men beschouwt ze als gestorven. Haar toegewijde helpster komt snel toegelopen, legt zich op haar en blaast in haar mond totdat ze bijkomt. De arts die dat ziet, vraagt haar vanwaar zij die opmerkelijke methode gehaald heeft. Ze antwoordt: “Ik heb ze in Altenburg zien toepassen. Ik weet dat vroedvrouwen dikwijls op dezelfde wijze pasgeboren baby’s die als dood overkomen, tot leven brengen”. Men ziet zo de analogie met de twee vorige teksten: de kwalitatieve vermeerdering van levenskracht, van ‘heiligheid’, tot de kwalitatieve sprong: het redden van het leven van de moeder. Wie niet over de nodige fijnstoffelijke energie beschikt, bereikt uiteraard geen resultaat. Het gaat niet om een uitsluitend mechanisch gebeuren. Zo kan een beademingsmachine eventueel wel zuurstof toevoegen, maar niet die typische fijnstoffelijke energie. Het ‘occulte statuut’ van de toegewijde helpster moet zo geweest zijn dat zij wel over voldoende energie beschikte. En dat is zeker niet bij elke helpster of vroedvrouw het geval.

De Rochas, o.c., 13/33 verhaalt dat een zekere Dr. Gilbert leed aan een zenuwziekte en iedere dag op welbepaalde uren getroffen werd door zeer pijnlijke aanvallen. Eén van zijn vrienden herinnerde zich Eliseüs’ optreden, legde zich op hem, met als gevolg dat iedere keer de zieke van een zeer pijnlijke toestand overging tot een onuitsprekelijk welbehagen.

¹²⁴ De Rochas A., *l’extériorisation de la sensibilité*, Paris, Pygmalion, 1977.

7.4. Een fetisj

7.4.1. Een fetisj maken.

W.H. Gmelig Meijling / Wim Gijsen, *De aura, uitstraling van mens, dier, plant en steen*¹²⁵ zegt ons wat volgt. “Het is inderdaad ook mogelijk om een voorwerp, bij voorbeeld een amulet of talisman, maar ook een geografische plaats, een bron of een graf of iets dergelijks op te laden doordat een heilig mens doelbewust een dergelijke plaats of voorwerp beïnvloedt met zijn positieve energie. Die energie blijft ter plaatse en kan door anderen worden ervaren als een positief werkende kracht. Wat de gelovigen niet weten is dat zij zelf, door hun geloof en hun positieve instelling, die invloed versterken waardoor die kracht duurzaamheid verkrijgt zolang die verering duurt.” Herschrijven we de term ‘heilig mens’ door ‘en met kracht geladen mens’ en dan hebben we een meer neutrale betekenis die zowel voor goed als voor kwaad kan aangewend worden. Dat procedé hebben we reeds bij herhaling ontmoet.

Religiespecialisten staan gewoonlijk niet stil bij de methode om een fetisj te maken. Laten wij Julia Pancrazi, *La voyance en héritage*¹²⁶ aan het woord. Ziehier, hoe zij het als zienster-fetisjmaakster vertelt. De fetisjen, of talismans werden bij ons thuis in het geheim gemaakt. Toen ik nog klein was werd de deur hard voor onze neus toe gesmaakt. Gedurende uren deden mijn moeder en haar zuster in diepe stilte hun fluïdum (opm.: levenskracht) in de voorwerpen trekken die dan moesten dienen om geluk te stichten of kwaad af te weren. Eén enkele keer kon ik als kind deze mysterieuze voorwerpen zien. Ik geloof dat ik toen zo een jaar of tien was. Op een namiddag waagde ik het van de schuiflade open te trekken. Ik zag slechts enkele grijze keitjes met witte adertjes erin. Voor mij leek dat niet veel bijzonders. Later vernam ik dat deze stenen uit Saoedi-Arabië en Jemen kwamen. De vrouwen van mijn familie vonden steeds een filière (opm.: een ‘weg’) via de zeelui in de haven (opm.: van Marseille). Mijn moeder of mijn tantes gaven aan iedere man die naar de oorlog vertrok, of het nu een familielid of een kennis was, een fetisj of talisman mee. Natuurlijk dreven allen er de spot mee. Nochtans heeft niemand onder hen zijn steentje thuisgelaten. Allen zijn teruggekeerd.

In 1914 werd Raphaël (opm.: haar vader) met de mobilisatie opgeroepen. Mijn moeder maakte voor hem fetisjen en talismans. Dat zijn kleine zakjes vol steentjes en poeders. Hij naaide ze in zijn jasje. Mijn moeder zag hem slechts terug in december 1918, een maand na de wapenstilstand. Iedere

¹²⁵ W.H. Gmelig Meijling / Wim Gijsen, *De aura, uitstraling van mens, dier, plant en steen*. Ankh-Hermes, Deventer, 1975, p 32.

¹²⁶ Pancrazi J., *La voyance en héritage*, Paris, Filipacchi, 1992, 90, 164.

brief die zij hem stuurde, overstelpte zij met kussen en droeg zij een hele nacht lang op haar hart, om hem op te laden met haar fluïdum. Op die wijze vernieuwde zij de fetisj. Deze heeft hem geen ogenblik verlaten gedurende die vier jaren. Mijn vader werd slechts één keer gekwetst en dan nog lichtjes aan de rechter voet.

Dat schrijfster als kind de steentjes zag, is fout. Waardoor? Doordat fetisjmateriaal niet mag gezien worden, tenzij door degenen die fetisjen maken en door degenen die ze dragen. Het kind was echter ook zelf begaafd als latere zienster-fetisjmaakster: dat redt de onvoorzichtige kijk. Terloops: hoe meer men zo een 'schat' aan anderen laat zien, des te meer verliest een talisman zijn levenskracht, natuurlijk.

7.4.2. In stille concentratie

Letten we op de stilte waarin de moeder en haar zuster hun fluïdum in de voorwerpen laten trekken. Die vorm van concentratie of 'mania' is een voorwaarde. Degene die een fetisj voor iemand maakt, moet eerst mantisch 'zien' waar en wanneer er bijvoorbeeld levensgevaar dreigt. Het is een vorm van 'voorschouw'. Dan pas begint het magische werk: fijnstoffelijk inwerken op de voorschouw en energie aan de materialen toevoegen totdat het verloop in gunstige zin wordt gewijzigd. Zo dringen aangepaste levenskrachten in dat geziene gevaar en neutraliseren het. Het is een magische vorm van intensief positief denken. Degene die een fetisj aanmaakt, moet onvoorwaardelijk over zeer veel levenskracht, dunamis, virtus, 'heiligheid' beschikken. Een uitgeputte zienster ziet niets en kan dan geen object opladen zolang haar vermoeidheid duurt. Gedraagt ze zich onethisch dan verzwakt ook haar vermogen. Heeft zij bijvoorbeeld een hondje dat zij regelmatig aftroeft, dan zal haar zienersvermogen afnemen.

Een fetisj opladen zodat hij goed werkt is uiterst lastig. Gaat een soldaat hem meenemen naar het front, dan zal de maker of maakster op een bepaald ogenblik, mantisch, de soldaat bijvoorbeeld geconfronteerd zien met de dood. Dan vraagt de steen extra energie van de oplader of oplaadsters om dit onheil af te wentelen. Dit kwaad afwentelen kan uren, ja dagen duren. Zoals ook het omgekeerde proces, kwaad willen veroorzaken, dagen of zelfs weken kan duren. Dat leerde ons het getuigenis van "hexe Petra". Letten we ook op de tweesnedige reactie der mannen: hun eer belet hen te bekennen dat zij, in hun binnenste, er ergens aan geloven. Niemand heeft zijn fetisj thuis gelaten. Deze ambivalente handelwijze ontmoeten we ook heden nog.

Er is geen subtiele energie zonder fijnstoffelijke wezens, die er juist de dragers of draagsters van zijn. Dit houdt in dat zulke begaafde vrouwen (en mannen) het vermogen bezitten om geesten in die voorwerpen in te sluiten. Hierin verschilt een magische fetisj van wat men ‘fetisjisme’ in de psychologie noemt. In het laatste geval betreft het een louter profane verering van een voorwerp. Zo kan een verliefde man de foto van zijn geliefde vereren, omwille van de gelijkenis, of een voorwerp dat van haar is, liefdevol koesteren, omwille van de samenhang met zijn geliefde.

7.4.3. Het onheil afwentelen

Letten we erop dat de zienster ‘ziet’ wat er gaat gebeuren. Pancrazi vervolgt. “Ik wist dat Bastien (opm.: haar man) van de oorlog zou terugkeren. Om te beginnen vervoegde hij zijn legerenheid op Corsica. Nadien hoorde ik van hem niets meer. Voor zijn vertrek had ik mijn eerste fetisj voor hem gemaakt. Ik nam er twee van die steentjes voor. Mijn moeder had ze steeds in voorraad. De naam van die steentjes kende ik niet. Ik deed er enkele zoutkorrels en stukjes eikenblad bij. Dingen die gekend zijn om hun weldadige inwerkingen. Ik herinnerde mij toen de raadgevingen van mijn moeder: “Julia, dit alles naaien in een zakje, heel klein. Maar vooral geen nylon of gekleurde stof gebruiken, want die beletten dat de ‘golven’ (opm.: de levenskracht) er doorheen komen”. Ik koos dus het simpelste, een klein stukje wit katoen en vertrouwde het geheel aan Bastien toe, zodat hij het met zorg zou inwerken in zijn jasje.

Eerst spotte hij ermee. Hij geloofde niet in zieners en ziensters en in de zogenaamde occulte wetenschappen. Naar de oorlog gaan met een talisman was voor hem ‘sorcellerie’, hekserij. Ik heb mij moeten weren om hem de talisman te doen aanvaarden. Maar de feiten zijn er. Veel later liet hij mij weten dat hij de talisman nooit had gelost. Al die lange jaren als hij aan het front streed, is die fetisj voor hem tot een obsessie geworden. Zonder ophouden betastte hij de revers van zijn boord om er zich van te vergewissen of de talisman er nog was. Op zekere dag, één enkele keer, vond hij hem niet onmiddellijk. Hij keerde heel zijn tank onderste boven, van de vloer tot de toren, doorheen de opslagplaats der obussen. Zijn kameraden lachten hem uit. Daarna keerde hij zijn vest om de keerzijde van zijn boord te doorsnuffelen. De fetisj was er in feite nog. Maar hij kon hem maar enkele uren later te pakken krijgen in de kliniek. Want gedurende de enkele minuten dat hij zijn ‘treillis’ (opm.: een kledingstuk in camouflagekleuren) had uitgedaan, waren verscheidene Duitse obussen gevallen. Eén ervan trof zijn tank. Binnenin de tank vlogen stukken staalplaat in alle richtingen. Eén

ervan kwetste hem aan de rechter voet, net zoals bij mijn vader dertig jaar te voren.”

Tot daar het verhaal. Letten we op de titel van Pancrazi's boek: *'La voyance en héritage'*, “overgeërfd zienschap”. Er is een verbondenheid via de stamboom in vrouwelijke lijn. Maar haar man Bastien raakt lichtgewond aan de voet “net zoals bij zijn vader dertig jaar te voren”. Dat wijst ook op een merkwaardige erfelijkheid via de mannelijke lijn. Iets wat ons weer aan Szondi en zijn ‘Schicksalsanalyse’ doet denken (2.5.).

7.5. Een dagelijks gebed

M. Van Gestel, *Mijn kind ziet meer*¹²⁷, citeert haar dochter. “Mama, hier op aarde is zoveel verdriet, als ik het een kleur kon geven is de aarde bruinzwart. Die andere wereld is geel, witgeel. Ja, ik snap het. En nu gaat het erom wat van het geel van de andere wereld hier op aarde te brengen. Het geel door te geven aan de mensen”.

- “Raakt het dan nooit op?”

- “Neen, er is oneindig veel geel en je mag het altijd weer ontvangen”.

Aldus het zesjarige helderziende Marieke die, op haar kinderlijk niveau, iets van de door haar ervaren Platonische ideeënwereld verwoordde.

Het mag ondertussen wel duidelijk geworden zijn dat voor de gelovige mens een gebed bijzonder belangrijk is. Hij of zij wil zich voortdurend beschermen tegen de vele gevaren die boosaardige wezens of jaloerse mensen hem of haar willen aandoen. Of, zo hij of zij het met het geweten niet zo nauw neemt, roepen zij boosaardige wezens aan om in het leven te bereiken wat zij willen bereiken. Geven we hieronder enkele gebeden die het bovennatuurlijke terrein betreffen en de heilsgeschiedenis synchroon overlopen. Kenners zeggen ons dat het krachtige gebeden zijn, wat betekent dat ze in de fijnstoffelijke wereld hun effect niet missen, en zij raden ons aan om ze te memoriseren. Tijdens vele ‘verloren’ momenten in het leven zijn ze dan steeds beschikbaar, of kunnen net voor het inslapen nog in stilte worden overlopen. Geven we ze hieronder.

Morgengebed --Gij heer vader, Zoon, Geest zijt de schepper van het daglicht. Gij alleen hebt, in uw eeuwige wijsheid, door de zon, de maan en de andere hemellichamen in de duisternis van het heelal orde gesticht. Met grote reden prijzen wij daarom uw grote heerlijkheid.

¹²⁷ Van Gestel M., *Mijn kind ziet meer*. Een moeder vertelt over haar paranormaal begaafd kind, Deventer, Ankh-Hermes, 2000, 60.

Jezus' ontvangenis -- Een hoge engel werd vanuit de hemel gezonden. Hij meldt Maria de blijde boodschap. Toen hij zag hoe, in haar maagdelijk lichaam, God de zoon zich aan het vormen was, verstomde hij van verbazing, waarop hij plots uitriep : “U zij heil. Om reden van u zal de vreugde overal uitbreken. De vloek die sedert de zondeval in het aards paradijs, op ons woog, wordt door uw goddelijk moederschap weggewerkt. Terecht zeggen wij dagelijks met klem : Eer aan de vader, de Zoon en de H. Geest, zoals het was in het begin, nu en altijd en in alle eeuwen”.

Jezus' geboorte -- Helder en klaar gaat op Kerstmis het licht van uw zoon op, eeuwige Vader : zijn komst op onze aarde brengt immers blijdschap en vreugde. Dankzij Hem worden wij tot kinderen van zijn eeuwig lichtende heerlijkheid. – Hem zij al onze dank.

Een eerste verrijzenis -- Met zijn zusters voelde gij mee, die rouwden om hun gestorven broer Lazarus, die gij als uw vriend bestempelde. Daarom geeft gij bevel de grafsteen weg te rollen. Luid roept gij hem : “Kom tevoorschijn”. Daarop spatten de grendels van de dood uiteen. Hij die reeds vier dagen begraven is, verrijst uit de doden. Zo hebt gij geloof gesticht in uw en onze verrijzenis. Uw mirakelmacht zij alle eer.

Brood en wijn. -- Aan tafel met de uwen. Plots geeft gij het volle geheim van uw menswording bloot : Eet het brood dat eeuwig leven sticht, Drink de wijn die goddelijk leven in zich bergt. Dit brood is mijn lichaam en deze wijn is mijn bloed. Doe dit over, maar vergeet daarbij mijn vernedering en mijn verheerlijking niet ‘. U zij daarbij alle eer.

Hellevaart -- Op goddelijke wijze daalt gij, Jezus, in de onderwereld neer. Meteen worden de oneraardse rijken met Uw verrijzenislicht overspoeld. Dichte duisternis lost zich op. Mensen, sedert oerbegin gestorven, komen vrij. Allen roepen : Geprezen gij, Jezus, onze redder.

Pasen -- Jezus is verrezen uit de doden. Door zijn sterven blijft de dood achterwege. Door zijn verrijzen sticht Hij onze komende verrijzenis. Boordevol blijdschap juichen de hemelruimten. Met reden. De aarde, volop is zij blij, met reden. De oneraardse rijken vieren een licht. Met reden. Het hele heelal, het zichtbare en het onzichtbare viert feest. Want Gij Christus, zijt uit de doden verrezen. U zij onze dank Heer, want door uw verrijzen zijt gij ons aller ware leven.

Hemelvaart -- Op de olijfberg. Iets ongewoons beleven de hemelbewoners. De onzichtbare heersers sidderen rondom de aarde. Geschokt is de hele onderwereld. Jezus spreekt immers met de zijnen, doch plots, in een wolk, vormt zich een troon en het hemelruim opent zich in al zijn schittering. Kijk Toch. Gedragen door een wolk stijgt de verrezen heer zachtjes omhoog. Meteen is het overduidelijk : boven alle heelal machten, zelfs de hoogste, is hij de verheerlijkte. – “Wie is toch deze mens?” vragen de heersers en heerseressen. Hij is meer dan louter een mens. De Godmens is hij, rechter over al wat leeft en al wat sterft. Eer zij U, de verheerlijkte.

Pinksteren -- Luister toch. Die apostelen daar. Zij kennen geen enkele vreemde taal en toch horen zij Gods wonderdaden verhalen in een taal die de onze is. Maar, dat wisten zij niet, Jezus had het hen beloofd : een vuurzee was neergekomen die zich uiteen spreidde als waren er vuurtongen in. Uw licht, o H. Geest, verlicht sedertdien de hele aardbol.

Avondgebed -- Straks liggen wij in bed, Vader. Scherm ons af tegen al wat de nacht aan angst met zich meebrengt. Tegen iedere opzet dat in het duister mogelijk wordt. Tegen iedere satanische ingeving en inwerking in onze diepe nachtdroom. Blijf ons nabij Vader, ook in onze diepste slaap. – U zij alle eer Vader, en alle mogelijke dank.

Tot zover deze gebeden. We komen op het christelijk bidden verder in de tekst nog terug (9.6.2.).

8. Nathalie : Ben ik zo een slecht mens geweest in mijn vorige levens?

8.1. Een onophoudelijke wisselwerking

We definieerden de mens als een burger van twee werelden : een profane en een sacrale. We hadden met Fortune het enerzijds over de ‘persoonlijkheid’ van een mens, nieuw in elke incarnatie, en anderzijds over zijn individualiteit (3.9.). Dit laatste betreft zijn ‘grondtoon’ of ‘occult statuut’ dat zijn hele ontwikkelingsgeschiedenis over vele levens heen, omvat. Voor de zieners die in vriendschap met God leven is een mens met zijn hele evolutie als een open boek. Ofschoon de meesten onder ons het zich nauwelijks realiseren, toch is er een onophoudelijke wisselwerking tussen de ‘voorgond’, de profane wereld en de ‘achtergrond’, de sacrale wereld. Maar evenzeer beïnvloeden persoonlijkheid en individualiteit elkaar. Dit kan zowel ten goede als ten kwade. Het leven van elk individueel mens, in zijn totaliteit genomen, wordt door ontzettend veel factoren beïnvloed, factoren waarvan we ons zelden of nooit bewust zijn. Het leven is dan ook in zijn totaliteit behoorlijk ingewikkeld.

8.2. Je brengt mijn zonden in herinnering.

1 Kon. 17vv. verhaalt de geschiedenis van de profeet Elias. Hij woonde in bij een weduwe. Haar zoon werd zo zwaar ziek dat hij stierf. Waarop de vrouw hem zei: “Wat moet ik nu van u denken, man van Godswege? Als ik het juist voor heb, zijt gij hier komen inwonen om mijn zonden te onthullen en meteen mijn zoon te laten sterven.”

De vooropstellingen van de vrouw zijn toch wel merkwaardig. Zij ziet blijkbaar een verband tussen het inwonen van de profeet en de dood van haar zoon, als onthulling van haar zonden. Op een manier weet ‘iets’ in haar dat er kwaad op haar rust. Welk kwaad, dat is haar niet direct duidelijk. Misschien heeft het wel met haar karma te maken, kwaad dat voor haar geboorte bedreven werd. Ook is het haar bekend dat een man van Godswege, hier de profeet Elias, het kwaad in haar op een versnelde wijze bloot trekt en doet uitwerken. Als teken daarvan komt haar zoon te sterven. Een “man van God” onthult blijkbaar al door gewoon ergens aanwezig te zijn.

Stel dat twee voor elkaar onbekende mensen elkaar op straat kruisen, of in een restaurant niet te ver van elkaar verwijderd zijn. Nemen we aan dat de ene in vriendschap met God leeft en een grote en mooie aura heeft. De andere is b.v. een misdadiger met een overwegend donkerbruine aura. Als zij in elkaars nabijheid zijn gedragen hun respectievelijke aura’s zich als communicerende vaten. Ze mengen zich ten dele. De man met de lichte aura incasseert donkere vlekken, de man met de donkere aura incasseert lichte vlekken. Beiden vervolgen hun weg maar beiden dragen de gevolgen. De man met de lichtende aura zal dit opgelopen kwaad onderaan in de rug als een vermoeiende pijn voelen en het moeten verwerken. Dat kan in extreme gevallen best met koorts gepaard gaan en enkele uren of zelfs dagen tijd vragen. De man met de donkere aura zal, weer in een uiterst geval, zoveel ‘licht’ incasseren, dat zijn occulte infrastructuur hierop niet voorzien is. Als weerslag kan zijn biologisch lichaam hieraan ziek worden. Dat kan zelfs op een levensbedreigende wijze. Uiteraard hoeft het niet altijd zo een vaart te gaan.

Na deze toelichting keren we terug naar de profeet Elias en de weduwe. Elias onthult, desnoods onbewust, het kwaad van de vrouw en trekt het in zich. De vrouw incasseert op haar beurt een te hoge vorm van heiligheid die van de profeet uitgaat. Iets in haar diepere ziel weet dat die ‘lading’ voor haar te groot is en dus gevaarlijk. Een occulte taboe werd hierdoor overschreden en zal zich uitwerken. En dit niet alleen voor haar maar ook voor haar kind. Het wordt haar ontnomen. Beiden ondergaan een oordeel. Daarom haar vraag :

“Man van God, zijt gij hier komen inwonen om mijn zonden te onthullen en meteen mijn zoon te laten sterven?”. Elias bidt vurig tot God dat zij toch niet gestraft wordt omdat ze hem gastvrijheid aanbood. Iets waar God op in ging en aan de profeet de vereiste energie bezorgt om het kind weer tot leven te wekken.

*La Bible de Jérusalem*¹²⁸ gaat in op deze Bijbeltekst en zegt dat het inwonen van Elias, door de vrouw wordt geduid als een ‘apokalupsis’, een onthulling. Door zijn aanwezigheid in het huis kunnen haar onbewuste zonden bloot komen en werkt de taboe zich uit. Daarom duidde de vrouw de dood van haar kind als onthulling van haar zonden. Dit Bijbelverhaal kan ook de belangrijkheid van het gebed illustreren. Zou de weduwe regelmatig tot God bidden, dan zou haar aura lichter kleuren en dan werd het contrast tussen haar ‘lading’ en die van de profeet steeds kleiner. Uiteindelijk kan die zo miniem worden dat een energie-uitwisseling tussen de beide ladingen zonder al te zware gevolgen kan zijn en zich b.v. beperken tot een korte ziekte of zelfs een vaag gevoel van onbehagen. Herinneren we hier o.m. aan het kwaad dat men kan oplopen door in een toeristisch centrum te lang te verblijven, en de weerslag die men daarvan kan ondervinden (11.1.).

8.3. Uw zonden zijn u vergeven.

Vatten we het verhaal van Elias en de weduwe kort samen. De profeet bad tot God om hulp. Daardoor krijgt hij extra levenskracht. Hij legde zich - in een magisch ritueel - driemaal languit op het kind, waardoor hij, als middelaar, Gods levenskracht aan het kind kon doorgeven. De ziel van het kind kwam terug en het herleefde”. Waarop de vrouw tot Elias zei: “Nu weet ik dat gij een man van Godswege zijt en dat dus het woord van Jahweh in uw mond waarheid is”. Dankzij het gebed, de magische ingreep van Elias, kan het fijnstoffelijke lichaam van het kind, dat het biologische lichaam aan het verlaten was, terug in dit lichaam geroepen worden. Dat is dan een soort ‘verrijzenis’ uit een nakende dood’. Nog heden kunnen etnologen of missionarissen dergelijke fenomenen horen vertellen in niet-Westerse landen (4.10.).

Occult gezien, en dat is in wezen veel belangrijker, zijn de zonden van de weduwe en haar zoon vergeven. Hun beider bezwaarde occult statuut werd aanvaard, uitgezuiverd en op een hoger peil gebracht. De oude Mechelse catechismus noemde dit hogere peil “de staat van heiligmakende genade”. Elias’ werkwijze herinnert aan de genezingen die Christus verrichtte, en

¹²⁸ La bible de Jérusalem, Paris, Les éditions du cerf, 1978, 397.

waarbij Hij nadien ook telkens zei: “Ga in vrede, uw zonden zijn u vergeven”. Hiermee legt Jezus ook een verband tussen enerzijds het ethisch bedreven kwaad en de weerslag hiervan, in een ellendevorm, op het biologische lichaam. Maar anderzijds verduidelijkt dit eveneens dat samen met de biologische genezing, Christus ook het occulte kwaad in zich heeft getrokken. Eigenlijk moet het in de omgekeerde volgorde gezegd worden. Omdat Jezus het occulte kwaad in zich heeft getrokken, herstelt hij de harmonie in de hogere, fijnere voertuigen van de zieke (of de van het kwaad ‘bezeten’) mens, wat een weerslag heeft op het biologische lichaam, dat genezen, geheeld wordt.

Christus zou zich uiteraard ook kunnen beperken tot de genezing van het biologische lichaam. Maar dan bleven de hogere voertuigen ‘niet geheeld’. En bleef de genezing beperkt tot het natuurlijke niveau van de werkelijkheid. Dat was niet zijn roeping. Ethisch blijft de mens dan onveranderd. Later of in een volgende incarnatie toont zich dan opnieuw de kwaal. De uitzuivering bereikt niet het zo belangrijke bovennatuurlijk niveau. Maar dan is er ook geen ‘bekering’. Het oude ‘ik’ wordt dan niet geruild voor een nieuw ‘ik’.

De moderne en wellicht nog meer de postmoderne mens hoort niet graag van ‘zonde’ spreken. De deugd is sinds Nietzsche, met alle andere ethische waarden, ontwaard, van zijn waarde beroofd. En toch: waar de zonde het morele kwaad is, daar is b.v. een ziekte of een noodsituatie en alles wat afwijkt van Gods ideeën, het fysische kwaad dat, volgens de Bijbel, uiteindelijk aan de zonde ontspringt.

Beide vormen van kwaad, het morele en het fysische, zijn in hun verborgen, occulte achtergrond, onscheidbaar. Dat is de reden waarom b.v. de byzantijnse liturgie om vergiffenis van een moreel kwaad smeekt daar waar genezingen van een fysisch kwaad op het spel staan. De zonde met haar nasleep van fysische kwalen komt immers neer op een afzwakking van onze natuurlijke, buitennatuurlijke en vooral bovennatuurlijke levenskracht.

Vanuit die vooropstellingen kan men bijvoorbeeld ook medische ingrepen beschouwen. Als een mens hierbij niet tot een dieper nadenken over het leven komt, en het genezingsproces, zoals dit meestal het geval is, uitsluitend beperkt blijft tot het biologische niveau, dan is er wezenlijk in de ziele-diepten van die mens niets verbeterd. Dan kan de kwaal zich later, eventueel bij een volgende incarnatie, of in de tijd tussen twee incarnaties, terug laten gelden. Dan, zo stellen sommigen, levert de medische wetenschap wel een belangrijke, ja soms levensreddende lichamelijke bijdrage, maar kan ze een rem zijn om door te dringen tot de kern van het probleem : de heling van de ziel. Als een

genezing uitsluitend het resultaat is van het vinden van de beste dokter en de meest geperfectioneerde behandelingswijze, dan is ziekte en genezing, - louter nominalistisch bekeken - het resultaat van toeval. Dan is er helemaal geen nood aan bezinning over mogelijke oorzaken, want er bestaat gewoonweg niet zoiets als “de wezenlijke, geestelijke kern van het probleem”.

Zo beschouwd, leidt die toch zo prachtige en indrukwekkende medische wetenschap niet echt tot een verdere ethische groei van een mens. Zo krijgen de patiënten na een wonderbaarlijke chirurgische ingreep van hun arts ook nooit te horen: “je bent genezen, ga in vrede, uw zonden zijn u vergeven”. In onze nominalistische wereld is het verband tussen beide, zonde en ziekte, of vergeving en genezing, gewoon onbestaande.

8.4. Het kwaad definitief opsorpen.

Bij Jezus was dat niet zo. “Ga in vrede, uw zonden zijn u vergeven”, dat zei hij wel aan de mensen die hij genezen had (4.14.). Deze handelwijze contrasteert ook met het kwaad dat de *mère-des-dieux* uit iemand verdreef, maar niet in zich opgeslorpte. Zij verplaatste gewoon het kwaad. Fortune deed het beter. Zij nam het kwaad dat ze deed ontstaan door haar wraakdemon te scheppen, terug in zich op (3.2.1.). En ze deed zulks met veel moeite en “badend in het zweet”.

H. Gris / W. Dick, *Les nouveaux sorciers du Kremlin*¹²⁹, verhaalt hoe de Russische Varvara Ivanova, genezeres geworden was: Ik wou ergens wel medemensen ‘genezen’. Ik heb mij op die taak voorbereid, door mij hierover te informeren, door dieet en door meditatie. Doch zelfs na jaren had ik de moed niet om iemand te genezen. Soms doorleefde ik de kwaal van degenen die in mijn nabijheid waren, in mijzelf. Men noemt dit “de weergalm”. Mijn vrienden zeiden mij dat dit helpt bij het stellen van een diagnose bij een ziek mens. Je kunt zo de vragen van de dokter beantwoorden als de zieke dit niet kan. Ik ging op die raadgevingen in en begon een loopbaan als genezeres.

Zoals menig genezer ontdekte ik toevallig dat mijn handen een helende kracht bezaten. Op een zekere dag had ik schele hoofdpijn, tegelijk met één van mijn leerlingen. Ik vroeg hem waar juist hij pijn had. Ik legde mijn hand op zijn hoofd, juist op de plaats waar ik bij mezelf een hevige pijn voelde. Hij antwoordde: “ja, juist, daar en daar!” Plots riep hij: “Oh, de pijn is weg, ik voel niets meer!”. Doch ik had daarop nog erger hoofdpijn. Ik had de pijn opgeslorpt. Gelukkig verdween die pijn wat later. Daarop begon ik mensen te

¹²⁹ Gris H., W. Dick W., *Les nouveaux sorciers du Kremlin*, 1978, Tcou, Fr., 123, (In vertaling: Nieuwe parapsychologische ontdekkingen achter het ijzeren gordijn, Haarlem, 1979).

genezen. In het begin slurpte mijn lichaam de pijnen van de patiënten op. Dat maakte mij ziek. Doch nu valt het nog maar zelden voor dat ik bij mijn werk één of andere pijn doorleef.

Fortune, Ivanova en Christin (4.3.) absorberen het kwaad. Een dergelijke werkwijze kan worden beschouwd als een vorm van exorcisme. Christus trok het kwaad ook in zich. Sommige exorcisten beweren dat de rituelen van de katholieke kerk, die aangewend worden voor een exorcisme, dit veeleer doen door uitdrijving, wat zoals gezegd, het kwaad enkel verplaatst. Deze exorcisten verkiezen dan ook een exorcisme, niet door uitdrijving, maar door opslorping en verwerking van het kwaad. Deze methode heeft het grote voordeel, althans indien de bezweerder sterker is dan het kwaad, dat de weerbots door hem opgevangen wordt. Bezweren van bezetenen is niet enkel een kwestie van “formules uitspreken”. Zonder de noodzakelijke en voldoende Godgegeven levenskracht is dit bijzonder gevaarlijk. Dat wordt b.v. geïllustreerd in de film *The exorcist*.

Het mag duidelijk zijn dat de hier aangehaalde werkwijze te maken heeft met de buitennatuur, het kwade dat zich toont, en ook met de bovennatuur, de wijze waarop het kwade bestreden wordt. Hoe kan een wetenschap of zelfs een psychiatrie hier van enig nut zijn, als zij enkel de natuurlijke zijde van de werkelijkheid erkent? Sommigen zullen zeggen dat zulks lijkt op een dweilen met een open kraan. Patiënten kan men zo eventueel met verdovende middelen of met de dwangbuis wel ‘klein’ krijgen. Ze zijn dan geen gevaar meer voor hun omgeving. Maar of er hiermee een oplossing, een werkelijke genezing in zicht is, dat is toch een heel andere vraag.

Heden menen sommigen nogal gemakkelijk dat het bestaan van een exorcisme berust op een bijgeloof uit een ver verleden, toen men nauwelijks iets afwist van psychologie en psychiatrie. Kenners stellen evenwel dat psychologische en psychiatrische problemen slechts de ene zijde van het probleem zijn. De andere zijde is van fijnstoffelijke, occulte aard. Zo gedefinieerd zijn de inhoud en de omvang van ‘bezetenheid’ heel wat ruimer, en is er voor echte exorcisten nog handenvol werk. Dat hebben we willen toelichten onder 4.14, waar we de genezingen van Jezus vanuit een heel ander en occult standpunt hebben willen verduidelijken.

8.5. Volslagen wanhoop, volslagen wantrouwen

In 1974 bevatte het weekblad *De post*¹³⁰ een tekst over duivel-bezwingingen, en dit naar aanleiding van het toenmalige succes van de film “The exorcist”. Die tekst laat eveneens enkele duivelbezweerders aan het woord die vertellen over de grote moeilijkheden waarmee ze kunnen geconfronteerd worden. Zo schrijft een exorcist: “Ik heb persoonlijke ervaringen opgedaan met demonie. Meestal in de vorm van psychische toestanden. Ik werd ondergedompeld in volslagen wanhoop, in volslagen wanhoop tegenover medemensen, in volslagen pessimisme, in volslagen wantrouwen tegenover God en zijn heiligen. Die buien staken onverwachts op en waren even plotseling weer verdwenen. Het was zelfs zo, dat ik erna lachend en fluitend vaststelde: “Zo, dat ben ik weer kwijt”. Ik voelde steeds zo intens dat dit de greep was van een andere boze en misleidende geest. En ik wist en voelde dat een mens die verleiding niet met zijn gewone psychische weerstand meester kan worden. Ik voelde het, het schoot door me heen: die toestand is niet vanuit mij. Ik kon gewoon uit psychische machteloosheid niet reageren. Ik voelde me gegrepen. Als die greep nu de overhand haalt, dan spreek je van bezetenheid. Daarom vind ik ook de gebondenheid zo belangrijk, die vaak veel onduidelijker en minder zichtbaar is, want bezetenheid is een acuut en herkenbaar geval. Ik ben er heilig van overtuigd, juist ook door mijn persoonlijke ervaringen, dat alleen Jezus Christus in staat is om dat euvel te overwinnen

Lezen we *Lucas 2: 22*. “Jezus wordt als kind door Maria en Jozef naar de tempel gebracht voor zijn opdracht, zoals alle kinderen. Simeon wordt onder Gods’ leiding naar de tempel gebracht, ziet het kind, neemt het in zijn armen en door God geïnspireerd zegt hij : Zie, dit kind is bestemd tot val en opstanding van velen en tot een teken van tegenspraak”. Wie met Jezus en zijn immense Godegegeven levenskracht geconfronteerd wordt, staat voor een keuze. Deze keuze is niet steeds bewust maar kan vanuit de eigen ziele-diepten ingegeven worden. Ze houdt verband met het occulte statuut van wie met Jezus geconfronteerd wordt. Is dit statuut donker, en dus de uitstraling van de bewuste persoon niet goed, dan zal hij zich afzetten tegen Jezus. In het andere geval zal hij zich juist tot Jezus aangetrokken voelen. Uiteraard houdt dit ook verband met de wezens die zo iemand begeleiden Zijn ze demonisch, eventueel satanisch, of leven ze in vriendschap met God?

9. Hans : Het mirakel komt uiteindelijk van God.

De religie heeft een eigen methode om haar geldigheid te toetsen, en wel door het resultaat van haar daden na te gaan. De methode heet sinds eeuwen

¹³⁰ De post, nr. 1334, 29 09 1974, p. 7.

het “oordeel van god”. We schrijven de term ‘god’ hier met een kleine letter omdat het niet enkel de Bijbelse God betreft, maar ook slaat op de goden der heidense religies. We hebben reeds een aantal keer naar die uitdrukking verwezen. God heeft zijn schepping een verregaande autonomie gegeven. Maar eveneens een gedragscode, de decaloog of de tien geboden.

Het Godsoordeel bestaat er b.v. in dat God de zieners die hem niet willen kennen, verblindt. Enkel voor wie hem trouw dient, duidt God de toekomst op een juiste wijze. *Jesaja:44: 25/26* geeft ons een voorbeeld van de schifting die God doorvoert in zijn oordeel: “Ik ben het, die de ‘tekens’ (wondertekens) der zieners (magiërs) verijdelt (die ze niet-effectief maakt). Ik ben het die de voorspellers (waarzeggers) als gekken laat werken, de ‘wijzen’ (zij die mantisch ‘weten’) doet achteruitwijken door hun ‘wetenschap’ onbegrijpelijk te maken”. Dat is het ware onderscheid der ‘geesten’ waar Johannes (*1 Joh. 4:1*) ons voor waarschuwt: “Geliefden, gelooft niet iedere ‘geest’, doch onderzoekt of de ‘geesten’ uit God zijn; want vele valse profeten zijn uitgegaan over de wereld”.

Het staat de mens vrij al of niet naar zijn decaloog, zijn geboden te leven. Het is een vrijheid van kunnen, echter niet van mogen. Misdraagt hij zich, en verdrukt (bewust) of verdringt (onbewust) hij een ernstige misstap, en lukt het hem bovendien aan de wereldse sancties te ontsnappen, dan kan hij er misschien zijn hele leven een voordeel mee doen. Maar, zoals al aangehaald, het leven kent een voorgrond en een achtergrond. De voorgrond toont hem, volgens zijn eigen normen, wellicht een gelukt leven. De voor hem verborgen achtergrond geeft echter een heel ander verhaal te zien. In zijn ziele-diepte dringt zich geleidelijk, doch steeds krachtiger, een ‘oordeel van God’ op. En is op een bepaald ogenblik voor God de grens overschreden, dan worden de rollen plots omgekeerd. Dan laat God zijn oordeel in alle gestrengheid gelden en krijgt die mens de rekening gepresenteerd voor zijn foutief gedrag. Dat kan reeds in de loop van het aardse leven het geval zijn, ofwel bij het individuele oordeel van die mens, onmiddellijk na de dood, of in een volgend leven.

Zoals we bij de aanvang van deze tekst reeds hebben vermeld, is zulk een godsoordeel geen exclusiviteit van het christendom. Zowat alle religies over de hele aardbol zijn er mee vertrouwd. Zij die grove fouten begaan, zullen er zich moeten voor verantwoorden. De Bijbel, *Boek der wijsheid 4:19* stelt het zo : “Wanneer het oordeel over hun misdaden aanvangt, zullen zij verschijnen vol schrik, en hun misdaden zullen ze als schuldigen blootgeven. En dit in het aangezicht van diegenen die ze onderdrukten”. Verdiepen we ons in de eventuele aspecten van een weg naar genezing.

9.1. Een ziek mens geneest niet...

Laten we een hedendaagse, met God bevriende ziener aan het woord. Op dat hoge niveau van helderziendheid wordt zo iemand rechtstreeks met de sfeer van Gods' oordeel geconfronteerd. Het is meteen een vorm van onthullen, van Apocalyptiek. Neem we bijvoorbeeld iemand die zwaar ziek is.

De geneesheer of specialist onderzoekt de zieke. Hij tracht volgens zijn ervaring en volgens de wetenschappelijke inzichten ter zake zijn patiënt te genezen. Meestal met succes.

Maar kijk, deze zieke geneest niet zoals het kan verwacht worden. Misschien is de oorzaak niet direct medisch, maar is de ziekte een gevolg van een dieper liggend, psychologisch probleem. Dus volgt een psychologische, eventueel een psychiatrische behandeling. En die kan succesvol zijn.

Zo is er een geval bekend waarbij een jonge vrouw een verlamming in de benen kreeg, en er medisch geen oorzaak kon worden aangetoond. Na psychoanalyse bleek dat de vrouw tegen haar zin tot een huwelijk werd gedwongen met iemand van wie ze helemaal niet hield. Iets, een soort van logica, diep in haar onbewuste ziele-leven verborgen, had ervoor gezorgd dat ze onmogelijk naar het altaar zou kunnen 'stappen' om het huwelijk te laten inzegenen. Toen die waarheid tot haar bewustzijn was doorgedrongen, werd de verloving verbroken en genas zij vrij vlug. Niet iedere psychoanalyse is echter zo succesvol.

Ook met psychoanalyse geneest onze zieke niet. Dus wendt hij zich tot een bevoegd pendelaar. Zoals wellicht bekend is de pendel, zoals elke wichelende praktijk, een soort van onbewuste versterker van datgene wat de hiervoor sensitieve persoon intuïtief aanvoelt. De pendelt gaan niet uit zichzelf heen en weer. Het zijn de onbewuste en minimale spierbewegingen van de persoon die pendelt zelf die de pendel aan het slingeren brengen. We vermijden telkens de term 'pendelaar' en gebruiken de langere uitdrukking 'de persoon die pendelt', omdat het in de andere talen van deze website dikwijls vertaald wordt als 'iemand die heen en weer reist'. En dat willen we vermijden. Vervolgen we terug onze tekst. Volgens zijn kennis en ervaring vindt de man die pendelt welke kruiden zijn patiënt kunnen genezen. Maar kijk, onze zieke geneest ook hier niet. Er moet dus meer aan de hand zijn.

Voegen we er nog het volgende aan toe : magnetiseren, het gebruik van de pendel en wichelen zijn geen kunst die men gewoon leert zoals andere technieken van louter profane aard. Daarover zwijgt men echter in zo goed

als alle handleidingen. Wie ze beoefent zonder Trinitair gebed, situeert zich in de buitennatuur met de hieraan eigen harmonie der tegengestelden (3.8.5.). Sacraal ingestelde mensen waarschuwen dat men niet weet wat men doet als men zich buiten het rijk Gods aan mantiek en magie waagt. Vergelijken we het enigszins met iemand die zich met zijn computer op internet waagt, zonder het gebruik van een virusscanner.

9.2. Een vorm van erfzonde?

Wat tot hiertoe nog niet aan bod kwam bij deze drie methoden, de medische, de psychologische en de wichelende, is wat men 'het oordeel van God' noemt en wat men vooral sedert St.-Paulus 'een vorm van erfzonde' heet. Waarom de specificatie 'een vorm van erfzonde'? Omdat het een individuele schuld betreft, geen collectieve. Men stelt het Bijbels wel eens voor dat de zonde van het eerste mensenpaar, Adam en Eva, 'collectief' doorweegt op alle mensen. En dat bedoelen we hier niet. Het gaat bij onze zieke niet om een collectief gegeven, wel mogelijk om een individuele fout.

9.3. Een herstel van fout.

Vervolgen we ons verhaal. Een bevoegd ziener die met dit probleem geconfronteerd wordt, zou plots een beeld, een associatie kunnen krijgen waarbij hij 'ziet' dat die zieke mens in een vorig aards bestaan b.v. een moord heeft gepleegd. Die vroegere misstap is blijkbaar nog niet gecorrigeerd, verwerkt en vergeven en weegt fijnstoffelijk nog door in het huidige bestaan. Dit uit zich in een gemis aan Gods levenskracht, zoals *Genesis 6:3* het verwoordt : "Indien Gij Jahweh, Uw Geest (levenskracht) terugtrekt, gaat al wat leeft dood. Maar indien Gij Uw Geest (levenskracht) schenkt, scheidt Gij leven." Het is duidelijk dat Gods Geest, die leven scheidt, synoniem staat voor de term 'levenskracht'. Onze zieke heeft een moord op zijn geweten, waardoor hij minder of helemaal geen deel meer heeft aan Jahweh' s levenskracht. Daardoor heeft hij te weinig fijnstoffelijke energie om zijn gezondheid op peil te houden.

Bij de aanvang van een nieuwe incarnatie neemt het doopsel het schuldbeginnsel wel weg, doch, volgens de oudere theologie, niet de gevolgen ervan. Inderdaad, kenners zeggen ons dat die 'gevolgen' eerst behoren gezien en hersteld te worden voordat, onze zieke in kwestie kan genezen. De fout zal ooit moeten uitgeoet worden, desnoods met een gelijkaardige straf. Gebeurt dit niet, dan zullen alle mogelijke genezers vaststellen dat, om een 'mysterieuze' reden, de therapie niet lukt daar waar zij, in andere gevallen, meestal wel lukt. Sterker nog, de met God bevriende zieners zeggen ons dat zelfs met de uitboeting van het kwaad, de definitieve genezing nog niet is

afgerond. De vergeving lukt niet zolang het slachtoffer ook aan de dader zijn fout niet vergeeft. Slechts dan is voor de Drie-Eenheid, de misstap definitief vergeven en kan de dader terug in vriendschap met God leven. Een moord die bewust en gewild werd gepleegd, is duidelijk een zware zonde tegen de levenskracht van God.

De ‘associatie’ die op een helderziende wijze werd vastgesteld, geeft hier de sleutel tot de juiste diagnose. Men kan ze echter ofwel gewoon niet ‘zien’ ofwel wel ‘zien’ doch niet als de oplossing van het godsoordeel. Men moet daartoe inderdaad door God gemachtigd zijn. Dat is het ‘charisma’, Gods levenskracht waarover deze ziener mag beschikken. Zulks geschiedt volgens hen dankzij een overdaad aan goedheid van Godswege, en dit ten dienste van een lijdende medemens.

9.4. Een groot onrecht

We verwijzen hier naar de wraakdemon van Dion Fortune (3.2.1.). Zij had iemand ten koste van aanzienlijke financiële offers geholpen. Deze doet haar nadien een groot onrecht aan. Haar wraakgedachte leidde tot de schepping van wat men in de magie een ‘kunstmatig elementaal’ heet. Wil ze dit kwaad ongedaan maken, dan moet zij enerzijds haar wrok en woede laten varen, en echt berouw betuigen. En anderzijds moet zij het ondiep geleidelijk terug in zich opsorpen. Iets wat ze ook deed, badend in het zweet. Fortune besluit : “Voor zover ik weet, was dit het einde van deze geschiedenis”.

Merken we nog op dat Fortune hier enkel op een buitennatuurlijke wijze werkt. Van enig beroep op het Bijbelse opperwezen vindt men geen spoor. Als men weet dat op een verre achtergrond, één of andere vorm van demonie altijd mogelijk is, dan stelt haar methode vragen. Mogelijk heeft iets in haar aangevoeld dat die hele historie nog niet helemaal ten einde was. Bij een grondige hiëro-analyse¹³¹, bij het zoeken naar de diepere, occulte oorzaak, blijkt dit inderdaad het geval te zijn. Zij dacht dat zij het slachtoffer was van een groot onrecht. Maar helderziend blijkt dat zijzelf, in een vroeger aards leven, deze mens een groot onrecht had aangedaan. Juist dat détail werd voor haar anders zo scherpe analytisch denken verborgen gehouden, en dit doordat zij dit onrecht moest herstellen.

We zien dat hier de diepere oorzaak van het probleem, zowel bij de zieke die niet geneest als bij Fortune, bij hen zelf ligt. Het is evenwel overduidelijk

¹³¹ Zie op deze website, tabblad: cursussen, cursus 5.5. en cursus 6.2. : Inleiding tot de hiëro-analyse.

dat men in deze wereld ook kan lijden zonder hieraan zelf enige schuld te hebben. Dat werd al overduidelijk bij de verwensing van Hexe Petra (3.1.3.).

Wie zich ook maar op een minimale wijze informeert over de werkwijzen van 'zwarte magie', weet dat men zijn medemens met een zwaar lot kan belasten. Ja, men kan het zelfs onbewust iemand aandoen. *Psalm 19 (18)* verwoordt dit reeds : "Wie, Heilige Drie-eenheid, is zich van alle fouten bewust. Zuiver ons in alle geval van het onbewuste kwaad". Mensen kunnen ziek zijn omwille van eigen fouten, maar evenzeer omwille van fouten van anderen. Onthouden we ons dus van al te lichtzinnige oordelen. En laten we dergelijke apocalyptische inzichten enkel over aan hen die hierover op een Bijbelse wijze geïnspireerd worden. Hoe meer men ingaat op de levensgeschiedenissen van mensen, hoe minder men tot veroordelen geneigd is. Dan pas ziet men duidelijker hoe zwaar de strijd van de mensheid is.

9.5. Zuiver ons van het onbewuste kwaad.

Uit de verhouding tussen de persoonlijkheid en de individualiteit blijkt dat iemand door zijn of haar occulte situatie erg zwaar kan overkomen, maar in de huidige incarnatie best een aangenaam iemand kan zijn. Met de beste bedoeling begaan, blijft hij zo toch onbewust energie van zijn medemens stelen en zelfs onheil om zich heen veroorzaken. Vanuit de huidige incarnatie gezien is dat tragisch. Bekijkt men het vanuit de rode draad die vele incarnaties met elkaar verbindt, is het een oordeel dat zich uitwerkt. Maar dat kan ook omgekeerd.

Iemand kan een bijna onberispelijke individualiteit bezitten, maar in het huidige leven toch een belangrijke misstap begaan. Gezien de lange en haast foutloze voorgeschiedenis zal hij toch een overwegend goede uitstraling blijven behouden. Denken we aan de goede moordenaar die samen met Jezus werd gekruisigd. Hij betuigde aan Jezus zijn spijt en zei tegen de derde gekruisigde dat zij beiden wel misdadigers zijn, maar dat Jezus helemaal niets kwaads kon verweten worden. Waarop Jezus hem antwoordde dat hij, de goede moordenaar, na zijn dood samen met Jezus in het paradijs zou zijn. Of denken we aan Sint Paulus, die eerst de christenen vervolgde en nadien apostel werd. Welke redenen hier allemaal spelen, dat is voor ons, mensen, eigenlijk niet uit te maken.

9.6. Trinitaire gebeden

Verdiepen we ons verder in enkele Trinitaire gebeden en hun occulte structuur.

9.6.1. Het christelijk bidden.

Alle religies stellen het gebed centraal. Men bidt eerst en vooral tot God als bron en gever van alle levenskracht. Deze communicatie is niet cerebraal maar vitaal. Tijdens het bidden trekt men levenskracht uit God.

“Ouk estin ouden euchès dunatoteron, ouden ison”, “niets heeft meer macht dan het gebed, niets is daaraan gelijk”, aldus de oosterse kerkvader Johannes Chrystosomos (344/407). F. Heiler, in zijn boek *Das Gebet*¹³², vermeldt die spreuk. Letten we op de term ‘dunatoteron’ waarin ‘dunamis’, ‘levenskracht’ voorkomt. Met het Trinitaire bidden gaat een nieuw genezingsvermogen samen dat zowel naar ziel als naar lichaam reddend werkt. Het gebed mag nooit een medische handelwijze vervangen. De medische wetenschap heeft overtuigend haar belang en noodzaak bewezen. Maar het Trinitaire gebed werkt, zoals reeds gezegd, op dat bovennatuurlijke niveau van werkelijkheid, daar waar de medische wetenschap zich beperkt tot het natuurlijke niveau.

Geven we een praktisch model van een gebed. Denkt men aan de werkelijke situatie van het hele animistische systeem, met zijn demonische, Bijbels gezien, satanische structuur, dan is het niet verwonderlijk dat Jezus zegt “men moet altijd bidden en nooit ophouden”.

Ziehier een model.

+ (alle problemen).

Vader, Zoon, H. Geest, Heilige Drie-eenheid, Vader.

+ (alle problemen).

Komt rechtstreeks tussen met uw levenskracht die trinitair is,
die op de tien geboden (decaloog) steunt,
die gelooft in de verlossing en heilsgeschiedenis (wij sterven en verrijzen met u, Jezus; wij worden met u, Maria, door de H. Geest overschaduwd),
die aandeel geeft aan uw inzicht in al wat was, is, zijn zal,
die aandeel geeft aan uw beheersing van al wat immaterieel, fijn- en grofstoffelijk is.

komt dus tussen zo dat + (alle problemen) door u - en enkel door u - opgelost worden,

waarvoor wij, in de absolute zekerheid dat wij in uw geest reeds verhoord zijn, u eeuwig dank verschuldigd zijn.

Vader”.

¹³² F. Heiler, *Das Gebet. Eine Religionsgeschichtliche und Religionspsychologische Untersuchung*, 4. Aufl., München, Reinhardt, 1921, 495 en 109/131.

Deze formule is overladen. Omdat zij de structuur blootlegt van het magisch werkzame gebed. Wij leggen nu die structuur nader uit. Men kan dus, met dezelfde axiomata (die in de bovenstaande formule verwoord zijn) in het achterhoofd gerust de verwoording versimpelen, zonder de structuur te schenden.

Het '+' bovenaan het gebed doet denken aan Jezus' kruisdood. Maar zo dat wij denken dat wij ons ook bij het kruis bevinden. We concentreren ons op het probleem dat dat we willen voorleggen. Zonder een duidelijk gegeven en gevraagde zweeft het bidden, occult gezien, in het luchtledige. Door de concentratie op het gevraagde roept men immers én de gegevens én alle mogelijke wezens die met dat gevraagde samenhangen, op. En dit voor de grootste baas, voor de rechterstoel van God. Door de namen Vader, Zoon, H. Geest te noemen, roept men hen op. In de tegenwoordigheid van de Heilige Drie-eenheid komt het gevraagde bloot voor de vele natuurgeestjes en een aantal hogere goden die hieraan meewerken. We komen op dit aspect van het bidden verder nog terug. (9.9.1.)

Eens dat men zo ver is, kan men het smeken inluiden. “komt rechtstreeks tussen (...)”. -- waarom 'rechtstreeks'? Omdat, terwijl men bidt, boze wezens uit het onzichtbare trachten in te dringen en het gebed willen afbouwen. Zij bidden, subliminaal, onder de drempel van ons bewustzijn, mee maar in satanische zin, om de omslag in het tegendeel te bewerken. Daarom eindigt het gebed steeds met 'Vader'. Hij heeft het laatste woord, opdat zijn wil, geheel zijn wil en enkel zijn wil mag geschieden.

Het noemen van namen. Men ziet de herhalingen. Vooral de eerste persoon wordt herhaaldelijk vernoemd. Waarom? Omdat grondige occulte ervaring bewijst dat de Vader de persoon is die het heilige, het occulte, weliswaar met de Zoon en de Geest beheerst, maar dat hij toch als leidende figuur binnen en buiten de H. Drie-eenheid optreedt.

Jezus bad, bad veel, en bad doorlopend. Hij leefde één met zijn hemelse Vader, en vanuit die eenheid verrichtte hij zijn werk. Jezus werd geconfronteerd met de eeuwige ellenden van de mensen : ziekten en bezetenheden. Als we verlangen dat de H. Drie-eenheid een gebed verhoort, is het evident dat dit gebed uitgezegd moet worden door een gewetensvol mens. Ook al is die gewetensvolheid nooit volmaakt, iets wat O.L. Heer zeer goed weet,. Toch is de eerlijke wil om de tien geboden te verwerkelijken een noodzaak. Meer nog : wanneer God de mens die bidt laat delen in zijn hoge levenskracht dan grijpt hij in de kundalini-structuur in (3.6.3.). Dit lukt enkel

wanneer de mens die bidt de wilde energieën die in de kundalini-stroom aanwezig zijn, leert beheersen. Men begrijpt zo het verschil tussen mediteren en bidden. Mediteren is de aura open stellen voor iedereen die binnen wil, dus ook de elementen van de wereld en de buitennatuur. Christelijk bidden is zich enkel openstellen tot dat wat tot de bovennatuur behoort.

9.6.2. Voor sommigen bid ik niet

1 Joh 5:16 vermeldt volgende tekst. “Als iemand zijn medemens een zonde ziet doen, die niet tot de dood voert, moet hij voor hem bidden, en God zal hem in leven houden. Dat wil zeggen: als zijn zonde hem niet doodt. Want er is een zonde die tot de dood voert, hiervoor geldt mijn aansporing om te bidden niet.” Zulke zonden hebben altijd iets te zien met een vorm van cynisme, met het koelbloedig opofferen van het geluk van anderen ten voordele van het eigen geluk. Deze fouten, zo zegt de Bijbel, worden dus niet vergeven maar moeten “aan den lijve” uitgeboet worden. In niet mis te verstane bewoording zegt de apostel hier dat er sommige mensen zijn voor wie hij niet bidt. En wel die mensen in wie de zonde hen gedood heeft. De term ‘dood’ slaat niet op het biologische leven, wel op het gemis aan contact met de Bijbelse God en zijn levenskracht. Dat leidt in de andere wereld tot een bestaan als een soort van zombie, uit wie de levenskracht is verdwenen. De mens is dan, zoals *psalm 88 (89) 11/13* suggereert, slechts als een refaïm, als een ziel zonder goddelijke geest.

9.7. De getuigenis van Sofie

Heel haar leven had mevrouw Sofie godsdienst gegeven aan kinderen van een middelbare school. Of liever, geen godsdienst, maar catechese. Catechese is retoriek, het overdragen van een boodschap aan een publiek. Geen eenvoudige opdracht in een wereld die zich meer en meer van religie vervreemdt. En toch bleef ze op het einde van haar loopbaan met heel wat diepe vragen zitten. Wat is nu het wezen van religie? Hoe over religie praten als leerlingen zelfs de hoofdzaken van de Bijbel niet meer kennen? Is de ziel van de mens inderdaad een afzonderlijke werkelijkheid? Is er een relatie tussen religie en het paranormale? Is er fijne stof? Hoe ‘echt’ zijn de mirakels van Christus? Nog heel wat meer vragen hielden haar bezig, doch daarover vond ze nauwelijks iets in de handleidingen bij haar lessen.

9.7.1. Een occulte inwijding

Nu ze met pensioen ging, had ze meer tijd om zich hierover te informeren en zich te bezinnen, en toen ze in een privé-gezelschap de gelegenheid kreeg om een avond bij te wonen waarbij religie het thema was, aarzelde ze geen ogenblik. En daar zat ze dan, op die bewuste avond, als nieuweling een beetje

onwennig midden in een gezelschap van mensen die elkaar al kenden. Ze had verwacht dat er een stevige discussie zou volgen, of dat haar heel wat verstandelijke inzichten zouden meegegeven worden. Maar het werd allemaal heel anders.

De man die de leiding nam stelde zich voor als een magiër. Dat er in archaische culturen magiërs bestaan, dat was haar bekend. Maar iemand in onze tijd ontmoeten die dat van zichzelf beweert, dat is toch wel hoogst verbazend. Met een behoorlijke dosis scepticisme vroeg mevrouw Sofie zich af in welke bizarre wereld ze nu wel was verzeild geraakt. De magiër nam het woord en zei dat hij iedereen een soort van occulte inwijding ging geven. Nadat allen zich in een grote kring hadden gezet, beweerde hij fijnstoffelijke energie doorheen de aanwezigen te laten gaan. Hij voegde eraan toe dat die energie niet van zichzelf kwam, wel van de H. Drie-eenheid. Hij beschouwde zichzelf enkel als een middelaar, een mediale mens. En kijk, een korte tijd later ervoeren sommigen zachte tintelingen doorheen heel hun lichaam. Ook anderen beaamden het en vertelden bovendien dat ze vanuit hun kundalini een zalige warmte voelden omhoog stijgen.

Met een groeiende verbazing hoorde Sofie zoveel uitspraken die haar totaal onbekend waren. En hoe ze ook lette op wat anderen zegden, of hoe ze zich ook concentreerde op haar eigen lichaam om na te gaan of ze misschien ook iets gewaar werd, ze voelde niets, helemaal niets. Verbaasd keek zij steeds weer in het rond, terwijl ze zich afvroeg wat zij van dit alles wel moest denken. Dan richtte de magiër zijn blik op haar, of liever, net naast haar, en zei dat de fijnstoffelijke energie wel rond haar kwam hangen, maar niet echt in haar aura drong. Hij stond op, kwam tot vlak bij haar en bracht zijn beide handen tot net boven haar hoofd. “Ik leg je de handen op”, zo zei hij, “en ik geef je zo extra energie zodat die fijne stof ook tot in je aura dringt”. En even later beweerde hij dat het inderdaad gelukt was. Sofie begreep er niets van. Ze voelde ook helemaal niets. Waarop moest ze letten? Wat moest ze voelen? Wat was hier allemaal aan het gebeuren? Ook beklemde haar de gedachte dat zij mogelijk in een gevaarlijk experiment was verzeild geraakt. Als dat religie was, dan stond het toch wel bijzonder ver verwijderd van dat wat zij er al heel haar leven had onder verstaan. En even vroeg ze zich af of ze niet beter zou opstaan en deze bizarre ceremonie zou ontvluchten. Maar ze bleef. Wat verward en bezorgd volgde ze de hele avond. Toen ze rond middernacht naar huis ging, had ze eigenlijk heel wat meer vragen dan toen ze gekomen was.

9.7.2. Zij verdubbelde haar gebeden.

Drie weken lang liet ze niets meer van zich horen. Maar nadien belde ze. Ze had toch zoveel te vertellen, zo zei ze, en ze vroeg of ze haar verhaal mocht komen doen. En enkele uren later stond ze daar. Ze vertelde dat ze ziek was geweest, heel ziek. Ze had gedacht dat ze die bewuste avond in de handen van een zwart-magiër was gevallen. Ze kon ook niet begrijpen dat die man iedereen in de val had gelokt en dat niemand dat toen had doorzien. Ze vreesde dat hij haar en alle aanwezigen met één of ander ernstig onheil had beladen. Dus wilde ze het effect hiervan teniet doen. Ze was beginnen bidden, de Bijbel op haar schoot en een kruis in de handen. Urenlang, neen, dagenlang... en ze voelde zich steeds slechter worden, tot ze, behoorlijk ziek geworden, de hele tijd het bed moest houden. Dat was, zo geloofde ze, het rechtstreekse gevolg van die bewuste avond en bovendien het regelrechte bewijs dat er inderdaad iets ergs met haar gebeurd was. Dus verdubbelde zij haar gebeden, dag en nacht, dagenlang. Tot zij zich na een tweetal weken eindelijk geleidelijk beter begon te voelen. Zij geloofde dat zij die magische ingreep door haar aanhoudend gebed meer en meer ongedaan had gemaakt. Maar het had haar toch zoveel angst, zweet en tranen gekost. Zij vertelde dat ze nog nooit in haar hele leven zoveel had gebeden als die laatste twee weken. En dat voor een lerares godsdienst.

9.7.3. Wat is er met jou gebeurd?

Dat was echter nog lang niet alles. Ze had de gewoonte jaarlijks een pendelaar te raadplegen die haar gezondheid naging en haar zo nodig een aantal helende kruiden bezorgde. Naar aanleiding van die bewuste avond had ze haar afspraak vervroegd. En eens ze daar was aangekomen, verzwegen ze het hele gebeuren. Ze volgde bijzonder nieuwsgierig elke beweging van de pendel en wachtte gespannen de diagnose van de pendelaar af. Deze deed zoals gewoonlijk rustig zijn werk. Maar dan scheen hij te aarzelen. Zijn gezicht verried enige verbazing. Hij deed er langer over dan gewoonlijk. Dan keek hij met een vragende blik naar mevrouw Sofie en deed alle pendelwerk helemaal opnieuw over. Sofie voelde haar hart tot in haar keel kloppen. Elke seconde duurde haar veel te lang. Ten slotte legde de man zijn pendel neer, keek haar doordringend aan en zei: "Ik begrijp het niet. Wat is er met jou gebeurd? Al je bloedbanen zijn nog nooit zo open geweest. Je gezondheid is veel beter dan ze ooit was. Ik moet je helemaal geen kruiden meer meegeven. Zo een vooruitgang en op zo'n korte tijd, dat heb ik nog nooit meegemaakt".

Sofie kon het wel uitjubelen. Wat een opluchting. De magiër had haar dus wel degelijk geholpen. Ze had hem totaal verkeerd beoordeeld. Ze had een korte pauze nodig om haar grenzeloze opluchting, haar blijdschap en haar

ontroering te verbergen. “Ik denk niet dat die man mijn verhaal zal geloven”, zo dacht ze in stilte. En dus vertelde ze alleen maar dat ze onlangs met pensioen was gegaan en dat het leven voor haar nu een heel stuk rustiger geworden was. En dat daarin wellicht de verklaring van haar verbeterde gezondheid moest gezocht worden. De man schudde het hoofd. “En toch begrijp ik het niet” herhaalde hij. Met een nauwelijks ingehouden vreugde bedankte Sofie haar pendelaar.

Dan was ze maar ineens naar de magiër geweest en had hem haar grote dank uitgedrukt en hem haar hele relaas verteld. De magiër had haar een ogenblik scherp aangekeken en dan met een zekere bezorgdheid gezegd dat zij haar hele probleem eigenlijk zelf had veroorzaakt. Zij had, door plots veel te intens te bidden, zoveel energieën, zoveel ‘heiligheid’ op een veel te korte tijd naar zich toetrokken, zonder dat haar fijnstoffelijke ‘infrastructuur’ hierop al was voorbereid. En dat was de oorzaak van haar ziekte geweest. Haar lichaam had zich te snel, op een veel te korte tijd, moeten aanpassen aan die hogere energie. “Maar”, zo vervolgde hij, “ook dat is helemaal geen probleem, want door die ziekte mee te maken heb je hier op aarde al een deel van je vagevuur verwerkt. En nog dit: je sprak van het kruis dat je bij het bidden gebruikte. Toen je het kocht straalde het slecht uit omdat het lange tijd in verkeerde handen was geweest. Maar je aanhoudend gebed heeft dit uitgezuiverd. Nu straalt het zeer goed uit.”.

Tot zover deze getuigenis.. Herinneren we nog even aan het verschil tussen een Bijbels gebed en een meditatie. Het Trinitaire gebed zoekt contact met de H. Drie-eenheid en de bovennatuur. Een eerder onbestemde meditatie richt zich veeleer op de buitennatuur, op de wereld van goed-en-kwaad, met alle gevaren hieraan eigen. In wat volgt zal het taboe-karakter van het heilige nog verder toegelicht worden.

9.8. Monaden : vele lichtende puntjes

In wat voorafging is er reeds enkele keren melding gemaakt van vele lichtende puntjes. Zo vertelde E. Haich ons dat ze een stroom van myriaden kleine nevelkorreltjes zag die haar ‘dwongen’ om naar het raam te gaan en dit te openen. En dat was juist wat haar man in gedachten had, en dat van haar verlangde (3.6.4.). Verwijzen we ook naar het verhaal van het jubileum. Daar las iemand een tekst voor, ten gehore van een honderdvijftig aanwezigen. Door de concentratie hun gedachten werd hij uit zijn biologisch lichaam geduwd en zag hierbij myriaden kleine lichtende puntjes in een bundel opstijgen en nadien versterkt neerdalen (3.6.5.). Tenslotte deed eenzelfde beeld zich voor tijdens een droom in de tekst : de getuigenis (3.3.6.).

Anderzijds was er bij herhaling sprake van fijnstoffelijke wezens. Zo sprak Zielinsky van een hele menigte van natuurgeesten en van feeën (3.5.1.) en vertelde Fortune ons van de schepping van haar wraakdemon (3.2.1.) maar ook andere wezens als de godin Afrodite (3.5.3.), de wezens van Findhorn (3.5.5.) en nog een aantal andere fijnstoffelijke wezens werden vermeld. De vraag rijst hoe het bestaan van die lichtende puntjes enerzijds en de vele wezens anderzijds met elkaar te rijmen zijn. Trachten we dit te verduidelijken.

Kijken we naar de materie. Deze bestaat uit atomen en moleculen. Het zijn de bouwstenen van de gesteenten, de planten, de dieren en de mensen. Of je nu een bacterie, een muis, een olifant of een mens bent, het maakt niet uit, je blijft een verzameling van myriaden atomen. Deze zijn doorheen een lange evolutie zo gegroepeerd dat je nu eenmaal geworden bent wat je nu bent : een mens. En bij wijze van spreken staat die mens aan de top van een piramide. Aan de basis hiervan staan primitieve planten, dan hogere planten, lagere dieren, hogere dieren en tenslotte de mens. Zo kunnen planten en dieren bestaan zonder de mens, maar de mens kan niet zonder hen. Er is een hiërarchie, een brede basis en een heel wat beperktere top.

Iets degelijks kan ook gezegd worden van die vele lichtende puntjes. Pythagoras van Samos (-540/-497) sprak van groeperingen van een aantal fijnstoffelijke eenheden. Recenter noemde de denker G. Leibniz (1646/1716) ze monaden. Vandaar de term 'monadologie'. Ze zijn de bouwstenen van vele fijnstoffelijke wezens waaronder natuurgeestjes, goden en godinnen. J. van Helmont (1577/1644) interpreteerde dit op een religieuze wijze en beweerde dat elk schepsel, dus ook de mens, uit monaden is opgebouwd, die door de centrale monade worden geleid. Het doel was en is om te groeien naar volmaaktheid om uiteindelijk op te gaan in de Monade van God. Blijkbaar is er naast een materiële evolutie van het leven zoals Darwin het zag, ook een fijnstoffelijke evolutie.

Fr. Heiler, *Das Gebet*¹³³ spreekt over 'die im Gebet angerufenen höheren Wesen', de hogere wezens die we aanroepen als we bidden (9.6.1.). Hieronder situeren zich o.m. de vele natuurgeesten, lokale goden, engelen, demonen, hogere goden en voorouderzielen,. Men ziet ook hier een hiërarchie. M.a.w. God bouwt de schepping op van beneden naar boven: de hogere wezens kunnen zonder de basisheiligheid, die de monadenpaartjes uitmaken, niet zichzelf opbouwen of ontwikkelen. Deze basiswaarheid is de geniale waarheid

¹³³ Fr. Heiler, *Das Gebet* (Eine religionsgeschichtliche und religionspsychologische Untersuchung), München, 1921, 8. 109/131,

die de zgn. natuurgodsdiensten als erfenis aan ons hebben nagelaten. Hoe lager, des te sterker en onvernietigbaarder; hoe hoger, des te kwetsbaarder en afhankelijker van lagere wezens. Machtig is, op zich, het lagere, het leven met zijn blinde gevoelsdrang, veel minder machtig is het hogere, de geest. Van zich uit bezit de menselijke geest geen eigen energie. Maar hij kan wel dat vermogen verwerven doorheen een sublimeringsproces. Scheler stelt dat men de krachten, eigen aan de lagere sferen van de werkelijkheid, in dienst kan stellen van het hogere. Natuurgeesten, al naar gelang van hun peil, zijn - weedom ten goede of ten kwade (denk aan de elfen) - levenskrachtig. Het levenskrachtigst zijn de godheden en op een niet overtroffen wijze is dat, het opperwezen - in de Bijbel : God.

Kenners zeggen ons dat deze lagere godsdiensten echter onvoldoende geëvolueerd zijn, iets wat hen uiteindelijk fataal wordt. Toch zijn ze in de evolutie een noodzakelijke en sterk energetische schakel. Dit betekent dat de zgn. hogere religies verkeerd handelen en ingaan tegen Gods ordening van de schepping, wanneer zij de natuurgeesten niet op de juiste, door God gewilde wijze waarderen.

We verdeelden de religies in archaische en hedendaagse. Deze laatsten hebben we verder onderverdeeld in seculiere en sacrale. Welnu, de seculiere religies hebben zich sedert de 17de-eeuwse verlichting afgesneden van die energie, eigen aan de lagere sferen. Vandaar dat een seculiere religie nauwelijks nog enige fijnstoffelijke kracht bezit. De wereld der fijnstoffelijke wezens die in vriendschap met God leven, zijn verder ook verbijsterd bij het vernemen van de brutale werkwijze der inquisitie in de 15de en 16de eeuw. Ook daarvan hebben ze zich gedistantieerd. Als de gelovige in gebed dat ook doet, en die foltering in gedachte eveneens veroordeelt, durven deze infra-humane natuurgeestjes zich terug inzetten om dat wat in het gebed gevraagd wordt, mee te realiseren.

9.9. De Heilige Drie-eenheid

Vullen we aan wat hierover reeds initieel werd aangegeven (3.6.3.) en wat reeds over de kundalini (10.7.1.) werd gezegd.

In India spreekt men, sedert eeuwen, van de kundalini. Men stelt zich dit voor als een soort slang, die ofwel beneden, onderaan de rug opgerold ligt ofwel - b.v. als men op zijn Indiaas mediteert zich opricht, langs de ruggengraat, tot boven het hoofd. De zgn. chakra's, de fijnstoffelijke wervelkanalen, zijn daar onderdelen van. De levenskrachtstroom begint, inderdaad, in ons geslacht, gaat omhoog langs de onderrug, volgt de rug omhoog tot de nek en de hersenen en eindigt onderaan onze ogen.

In feite, als men op helderziende wijze goed toekijkt en zich niet door die Indiase zienswijze laat misleiden, is dit in goed Nederlands de levenskrachtstroom. Deze levenskracht die in de Bijbel staat voor de Heilige Geest, stroomt rechtstreeks uit de H. Drie-eenheid. Sedert de menswording van Jezus, stroomt deze levenskracht in onze diepere ziel, en dit doorheen de handen van Maria. Vandaar dat bij een aantal gebeden een gelijkzijdige driehoek getekend staat, top naar boven gericht, met in de driehoek de letter 'M', van Maria. Bovenaan de driehoek staat de 'V' van Vader, links onderaan de 'J' van Jezus, en rechts de 'G', van Heilige Geest. Alles samen begeleiden ze het gebed.

9.9.1. Een nieuw en krachtig gebed

Een bevoegd ziener bezorgt ons een nieuw en krachtig gebed. Hij zegt ons dat hij het de laatste weken misschien wel duizend keer en met een geconcentreerde aandacht heeft gebeden. Zo werd het een krachtige gedachtevorm, een kunstmatig elementaal opgebouwd, die nu als een fetisj (7.4.1.), als energetische batterij, kan werken. Hij verduidelijkt.

Kijk naar het gebed hieronder. Boven op het kleine kadertje staat een kruisje. Het verwijst naar het kruis van Jezus. We zouden dit kadertje ook kunnen vervangen door de driehoek hierboven beschreven, en voorzien van de letters V, Z, G. en M, dit om de H. Triniteit en Maria tegenwoordig te stellen. En denk nu dat je probleem in het kadertje vervat zit. Zo is het netjes omschreven en afgelijnd en weten God en zijn helpers waar zij zich moeten op concentreren om je te helpen.

Jezus stierf, maar hij is verrezen. Vader, Zoon, Heilige Geest, in het boek der wijsheid (12 : 22) leert gij ons de gouden regel van alle met God bevriend gedrag : "Als wij straffen, denken wij aan uw goedheid, en als wij gestraft worden rekenen wij op uw genadigheid.

Vader, Zoon, H. Geest, het hele nieuwe testament door Jezus ingevoerd, is één grote toepassing van die gouden regel. Daarom verwoorden wij hem vooraleer uw tussenkomst in onze problemen te vragen. Wij denken hierbij aan uw terugkeer op het einde der tijden en aan het laatste oordeel.

Denk nu aan de vele natuurgeestjes die hierbij kunnen betrokken worden. Een aantal van hen is werkeloos, een ander aantal bevindt zich in de greep van demonische wezens die hen misbruiken voor hun kwade bedoelingen. Doordat deze geestjes het gebed voortdurend horen zeggen, beginnen ze dat op de duur mee te herhalen. De eerste groep wellicht uit een

soort van onverschilligheid, de tweede groep doet zulks met de uitdrukkelijke bedoeling om het gebed af te bouwen en te vernietigen.

Maar door steeds de Drie-eenheid, de Vader, de Zoon en de H. Geest te vernoemen, roepen ze eveneens die Trinitaire energie op. Eerst weerstaan ze aan die werking, maar daarna komen ze meer en meer onder die invloed. Ze worden gewaar dat die energie te krachtig is en dat ze die niet kunnen vernietigen. Ondertussen hebben ze het zodanig gememoriseerd dat ze het bijna automatisch beginnen mee te bidden. Geleidelijk ervaren ze dat ze zich daarbij niet zo slecht bevinden, sterker nog, dat met die energie alle narigheden van het demonische of satanische systeem waarin ze zich bevonden, verdwijnen. Ze merken dat de H. Drie-eenheid uitzonderlijk machtig is en zeer weldadig werkt.

Ondertussen heeft er zich bij een aantal van hen een bekeringsproces voorgedaan. Eerst reageerden ze daarop verrast, dan vijandig, vervolgens geïnterigeerd, wat meer geïnteresseerd en tenslotte werden ze bekeerd. Dat is de reden waarom een herhaald gebed zo machtig is. Hun energie wordt aanvaard, dan uitgezuiverd of weggezuiverd als ze niet bruikbaar is, tenslotte wordt ze radicaal herschapen op bovennatuurlijk vlak. Samengevat : aanvaarden, uitzuiveren, verheffen. Zo versterken deze wezens voortdurend de energie die in het gebed aanwezig is. Ook hier geldt het *similia similibus*, het gelijke, dat het gelijke zoekt.

Een aantal cynische en boosaardige wezens willen zich niet of niet onmiddellijk bekeren. Daarom wordt er in het gebed naar het laatste oordeel verwezen. Zij weten dat dit feilloos zeker komt en dat ze zich dan zullen moeten verantwoorden. Daarom vragen bezetenen bij herhaling aan Jezus of het laatste oordeel toch nog niet aankomt. Want dat juist vrezen zij. Zij weten dat zulks het einde van hun macht betekent. Daarom ook verwijst men in de gebeden van de Griekse en Oosterse liturgie naar de laatste dagen en het laatste oordeel.

Een magnetiseur (4.3.) zegt dat hij soms weken nodig heeft om iemand van een kwaal af te helpen. Hexe Petra (3.1.3.) had twee tot drie weken nodig voordat haar 'vloek' werkte. Het ligt voor de hand dat we een gebed best ook bij herhaling zeggen en het niet te snel opgeven.

9.9.2. De kerk en de missie : een niet zo fraai beeld.

Bij de kerstening van andere culturen hebben heel wat missionarissen die heidense godsdiensten zoveel mogelijk uitgebannen. Maar hiermee verdween

eveneens de wijze waarop zij via hun religie, hun problemen oplosten. Hun werkwijze was niet ideaal, maar het was dikwijls het enige wat ze hadden. Het christendom had hierop kunnen voortbouwen. Hun heidense religie was dan een geldig beginstadium en een energetische basis waarop kon voortgebouwd worden. Hun goden waren in het geheel van de werkelijkheid niet de hoogste instantie, ze waren geen scheppers van alle bestaan, maar beheerden slechts een deel van de werkelijkheid. En dat dikwijls eigenmachtig.

Als ze zich zouden schikken naar de Schepper van alle leven, zouden de meest sensitieven onder hen, en hun zieners, zeker iets van die weldadige energie hebben gevoeld. Heidense volkeren staan nog veel dicht bij de natuur en zijn heel wat sensitiever dan dat b.v. in een westers cultuur het geval is. Ook maken ze een verschil tussen zwarte en witte magie, waarmee gezegd is dat zij ook een ethiek kenden die dicht bij die van de Bijbel stond. Herinneren we b.v. aan het gebed van de Baloaba (3.7.6.) : “Gij weet het: nooit steel ik, nooit begeer ik de vrouw van een ander, nooit pleeg ik geweld op de dochter van een ander. Indien echter iemand het kwade oog op mij richt dat Gij, o Muidi Mokulu, verheven God, hem vervolgt met Uw wrekende blik.” Met andere woorden, wat de Bijbel expliciet verwoordt, is een structuur eigen aan alle volkeren, die de mens op weg zet naar een gewetensvol gedrag. De verwoording mag dan verschillen, in wezen komt ze op hetzelfde neer. Of, om het met de woorden van de apostel Paulus *Rom 2, 14*, te zeggen : zij zijn zichzelf tot wet en leven hierdoor reeds in vriendschap met God. Maar zo is het allemaal meestal niet gegaan. Al te dikwijls werden hun heiligdommen vernield.

Het gevolg is dat die volken het christendom als een zeer deftige, een zeer hoogstaande religie hebben aanvaard, maar voor hun praktische problemen zijn ze blijven voortbouwen op hun oude traditie.. Als uw kind ziek is, als je kanker hebt, als je man geen werk vindt, als je vee sterft, als je oogst mislukt, op zulke problemen is de kerk nauwelijks afgestemd. En dat is de macht van die heidense religies, die staan veel dicht bij de praktische problemen van die mensen. Een aantal missionarissen, heeft eeuwen lang, die culturen geminacht. En met welk resultaat? De indianen, de Congolezen, de Filipino's en zo vele andere niet-Bijbelse volkeren zijn naar hun voorouderlijke religies, teruggekeerd omdat dat weerom een houvast biedt. Vandaar dat dat zo bijzonder taai is en dat de clerus dat na honderden jaren er nog niet uit krijgt. Daar hebben die niet-Bijbelse religies wel greep op. En dat is ook de macht van New Age¹³⁴, dat zich precies op dat niet-Bijbelse domein situeert. De kerk

¹³⁴ Zie op deze website de cursus 1.4.1 en 10.4.2. : Inleiding tot new Age

zou dat kunnen bestrijden door op dat terrein zelf actief te zijn. In de mate dat het rationalisme veld wint, en de kerkelijke catechese haar aandacht voor het paranormale en het dynamisme verliest, in diezelfde mate zie je New Age oprijzen.

J. Sterley,¹³⁵ stelt het zo: “Onze vooropstellingen omgeven ons als een schild waarachter wij enkel waarnemen wat wij met ons ‘vernunft’, met onze moderne, westerse rede kunnen verklaren”. Sterley onderzocht vijf jaar lang een gedeelte van Nieuw Guinea op planten én op heksenpraktijken. Zijn besluit: “Ondertussen weet ik dat ‘onze werkelijkheid’ een begreemd gebied is en dat wij geen besef hebben van wat buiten onze beperktheid geschiedt”. Deze uitspraak typeert overigens zijn hele boek. Hij betreurt dat de katholieke missionarissen en de lutheraanse zendelingen in het Simbudal geen geloof hechten aan deze magische praktijken, dat ze de moordenaars beschermen en weigeren de slachtoffers bij te staan. Reden: heksenpraktijken bestaan immers niet, het is ‘bijgeloof’. Een soort heimwee hangt over het hele boek.”

Eenzelfde klacht hoor je bij Richard Katz¹³⁶. Hij zegt dat de missionarissen bij de Kung, een stam in Indonesië, zich hardnekkig inspannen om het bijgeloof en de magische praktijken van de Kung uit te roeien: de Kung zijn volgens de missionarissen bosmensen, wilden, die beschaafd moeten worden. Andermaal wordt hier onbekend religieus gedrag beschouwd als totaal onchristelijk en heidens en daarom waardeloos. De krachten die inherent zijn aan de spirituele benadering van de Kung worden volledig genegeerd.

Ook Pater Placied Tempels schrijft in die zin¹³⁷. Hij verbleef dertien jaar in Belgisch-Kongo als missionaris maar bereikte naar eigen zeggen niet de ziel der Bantoes, tot hij dieper in ging op hun gewoonten en gebruiken. Zijn besluit: hun wereldbeeld houdt een volwassen, coherente, logisch goed gefundeerde manier van denken in. Jammer genoeg is de missionering hiervoor blind geweest. Hij noteert : “Wij allen, missionarissen, rechters, regeerders, al degenen die leiders van de Bantoe zijn, of het zouden moeten zijn, wij waren niet tot de ‘ziel’ van de zwarte doorgedrongen, althans niet zo ver als wij het zouden gewild hebben. Zelfs de specialisten niet. Laat dit nu een spijtige vaststelling zijn of een berouwvolle schuldbekentenis. Het feit staat vast dat we het wereldbeeld der Bantoe niet begrepen hebben en dat we daardoor niet in staat waren om aan de zwarten verteerbaar ziele-voedsel of een verstaanbare geestelijke synthese voor te leggen. Van al de eigenaardige

¹³⁵ Sterley J., *Kumo, Hexer und hexen in Neu - Guinea*, München, 1987, 183.

¹³⁶ Richard Katz, *Num, heilen in extase*, Ansata-verlag, Schweiz, 1985 p. 268.

¹³⁷ Tempels P., *Bantoe - filosofie*, De Sikkel, Antwerpen, 1946, 10.

gebruiken, waarvan wij zin noch reden begrijpen, zeggen de Bantoe dat ze bestaan om het verkrijgen van levenskracht”.

Een heel positief geluid horen we bij Paus Pius XI. Hij kende godsdienstwetenschappen en gaf de seminaries ook de opdracht ze te onderwijzen en respect op te brengen voor andere religies en hun gebruiken. “Het zijn menselijke documenten, die men niet moet laten vergaan”, zo stelde hij. Hij stichtte in 1922 het etnografische en etnologische museum te Rome.

Als onze psychologen en psychiaters niet-Europeanen willen behandelen, voelen ze dat hun psychologie en psychiatrie nauwelijks nog werkt. Die andere culturen gaan liever naar hun sangoma's, hun fetisjeurs, hun maraboes, medicijnmannen en witte tovenaars... Dat zijn allemaal mensen die de fijnstoffelijke energieën aanvoelen en helend kunnen aanwenden. In het westen, met enige overdrijvingen gezegd, geeft men als oplossing van problemen gemakkelijk pillen en inspuitingen. Daar lost men mogelijk biologische problemen mee op - als men ze oplost - maar als de moeilijkheid in de diepere, fijnstoffelijke ziel zit, dan wordt er niets aan gedaan. De hoofdzakelijk intellectuele opleiding van de gewone geestelijke steekt bijvoorbeeld schril af tegen de opleiding van de genezers en genezeressen van die andere culturen, waar wel paranormale gaven vereist of ontwikkeld worden. “

Een aantal kenners besluit dat de kerk een klerikaal systeem is gebleven, die bij een volksreligie is blijven stilstaan en zich, bij mensen die daartoe in staat zijn, niet heeft doorgezet op occult gebied. De fundamentele problemen werden niet ten gronde aangepakt. Die zijn tenslotte van filosofische aard. Wetenschap houdt zich aan de positieve feiten, theologie houdt zich aan de Bijbel. Maar filosofie houdt zich aan ontologie, aan al wat hoe dan ook, bestaat. Kerkelijke middens zouden nauwelijks een vermoeden hebben van een aantal occulte stromingen. Hetzelfde geldt voor heel wat religieuzen of voor een aantal psychiaters die niet op die objectieve occulte wekelijkheid willen ingaan. Veel liever psychologiseren ze dat en houden het bij subjectieve hallucinaties van hun 'patiënten'.

Jezus heeft beslist een kerk gewild. Lezen we *Matth. 16:18/19* waar Jezus tot Petrus zegt: “Jij bent Petrus en op deze rots zal Ik mijn kerk bouwen. De poorten van de onderwereld zullen haar niet overweldigen. Ik zal u de sleutels van het koninkrijk geven. Wat gij op aarde bindt, zal in de hemelen gebonden zijn en wat gij op aarde ontbindt zal ook in de hemel ontbonden zijn”. De Latijnse of Griekse term 'petra', betekent inderdaad 'rots'. Maar of het een

strikt klerikaal systeem moest worden is volgens velen een goede vraag. Daarover wat volgt.

9.9.3. Een algemeen verbond

Lezen wij *Jesaja (Isaïas) 24:5* “De aarde is ontwijd door haar bewoners: zij hebben de wetten geschonden, de geboden overtreden, het eeuwig verbond verbroken. Lezen we ook *Jesaja 34:1vv.* “Kom, volken, luister, naties, hoor toe. Luister, aarde met al wat op u leeft, wereld met al uw bewoners”.

Beide teksten zijn de aanhef van wat de exegeten heten “de grote en de kleine Apocalyps” van Jesaja. Men ziet dat de beide teksten niet het volk van Israël maar alle volkeren, “de bewoners der aarde” bedoelen. De eerste tekst heeft het over “het eeuwig verbond” uitgerekend met alle aardbewoners. Het gaat dus over alle religies en niet enkel over de Bijbelse. Vandaar het omvattende belang van deze basistekst. Er is dus een algemeen verbond dat bovendien eeuwig is, dat alle volken, alle aardbewoners ‘bindt’. De niet-Bijbelse religies vertonen daar sporen van. Denk aan hun scheppingsmythen, hun geloof in een opperwezen, en, zoals gezegd, aan het gewetensvol inzicht dat een aantal ingrepen van de goden der buitennatuur als onethisch en onrechtvaardig veroordeelt.

We verwezen reeds naar Paulus in *Rom 2, 14*, waar hij zegt dat de heidenen zichzelf tot wet zijn. Hij bevestigt hiermee dat God zowel zijn aanwezigheid als zijn raadsbesluit in de vorm van ‘wetten’ in het diepste van de zielen der heidenen onthult. En wel zo dat diezelfde heidenen, net als de Joden overigens, in een hoge graad van zelfbepaling, zijn raadsbesluit kunnen waarmaken... of verwaarlozen. Met andere woorden: de Bijbel heeft een basis die maakt dat men er zich perfect in kan thuis voelen zonder mensen in een keurslijf te dwingen. Men is christen in dat algemene, alle volkeren omvattend verbond. Daarover heeft Jesaja het en daarom benadrukt Paulus dat heidenen in hun eigenheid ook hun contact hebben met God. God verbindt zich met alle volkeren op voorwaarde dat ze zijn geboden onderhouden. Dit in de gezonde zin. Niet met al die wetsbepalingen waar onder meer de Joden van toen zo om bekommerd waren.

10. Nathalie : Wist Maria van die commercialisatie?

We hebben de titel van dit elfde hoofdstuk wat ingekort. De originele woorden van Nathalie waren : “Lourdes, ik ga een uitzondering zijn. Moesten mensen niet hopeloos zijn, dan zou dat hier niet bestaan. Zou Maria dat geweten hebben dat ze hier zo gecommmercialiseerd zou worden?” Vragen we in dit verre van eenvoudige hoofdstuk af wat er in Lourdes aan de hand is.

10.1. Een leugengeest

Vatten we 1 *Kon 22* samen: Op een zekere dag komt de vorst van Juda, Israël vervoegen in een oorlog tegen de vorst van Aram. Doch zoals toen zeer gebruikelijk was - en nu nog, maar eerder stiekem - raadpleegt men eerst de zieners. Er is enerzijds de profeet Mikeas, die in vriendschap leeft met God, en anderzijds alle anderen, ongeveer een vierhonderd. Deze laatsten kunnen slechts 'zien' als zij in trance gaan. Maar dan verliezen ze hun rustig zelfbezit en worden ze beheerst door geesten uit de harmonie der tegengestelden. Hierdoor zijn hun voorspellingen onbetrouwbaar. De vierhonderd voorspellen de vorst van Israël de overwinning. Mikeas echter niet. Hij reageert in twee keer.

Eerst maakt hij de vorst van Israël bespottelijk en zegt met een zekere minachting : "Trek op, gij zult in uw opzet zeker lukken". De vorst begrijpt onmiddellijk de grootspraak en eist de echte waarheid. Daarop wordt Mikeas ernstig: "Ik zag heel Israël over de bergen verstrooid als schapen zonder herder en Jahweh sprak: "Zij hebben geen heer, laat hen rustig huiswaarts keren". Dan zag ik Jahweh op zijn troon. Hij vroeg: "Wie wil de vorst van Israël overhalen naar Rama op te trekken om daar te sneuvelen?" Daarop trad een geest naar voren. Hij ging voor Jahweh staan en zei: "Ik wil hem overhalen. Ik ga een leugengeest worden in de mond van al zijn profeten". Daarop zei Jahweh: "Ga en gij zult slagen." Welnu, thans heeft Jahweh een leugengeest in de mond van al uw profeten gelegd, omdat Jahweh uw verderf heeft besloten". Aldus de woorden van de profeet Mikeas tot de vorst die om waarheid vroeg en ze rauw te horen kreeg.

Mikeas krijgt hierop van de vorst een slag in het gezicht. De vorst roept het uit: "Hoe zou de Geest van Jahweh mij verlaten hebben om tot u te spreken?" Mikeas: "Uitgerekend dat zult gij merken op de dag dat gij u zult verbergen en zult vluchten. Ga, en gij zult zien". Mikeas wordt gevangen gezet. Hij herhaalt: "Indien gij ongedeerd terugkomt, dan heeft Jahweh niet door mij gesproken". Israël gaat het gevecht aan en verliest inderdaad de strijd. De koning overleeft het niet. Hij wordt in zijn strijdswagen door een pijl getroffen en sterft. Zijn wagen is met bloed besmeurd.

Ofschoon de 'leugengeest' handelde met de toelating van God, blijkt dat zulke inspirerende wezens ook eigenmachtig durven optreden. Zo lezen we in het oude testament; *Job 4:18* : "Zelfs in zijn dienaren stelt God geen vertrouwen en zijn engelen betrapt hij op afwijkingen". Zoals aangehaald is niet iedere inspirerende geest afkomstig uit de hoge lichtwereld, wel

integendeel. *1 Joh. 4:1* waarschuwt ons voor dit onderscheid der geesten: “Geloof niet iedere geest (opm.: inspiratiebeginsel) maar onderzoek of de geesten “uit God” (opm.: in vriendschap met God) zijn”.

In dit Bijbelverhaal was er slechts één ziener die in vriendschap met God leefde, op vierhonderd andere zieners. Men kan zich afvragen hoe de verhouding heden bij ons ligt. Als men die feitelijke wereld nagaat zal deze ook in onze dagen eveneens verre van gunstig liggen. Tussen honderden pendelaars, kaartlegsters en andere “zieners of ziensters” is er vaak maar één echt met God bevriende. Nog dit: zulke zieners vertellen ons dat een voortdurend gebed tot God een noodzaak is om van ogenblik tot ogenblik niet foutief geïnspireerd te worden door één of andere misleidende ‘leugengeest’.

Heel wat fijnstoffelijke wezens keerden zich tegen God en oefenden hun macht autonoom uit. Denken we b.v. aan de vele pantheons der diverse heidense culturen. Ook kennen heel wat heidense religies hun mirakels. De grote vraag blijft steeds welke levenskracht ze vertegenwoordigen : de buitennatuurlijke of de bovennatuurlijke. Ondertussen mag duidelijk zijn dat religie, zeker wat de magische en mantische aspecten betreft, verre van eenvoudig is. Verdiepen we ons verder.

10.2. De prostituees baden in het bloed.

Vervolledigen we de tekst over de leugengeest. Achab wordt in de strijd echter getroffen door een pijl en bloedt hevig. Doordat hij de strijd leidde, moest de vorst in zijn wagen rechtop blijven staan, ofschoon het bloed in zijn strijdswagen neersijpelde. Tegen de avond stierf hij.

De Bijbel vervolledigt : “Na de strijd waste men de wagen van de koning. De honden likten het bloed op dat de bodem van de wagen kleurde en de prostituees baadden erin”. Sommigen zullen zich afvragen wat het belang van deze toevoeging is. Maar, voor wie magie kent, iets wat bij vele Bijbelkenners echter niet het geval is, wordt deze laatste perikoop bijzonder betekenisvol. Dat prostituees in koninklijk bloed baden, wijst erop dat zij dit als een magische bloedritus opvatten. De levenskracht van een vorst is, in een sacrale - niet in een westers-gedesacraliseerde - cultuurcontext, veel sterker bij gewone mensen. Hij moest zijn volk doorheen alle gevaren kunnen leiden en had hierdoor, net als de oud geworden koning David, een grote behoefte aan levenskracht. De Bijbel vermeldt dat koning David na zijn contacten met de mooie en levenskrachtige Abisjag, zijn bestuurlijke taken terug kon uitvoeren (3.7.1.). Niet zo voor Achab. Hij zag zijn fijnstoffelijke levenskracht verloren gaan. De situatie van de prostituees is hier analoog aan die van koning David.

Door in het bloed van de overleden Ahab te baden, eigenen de prostituees zich de occulte, fijnstoffelijke kracht toe die in dat bloed aanwezig is. En dit terwijl deze bij zijn overgang naar de andere wereld er juist een grote behoefte aan heeft. Dat brengt ons bij wat men in vele culturen ‘vampirisme’ heet : het stelen van fijnstoffelijke levenskracht. Gaan we hier op in.

10.3. Deze dieren konden zonder te eten toch in leven blijven.

R. Ambelain haalt in zijn werk ‘*Le vampirisme*’¹³⁸, een aantal schrijvers aan die in de loop van de geschiedenis noteren dat men vooral kikkers, soms ook hagedissen, in holten in steen vindt. Deze holten zouden reeds eeuwen geheel afgesloten zijn. Bij boren in zulke steenlagen worden zulke ruimten voor het eerst geopend. Welnu, volgens vele getuigenissen bleken deze dieren in leven te zijn. De vraag stelt zich onmiddellijk hoe ze, opgesloten in hun kleine holten, zonder voeding konden blijven leven. Volgens de getuigen zijn zulke ruimten o.m. gevonden in Imberg, Mansfield, Basel, Tivoli, Newport (G.B.), Antem (Indiana) en Antwerpen.

R. Ambelain, verwijst in zijn boek naar kolonel de Rochas, *La suspension de la vie*¹³⁹. Deze auteur haalt nog veel meer gelijkaardige gevallen aan. Hierbij betreft het vooral padden, soms ook hagedissen, een enkele keer een slang. De pad is van oudsher gekend om zijn mediale kwaliteiten. Vandaar zijn rol en aanwezigheid bij de tovenaars van weleer, en dit omdat hij fijnstoffelijke krachten vlug aanvoelt. We hebben gezien (...) dat de vampier een medium is tijdens zijn leven en hij blijft dat ook na zijn schijnbare dood. Logisch, want mediumschap is verbonden met de fijnstoffelijke, niet met de fysiologische organen. Het is dit mediumschap dat de pad, in zeldzamere gevallen de hagedis of zelfs de slang, in staat stelt om te overleven zonder op een normale manier voedsel tot zich te nemen. Als medium kan de pad uit zijn biologisch lichaam treden en haalt hij zijn voedsel op een fijnstoffelijke wijze uit het leven dat hem omringt, net zoals een menselijke vampier dat doet. Verduidelijken we verder.

¹³⁸ R. Ambelain, *Le vampirisme*, Robert Laffont, 1977, p. 196-200.

¹³⁹ En son ouvrage *la suspension de la vie*, 1913 (196) le colonel de Rochas cite bien d’autres cas de ce genre. On observera toutefois qu’il ne s’agit là que de crapauds, exceptionnellement de lézards. Or, le crapaud est un animal particulièrement doté de qualités médiumniques réelles. D’où son rôle et sa présence auprès des sorciers d’autrefois, en qualité de ‘détecteur’ de présences ou de forces indéfinies. Nous avons vu (...) que le vampire est nécessairement et de son vivant un medium, et qu’il demeure également après sa mort apparente. Ce qui est logique, la médiumnité étant liée aux éléments psychiques de l’être, et non aux organes physiologiques. Et c’est cette médiumnité qui permet au crapaud, plus rarement au lézard, ou au serpent, de subsister sans prendre de nourriture apparente et de façon normale. Médium, le crapaud se dédouble, et le fluide vital nécessaire, il va le chercher dans le monde où il le puise naturellement à l’état libre. Il vit alors exactement de la vie des vampires.

10.4. Hun dode lichaam was nog mooi en van bloed doorlopen.

Robert Ambelain, *Les vampires*¹⁴⁰, definieert de term : “Een vampier is een wezen, b.v. een nog levende mens, of een fijnstoffelijke schim, die het bloed van andere wezens hetzij uitzuigt, hetzij drinkt, om er zich mee te voeden”. Ambelain vermeldt dat het verschijnsel een hoogtepunt kende in de jaren 1650 tot 1750 en dit vooral in Oost-Europa en de Balkanlanden.

Gaat het om een overleden mens, dan stelt het volksgeloof dat diens fijnstoffelijk lichaam, zijn schim, niet zijn weg vervolgde in de andere wereld, maar aan zijn lijk gebonden bleef. Maar die schim in leven houden, vereist energie, levenskracht. Die kan hij nu niet meer uit b.v. enig materieel voedsel halen. Dus treedt hij 's nachts uit en bezoekt hij mensen tijdens hun slaap om hun bloed, of beter ‘de fijnstoffelijke levenskracht in hun bloed aanwezig’, uit te zuigen.

Zoals gezegd werd (en wordt) het vampirisme vooral in Oost-Europa en de Balkan gevreesd. De mensen praten er meestal niet al te openlijk over, en zeker niet met westerlingen en hun al te ‘wetenschappelijke’ en profane mentaliteit. Ook communistische regimes onderdrukken deze volkse overtuiging, die overigens in strijd is met de materialistische visie van o.m. Marx en Lenin. Toch is van Stalin geweten dat hij boeken over magie bezat en ze zelfs van aantekeningen voorzag. De Oost-Europese volksmens deelde die communistische mening dus niet.

Kende men in een dorp, kort na het overlijden van een dorpsgenoot, opvallend veel overlijdens, dan wist men wat er moest gedaan worden. Men opende stiekem het graf van de overledene. Was diens lichaam nog mooi, soepel en van bloed doorlopen, dan geloofde men dat het een vampier was. Die was slechts schijndood en betekende een reëel gevaar voor de dorpsgemeenschap. Dan stak men een puntige stok doorheen het hart, en hakte men het hoofd af. Vers mooi rood bloed spoot uit het ‘lijk’. Hiermee was het gevaar voorbij. De ‘woonst’, de aardse verblijfplaats van de vampier was vernietigd. Hij kon het eigen stoffelijk lichaam niet meer van verse levenskracht voorzien en kwijnde weg. In die visie lijkt het aangewezen om bij een overlijden voor een crematie te kiezen, niet om het lijk te begraven. Elke potentiële vampier ziet zo dat zijn post-mortem ‘verblijfplaats’ hem bij voorbaat reeds ontnomen wordt. Maar er is meer.

Om energie van een medemens te stelen, hoeven sommigen helemaal niet

¹⁴⁰ Robert Ambelain, *Les vampires* (De la légende au réel), Paris, 1977, 175 ss.

dood te zijn. Want blijkbaar gaat zulk een stelen van fijnstoffelijke energie niet alleen van overledenen uit, maar vinden we het ook bij sommige mensen die nog volop in leven zijn. Dat illustreert Ambelain als volgt.

10.5. Hij werd gebeten en stierf korte tijd later.

We zijn in 1732. Een heelkundige en twee officieren van het leger zeggen dat een zekere Arnold Paole kort nadat hij begraven werd in een dorp niet ver van Belgrado, opgegraven en onderzocht werd. Hij had zijn verloofde verteld dat hij, in de loop van zijn legerdienst in het Griekse leger, gebeten werd door een 'vampier'. Hij vreesde dat hij hierdoor op zijn beurt bloeddorstig zou worden. Enige tijd daarop sterft hij. Kort daarop teisteren onheilen het dorp. Men herkent hierin de werkwijze van een vampier. Volgens de heersende gewoonte van de tijd werd zijn graf geopend en zijn lijk opgegraven. Het was gaaf en roze. Twee stroompjes bloed liepen nog van de lippen. Men beriep zich op de traditionele methode en doorboorde met een paal van een meidoorn zijn hart. Het lijk stootte een ijselijke kreet uit. Tientallen en tientallen analoge gevallen werden zo tussen 1650 en 1730 gemeld en onschadelijk gemaakt.

D. Fortune, vermeldt in haar boek *'De geheimen van Dr. Tavernier, een gelijklopend verhaal, getiteld : 'De vampier'*. Het situeert zich in Engeland. Fortune zegt dat het, zoals alle verhalen uit haar boek, werkelijk gebeurd is.

10.6. Hun lichaam was nog mooi. Zij werden heilig verklaard

Vermelden we wat R. Ambelain, *Le vampirisme*¹⁴¹, ons meedeelt met betrekking tot het stelen van levenskracht. S. Franciscus Xaverius (1506/1552) was één der eerste jezuïeten en 'de apostel van Indië en Japan'. Hij stierf op 02.12.1552. Het lichaam werd in kist vol met ongebluste kalk gelegd. De kalk maakt dat het lijk snel ontbindt. Men wilde het kort na de dood van Franciscus naar de stad Goa brengen. Enkele maanden later, op 17.02.1553 opende men de kist: het lichaam was fris en roze als van iemand die slaapt. Geen enkel verderf werd vastgesteld. Maakte men een inkerving met een mes in het lijk dan kwam er vers bloed vrij! Het lijk gaf een zeer aangename 'geur van heiligheid' af. Zelfs tien jaar later, in 1612 was het lijk nog even soepel en roze en bij een insnijding vloeide er opnieuw vers bloed uit. Hij werd in 1622 heilig verklaard. Hoe dan ook, de heilige jezuïet deed veel goed maar heeft zijn medemensen uitgezogen, blijkbaar net als de vulgairste vampier uit de Balkanlanden.

¹⁴¹ R. Ambelain, *Le vampirisme*, (De la légende au réel), Paris, 1977, p. 112/113., 150/186

Ambelain, o.c., vermeldt eveneens de maronietische monnik Charbel Makhlouf (1828/1898) wiens graf jarenlang een stroom vers bloed afgaf. Na zijn dood werden nog vele wonderen aan hem toegeschreven. Zo zou, telkens zijn graf geopend werd, nog bloed uit zijn lichaam vloeien. Rome verklaarde hem in 1965 zalig, en in 1977 heilig.

Ambelain vermeldt in zijn boek nog het werk van Dr. Larcher '*Le Sang vaincra-t-il la Mort?*' Larcher onderzocht de gebeurtenissen na de dood van de 'grote' Theresia, Thérèse van Avila (1515/1582). De volksmond kent eveneens een 'kleine' Theresia, Theresia van Lisieux (1873/1897). De tekst hieronder heeft het uitsluitend over Thérèse van Avila. Na haar dood werd haar niet gebalsemde lichaam begraven. Men vertelde dat haar graf voortdurend een doordringende geur van viooltjes, irissen en lelies zou verspreid hebben. Een verdorde boom in de buurt zou plotseling bladeren en bloemen hebben gekregen. Daarom werd haar graf acht en een halve maand later heropend. Het lijk bleek intact, en doordrongen van een soort geurige olie. Het vlees bleek zo soepel als op de dag van de dood. Uit alle ledematen droop een olie. Het lijk werd gewassen, in nieuwe kleren gewikkeld en in een houten kist gelegd. Voordat de kist gesloten werd, maakte een pater Gratien de linkerhand los. Hij wilde ze meenemen naar Avila. De kist werd nadien in hetzelfde graf neergelaten, en met aarde bedekt.

Twee jaar later besloot men om Teresa's lichaam naar Avila te verplaatsen, En werd het graf heropend. Het lichaam bleek in dezelfde goede staat te zijn. Men verwijderde de linkerarm. Helder bloed stroomde eruit. Men wilde de arm in het klooster bewaren. Later, in 1586, groeven artsen het lichaam opnieuw op en onderzochten het. Het was intact en soepel. Het werd in 1592 weer opgegraven. Het lijk was soepel en rook aangenaam. De artsen verwijderden het hart. Het werd in het klooster in een reliekschrijn bewaard. In 1594 werd de kist weer geopend. De kloosteroverste getuigde dat het lichaam even fris en soepel was en uitzag alsof het nog in leven was.

In 1598, zestien jaar na haar dood, was het vlees nog even soepel en geurig. In 1604 en 1616, tweeëntwintig en vierendertig jaar na haar dood, werden een rib, haar rechtervoet en verschillende stukjes vlees verwijderd. Elke keer vloeide er normaal, rood en helder bloed uit. Een pauselijke brief vaardigde toen een excommunicatie uit tegen iedereen die nog verdere schade zou aanbrengen aan "deze tempel van de Heilige Geest, waar de populaire vroomheid wilde vernietigen wat God had behaagd te bewaren" In 1750, en 1760 werd het lichaam opnieuw opgegraven. Het bleef na 178 jaar, nog steeds

soepel, aangenaam geurend en hoogrood van kleur. Zij werd in 1614 zalig en in 1622 heilig verklaard.

We hebben hierboven drie namen van 'levende doden' of 'heiligen' vermeld : Franciscus, Charbel en Theresia. Sommigen spreken bij dit alles van 'tekens van heiligheid' of 'een geur van heiligheid'. Sensitieven beweren echter dat ze zich behoorlijk ongemakkelijk voelen bij zulke graven. Ze hebben de indruk dat hun levenskracht er gestolen wordt. Ze spreken ronduit van 'vampirisering'. En er is meer...

10.7. De stigmata

Definiëren we : Een man of een vrouw krijgt plots en met veel pijn, de stigmata, d.i. de vijf wonden die Jezus vertoonde toen hij aan zijn kruis hing. De beide handen en voeten van Jezus werden hierbij doorboord, hij kreeg een speer in de linkerborst gestoken en ook zijn hoofd bloedde door de doornenkroon. Bij gestigmatiseerden tonen zich spontaan deze wonden en er vloeit mooi rood bloed uit, dat na een half uur ros kleurt. Helderzienden vertellen ons bovendien dat bij vele gestigmatiseerden een, voor jan modaal onzichtbaar wezen zoals een 'engel', een zogezegde 'heilige', of zelfs een wezen dat zich als Jezus voordoet, kan waargenomen worden. In de loop der geschiedenis zijn 330 gestigmatiseerden gekend. Hiervan zijn er 280 vrouwen. 60 mensen die de stigmata hadden, werden zalig of heilig verklaart.

De eerste die in de geschiedenis daaraan leed, was Sint Franciscus van Assisi (1182/1226), de stichter van de Franciskanerorde. Het verschijnsel dateert hiermee slechts van de 12de eeuw. Men vindt geen aanwijzingen dat het voor de 12de eeuw ook reeds voorkwam. En in het oosten lijkt het zelfs helemaal niet voor te komen.

In 1918 krijgt Padre Pio (1887/1968) eveneens de stigmata. Bovendien verliest hij via die wonden gedurende 50 jaar en elke dag een volle tas bloed. Volgens Ambelain vertonen de stigmata zich steeds onmiddellijk en veroorzaken zij intense pijnen. Zo hoorden de kloosterbroeders op een dag dat Padre Pio het uitschreeuwde van pijn. Toegesnelde zagen ze hem bebloed op de grond liggen. De stigmata waren vrijwel onmiddellijk verschenen. Het Vaticaan, wetenschappers en iedereen die kwam kijken, kon dat vaststellen. Rome heeft hem in 1999 zalig, en in 2002 heilig verklaard.

Nog steeds volgens Ambelain, *Le vampirisme*¹⁴² gaan vampirisering en stigmatisering samen. Hij schrijft : “We merken dat vampirisme en stigmatisering de twee zijden zijn van eenzelfde gebeuren dat iedereen kan vaststellen. Blijven zulke aanvallen duren, dan geraakt het slachtoffer uitgeput en sterft. Bovendien wordt volgens het heersende geloof elk slachtoffer van een vampier, die hieraan sterft op zijn beurt ook een vampier. Hij of zij blijft op zijn beurt het eigen lijk ‘bewonen’ en heeft hiervoor eveneens energie nodig. Deze wordt dan gevonden bij de levenden. Zo is de cirkel rond. De vampier kan dit bewust doen, maar ook onbewust. Zoals De Rochas aantoonde (3.3.1.) heeft die fijnstoffelijke wonde onmiddellijk een weerslag op het biologische lichaam van hij of zij die slaapt of uitgetreden is. Dit laatste, het biologische lichaam van het slachtoffer zal, zoals gezegd, onmiddellijk de bloedende bijtewonden vertonen.”

In zijn boek *Le Vampirisme*¹⁴³ geeft Ambelain nog een twintigtal voorbeelden van gestigmatiseerde ‘heiligen’. Naast de reeds gegeven voorbeelden vinden we er nog bekende namen als de reeds genoemde Thérèsia van Avila (1515/1582), en Johannes van het kruis (1542/1591). Aan deze lijst kan ook nog Thérèse Neumann (1898/1962) aan toegevoegd worden, die vanaf 1926 eveneens de stigmata vertoonde.

10.8. Vanwaar die energie?

De medische wereld en de wetenschap kent hiervoor geen enkele verklaring. Psychologen spreken van een psychosomatisch fenomeen, een soort auto- of heterosuggestie. Men identificeert zich teveel met de lijdende Jezus. Maar, ofschoon het vooral katholieken zijn die de stigmata krijgen, kunnen ook niet gelovigen ze eveneens vertonen. Een aantal psychiaters meent dat dit alles te maken heeft met psychotische of krankzinnige toestanden. Maar gestigmatiseerden lijken helemaal niet krankzinnig. De andere, occulte verklaring stelt dat het gaat om het fijnstoffelijk stelen van behoorlijk wat levenskracht van medemensen van planten en dieren. De hoeveelheid bloed is soms zo groot dat ze terug afgegeven, uitgezweet, wordt

¹⁴² “Nous verrons bientôt que vampirisme et stigmatisation sont les deux pôles opposés d’une même principe dans le monde phénoménal. (...) La stigmatisation a toujours lieu instantanément et elle s’accompagne toujours, d’une douleur intense. (...) Il arrive souvent que la souffrance atteint un tel degré qu’elle arrache des cris à celui ou à celle qui l’endure. Pour nous en tenir à un exemple récent, celui du Padre Pio, nous verrons que ses confrères sont brusquement alertés par un hurlement qu’il pousse en tombant à terre. On se précipite, et on se constate qu’il git, ensanglanté, sur les dalles du Chœur. Les stigmatés, là encore, sont apparus instantanément. (...) La légende veut que toute victime du vampire, mourant de ses attaques, devient vampire à son tour. (...) On peut donc admettre aisément que le vampire parvient à obtenir le dédoublement d’un sujet endormi, sujet qu’il veut attaquer pendant son sommeil. Et afin de le blesser à coup sûr, il le tire hors de son enveloppe charnelle, sachant (inconsciemment ou consciemment), que toute blessure du ‘double’ du dormeur se répercutera aussitôt sur le corps de celui-ci.” R. Ambelain, *Le vampirisme* (De la légende au réel), Paris, 1977, p. 180ss.

¹⁴³ R. Ambelain, *Le vampirisme*, (De la légende au réel), Paris, 1977, p. 182.

door het lichaam. Maar waarom het zich toont zoals de wonden van Jezus, dat blijft een open vraag. Ook na hun dood vertonen deze gestigmatiseerden die wonden. Hun lichaam blijft soepel en mooi en ze geven de indruk dat ze slapen, net zoals dat bij een overleden vampier het geval is. Zoals reeds aangehaald klagen sensitieven en zieners van het loodzware gevoel van vermoeidheid en uitputting dat van het al te directe contact met zulke wezens uitgaat.

Rome zou zulke mensen heilig verklaren, niet om hun stigmata, wel om hun voorbeeldige levenswandel. Wat kan verwonderen is het feit dat mensen die altruïstisch overkomen, ook zulke uitzuigers of uitzuigsters kunnen zijn : met de levenskrachten van medemensen die zij onbewust stelen, doen zij schijnbaar veel goed! Enerzijds helpen ze hun medemens, maar anderzijds blijft die hulp niet zo onschuldig. Ze putten anderen uit, iets wat tot ziekte en dood van hun slachtoffers kan leiden. De tekst '*Die oortjes van die seekoei*'¹⁴⁴ verhaalt van een 'voorbeeldige' directrice van een kloosterschool die eveneens de overige zusters en de kinderen van hun energie beroofde.

En tenslotte nog dit. Denken we aan de Heilige eucharistie. Jezus zegt : "Wie mijn vlees eet en mijn bloed drinkt, bezit eeuwig leven en ik zal hem of haar doen opstaan op de laatste dag" (*Joh. 6:54*). Na het bizarre kapittel over het vampirisme verstaan wij nu duidelijker Jezus' taal. Wie zijn vlees -de levenskracht in zijn vlees- eet en zijn bloed- de fijnstoffelijke levenskracht in zijn bloed - drinkt, bezit het eeuwig leven. En dit zonder ook maar enige op- en neergang.

10.9. Het animistisch systeem

Dit 'animistisch systeem' houdt gewoon in dat de wereld bezielde is met 'anima', met fijnstoffelijke wezens, die hun invloed laten gelden in het geheel van de werkelijkheid. En dit ten goede of ten kwade. Zo gebeurden er in de antiek Griekse tempels zonder enige twijfel genezingen, maar als de zieken genezen zijn, hervallen ze in een volgend leven van dezelfde kwaal. In de grond zijn alle buiten-Bijbelse hogere wezens van juist dezelfde aard. Dat werd bij herhaling geïllustreerd door het bewuste 'do ut des'; ik, mens, offer je de ziel van veldvruchten, van een dier, desnoods de levenskracht van een mens, en jij, godheid, vormt een deel hiervan om zodat mijn probleem opgelost geraakt. En die oplossing geldt tot deze wezens die 'harmonie der tegengestelden' en 'de elementen van de wereld' zijn, vinden dat de rollen weer eens mogen omkeren. Alleen met Jezus, toont zich, als een donderslag bij de heldere

¹⁴⁴ zie tekst 32 op deze website

hemel, in de bovennatuur, de godheid als uitsluitend ethisch goed. Wat maakt dat in het christendom genezingen wel definitief zijn.

10.10. De verschijningen in Lourdes aan Bernadette

Citeren we de officiële website van Lourdes die ons er verwelkomt : “De verschijningen van de Maagd Maria in 1858 trekken miljoenen mensen over de hele wereld elk jaar naar Lourdes om de gratie van deze plek te ervaren. Het Heiligdom van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes is vooral de plaats van genezing van lichamen en harten waar we nederig komen bidden tot degene die haar naam aan Bernadette Soubirous heeft geopenbaard: “Ik ben de Onbevleete Ontvangenis”. (...) Een gastvrije gemeenschap die pelgrims bedient. Het Heiligdom van Onze-Lieve-Vrouw van Lourdes is niet alleen een historisch monument dat in stand wordt gehouden; het is een levende plaats die jaar na jaar wordt getransformeerd om pelgrims van over de hele wereld beter te verwelkomen en iedereen kennis te laten maken met de historische rijkdom en de universaliteit van de boodschap ervan. Tot zover deze website¹⁴⁵

Bernadette Soubirous (1844/1879), de zienster van Lourdes, zag in 1858 tijdens het hoeden van vee, in een grot een dame verschijnen. Dit herhaalde zich nadien nog zeventien keer. Deze dame maakte zich kenbaar in de Occitaanse taal met de woorden : “Que soy era Immaculada Councepciou”, “Ik ben de onbevleete ontvangenis”. Iets wat de toen veertienjarige Bernadette niet begreep en slechts vier jaar voordien in een dogma door Rome was bevestigd. Bij de derde verschijning hoorde Bernadette de dame zeggen : “Ik beloof je niet in deze wereld gelukkig te maken, maar wel in de andere”. Bernadette was bij herhaling ziek en stierf op 35-jarige leeftijd aan een longontsteking. Haar lichaam bleef na haar dood eveneens soepel. Wikipedia¹⁴⁶, de encyclopedie op internet, vermeldt hierover dat het in 1909 werd opgegraven en nog volledig intact was. Dit werd later één van de argumenten om haar in 1925 zalig te verklaren. In 1933 werd ze heilig verklaard.

10.11. Haar lichaam was nog mooi. Zij werd heilig verklaard.

Met grote tegenzin vatten wij dit hoofdstukje aan. Na wat vooraf ging kan men zich toch ernstige vragen stellen bij de heiligheid van Bernadette. Haar lichaam werd in 1909 opgegraven en was nog volledig intact. Welnu, volgens Ambelain, wijst het feit dat een gestorven lichaam niet bederft, op een vorm van vampirisering. Reuzengroot rijst dan de vraag of zulks ook voor Bernadette geldt. Maar juist op die vraag gaat de in 1997 overleden R. Ambelain in zijn boek, dat dateert van 1976, niet in. Bernadette Soubirous komt in zijn werk

¹⁴⁵ Bron : <https://www.lourdes-france.org/>

¹⁴⁶ https://nl.wikipedia.org/wiki/Bernadette_Soubirous

zelfs niet ter sprake. En dit niettegenstaande men in 1909 al wist dat haar lichaam gaaf bewaard was gebleven. Ambelain moet zich dan toch die vraag gesteld hebben, gezien de grondigheid van zijn overige zoekwerk. Hij had er ruimschoots de gelegenheid toe want Bernadette stierf in 1879. Misschien durfde hij als Fransman niets negatiefs over de Franse stad Lourdes zeggen. Hij was een erudiet man en moet op het occulte terrein zeer goed thuis zijn geweest. Volgens Wikipedia was hij niet alleen een bekend Frans schrijver, maar ook een vrijmetselaar, een occultist en lid van een aantal esoterische broederschappen.

Toch zou het goed zijn dat er een duidelijke verklaring geworden wordt voor gestorven lichamen die tegen de natuurlijke gang van zaken in, decennia lang behoorlijk intact blijven. De vraag blijft : “Van waar komt die energie om ook na de dood het eigen lichaam intact te kunnen bewaren?” Is het een bovennatuurlijke aangelegenheid? Of is het veeleer een buitennatuurlijk gegeven en voorzien zij zich in uitgetreden toestand, via fijnstoffelijke weg, van de vereiste energie, een beetje zoals de ingesloten dieren dat doen (10.3.)? Bevinden we ons in het laatste geval dan op het terrein van ‘de harmonie der tegengestelden’ en ‘de elementen van de wereld’?

Sommigen blijven stilstaan bij de belofte van de verschijning aan Bernadette : “Ik beloof je niet in deze wereld gelukkig te maken”. Ze zeggen dat dit steevast niet de handelwijze van het opperwezen is. Het is niet de Bijbelse God die de mensen ongelukkig maakt. Integendeel. Dat was o.m. de drogreden waarmee de moraalfilosoof E. Vermeersch de foutieve Godloochening van de Griekse denker Epicurus actualiseerde (5.1.), ofschoon hij veel beter kon weten. Zoals reeds gezegd voelen sensitieven zich in de grot van Massabielle, de plaats waar de verschijning zich voordeed, behoorlijk onwel. Een aantal zieners stelt het veel scherper : “Vertrek naar Lourdes en ga ginds na hoe je jezelf dan voelt. Als ik daar een half uur ben, voel ik me doodmoe.” Zulke helderzienden beweren verder dat lang niet alle ‘heiligen’ zijn wat ze zich voorgeven te zijn. Ze wijzen er op dat geslepen geesten zich een hemels uitzicht kunnen geven, maar eens je ze ‘doorprijkt’, dat ze dan wel eens in afzichtelijke demonen kunnen veranderen. Dit ‘doorprikken’ zou slechts lukken door mensen die in hechte vriendschap met God leven, en die slechts na een herhaald Trinitair gebed, op een helderziende wijze de ware, eventueel demonische natuur van de verschijning onthullen. Dat heten zij ‘apocalyptiek’, het aan het licht brengen wat voor jan modaal verborgen blijft.

Ze wijzen er verder op dat genezingen in Lourdes een variante kunnen zijn op het ons ondertussen zo bekende ‘do ut des’. Ik, gelovige, ga jou, wezen dat

daar verschijnt, vereren. Iets wat van mijn kant gezien, een investering van mijn energie is. En dit doe ik opdat jij een deel van die energie omvormt zodat mijn levensprobleem opgelost wordt.

Miljoenen mensen hebben Lourdes bezocht, officieel hebben er zich 70 mirakels voorgedaan. Waarschijnlijk zijn er nog een aantal onder de radar gebleven. Toch, zo vervolgen deze critici, lijkt de verhouding tussen de potentiële kandidaten en de mensen die effectief genezen zijn, niet zo hoopgevend. Zij vragen zich af of de aanhangers van een heidense religie, met dergelijke minimale resultaten, het heiligdom niet al lang zouden verlaten hebben. Zij herinneren er tenslotte aan dat zulke genezingen, wel eens buitennatuurlijk kunnen zijn, en dat ze dan slechts het huidige leven betreffen. Ze helen, om het met de woorden van D. Fortune te zeggen, enkel de persoonlijkheid, niet het diepere wezen of de individualiteit van de mens (3.9.). Als dat allemaal waar zou zijn, dan lijkt Lourdes niet echt de plaats om Trinitaire energieën te bekomen.

Anderen stellen dan weer dat het gebed van miljoenen gelovigen zoveel goede energie bij de grot opbouwt, dat zij er een krachtige collectieve gedachtevorm, een kunstmatig elementaal (3.2.2.) doen ontstaan en dat er op die wijze een soort van tegengewicht gevormd wordt. Dat kan dan de eventuele slechte uitstraling van de dame die verschijnt, verminderen of zelfs teniet doen.

Hoe dan ook, zolang een éénduidige en rotsvaste verklaring uitblijft, zullen zeer zeker mensen als Ambelain, zijn gelijkgestemde denkers en mensen die beweren dat een bezoek aan zulke verschijningen verschrikkelijk vermoeit, of mensen die stellen dat het niet echt de maagd Maria is, met een gevoel van onbehagen achterblijven. Wel zien zij, blijkbaar net als Nathalie, de sterke commercialisatie die in Lourdes opvallend aanwezig is. Maar of het echt de maagd Maria is die zich daar toont en zo ja, of zij dat alles met welbehagen aanziet, dat blijft voor een aantal gelovigen blijkbaar zeer de vraag. De objectieve waarheid moet hier beslissend zijn, niet een emotie.

11. Nathalie : Lourdes is lelijk, Biarritz niet.

Nathalie vult aan : Ik voel me hier ziek, ik vind het hier lelijk. Ik zal er wel bij zijn met mijn rolstoel, maar in mijn hoofd ben ik er niet bij. (...). Lourdes is lelijk, Biarritz niet.

11.1. Het toeristisch centrum

Baseren we ons op B. Tracy, *Se protéger contre le choc en retour*¹⁴⁷. Wij kennen allen de 'glitter' van de huidige winkel- en horecacentra in onze steden. Wie zich daarin waagt, neemt "een bad in de menigte" dat u overspoelt en in u dringt. Het bevat de fluïda die de talloze jongere en oudere mensen daar geconcentreerd uitstralen. Wie heeft nog niet gedronken uit de tas waarin de kelner koffie schenkt waarin misschien een fluïdum hangt dat "sterker" is "dan" het uwe en bijvoorbeeld met kanker geladen is? Gisela Graichen, *De nieuwe Heksen*¹⁴⁸, schrijft in dit verband: "Neem dit lege kopje nu eens, je kunt er een Kirlian-foto van maken (4.2.2.). Daarna richt je al je liefde op dat kopje en neemt opnieuw een foto, en dan zie je welke enorme uitstralende kracht dat kopje opeens heeft. Met de gedachte kun je vernietigen. Maar je kunt met gedachten ook helen, genezen."

Een Bijbels christendom zal hier naar de noodzaak van een beschermend gebed verwijzen. De eigen levenskracht wordt dan aangevuld met Trinitaire energieën, waardoor de kracht van een gebed sterker kan uitvallen dan het mogelijk negatieve fluïdum dat bijvoorbeeld in een restaurant in een kopje, een bestek of een bord of zelfs op een stoel kan aanwezig zijn. Dat is ook één van de redenen waarom een gelovig mens bidt alvorens te eten. Hierbij wordt gevraagd dat het bestek, de borden en het voedsel mogen gereinigd worden van kwade invloeden. Wie zat in het restaurant bijvoorbeeld op de stoel waar jij nu zit? Welk fluïdum straalde hij of zij uit? Had die een aura geladen met treurigheid als gevolg van een zware levensontgoocheling? Was die mens zwaar ziek? Was hij of zij een vrolijk en opgewekt iemand? Sensitieven zeggen dat dit alles zijn invloed kan laten gelden. En wie een te zware negatieve energie 'incasseert' zit nadien met de gevolgen, en wellicht zonder enig vermoeden van de oorzaak. Deze gevolgen kunnen zich bijvoorbeeld uiten in een verregaande vermoeidheid, depressieve gedachten of zelfs in ziekte.

Ook hier geldt dat er van de nagelaten sfeer een werking uitgaat. "Wees er niet over verwonderd", aldus Tracy, "dat jij je bijvoorbeeld neerslachtig voelt als je terug thuis komt, besmet als je bent met de gedachtevormen die in de ijlstoffelijke sfeer van het stadscentrum aan het werk zijn. Tenzij, natuurlijk, je het middel vindt om ze uit jou te weren". Een Bijbels christendom zal ook hier naar een beschermend Trinitair gebed verwijzen.

¹⁴⁷ Tracy B., *Se protéger contre le choc en retour*, Paris, 1985, 12.

¹⁴⁸ Graichen G., *De nieuwe Heksen*, 105.

11.2. Mirakel 71, een alternatief?

De tekst : *O.L. Vrouw van Vlaanderen*, (4.12.) getuigde van de genezing van een dame die aan ischias leed. Hiervoor deed men een beroep op het Mariabeeldje dat zich in de Jezüietenkerk in het centrum van Kortrijk bevond. Het was een geschenk van een Vlaamse gravin; ze had rond 1200 de paus in Rome bezocht en had toen het beeldje meegekregen. Het wordt er reeds meer dan 800 jaar aanbeden, waardoor het een krachtige aura heeft gekregen. En hierdoor hogere energieën ontvangt : ook hier geldt het 'similia similibus', het gelijke, dat het gelijke aantrekt (3.6.5.). Die plaats is voor vele mensen nog een echt heiligdom waar helende energieën aanwezig zijn. Omwille van angst voor diefstallen, is het originele beeldje vervangen door een kopie. Maar deze heeft niet de krachtige uitstraling van het origineel, en is voor dergelijke magische doeleinden niet meer geschikt is. Dat is zowat de samenvatting van wat er over werd gezegd.

Toch bestaan er nog afbeeldingen van, en ook hier geldt het 'similia similibus'. Sensitieven zeggen je dat ze die energie voelen als ze hun handpalm boven de afbeelding houden. De uitstraling wordt bovendien versterkt bij het bidden van b.v. een Weesgegroet of een ander gebed tot Maria. Dat zijn dingen die iedereen kan doen, en die een helende energie afgeven. Het maakt hierbij geen verschil of je dat voelt of niet : het werkt. Ook hier leidt iedere kwantitatieve vermeerdering of vermindering tot een kwalitatieve omslag (7.3.1.). Je sensitiviteit wordt geleidelijk verhoogd, maar ook de energie, vereist voor een genezing. Kenners zeggen dat als je verzadigd bent van fijnstoffelijke helende energie, een aantal kwalen als vanzelf kunnen verdwijnen als sneeuw voor de zon.

Wanneer men van de Noord-Italiaanse stad Aosta komt en langs de rivier – de Dora Baltea – de Mont Blanc benadert, dan ziet men in Courmayeur, de laatste stad voor de tunnel links, tamelijk hoog in het gebergte, een klein kerkje. Gaat men er naar toe dan komt men uit op een kleinere rivier, die in de Dora Baltea uitmondt, de Dora di Veni - in het lokale Frans 'Val Veny' genoemd - waar een bergstroom met een hevig gedruis van de Mont Blanc afdondert. Even later staat men voor het liefelijke kerkje, toegewijd aan Notre Dame de la Guérison. Staat men, na een gebed, even stil bij het tafereel, dan valt de tegenstelling op. Er is enerzijds, het gracieuze kerkje, in zijn onooglijke kleine verlorenheid, en anderzijds is er het woeste en grootse massief van de Mont Blanc. Heel wat bedevaarders voelen de weldadige rust aan die het kerkje uitstraalt. Sensitieven beweren de energieën als tintelingen in hun lichaam aan te voelen. En wie er niet geraakt, vindt op internet een reeks foto's die eveneens - similia similibus - een helende energie afgeven. Met een

geconcentreerde gedachte kan men zich voorstellen daar aanwezig te zijn. Zieners zeggen hierover wat volgt. Beeld ik me in gedachte intens in dat ik b.v. in een bepaalde kerk aanwezig ben, dan verschijnt daar een simulacrum, een fijnstoffelijke afbeelding van me. De literatuur vermeldt hierover een aantal getuigenissen. Beschouwen we het als een minimale uittreding, die fijnstoffelijk kan waargenomen worden.

Verwijzen we hier ook naar de Drie-eenheidsicoon van Andrej Roeblov (1360/1430), die zich in de Tretjakov-galerij, in Moskou bevindt. Je vindt een afbeelding van deze icoon bovenaan links op elk tabblad van deze website. We komen er nog op terug (13.3.).

In Rocamadour, één der mooiste steden van Frankrijk, gelegen in het Centraal Massief, bevindt zich een 'Vierge Noire', een zwarte madonna. We hebben ze bij de aanvang van deze tekst reeds vermeld (1.2.). We schreven hierover wat volgt. "Sensitieven die heden b.v. in de zijkapel van de kerk in Rocamadour haar beeld bezoeken, beweren de helende energie die ervan uitgaat effectief aan te voelen als vele tintelingen, vooral in hun handpalmen en in hun kruinchakra." Geraakt men er niet, kan men op internet toch de beelden zien en er zich in inleven.

C. Leadbeater, *Le côté caché des choses*¹⁴⁹, schrijft over onze kerken. Hij zegt dat een moderne kerk, in steen en gebouwd volgens een contract in een minimum van tijd, slechts omgeven is van een kleine atmosfeer van heiligheid. Heel anders is dit met de aura van een kerk uit de middeleeuwen. Hij zegt dat het geloof toen nog veel groter was dan nu (1919). Het hele volk zag het bouwen van een kerk nog als een vorm van gebed. Hij zegt dat in de prachtige middeleeuwse kerken het gevoel van een eeuwenlange toewijding letterlijk in de muren getrokken is. Generaties lang werden er vele rijke en krachtige gedachtevormen opgebouwd die er eeuwen later nog hangen.

Het boek van Gizella Weigl e.a., *Die entschleierte Aura*¹⁵⁰, bevat schilderijtjes van o.m. aura's van oude kerken die zij helderziend waarneemt. Zo geeft zij een aura weer tijdens de dienst van Pinksteren in de kerk van Prenzlau, een gemeente in de Duitse deelstaat Brandenburg. Deze is veel hoger dan het kerkgebouw en brengt de kerk in een bel van licht. Het tweede schilderij stelt de aura voor van een Oosters-Orthodox kerkgebouw tijdens het zingen van een lied ter ere van de verrijzenis van Christus. Deze lichtende aura omsluit ook hier als een gigantische luchtbel van enkele honderden meters

¹⁴⁹ Leadbeater Ch., *Le côté caché des choses*, Paris, Adyar, 1919⁻², 1978, 111-113.

¹⁵⁰ Weigl G., Wezel F., *Die entschleierte Aura*, Eching (DL), 1986⁻², 142 en 143.

hoog het hele kerkgebouw. Hierin situeren zich bovendien allerlei fijnstoffelijke hogere wezens die de opgewekte energieën richten. Ook vandaag vindt men nog zieners en ziensters die zeggen tijdens de erediensten zulke grote en lichtende aura's rond kerkgebouwen waar te nemen, met hierin fijnstoffelijke wezens die hun medewerking aan de eredienst verlenen.

Eigenlijk vindt men zowat overal in onze gekerstende streken eeuwenoude kerken en kapelletjes waar vrome gelovigen generaties lang de stilte opzochten en een eenvoudig dank- of smeekgebed zegden en nog zeggen. Die zijn dikwijls omgeven door helende energieën. Daar vindt men de rust die men in de kathedralen van de grote steden wel eens mist.

Ook wandelen in de natuur laadt de leeggelopen batterij van mensen op. Of kuieren langs het water en de zee. Daar in die oneindigheid van het water en de lucht vindt men rust... en energie. Misschien heeft Nathalie dat ook gedacht toen ze zuchtte : "Lourdes is lelijk, Biarritz niet." Hun tocht gaat dan van Lourdes verder naar Biarritz in de golf van Biskaje, aan de oneindigheid van de Atlantische oceaan.

12. Mustafa : "Ik wilde, ik was niet... één en al verdriet.

Met de kersverse dichter des Vaderlands Mustafa Kör, die ook in een rolstoel zit, praat ze over aanvaarding. Kör was op zijn 22 jaar het slachtoffer van auto-ongeval en bleef verlamd. Hij overtuigt Nathalie dat ze heel wat meer zijn dan een slachtoffer in een rolstoel. Hij wil nooit aanvaarden om slechts "één en al verlamd verdriet" te zijn.

12.1. Een tekst van Mustafa Kör :

Op het einde van de derde aflevering verrast Mustafa Nathalie met een tekst die we hieronder graag weergeven.

*Mirakels bestaan niet.
Wie heeft je dat wijsgemaakt?
Want zie Nathalie,
Ik zou je een lied willen brengen en zingen
Dat diep je stramme lijf zou insjipelen
Dat als een moer over je benen kruipt en
Nieuw leven aandraagt voor wat teloor gaat
Ik zou je een lied willen brengen
Opdat we rijzen tussen de bomen waar ik je
Ten dans vraag in het bladerdak en de goden ons*

*Gratie verlenen met een gloednieuw mirakel
Maar mirakels bestaan niet
Slechts het wonder van mens zijn tot het einde der tijden
als zee en golven die eindeloos kussen.*

12.2. Je groeit als je tracht te begrijpen...

Geven we enkele diepe gedachten die we haalden bij Elisabeth Kübler-Ros¹⁵¹ die iets relativerends kunnen hebben, maar anderzijds toch niet altijd even gemakkelijk zijn om te aanvaarden. Ze schrijft wat volgt.

Je moet leren inzien dat jijzelf je ergste vijand bent geweest, nu je je moet verwijten zoveel gelegenheden om te groeien niet te hebben aangegrepen. (...). En in plaats van de geboden kansen met beide handen aan te grijpen, weet je dan vol spijt, ‘heb ik mij iedere keer meer en meer aan verbittering overgegeven zodat mijn woede en ook mijn negatieve instelling almaar groter werden. (...). Wanneer je - symbolisch uitgedrukt - als een steen in een slijpmachine terecht komt, hangt het helemaal van jezelf af of je daarin totaal murw gemaakt en verbrijzeld wordt of eruit komt als een stralende diamant. (...). De meeste mensen beschouwen hun moeilijke levensomstandigheden, hun tegenspoed, hun beproevingen, hun verschrikkingen en alles wat ze moeten verliezen als een vloek, als een straf van God, als iets negatiefs. Kon men toch maar inzien dat niets wat je overkomt, negatief is, en ik beklemtoon, niets en niets! (...).

We kunnen onze pijn en de slagen van het noodlot met het smeden van gloeiend ijzer vergelijken. Het is een gelegenheid die je wordt geboden om geestelijk te groeien. Die groei is de enige reden van ons bestaan op aarde. Je kunt niet tot geestelijke wasdom komen wanneer je in een schitterende bloementuin zit en je door een bediende het verrukkelijkste eten laat serveren. Je groeit als je ziek bent, als je pijn hebt, als je een smartelijk verlies moet incasseren. Je groeit als je niet je hoofd in het zand steekt, maar de pijn aanvaardt en tracht te begrijpen, niet als een vloek of een straf maar als iets dat je wordt geschonken om er een heel bepaald doel mee te bereiken. (...). “En in plaats van de mij geboden kansen met beide handen aan te grijpen”, weet je dan vol spijt, “heb ik mij iedere keer meer en meer aan verbittering overgegeven zodat mijn woede en ook mijn negatieve instelling almaar groter werden ...

¹⁵¹ Elisabeth Kübler - Ross: Over de dood en het leven daarna. Ambo / Baarn, 1985, p. 15, 17, 22.

Max Heindel schrijft in zijn boek *De cosmogonie der rozekruisers*¹⁵² dat het doel van het leven niet geluk is, maar ondervinding. “Smart en pijn zijn de leermeesteressen die het zeer goed met ons voorhebben, terwijl de vreugden van het leven slechts vluchtig zijn”. Ook de Bijbel, *Rom 5:3* vermeldt een analoge gedachte, waar Paulus zegt : “Wij zijn zelfs trots op onze beproevingen, in het besef dat verdrukking leidt tot volharding”. Ook dat komt toch hard aan voor allen die een ernstig lijden te verwerken hebben. Staan we er even bij stil, dan merken we dat de visie van Kübler-Ross hier eigenlijk opnieuw wordt bevestigd. Levensmoeilijkheden leren verwerken heeft volgens beiden een grote vormende waarde.

Een nominalistische visie op de werkelijkheid heeft hier uiteraard geen boodschap aan en ook geen antwoord op : bij de dood eindigt voor de mens die sterft, alles. Dan lijkt het of je met al je moeilijkheden gewoon ‘brute pech’ hebt gehad. Maar dat het leven zelf een stom toeval zou zijn is nog veel moeilijker te aanvaarden. Men kan zich de vraag stellen wat voor nut het heeft dat je op het einde van je leven ‘gevormd’ bent, als de prijs die je hiervoor betaald hebt een leven vol tegenslagen is. Dan, zo kan men stellen, veel liever geen vorming, en dan ook geen tegenslagen allerhande.

Deze al te aardse kijk op het leven leidt wel eens meer tot een vorm van diepgeworteld pessimisme. Het lijkt alsof de modernisering iets van de levensmoed ‘breekt’ in de ziel van de profane, hedendaagse mens. De idealistische visie ziet dat anders omdat zij stelt dat er nog een voortbestaan na de dood is. Voor haar is het leven heel wat meer dan de gebeurtenissen die beperkt zijn tot de tijd tussen geboorte en dood. Ja, het huidige leven is slechts een minimaal stukje van een veel groter geheel. Zo houden ook heel wat archaische culturen zich ver van zulke pessimisme. Zelfs bij grote moeilijkheden behouden velen van hen hun levensblijheid. Illustreer we dit met de volgende prachtige getuigenis.

12.3. Een ongebroken levensmoed

Attilio Gatti, *Mensen en dieren in Afrika*¹⁵³, schetst ons wat levensmoed is aan de hand van een brief van een zwart-Afrikaan, die hem, als ‘boy’, gediend had tijdens zijn etnologische opdrachten, in dienst van regeringen, bezuiden de Sahara. Gatti, een fijn kenner van de ‘ziel’ van de archaische mens, moest dringend zijn verblijf in Ruanda opgeven, toen in 1939 de Tweede Wereldoorlog uitbrak. Hij stuurde o.m. één van zijn boys huiswaarts,

¹⁵² Heindel M., *De cosmogonie der rozekruisers*, heruitgave, Aubenas (Fr.), 1980, 114.

¹⁵³ Gatti A., *Mensen en dieren in Afrika*, Antwerpen / Amsterdam, 1953, 187/190.

die hem later, vol primitieve aanhankelijkheid, zijn lotgevallen verhaalt. Geven we de tekst van de brief hieronder weer.

Aan de goede meester van weleer, van zijn boy, wiens naam Bombo is en die hij de 'steeds-verschrikte' noemde. Gezondheid, vrede en voorspoed wens ik u. Dit schrijven is niet voor hulp, maar verheugend nieuws. De aardnotenoogst is goed. Het wild is overvloedig. De kinderen groeien op. De vrouwen stellen het goed, ofschoon één onder haar ziek was, toen de trommen, voor het eerst spraken in de nacht. Ze zeiden dat de boze blanke mannen en de boze gele mannen van ver-ver-weg, ten oorlog getrokken waren tegen de Belgen, de Fransen, de Amerikanen en de anderen, die hun vrienden zijn.

Eén van de vrouwen was ziek, de oudste. Maar de trommen spraken opnieuw. Zij zeiden dat de vijanden zelfs de mannen en vrouwen der barmhartigheid folterden en doodden, en ook zij die de wonden helen en de doden begraven. Ook zelfs die mannen en die vrouwen van God, zoals diegenen die mij leerden de ware God te vereren, het geschreven woord te lezen en het met eigen hand te schrijven. Eén van de vrouwen was ziek, met veel pijn. De anderen zuchtten en weenden veel. Maar mijn voeten droegen mij weg uit het dorp. Mijn hart droeg mij daarheen waar de soldaten hun kamp hadden.

Daar oefende de blanke genezer zijn toverkunst uit. Hij keek in mijn ogen en oren. Hij klopte op mijn borst. Hij stak in mijn armen met naalden, die met een geneesmiddel van de blanke man geladen waren. En zie: ik was soldaat! Ik was soldaat en men deed mij marcheren, omkeren en stilhouden. Totdat de blanke man luitenant mij een geweer gaf, dat het eigendom van de blanke mannen van de regering was, maar nu aan mij toebehoorde om het te reinigen, te poetsen en te dragen, vele uren lang. Daarna leerde ik mijn wang eraan leggen, één oog sluiten en met het andere in een klein gaatje te gluren en met mijn wijsvinger te drukken. En zie: het geweer gaf een donder en mijn hart beefde van schrik en mijn schouder was verdoofd van de pijn. Maar ... de kogel was in het midden van een rond stuk papier gegaan.

Toen zei de blanke man luitenant: "En nu gaan wij ver naar het Noorden en jagen de kogels niet meer in ronde stukjes papier, maar in het hart van de boze vijanden der goede mensen". En ik was van vrees vervuld, omdat mijn moeder mij noch stoutmoedig noch dapper heeft gemaakt.

Na vele manen van reizen, zei de blanke man luitenant: "Soldaten, de vijanden zijn daar!" En één van hen, die niet te zien was, hief zijn geweer tegen de blanke man luitenant op. Maar ik hoorde de beweging en wist waar hij in een hinderlaag lag, en joeg hem, als eerste, een kogel in zijn hart. En, hoewel ik nog beefde van schrik, werd ik tot korporaal gemaakt.

"Omdat mijn oren goed bevonden waren". Daarna, op een andere dag, zag ik dat de blanke man luitenant op het punt stond over een vreemde val te gaan. Dus liepen mijn voeten voor hem en mijn handen ontblootten de val en trokken ze uit. En de val maakte een grote donder met een bliksem erin. En ik was vreselijk geschrokken. Maar alles was goed, want ik was de enige gewonde. En de blanke luitenant is niet dood, maar kan verder tegen de boze vijanden vechten. Toen kwam de blanke man kolonel zelf naar het hospitaal. En allen zwegen vol aandacht. En ik was zwak van het bloedverlies en van het slapen en van veel vrees. Maar hij was slechts gekomen om een medaille op mijn borst te spelden. "Omdat mijn ogen goed bevonden waren". Toen hij de medaille had opgespeld, zei hij: "Nu zijt gij genezen. Ga terug naar uw dorp en wees hoofdman". Wat een grote eer is en goed. Maar ik was onbekwaam tot spreken. In de plaats daarvan lachte en lachte ik. En de blanke man kolonel zei: "Waarom lacht gij, net een dikke chimpansee?". En ik zei: "Omdat de naald door de stof gegaan is en mijn borst kittelt". Toen lachte de blanke man kolonel. Al de anderen lachten. Iedereen lachte, net een dikke chimpansee. Ofschoon ik hun borst niet kittelde met de naald van een medaille. Ha! Dat was een grote grap! En nu ben ik terug thuis. En mijn oudste vrouw stelt het goed. En ook de aardnotenoogst is goed. En hetzelfde wens ik u.

Uw trouwe boy, Bombo".

Gatti voegt daaraan toe dat, op de keerzijde van het tweede blad van bewuste brief, nog enkele regels stonden, "in hetzelfde moeizame schrift". Gatti had moeite om ze te lezen, maar bij het ontcijferen van de slecht geschreven tekst stokte zijn adem hem in de keel. Gatti las: "Deze woorden zijn mijn eigene, maar het schrift niet. Omdat mijn twee handen niet meer bij mij zijn. De val nam ze met haar donder weg. Maar dat hindert niet, omdat er nu andere mannen zijn die voor mij schrijven en werken en jagen. En alles is goed. Omdat de val ook mijn ogen heeft weggenomen. Maar mijn oren zijn nog altijd goed." Bombo.

Dit stukje primitief proza is een meesterlijk model van wat de Amerikaanse filosoof Josiah Royce (1855/1916) heet 'loyalty', toewijding. Deze primitief is, buiten zijn weten om ("mijn moeder heeft mij noch

stoutmoedig noch dapper gemaakt”), toch uitgegroeid tot een ‘moedig’ man. Maar op primitieve wijze. Zijn levensélan steekt schril af tegen het moderne zelfbeklag, dat wij, bij bepaalde medemensen, steeds meer horen. Het is alsof de modernisering iets van de ongebroken levensmoed, primitieven eigen, ‘breekt’ in de ziel van een aantal tijdgenoten.

12.4. Zoals het was in de dagen van Noë

Lezen we *Lucas 17:26*: “Zoals het was in de dagen van Noë, zo zal het zijn in de dagen van de Mensenzoon (Jezus): men at en dronk, men huwde en huwde uit tot op de dag dat de zondvloed kwam en allen verzwolg”. Kortom, men leidt een profaan leven, zonder dat men met de sacrale dimensie ervan rekening houdt. Seculier kan men dan een gelukt leven kennen en heel wat wereldse doelen gerealiseerd hebben. Maar als het de sacrale evolutie niet dient, is het volgens Sint Augustinus een zo goed als zinloos leven geweest. En dan zijn we helemaal niet beter zonder religie. Wel integendeel. Vladimir Soloviev (1853/1900), Russisch christelijk-orthodox filosoof, stelde dat het uiteindelijke doel van het leven moet leiden tot de vergoddelijking van de mens. In dat opzicht kan een Bijbelse dynamische religie die evolutie in ruime mate versnellen en is het overduidelijk dat een leven met religie en met Trinitaire energieën ons sterkt tegen heel wat gevaren die ons vanuit de natuur en de buitennatuur beloeren en bedreigen.

12.5. Liefde voor de hele schepping.

“Het evangelie begint niet met preken maar met dienstbaarheid” zo stelde een voorvechter van de ‘godvergeten’ mensen het. Deze mensen zijn mensen die ten onrechte dachten dat de Bijbelse God hen vergeten was. En zij dachten dat omdat ze op een ernstige wijze geweld werden aangedaan door andere mensen die vergeten waren dat God bestond, terwijl deze laatsten juist Gods bestaan aan anderen hadden moeten doorgeven. Ook al ontsnappen zij aan aardse sancties, hun oordeel van God ontgaan zij niet. Hun medemensen zijn voor hen, om het met de woorden van de denker Shopenhauer te zeggen, een ‘nicht-ich, terwijl de medemens voor hen juist een ‘ich-nog-einmal’, moest zijn, iemand die zij met een inlevende houding had moeten benaderen.

Soloviev geeft in zijn *La justification du bien*¹⁵⁴, een prachtig voorbeeld van zulk een inlevende houding, dat hijzelf ontleent aan Izaak de Syriër: “Het hart van de mens loopt over van liefde voor de gehele schepping, voor al wat leeft: voor de mensen, voor de vogels, voor de dieren, voor de fijnstoffelijke

¹⁵⁴ Soloviev V., *la justification du bien* (essai de phil. mor.), Moscou, 1898-1; Paris, 1939, 72.

wezens. Indien de aandachtige blik van de mens zich naar de schepping keert, dan is hij tot tranen bewogen en een alles insluitende en diepgevoelde vertederling neemt hem in bezit. Een scherp meevoelen met het lijden van die schepping dringt diep in het hart van die mens door. Hij kan dan ook niet zien of uitstaan dat een schepsel het minste kwaad, ook maar de minste treurigheid te doorstaan heeft. Daarom juist bidt hij, tot tranen bewogen, zelfs voor de woordloze wezens, voor de vijanden der waarheid, voor degenen die hem schade berokkenen. Biddend vraagt hij dat God ze in stand houdt en hun vergiffenis schenkt. Zelfs voor de kruipende dieren bidt hij, met een alles omvattende tederheid”.

Zou dat niet een prachtige houding zijn om mensen die lijden, tegemoet te komen? En dan vooral de mensen die lijden. Als we om ons heen kijken, zien we toch zoveel zorgen en rijst wel eens meer de vraag: “Jezus, is het niet hoog tijd dat jij nog eens terugkeert? We zijn tot tranen toe ontroerd, want uw verlossingswerk komt in een diepe crisis. Het mag toch niet mislukken.”

13. Nathalie : Ik blijf hopen, ik ben niet alleen

Een mens kan leven met de indruk - grondstemming - dat zijn of haar leven, globaal genomen, een mislukking is : “Al wat mij lukt, zie ik donker in : het zijn verpozingen binnen een drukkende sfeer die er van ‘s morgens tot ‘s avonds altijd al is. Al wat mislukt, bevestigt mijn grondstemming : het is het zoveelste teken van het feit dat “mijn leven tot mislukken gedoemd is”.

Maar men kan ook leven met hoop : “Al wat mislukt, voel ik dan aan als iets vergankelijk, voorbijgaand. Als iets dat uiteindelijk, misschien slechts in een verre toekomst, zal overwonnen blijken. Al wat lukt, versterkt mijn diepe hoopvolle stemming : het bewijst dat ik, in de grond van mijn wezen, gelijk heb met hoopvol te zijn.

Stat sacrum, dum volvitur orbis : het heilige blijft, de wereld vergaat, zo stelden de patristiek en de scholastiek het.

13.1. Wat is er met jou gebeurd?

Verwijzen we naar het verhaal van Sofie (9.7.2.) Zij had, door plots veel te intens te bidden, zoveel energieën, zoveel ‘heiligheid’ op een veel te korte tijd naar zich toetrokken, zonder dat haar fijnstoffelijke ‘infrastructuur’ hierop al was voorbereid. En dat was de oorzaak van haar ziekte geweest. Haar lichaam had zich te snel, op een veel te korte tijd, moeten aanpassen aan die hogere energie. “Maar”, zo vervolgde de man die haar de initiatie bezorgde,

“ook dat is helemaal geen probleem, want door die ziekte mee te maken heb je hier op aarde al een deel van je vagevuur verwerkt.”

Dat is toch een hoopgevende getuigenis. Je kan voor een probleem heel veel bidden. Maar zelfs als je het gestelde doel niet bereikt, als je de finish net niet hebt gehaald, heb je toch al een hele weg afgelegd. En een volgende keer mag je vanaf daar terug vertrekken. Dan is de finish niet meer zo ver.

Een ziener zal zeggen dat door je herhaald gebed je aura er veel lichter en krachtiger van geworden is. Dat heb je nu al bereikt. En later staat dat in verband met een veel gunstiger lot na je overgang.

Zoveel wat we hier in al deze hoofdstukken hebben neergeschreven, vraagt wel wat tijd om het grondiger te overdenken. Religie, zeker op een occult niveau, is verre van eenvoudig. En wie uitsluitend profaan leeft, en ook zo wil leven, zal wel eens vreemd kijken als hij zulke ongewone verhalen verneemt die hij of zij in het eigen leven geen plaats kan geven. Misschien rijst dan de vraag : loont het allemaal wel?

13.2. Een leven zonder religie?

“Zijn we dan niet beter af zonder religie?” Deze bedenking hoort men wel eens meer. Het antwoord hierop is na al het voorgaande niet zo moeilijk. Zonder religie houden we ons enkel aan ‘de natuur’ en doen we alsof er geen buiten- en bovennatuur bestaat. Daarmee zijn ze wel verwijderd uit ons bewuste denken, maar dat raakt hun objectieve bestaan in de verste verte niet. Ook ons on- en onderbewuste heeft er dan nog steeds mee te maken. Demonische en satanische wezens gaan ons blijven beïnvloeden maar zullen niet langer als zodanig herkend worden. Zei de Franse dichter Ch. Baudelaire (1821/1867) niet dat de grootste overwinning door het kwaad er juist in ligt om de mensen te laten geloven dat het niet bestaat? Zo wordt het bijzonder moeilijk de invloed en de listen van het kwaad vast te stellen en ongedaan te maken.

Voor St.-Augustinus is alle geschiedenis sacrale geschiedenis. Hij stelt dat het menselijke doen en laten zo goed als zinloos is, indien het zich niet in de gewijde geschiedenis inschakelt. In logische taal zouden we het ook zo kunnen stellen: een leven dat uitsluitend profaan geleefd wordt, zonder analyse, zonder dat men zich ooit bezint over de diepere betekenis ervan, zonder ook maar in te gaan op de vele “belangrijke levensvragen” die ons bestaan steeds omvat, impliceert geen enkele opheldering. Men is met betrekking tot de grote levensvragen op het einde van het leven dan even ver

als bij het begin ervan. De afwezigheid van die inductieve toetsing leidt de mens dan ook nergens heen, tenzij naar een eeuwig herbeginnen. Dat juist is een vorm, en wel een zeer tragische, van de harmonie der tegengestelden.

Een leven zonder religie, of een religie onder de hoede van de wezens van de buiten-natuur heeft er dan alle schijn van de problemen van het leven niet definitief op te lossen. Een religie die geleid wordt vanuit de bovennatuur ziet dat anders en kan de mens niet alleen verlossen uit de greep van het kwade, maar leidt hem of haar en versnelt bovendien de weg naar zijn of haar vergoddelijking. In die zin bevat de bovennatuur “de eeuwige waarheid”, die het onwerkelijke, ontoereikende, tijdelijke en verraderlijke van wat de natuur en de buiten-natuur te zien geven, in overweldigende mate overstijgt. Jezus verwoordde dit treffend in *Joh. 14,6*: “Ik ben de weg, de waarheid en het leven”.

13.3. Een verhaal van hoop.

We volgen in deze tekst tot hiertoe enkele mensen tijdens een stukje van hun levenswandel. Het blijft echt niet eenvoudig om je echt helemaal in te leven in je naaste als een ‘ich-noch-einmal’ zoals Shopenhauer het zei. Sluiten we deze tekst af met een fictief verhaal van iemand die dat volgens de verteller wel kon. En sluiten we deze tekst af met een gebed. Het staat allemaal in verband met hoop, geloof en liefde. Hier gaan we.

Nele keek vanuit haar ziekbed naar de lichtjes van de kerstboom. Ze was ziek, zwaar ziek. Om niet steeds in haar kleine kamertje te moeten liggen, had moeder het bed in de woonkamer laten plaatsen. En daar lag Nele nu, en dit al enige weken. Moedeloos keek ze naar de vele versieringen in de kerstboom, die in de hoek van de kamer naast het raam stond, naar de vele pakjes, en naar de beeldjes die moeder met veel ijver in het kerststalletje had bijgezet.

Nele zuchtte diep. Het viel haar zwaar dat ze haar jonge leven reeds dreigde te verliezen, terwijl de wereld ging feesten om de geboorte van het kindje Jezus. Dan ging haar blik, voor de zoveelste keer, naar het raam, naar de witgekalkte muur buiten in de tuin en naar de druivelaar die ertegen was aangeplant. Zo dikwijls had ze in de zomer naast die oude struik in de middagzon zitten lezen. Hij stond er nu wat verloren bij. Wekenlang had ze toegezien hoe de herfst zijn bladeren in vele tinten had gekleurd, maar ze had geen oog meer voor de vele en prachtige schakeringen van groen, rood en geel. Neen, haar gedachten waren elders: met een angstig voorgevoel had ze machteloos toegekeken hoe die veelkleurige blaadjes stilaan verdorden en hoe de herfstwind ze één voor één losrukte, alsof geleidelijk alle leven uit de plant

werd verjaagd. En daarom voelde ze zich zo verwant met die oude druivelaar. Net als zij leek hij elke dag opnieuw voor zijn leven te moeten vechten. En net als bij haar leek het een ongelijke strijd. “De natuur gaat winnen, zoals steeds”, zo vreesde ze. En met ieder blaadje dat werd afgerukt voelde ze dat ook diep in haar een stukje leven verloren ging. Ja, op een avond vertrouwde ze haar moeder in tranen toe dat ze vreesde het afvallen van het laatste blaadje van de druivelaar niet lang te zullen overleven...

Het tuinhek sloeg dicht. De oude Kamiel kwam op het tuinpad aangestapt. Een goede buurman, maar een beetje zonderling. Hij woonde reeds jaren alleen. Het was een man van twaalf stielen en dertien ongelukken, zoals dat heet. Als het weer het toeliet was hij steeds buiten in zijn tuin bezig, of gaf hij zijn huisje de zoveelste opknapbeurt. En in de winter zat hij in zijn rommelige living wel eens meer verdiept in oude krantenknipsels uit lang vervlogen jaren, of bekeek hij in het familiealbum de foto's van zijn veel te jong overleden vrouw. Hij had zielsveel van haar gehouden. Ja, sedert haar heengaan had hij niet echt meer de draad in zijn leven weten te vinden. In zijn huisje zag je zelfs hier en daar een armzalig schilderijtje dat een tuintje bloemen moest voorstellen. “Lang geleden met olieverf zelf gemaakt,” zei hij dan fier. “Speciaal voor ons Annelies”. Maar hij was wellicht de enige die vond dat zijn werk enige artistieke kwaliteiten bezat.

Hij had gehoord dat het tuinhek met de herfststormen voortdurend open en dicht sloeg en had spontaan voorgesteld om “er even te komen naar kijken”. En hij ging maar ineens ook nog dat vervelende lek in de dakgoot herstellen. Moeder liet hem dan maar begaan. Je kon het niet steeds echt 'vakwerk' noemen, maar hij meende het goed, hij had dan een bezigheid, en was nadien uit op een borrel bij moeder in de keuken, en op een goede babbel over de dingen van elke dag. Ook moeder genoot wel van zo een gesprek, en het luchtte haar op dat zij dan wat over de ziekte van haar dochter kon praten.

En dat deed ze ook vandaag. Ze vertelde Kamiel over de sombere gedachten die Nele haar had toevertrouwd en over de weinige blaadjes die er nog aan de steeds schraler wordende druivelaar hingen. Doch het scheen haar toe dat die oude buurman nauwelijks luisterde. Hij vertelde van de verroeste grendel op het tuinhek, en van een nieuw verbindingsstuk in de dakgoot. Hij dronk nog een borrel, staarde een tijdlang zwijgzaam naar de druivelaar, stond op en stamelde tenslotte dat hij later nog wel eens zou terugkomen. De volgende namiddag, toen Nele sliep, en moeder in de keuken haar bezigheid had, was hij inderdaad nog even in de tuin aan het werk geweest maar het was haar niet zo duidelijk wat hij juist gedaan had. Hij zou zijn borrel wel wat

later op de dag komen drinken, zo zei hij nog, want hij moest voor het donker werd nog een dakpan op zijn dak vervangen. Maar Kamiel was helemaal niet meer teruggekomen, neen ... nooit meer. Enige uren later vernamen moeder en Nele het ontstellende nieuws dat hij was verongelukt. Men vond hem op de grond naast de ladder, met een gebroken dakpan nog in de hand geklemd.

Moeder en dochter waren er het hart van in. En Nele voelde opnieuw de dood, maar nu reeds zo dreigend dichtbij. Angstig staarde ze bijna voortdurend naar de druivelaar: "Eén blaadje heeft die nog, één enkel blaadje dat vecht in de wind om zijn bestaan" zo dacht ze somber.... maar voor hoelang nog?" Maar kijk, de volgende dag was het er nog, en ook de dag daarna, en de dag daarop ook nog. Het scheen wel alsof het blaadje haar steeds weer toefluisterde: "Kijk Nele, ik houd stand met al mijn krachten, doe jij dat ook". En de weiden en velden kleurden sneeuwwit, en er kwam een rust en een vrede over het land. Het werd Kerstmis. De mensen wensten elkaar het allerbeste. En het ene blaadje.. het was er nog steeds. Het vervulde Nele met een oneindige verbazing, en zette haar aan het denken. Elke dag opnieuw. En diep, zo diep in haar binnenste ontdekte ze een klein, heel klein lichtpuntje, een sprankeltje hoop, dat ze hoe langer hoe meer begon te koesteren.

Op een dag raasde de wind in volle kracht en joeg hier en daar de sneeuw omhoog. Moeder staarde bezorgd naar buiten, en dan weer naar Nele die in haar bed lag te slapen, en vervolgens keek ze weer naar de oude druivelaar. Zijn stam werd brutaal wat heen en weer gerukt, tot plots de tak waarop het laatste blaadje stond door de stormwind even van de muur werd opgetild en wat later op diezelfde plaats terug tegen de muur werd gesmakt. Wat een wonder! Het blaadje was er nog steeds! Moeder stond versteld. Ze begreep er niets van. Zonder Nele te wekken ging ze behoedzaam naar buiten tot bij de druivelaar. En daar zag ze tot haar oneindige verbazing dat er op de witgekalkte muur, net naast die ene tak, een blaadje in vele herfstkleuren... was bijgeschilderd.

Het werd Nieuwjaar, later Driekoningen, en nog later merkte Nele dat de dagen terug begonnen te lengen. Er kwam meer licht in de wereld. Er ging geen dag voorbij of ze tuurde naar dat ene blaadje. En ja, zij zag dat het stand hield. Net als zichzelf. En dan kwam er een tijd dat de sneeuw begon te smelten, dat de krokussen en sneeuwkllokjes stilaan tot leven kwamen. En de nieuwe levensadem die het hele land en alle leven doordrong, gaf ook aan haar vernieuwde moed. Dat zo kleine lichtpuntje heel diep in haar, was al een heel vlammetje geworden, en het leek bovendien steeds te groeien. Neles sombere gedachten waren met het smelten van de sneeuw al lang verdwenen en traag

maar zeker voelde ze dat de kracht van haar ziekte aan het afnemen was. Nu was de tijd niet meer haar vijand, neen hij werd haar bondgenoot.

Op een wat regenachtige dag in de vroege lente hoorde ze het tuinhek met de wind weer enkele keren open en dicht slaan. Ze keek door het raam en zag dat ook de dakgoot nog lekte, maar nu harder dan voorheen. Haar gedachten gingen naar hun overleden buurman, naar zijn oude krantenknipsels, de vergeelde foto's en de armzalige schilderijtjes. “Weet je, mama”, begon ze aarzelend, “die oude Kamiel bracht er toch niet zo heel veel van terecht hé, vind je niet?” Moeder zag in gedachten het beeld van haar overleden buurman weer voor zich, en voelde een oneindige dankbaarheid in zich opkomen. Dan keek ze naar buiten, naar de druivelaar, en naar het ene blaadje, vocht even tegen haar tranen, herpakte zich en antwoordde zachtjes: “Neen kind. Hij was een bijzonder groot kunstenaar. Maar dat vertel ik je later nog wel.” Tot zover dit verhaal.

Ofschoon niet werkelijk gebeurd, toch kan men zich voorstellen dat analoge situaties wel mogelijk zijn. Het zou uit het leven kunnen gegrepen zijn en heeft het iets levensecht. Men zou de genezing van Nele louter vanuit haar subjectieve inbeelding verklaren. Na alles wat voorafging durven we echter veronderstellen dat er in een dergelijke situatie, heel wat meer aan de hand kan zijn. Nele heeft al die tijd met haar verstand, haar wil en haar gemoed, kortom, met alles wat ze in haar wezen heeft, al haar levenskrachten gemobiliseerd om te genezen.

Niets belet ons om aan te nemen dat iemand, in zulk een situatie, wellicht on- en onderbewust, eventueel heel bewust, een gedachtevorm, een kunstmatig elementaal kan scheppen, en zo de situatie maanden lang blijft duren, dit elementaal ook steeds sterker wordt. En wanneer dan de kwantitatieve fijnstoffelijke vermeerdering tot een kwalitatieve sprong zou leiden, dan krijgt het, voor wie het zou kunnen zien, een objectieve vorm. Die zou op zijn beurt een weerslag kunnen hebben op het biologische lichaam en zo tot een genezing kunnen leiden.

Een dergelijk fijnstoffelijk proces hebben we in deze tekst inderdaad al bij herhaling aan het werk gezien. Denken we b.v. aan Julia Pancrazi en de aanmaak van een fetisj (7.4.1), aan het werk van een ‘magnetiseur’ (4.3.), aan de magiër die een gebed krachtiger maakte, (9.9.1.) en aan de Triniteit, die bij het jubileum de energie vele malen versterkte. Dit door het ons vertrouwde *similia similibus* (3.6.5.).

“Het opvallendste aspect van alle echte religies is het bidden, is hulp vragen aan ‘hogere’ wezens” zo stelden we bij de aanvang (1.1.). Het ligt dan voor de hand dat we deze tekst zullen afsluiten met een krachtig gebed. We verbeelden ons dat er, zoals zieners ons zeggen, bij het bidden vele natuurgeestjes, maar ook heel wat hogere wezens gemobiliseerd worden. We stellen ons voor dat iedere kwantitatieve vermeerdering, eens een bepaalde grens wordt overschreden, tot een kwalitatieve sprong leidt (7.3.). Denken we de intentie van ons gebed duidelijk afgelijnd in het gele kadertje dat dit gebed begeleidt (9.9.1.). Zo weten de wezens die ons hierbij helpen, nauwkeurig wat van hen verwacht wordt.

Bidden zonder een nauwkeurig omschreven doel, is bidden in het ijle. De wezens, die dikwijls nog infra-humaan zijn, die een intelligentie hebben die ver onder die van een mens ligt, weten dan nauwelijks wat er van hen verwacht wordt. Ze bevinden zich echter wel helemaal onderaan in de energetische piramide (9.8.). We kunnen niet zonder deze infrastructuur en hun energie .

En mocht de oplossing van ons probleem zich toch niet realiseren, dan hebben we ondertussen al wel een immense vooruitgang gemaakt : we staan heel wat dichterbij de finish (13.1.). Verwijzen we naar de getuigenis van Sofie (9.7.), die te veel had gebeden in een korte tijd. Herinneren we ons hierbij de woorden van de ziener : “ook dat is helemaal geen probleem, want door die ziekte mee te maken heb je hier op aarde al een deel van je vagevuur verwerkt”. En hoeden we ons tenslotte om een oordeel uit te spreken over de occulte oorzaak van een ziekte, de ‘schuldvraag’, als we daartoe niet door God gemachtigd zijn (3.5.7.).

Met dit alles staan we verder dan de beelden, die we op het einde van de documentaire te zien kregen, ons suggereren. We zagen eerst de foto van Nathalie in de rolstoel, maar daarna diezelfde foto, maar nu ‘digitaal aangepast’. Ze stond rechtop, in een lang wit kleed, als een genezen fiere en mooie vrouw. Maar dat beeld, in scherp contrast met de vorige foto, zette haar probleem, haar verlamming, juist pijnlijk in de verf. Het tafereel suggereerde dat hun reis een mislukking is geweest. “Jij kunt wel leugens maken”, zo verwoordde Nathalie het aan Lieve. Uiteraard bleef met deze tegenstelling in de slotbeelden, de ontroering niet uit. Er waren tranen, zowel bij Nathalie als bij Lieve, maar evenzeer bij de zich inlevende kijkers.

Wij hebben met al deze bladzijden willen verduidelijken dat het experiment niet is mislukt, wel integendeel. Wij hebben aan Nathalie en aan alle mensen die lijden, willen vertellen dat er zo iets als een Trinitaire religie

bestaat, die volgens de vele getuigenissen die we in deze tekst hebben aangehaald, overduidelijk aantoonde dat daar een immense kracht van uitgaat. Een kracht die we in de vele heidense religies in een beperkte mate en op een 'buitennatuurlijke' wijze aan het werk zagen, maar die we in een bovennatuurlijke religie helend kunnen afwerken : het bewuste 'aanvaarden, uitzuiveren, en verheffen. Daarover nog wat volgt.

Bekijken we hieronder de icoon van de Triniteit, zoals de monnik Andrei Rublov ze in de vijftiende eeuw schilderde. Het is wellicht het beroemdste Russische icoon. Het zou het oudtestamentisch verhaal voorstellen van de drie engelen die Abraham bezochten bij de Eik van Mamre, zoals het boek *Genesis 18:1-8* dat beschrijft. Maar net zo goed kan men zeggen dat het een afbeelding is van de Heilige Drie-eenheid, van God de Vader die in het midden neerzit, God de Zoon links – dat is aan de rechterhand van God de Vader - en God de Heilige Geest rechts.

Rublov concentreerde zich op de H. Drie-Eenheid en op wat hij hiervan in zijn verbeelding zag. Met deze heiligheid laadde hij zijn icoon op. Omwille van gelijkenis en samenhang is het icoon, op zijn wijze de H. Drie-eenheid nog een keer. Sensitieven beweren dat het een bijzonder goedaardige uitstraling heeft. Als ze hun handen dicht boven het icoon houden, dan zeggen ze die energie-toename te voelen als een zacht tintelen van de handpalmen. Anderen beweren dat ze eveneens hun kruinchakra voelen opengaan en zo de toevoer van energie gewaar worden. Men zegt dat het icoon beschermend werkt. En dit juist omdat het de Drie-eenheid, de schepper en gever van alle leven, dus ook van alle levenskracht, voorstelt. Het wordt soms voorzien van het onderschrift : "Het is de wijsheid, neergedaald ter genezing van de volkeren", een zin die de essentie van het christendom weergeeft.

ἔστιν ἡ σοφία κατερχομένη εἰς θεραπείαν τῶν ἐθνῶν
Estin è sofia, katerchomènè eis therapeian ton ethnoon
Het is de wijsheid, neergedaald ter genezing van de volkeren.

Wellicht herkennen velen in de Oudgriekse tekst de term ‘sofia’ als ‘wijsheid’. Denken we aan de ‘Hagia Sophia’, de ‘heilige wijsheid’, de naam van de bekende moskee in Istanbul. Ook het woord ‘therapeian’ of ‘therapie’ is ons niet vreemd, en ‘ethnoon’ verwijst naar etnologie, volkenkunde.

Beschouwen we tenslotte deze hele tekst als informatie die men zelf kan overdenken, niet als indoctrinatie. Uiteindelijk is het alleen Jezus die rechtstreeks aan een mens kan duidelijk maken dat hij, Jezus, een unieke positie inneemt, een positie die hoog boven die van de wispelturige goden en de godinnen van de buitennatuur uitrijst. Ons geloof in hem is slechts mogelijk als hij, Jezus, in het binnenste van ieder van ons individueel intreedt, en dat elk mens in het eigen leven gewaar wordt dat Jezus is wat hij van zichzelf zegt, de ‘Godmens’, maar eveneens de ‘mensenzoon’.

Zoeken we in al onze gebeden, zonder ophouden, de warmte en het licht van ware hoop, geloof en liefde, en verwijlen we zo weinig mogelijk bij de schaduwen van het bestaan.

Worden niet vijf mussen voor twee penningen verkocht, en wordt geen enkele ervan door God vergeten? Welnu, van u zijn zelfs al de hoofdharen geteld! Vrees dus niet : je bent meer waard dan een stel mussen. Zo laat Jezus Gods verregaande bezorgdheid om de schepselen aanvoelen.

Vader, Zoon, Heilige geest, wij prenten Jezus' uitspraak in onze diepere ziel en horen het ons ingeven : "Jij bent meer waard dan een stel mussen. God vergeet je nooit."

Inhoud

Voorwoord :	1
Hoop, geloof, liefde	1
1. Nathalie : "Ik ben gelovig"	3
1.1. Wat is dat juist, religie?	4
1.2. Van waar komt religie?	4
2. Lieve : "Een mirakel? Je bent een onnozel kieke om dat te geloven"	7
2.1. Een schets van wetenschap	7
2.2. "Wat ik niet ervaar, bestaat niet"	8
2.3. Wetenschap : methode of ideologie?	9
2.4. Natuur, buitennatuur en bovennatuur.	10
3. Nathalie : Er moet wel 'iets' zijn.	10
3.1. Gedachtekracht en fijnstoffelijke energie.....	11
3.2. Gedachtekracht en fijnstoffelijke wezens.....	15
3.3. Gedachtekracht en uittredingen	18
3.4. Gedachtekracht : materialisatie en dematerialisatie	22
3.5. Fijnstoffelijke wezens : goden, godinnen, natuurgeesten, elfen	26
3.6. Hylisch pluralisme	31
3.7. Heidense religies : enkele steekproeven.....	37
3.8. De heidense religies : kenmerken.....	63
3.9. Reïncarnatie	80
3.10. Besluit : mirakels? Ze zijn mogelijk.....	86
4. Nathalie : Geloof jij in mijn mirakel?	87
4.1. De bovennatuur : een verheven wereld.	87
4.2. Levenskracht.....	88
4.3. Magnetiseren.....	88
4.4. logisch redeneren	90

4.5. Als het zout zijn kracht verliest...	95
4.6. Een sacrale of seculaire religie?	98
4.7. Wie heeft mij aangeraakt?	99
4.8. Bijbelse mirakels van Jezus	101
4.9. Criteria om als mirakel erkend te worden.	102
4.10. Mirakels als een magisch proces	102
4.11. Enkele merkwaardige genezingen	104
4.12. O.L. Vrouw van Vlaanderen, Kortrijk	106
4.13. Ik zie dat jij aan diabetes lijdt.	108
4.14. De genezingen van Jezus : een ander standpunt.	110
4.15. Een seculariserende richting?	113
5. Nathalie : Als God bestaat, waarom maakt hij mij dan ziek?	113
5.1. Een onjuiste godloochening	113
5.2. God scheidt geen automaten.	115
5.3. Onze menselijke begrensdheid	115
5.4. Een 'argumentum ad hominem'	116
5.5. Theodicee : kan God bestaan als het kwaad bestaat?	117
5.6. De kwade luim : een kwaad verwerken.	117
6. Nathalie : Het oude 'ik' inruilen voor een nieuw 'ik'.	118
6.1. Onze hedendaagse mentaliteit	118
6.2. Leuba, Comte, Marx, Nietzsche, Freud	119
6.2. Onze beperkte vooropstellingen	121
6.3. Wetenschap en werkelijkheid	122
6.4. Van toen en nu : onze 'gewijde geschiedenis'	128
7. Hans : "Vanaf vandaag zit jij in mijn gebedsintenties".	130
7.1. Een papiertje opeten	130
7.2. Het medicijn... of het voorschrift	130
7.3. Over kwantiteit en kwaliteit	132
7.4. Een fetisj	135
7.5. Een dagelijks gebed	138
8. Nathalie : Ben ik zo een slecht mens geweest in mijn vorige levens?	140
8.1. Een onophoudelijke wisselwerking	140
8.2. Je brengt mijn zonden in herinnering.	141
8.3. Uw zonden zijn u vergeven.	142

8.4. Het kwaad definitief opslorpen.....	144
8.5. Volslagen wanhoop, volslagen wantrouwen.....	146
9. Hans : Het mirakel komt uiteindelijk van God.....	146
9.1. De ziek mens geneest niet... ..	148
9.2. Een vorm van erfzonde?	149
9.3. Een herstel van fout.	149
9.4. Een groot onrecht.....	150
9.5. Zuiver ons van het onbewuste kwaad.	151
9.6. Trinitaire gebeden	151
9.7. De getuigenis van Sofie.....	154
9.8. Monaden : vele lichtende puntjes.....	157
9.9. De Heilige Drie-eenheid	159
10. Nathalie : Wist Maria van die commercialisatie?.....	165
10.1. Een leugengeest	166
10.2. De prostituees baden in het bloed.....	167
10.3. Deze dieren konden zonder te eten toch in leven blijven.	168
10.4. Hun dode lichaam was nog mooi en van bloed doorlopen.....	169
10.5. Hij werd gebeten en stierf korte tijd later.	170
10.6. Hun lichaam was nog mooi. Zij werden heilig verklaard	170
10.7. De stigmata.....	172
10.8. Vanwaar die energie?.....	173
10.9. Het animistisch systeem.....	174
10.10. De verschijningen in Lourdes aan Bernadette	175
10.11. Haar lichaam was nog mooi. Zij werd heilig verklaard.	175
11. Nathalie : Lourdes is lelijk, Biarritz niet.	177
11.1. Het toeristisch centrum	178
11.2. Mirakel 71, een alternatief?	179
12. Mustafa : “Ik wilde, ik was niet... één en al verdriet.....	181
12.1. Een tekst van Mustafa Kör :	181
12.2. Je groeit als je tracht te begrijpen.....	182
12.3. Een ongebroken levensmoed.....	183
12.4. Zoals het was in de dagen van Noë	186
12.5. Liefde voor de hele schepping.	186
13. Nathalie : Ik blijf hopen, ik ben niet alleen	187

13.2. Een leven zonder religie?	188
13.3. Een verhaal van hoop.	189
Inhoud	196